

ICF

Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus

World Health
Organization

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

ICE

Toimintakyvyn,
toimintarajoitteiden ja
terveyden kansainvälinen
luokitus

World Health Organization

Ohjeita ja luokituksia 2004:4

Maailman terveysjärjestö (WHO) on julkaissut tämän luokituksen vuonna 2001 nimellä International Classification of Functioning. Disability and Health: ICF

© World Health Organization 2001

Maailman terveysjärjestön WHO:n pääjohtaja on antanut Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakesille julkaisuoikeuden suomenkieliseen laitokseen, jonka nimi on *Toimintakyvyn, toimintarajoitusten ja terveyden kansanvälinen luokitus*

© World Health Organization 2004

Stakes on yksin vastuussa käännöstyöstä

Ensimmäinen painos tehty Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, Stakesin kustantamana v. 2004.

6. painos

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

ISBN 978-951-33-1159-9

ISSN 1237-5683

Taitto: Matti Ojala

<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201303252595>

Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy
Tampere 2013

Suomenkielisen laitoksen saatesanat

WHO:n yleiskokous hyväksyi 22.5.2001 *Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälisen luokituksen (International Classification of Functioning, Disability and Health)*, josta käytetään lyhennettä *ICF-luokitus*. Se korvaa WHO:n vuonna 1980 julkaiseman ja Työterveyslaitoksen vuonna 1985 suomentaman *Vaurioiden toiminnan vajavuuksien ja haittojen kansainvälisen luokituksen (ICIDH, International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps)*.

ICF-luokitus on uusi kansainvälinen standardi väestön toimintaedellytysten kuvaamiseen. Luokitus nostaa esille sosiaali- ja terveys- sekä yhteiskuntapolitiikan kannalta keskeisen teeman kuinka väestö selviää kotona, päivähoitossa, koulussa, työssä, asumispalveluissa tai laitoshoidossa. Tämä arkipäivässä pärjäämisestä huolehtiminen ja toimet sen edistämiseksi ovat yhteiskunnassa kaikkien toimialojen yhteinen haaste.

ICF-luokitus täydentää jo käytössä olevaa toimintakyky- ja toimintaedellytysten kuvaamis- ja arviointimenetelmien runsasta tarjontaa. Se luo osaltaan aiempaa yhdenmukaiseman kehikon rakentaa kansallisella ja kansainvälisellä tasolla väestön toimintaedellytysten kuvauksessa tarvittavan terminologian ja arviointikäytännöt. Luokitusta voidaan hyödyntää sosiaali- ja terveyspalvelu- sekä sosiaalivakuutussektorin lisäksi myös muilla hallinnonaloilla mm. palvelujen järjestämisessä, tavaratuotannossa ja asuin-, työ- sekä elinympäristön suunnittelussa. Itse asiassa ICF-luokitus on uusi yhteinen kansallinen ja kansainvälinen, eri alojen asiantuntijoiden ja heidän asiakkaitensa kieli toimintaedellytysten ja toimintarajoitteiden selvittelyyn.

ICF- käännöstyöhön ryhtyi vuonna 2001 luokituksen ilmestymisen jälkeen noin 30 maata, muiden muassa Ruotsi, Tanska, Norja ja Suomi. ICF-käännösprosessin päätyttyä WHO panostaa seuraavaksi ICF-kuvauskohteiden monikansallisten "mittausmenetelmien" kehittämiseen, validointiin ja käyttöönottoon.

Stakes käynnisti Suomessa sosiaali- ja terveysministeriön tukemana WHO:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisen ICF-luokituksen suomentamisen syksyllä 2001. Työssä hyödynnettiin vuonna 2000 tehtyä Luokituskeskuksen vt. johtaja Mikko Mattilan koordinoimana syntynyttä ICIDH-2 luokitusosan suomennosta.

ICF-luokitus suomennettiin Stakesin ja eräiden sosiaali- ja terveysalan keskeisten ammattijärjestöjen välisenä yhteistyönä. Tarkoituksena oli varmistaa luokituksen suomalaisen terminologian moniammatillinen käyttökelpoisuus. Järjestöt nimesivät sekä kääntäjän että tälle tukiryhmän. ICF-luokitusosan suomentamisesta vastasivat seuraavat henkilöt:

- Neuropsykologi, psykoterapeutti Marjatta Hämälä, Ph.D ja FT, dosentti Seija Talo, Suomen Psykologiliitto
- Kehittämispäällikkö Salme Kallinen-Kräkin ja kehittämispäällikkö Anu Muuri, Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia
- KM, erikoistoimintaterapeutti Helena Launiainen, Suomen toimintaterapeuttiliitto
- KM, fysioterapian yliopettaja Leena Noronen, Suomen fysioterapeuttiliitto
- Puheterapeutti, tutkija Kati Renvall, Suomen puheterapeuttiliitto
- Työterveyshuollon ja työlääkätieteen erikoislääkäri, ylilääkäri Joe Tuominen, Suomen lääkäriliitto
- TtM, päätoimittaja Kaarina Wilskman, Suomen sairaanhoitajaliitto
- Ylilääkäri Matti Ojala, Stakes (pj)

ICF-luokituksen johdannon ja liitekappaleet suomensi kääntäjä Esko Meriluoto, Scimed International Oy. WHO:n luvalla suomennettiin erikseen suomenkielisen laitoksen hakemiston pohjaksi ICF-luokituksen ranskankielisen laitoksen hakemisto-osa. Tämän työn teki FM, kielenkääntäjä Sanna Korpela.

Suomennoksessa on hyödynnetty niin Pohjoismaiden terveydenhuollon luokituskeskusten koordinoimaa pohjoismaista ICF-yhteistyötä kuin myös ranskalaista, saksalaista ja hollantilaista ICF-luokituksen käännöstä.

Käännöksen suomenkielisen terminologian arviointia varten järjestettiin sekä syksyllä 2002 että keväällä 2003 kansallinen asiantuntijaseminaari/kuulemistilaisuus ja pyydettiin sähköpostikommentit n. 100 asiantuntijalta. Terminologisista erityiskysymyksistä pyydettiin Tekniikan sanastokeskuksen, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen, Valtakunnallisen vammaisneuvoston ja Kuntoutusasiain neuvottelukunnan kommentit.

WHO:n edellyttämän 51 pakollisen ICF-luokituksen termin takaisinkäännösprosessiin osallistuivat professori Risto Haarala, Lääkärisseura Duodecim; toimintaterapian professori Anna-Liisa Salmela, Jyväskylän yliopisto; kielenkääntäjä, johtaja Diana Tullberg, The English Centre; FM, kielenkääntäjä Pirkko Mahlamäki, Vammaisfoorumi ry. ja TtM Olivia Numminen, Suomen sairaanhoitajaliitto.

Suomennoksen viimeistelystä vastasivat FT, dosentti Seija Talo ja ylilääkäri Matti Ojala.

Stakes haluaa lämpimästi kiittää seuraavia ICF-luokituksen kehittämistyöhön ja sittemmin suomennoksen kommentointiin aktiivisesti osallistuneita asiantuntijoita arvokkaasta tuesta: ylilääkäri Hannu Alaranta, Invalidiliiton Käpylän kuntoutuskeskus; osastopäällikkö Arpo Aromaa, Kansanterveyslaitos; ylilääkäri Antti Huunan-Seppälä, Kansaneläkelaitos; dosentti Lea Hyvärinen; apulaisjohtaja Jorma Järvisalo, Kansaneläkelaitos; toimitusjohtaja, LKT Jukka Kivekäs, Vakuutusalan kuntouttamiskeskus; toiminnanjohtaja Kalle Könkkölä, Kynnys ry; pääsihteeri Sari Loijas, Valtakunnallinen vammaisneuvosto, STM; osastonjohtaja Pirjo Hiidenmaa, Kotimaisten kielten tutkimuslaitos; tutkimusjohtaja Leena Matikka, Kehitysvammaliitto; professori Esko Mälkiä, Jyväskylän yliopisto; pääsihteeri Heidi Paatero, Kuntoutusasiain neuvottelukunta, STM; kehittämisspäällikkö Ilpo Viikkumaa, Merikosken työkliniikka; johtaja, LKT Martti Virtanen, Pohjoismainen terveydenhuollon luokituskeskus; ylilääkäri Juhani Wikström, Valtiokonttori. Stakes kiittää myös kaikkia muita käännöstyöhön osallistuneita henkilöitä ja tahoja, joiden työn tuloksena on saatu käyttöön WHO:n Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus – ICF, suomenkielinen laitos.

Stakes perustaa syksyllä 2004 ICF- luokituksen toimitusneuvoston, jonka tehtävänä on suomenkielisen ICF-luokituksen ylläpito. Toimitusneuvostolle voi lähettää ICF-luokitukseen liittyviä viestejä osoitteeseen: luokituskeskus@stakes.fi.

Olli Nylander
Vs. tulosaluejohtaja
StakesTieto

Matti Ojala
Johtaja
StakesTieto/Luokituskeskus

Seija Talo
Kehittämisspäällikkö
StakesTieto/Luokituskeskus

Sisällysluettelo

Johdanto	
1. Tausta	3
2. ICF-luokituksen tavoitteet	5
3. ICF-luokituksen ominaisuudet	7
4. ICF-luokituksen osa-alueet	10
5. Toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden käsitteellinen malli	18
6. ICF-luokituksen käyttö	21
Yksiportainen luokitus	29
Kaksiportainen luokitus	33
Yksityiskohtainen luokitus ja määritelmät	45
Ruumiin/kehon toiminnot	47
Ruumiin rakenteet	105
Suoritukset ja osallistuminen	123
Ympäristökelijät	169
Liitteet	
Liite 1. Taksonomia ja terminologia	207
Liite 2. ICF-luokituksen koodausohjeisto	215
Liite 3. Suoritukset ja osallistuminen – luokituksen mahdollisia käyttötapoja	229
Liite 4. Esimerkkitapauksia	233
Liite 5. ICF ja henkilöt, joilla on toimintarajoitteita	237
Liite 6. ICF-luokituksen käytön eettiset ohjeet	239
Liite 7. Yhteenveto luokituksen uudistustyöstä	241
Liite 8. ICF-luokituksen tulevaisuus	246
Liite 9. Ehdotus ICF-kuvauskohteiden ideaali- ja minimivalikoimaksi terveydenhuollon tietojärjestelmiä tai terveystutkimuksia ja -selvityksiä varten	248
Liite 10. Maailman terveysjärjestön kiitokset	249
Hakemisto	
Hakemiston käyttäjälle	263
Asiahakemisto	265
Luokitusosan hakemisto	269

ICF

Johdanto

1. Tausta

*Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus tunnetaan lyhenteellä ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health).¹ ICF tarjoaa yhtenäisen, kansainvälisesti sovitun kielen ja viitekehyksen kuvata toiminnallista terveydentilaa ja terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa. ICF määrittelee terveyden osatekijöitä ja eräitä terveyteen liittyviä hyvinvoinnin osatekijöitä, kuten koulutus ja työ. Aihealueita, jotka sisältyvät ICF-luokitukseen, voidaan näin kutsua terveyden aihealueiksi ja terveyden lähiaihealueiksi. ICF esittää nämä aihealueet ruumiin/kehon, yksilön ja yhteisön näkökulmasta kahtena perusluettelona: (1) Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet ja (2) Suoritukset ja osallistuminen.² Luokituksena ICF ryhmittelee järjestelmällisesti nämä aihealueet³, joilla kuvataan toimintakykyä, toimintarajoitteita ja terveyttä henkilön lääketieteellisen terveydentilan yhteydessä (esim. mitä henkilö, jolla on jokin tauti tai häiriö, tekee tai pystyy tekemään). *Toimintakyky* on yläkäsite, joka kattaa kaikki ruumiin/kehon toiminnot, suoritukset sekä osallistumisen. *Toimintarajoitteet* on puolestaan yläkäsite, joka kattaa ruumiin/kehon vajavuudet ja suoritus- sekä osallistumisrajoitteet. Lisäksi ICF luokittelee näihin käsitteisiin vuorovaikutussuhteessa olevat ympäristötekijät. Näin ICF-luokituksen käyttäjä voi kirjata eri tarkoituksiin soveltuvia ICF:n eri aihealueista koostuvia yksilöllisiä toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden profiileja.*

ICF-luokitus on osa Maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälistä ”luokitusperhettä”, joka on kehitetty terveyteen liittyviä erilaisia tarkoituksia varten. WHO:n kansainvälinen luokitusperhe tarjoaa puitteet terveyttä koskevan monipuolisen informaation (esim. diagnoosien tai toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden sekä hoitoontulon syiden) koodaamiseen. Luokitusten yhtenäisen, ammattikielenkäyttöön tarkoitettun terminologian ansiosta terveyttä ja terveydenhuoltoa koskevaa tietoa voidaan välittää eri ammatti- ja tieteenaloille kautta maailman.

WHO:n kansainvälisistä luokituksista lääketieteellinen terveydentila (taudit, häiriöt, vammat ym.) luokitellaan ensisijaisesti Kansainvälisessä tautiluokituksessa (International Classification of Diseases, Tenth Revision; ICD-10),⁴ joka tarjoaa etiologisen viitekehyksen. ICF-luokituksessa luokitellaan toimintakyky ja toimintarajoitteet, jotka liittyvät edellä

¹ ICF-luokitus perustuu uudistettuun Vaurioiden, toiminnanvajavuuksien ja haittojen kansainväliseen luokitukseen (International Classification of Impairments, Disabilities, and Handicaps; ICIDH), jonka kokeiluversion Maailman terveysjärjestö julkaisi vuonna 1980. Viiden vuoden aikana luokitusta kehitettiin järjestelmällisin kenttätutkimuksin ja kansainvälinen arvioinnin, ja Maailman terveysjärjestön yleiskokous hyväksyi luokituksen kansainväliseen käyttöön 22.5.2001 (päättölauselma WHA54.21).

² Nämä uudet termit korvaavat ICIDH-luokituksessa käytetyt termit "vaurio", "toiminnanvajavuus" ja "haitta", mikä laajentaa luokituksen käsitelä ja luo edellytykset nimetä käsitteet positiivisina termeinä. Uudet termit määritellään tarkemmin johdannossa (Johdanto: 4. ICF-luokituksen osa-alueet), ja niiden yksityiskohtainen käyttö selostetaan luokitusosissa. On syytä huomata, että kullakin näistä termeistä on ICF-luokituksessa spesifinen merkitys, joka saattaa poiketa vastaavien sanojen jokapäiväisestä käytöstä.

³ Aihealue on fysiologisten toimintojen, anatomisten rakenteiden, toimien, tehtävien tai elämän alueiden käytännöllinen ja mielekäs ryhmitelmä.

⁴ International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, Tenth Revision, Vols. 1-3. Geneva, World Health Organization, 1992-1994. (Tautiluokitus ICD-10. Stakes Oheita ja luokituksia 1999:2 2. painos. Turenin tekstipalvelu/Ro-Offset Oy, Turenki 1999.)

mainittuun lääketieteelliseen terveydentilaan. ICD-10 ja ICF siis täydentävät toisiaan,⁵ ja näitä kahta WHO:n kansainvälisen luokitusperheen jäsentä suositellaan käytettäväksi rinnakkain. ICD-10-luokitukseen pohjautuvia taudin, häiriön tai muita lääketieteellisen terveydentilan "diagnooseja" voidaan täydentää ICF-luokituksesta saatavalla toimintakykyä koskevalla lisätiedolla.⁶ Diagnoositieto yhdistettynä toimintakykyä koskevaan tietoon antaa laajemman ja mielekkäämmän kuvan yksilöiden tai väestön terveydestä päätöksen teke- mistä varten.

WHO:n kansainvälinen luokitusperhe on tärkeä apuväline kuvattaessa ja vertailtaessa väes- tön terveyttä kansainvälisellä tasolla. Kuolleisuustietoja (ICD-10) ja tietoja terveyden- huollon toiminnan tuloksellisuudesta (ICF) voidaan yhdistää kansanterveyttä kuvaaviksi kokoomamuuttujiksi, joiden avulla voidaan seurata väestön terveyttä ja terveyden jakau- maa sekä arvioida kuolleisuuden ja sairastuvuuden eri syiden suhteellisia osuuksia.

ICF ei ole enää "sairauden seurausten" luokitus, kuten vuonna 1980 julkaistu ICIDH, vaan siitä kehitetty "terveyden osatekijöiden" luokitus. Terveyden osatekijät ovat terveyden rakenneosia, kun taas sairauksien seuraukset korostavat sairauksien ja lääketieteellisen ter- veydentilan aiheuttamien muiden ongelmien vaikutuksia. ICF on neutraali ja pidättäytyy ottamasta kantaa etiologiaan, mikä antaa tutkijoille mahdollisuuden tehdä päätelmiä syy- suhteista asianmukaisin tieteellisin menetelmin. ICF ei myöskään perustu terveyttä selit- tävien muuttujien tai riskitekijöiden määrittämiseen. ICF kuitenkin edesauttaa selittävien muuttujien ja riskitekijöiden tutkimista, sillä Ympäristötekijät-luokituksen avulla voidaan kuvata elinolot, joissa yksilö elää.

⁵ Luokitusten käyttäjien on syytä tiedostaa ICD-10-luokituksen ja ICF-luokituksen osittainen päällekkäisyys. Kumpi- kin luokitus lähtee elinjärjestelmistä. Vajavuudet koskevat ruumiin rakenteita sekä ruumiin/kehon toimintoja. Ne ovat tavallisesti osa "tautiprosessia" ja siksi mukana ICD-10-luokituksessa. Erona kuitenkin on, että siinä missä ICD-10 tarkastelee (löydöksinä ja oireina ilmeneviä) vajavuuksia osina "taudiksi" nimettyä kokonaisuutta tai toisinaan hoi- toontulon syinä, ICF-järjestelmä pitää vajavuuksia yksilön lääketieteelliseen terveydentilaan liittyvinä ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmina.

⁶ Kahdella samaa tautia sairastavalla henkilöllä voi olla erilainen toimintakyky, ja toisaalta kahdella henkilöllä, joilla on samanlainen toimintakyky, ei välttämättä ole samaa lääketieteellisen terveydentilan ongelmaa. Täten luokitusten yhteiskäyttö tuottaa terveydenhuollon tarpeisiin laadukkaampaa tietoa. ICF-luokitusta ei pidä käyttää korvaamaan normaalia diagnostiikkaa. Muissa yhteyksissä ICF-luokitusta voidaan käyttää myös yksinään.

2. ICF-luokituksen tavoitteet

ICF-luokituksella on useita tavoitteita. Se on suunniteltu käytettäväksi monilla eri tieteenaloilla ja toimialoilla. Sen tavoitteena on

- tarjota tieteellinen perusta ymmärtää ja tutkia toiminnallista terveydentilaa sekä terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa, niiden vaikutuksia ja niitä määritteleviä tekijöitä;
- luoda yhteinen kieli kuvaamaan toiminnallista terveydentilaa sekä terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa tarkoituksena parantaa eri käyttäjäryhmien välistä viestintää (kuten terveydenhuollon työntekijät, tutkijat, päättäjät ja suuri yleisö, mukaan luettuina henkilöt, joilla on toimintarajoitteita);
- mahdollistaa tietojen vertaaminen eri maiden, terveydenhuollon erikoisalojen, palveluiden ja eri ajankohtien välillä;
- tarjota järjestelmällinen koodausmenetelmä terveydenhuollon tietojärjestelmiä varten.

Nämä tavoitteet ovat yhteydessä toisiinsa, sillä kysyntää on nimenomaan mielekkäälle ja käyttökelpoiselle järjestelmälle, jota eri tahot eri maissa voivat käyttää terveydenhuollon toimintaohjelmien, laadunvarmistuksen ja toiminnan tuloksellisuuden arviointiin.

2.1 ICF-luokituksen käyttökohteet

Sen jälkeen, kun ICIDH-luokituksen kokeiluversio julkaistiin vuonna 1980, sitä on käytetty muun muassa seuraaviin tarkoituksiin:

- tilastointivälineenä – tiedon keräämiseen ja tallentamiseen (esim. väestötutkimuksissa ja -kartoituksissa sekä hallinnollisissa tietojärjestelmissä);
- tutkimusvälineenä – toiminnan tuloksellisuuden, elämänlaadun ja ympäristötekijöiden mittaamiseen;
- kliinisen työn välineenä – hoidon ja kuntoutuksen tarpeen arvioimiseen, toimenpiteiden ja lääketieteellisen terveydentilan ongelmien yhteensovittamiseen, työkyvyn arviointiin, kuntoutukseen sekä terveydenhuollon toiminnan tuloksellisuuden arviointiin;
- sosiaalipolitiikan välineenä – sosiaaliturvan suunnitteluun, korvausjärjestelmien ja toimintaohjelmien laatimiseen ja toteuttamiseen;
- koulutusvälineenä – opetusohjelmien laatimiseen, toimintakykyä koskevan yleisen tietoisuuden lisäämiseen ja yhteiskunnallisten toimenpiteiden toteuttamiseen.

Koska ICF on luonteeltaan terveyden ja terveyden lähialojen luokitus, sitä käytetään myös vakuutusalalla, sosiaaliturva-alalla, työvoimahallinnossa, opetusalalla, taloustieteessä, sosiaalipolitiikan ja lainsäädännön kehitystyössä sekä elinympäristön suunnittelussa. ICF on hyväksytty Yhdistyneiden kansakuntien sosiaaliluokitusten piiriin. Lisäksi *YK:n vammais-*

ten henkilöiden yhdenvertaistamista koskevissa yleisohjeissa⁷ viitataan ICF-luokitukseen. Näin ollen ICF-luokitusta voidaan käyttää niin kansainvälisten ihmisoikeusohjeiden kuin kansallisten lakien täytäntöönpanossa.

ICF soveltuu monenlaisiin käyttötarkoituksiin, kuten sosiaaliturva-asiat, sopimusterveydenhuollon (managed health care) laadun arviointi sekä paikalliset, kansalliset ja kansainväliset väestötutkimukset. ICF tarjoaa käsitteellisen viitekehyksen tiedolle, jota voidaan soveltaa yksilötason terveydenhoitoon, mukaan lukien sairauden ennaltaehkäisy, terveyden edistäminen ja osallistumismahdollisuuksien parantaminen poistamalla tai lieventämällä yhteiskunnallisia rajoitteita ja edistämällä sekä sosiaalisten tukitoimien että suoritusta ja osallistumista edistävien tekijöiden tarjontaa. ICF-luokitusta voidaan hyödyntää myös terveydenhuoltojärjestelmien tutkimuksessa, niin toiminnan arvioinnissa kuin toimintaohjelmien luomisessa.

⁷ YK:n vammaisten henkilöiden yhdenvertaistamista koskevat yleisohjeet (*The Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities*) on hyväksytty Yhdistyneiden kansakuntien 48. yleiskokouksessa 20.12.1993 (päätos 48/96), New York, NY, United Nations Department of Public Information, 1994. (Toimittajan huomautus: YK:n yleisohjeissa viitataan ICF:n edeltäjään, ICIDH-luokitukseen)

3. ICF-luokituksen ominaisuudet

Luokituksen tulee esittää selkeästi, mitä se luokittelee: mikä on sen yleinen viitekehys, sisältö, luokitusyksikkö ja jäsentely sekä millä tavoin nämä eri elementit on järjestetty suhteessa toisiinsa. Tässä luvussa selvitetään näitä ICF-luokituksen perusominaisuuksia.

3.1 ICF-luokituksen yleinen viitekehys

ICF käsittää kaikki näkökohdat ihmisen terveyteen ja joitakin terveyteen liittyviä hyvinvoinnin osatekijöitä ja kuvaa niitä *terveyden aihealueina* ja *terveyden lähiaihealueina*.⁸ Luokituksen aihepiirinä on terveys laajasti käsitettynä. Luokitus ei kata olosuhteita, jotka eivät liity terveyteen, kuten yhteiskunnallis-taloudellisten tekijöiden aikaansaamat tilanteet. Esimerkiksi rotu, sukupuoli, uskonto tai jokin muu yhteiskunnallis-taloudellinen tekijä saattaa estää henkilöä suorittamasta jotakin tehtävää hänen sen hetkessä elinympäristössään, mutta tällaiset tekijät eivät ole ICF-luokituksessa luokiteltavia terveyteen liittyviä osallistumisrajoitteita.

Yleinen väärinkäsitys on, että ICF koskee vain henkilöitä, joilla on toimintarajoitteita. Todellisuudessa ICF koskee *kaikkia ihmisiä*. ICF on yleiskäyttöinen, sillä se antaa mahdollisuuden kuvata toiminnallista terveydentilaa ja terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa minkä tahansa lääketieteellisen terveydentilan yhteydessä.⁹

3.2 ICF-luokituksen sisältö

ICF kuvaa tilanteita ihmisen toimintakyvyn ja sen rajoitteiden näkökulmasta ja toimii viitekehysenä, joka jäsentää tätä informaatiota mielekkäällä ja helppokäyttöisellä tavalla yhdistäen informaation eri osat toisiinsa.

ICF-luokituksessa on kaksi osaa, joista Osa 1 käsittelee toimintakykyä ja toimintarajoitteita ja Osa 2 kontekstuaalisia tekijöitä. Kumpikin osa koostuu kahdesta osa-alueesta:

Osa 1. Toimintakyky ja toimintarajoitteet

Osa-alueet:

Ruumis/keho-osa-alue käsittää kaksi luokitusta: Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet. Kummankin luokituksen pääluokat on ryhmitelty elinjärjestelmittäin.

⁸ Terveiden aihealueita ovat mm. näkö, kuulo, kävely, oppiminen ja muisti, ja terveyden lähiaihealueita ovat mm. liikenne, koulutus ja sosiaalinen kanssakäyminen.

⁹ Bickenbach JE, Chatterji S, Badley EM, Üstün TB. Models of disablement, universalism and the ICIDH, *Social Science and Medicine*, 1999, 48:1173-1187.

Suoritukset ja osallistuminen-osa-alue kattaa tarkoin ne aihealueet, jotka kuvaavat toimintakykyä sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta.

Osa 2. Kontekstuaaliset tekijät

Osa-alueet:

Ympäristötekijät on Kontekstuaalisten tekijöiden ensimmäinen osa-alue. Ympäristötekijät vaikuttavat toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden kaikkiin aihealueisiin. Luokitus etenee yksilön välittömän ympäristön tekijöistä yleisiin ympäristötekijöihin.

Yksilötekijät on myös Kontekstuaalisten tekijöiden osa-alue, mutta yksilötekijöiden laajan sosiaalisen ja kulttuurisen vaihtelun vuoksi niitä ei luokitella ICF-luokituksessa.

ICF-luokituksen Osan 1 (Toimintakyky ja toimintarajoitteet) osa-alueiden (Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet sekä Suoritukset ja osallistuminen) sisältämiä luokituksia voidaan käyttää kahdella tavalla. Toisaalta niillä voidaan kuvata ongelmia, joiden yhteinen yläkäsite on *toimintarajoitteet* (esim. ruumiin/kehon toimintojen tai ruumiin rakenteiden vajavuus, suoritusrajoite ja osallistumisrajoite); toisaalta ne osoittavat toiminnallisen terveydentilan ja terveyteen liittyvän toiminnallisen tilan ongelmattomia (neutraaleja) piirteitä, joiden yhteinen yläkäsite on *toimintakyky*.

ICF-luokituksen Osan 1 Toimintakyky ja toimintarajoitteet osa-alueita tulkitaan neljän erilaisen, mutta toisiinsa liittyvän *konstruktion* avulla (neljä mittaamista/arviointia ohjaavaa käsitettä). Nämä konstruktiot operationalisoidaan eli saatetaan mitattavaan muotoon käyttämällä *tarkenteita*. Osa-aluetta Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet kuvaavia konstruktioita ovat *fysiologisen toiminnon muutos* ja *anatomisen rakenteen muutos*. Osa-aluetta Suoritukset ja osallistuminen kuvaavia konstruktioita ovat *suorituskyky* ja *suoritus-taso* (ks. luku 4.2).

ICF-luokituksessa henkilön toimintakyky ja toimintarajoitteet käsitetään lääketieteellisen terveydentilan ongelmien (taudit, häiriöt, vammat, traumat ym.) ja kontekstuaalisten tekijöiden dynaamiseksi vuorovaikutukseksi.¹⁰ Kuten yllä on käynyt ilmi, kontekstuaaliset tekijät sisältävät sekä yksilö- että ympäristötekijät. Kattava luettelo erilaisista ympäristötekijöistä on olennainen osa ICF-luokitusta. Ympäristötekijät ovat vuorovaikutuksessa Toimintakyky ja toimintarajoitteet -osan kaikkien aihealueiden kanssa. Ympäristötekijät -luokituksen peruskonstruktio on *fyysisen, sosiaalisen ja asenneympäristön edistävä tai rajoittava vaikutus*.

3.3 Luokitusyksikkö

ICF luokittelee toiminnallista terveydentilaa ja terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa. Täten ICF-luokituksen luokitusyksikköinä ovat terveyden aihealueisiin ja terveyden lähiaihealueisiin sisältyvät *kuvauskohteet*. On siis huomattava, että ICF-luokituksen luokittelukohteina eivät ole henkilöt, vaan ICF kuvaa kunkin henkilön tilannetta sekä

¹⁰ Käyttäjät voi tarkastella tätä vuorovaikutusta joko *prosessina* tai *tuloksena*.

terveyden aihealueilla että terveyden lähiaihealueilla. Lisäksi kuvauksessa otetaan aina huomioon ympäristö- ja yksilötekijät.

3.4 ICF-luokituksen eri laitokset

ICF-luokitus julkaistaan kahtena yksityiskohtaisuudeltaan erilaisena laitoksena vastaamaan eri käyttäjäryhmien tarpeita.

Tämä teos on ICF-luokituksen *laaja laitos*, jossa on käytetty neliportaista luokitusta. Neliportainen luokitus voidaan tiivistää karkeammaksi luokituksiksi, joka sisältää kaikki toisen luokitusportaan aihealueet. Kaksiportainen luokitus on saatavana ICF-luokituksen *suppeana laitoksena*.

4. ICF-luokituksen osa-alueet

MÄÄRITELMÄT¹¹

Terveysden viitekehyksessä:

Ruumiin/kehon toiminnot ovat elinjärjestelmien fysiologiset toiminnot (joihin luetaan myös mielen toiminnot).

Ruumiin rakenteita ovat ruumiin anatomiset osat, kuten elimet, raajat ja näiden rakenneosat.

Vajavuuksia ovat ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmat, kuten huomattavat poikkeamat tai puutokset.

Suoritus on tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa.

Osallistuminen on osallisuutta elämän tilanteisiin.

Suoritusrajoite on vaikeus, joka yksilöllä on tehtävän tai toimen toteuttamisessa.

Osallistumisrajoite on ongelma, jonka yksilö kokee osallisuudessa elämän tilanteisiin.

Ympäristötekijät ovat se fyysinen, sosiaalinen ja asenneympäristö, jossa ihmiset elävät ja asuvat.

Yllä olevat käsitteet on koottu yhteen taulukossa 1; niiden käyttöä on selostettu tarkemmin luvussa 5.1. Taulukon 1 mukaisesti:

- ICF-luokituksessa on kaksi *osaa*, joista kumpikin koostuu kahdesta *osa-alueesta*.

Osa 1. Toimintakyky ja toimintarajoitteet

- Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet
- Suoritukset ja osallistuminen

Osa 2. Kontekstuaaliset tekijät

- Ympäristötekijät
- Yksilötekijät

- Kukin osa-alue voidaan kuvata sekä *myönteisellä* että *kielteisellä* tavalla.

¹¹ Ks. myös liite 1, Taksonomia ja terminologia.

- Kukin osa-alue koostuu joukosta aihealueita, ja kukin aihealue puolestaan koostuu kuvauskohteista, jotka ovat ICF-luokituksen luokitusyksiköitä. Yksilön toiminnallista terveydentilaa ja terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa voidaan kuvata yhden tai useamman kuvauskohdekoodin ja niihin liitettävien *tarkenteiden* avulla. Tarkenteet ovat koodinumeroita, joilla määritetään toimintakyvyn tai toimintarajoitteiden aste tai merkitys tietyn kuvauskohteen osalta, tai se, missä määrin ympäristökijä toimii edistävänä tai rajoittavana tekijänä.

Taulukko 1. ICF-luokituksen käsitteet

	Osa 1: Toimintakyky ja toimintarajoitteet		Osa 2: Kontekstuaaliset tekijät	
Osa-alueet	Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet	Suoritukset ja osallistuminen	Ympäristökijät	Yksilökijät ^{Toim.}
Aihealueet	Ruumiin/kehon toiminnot Ruumiin rakenteet	Elämän alueet (tehtävät, toimet)	Toimintakykyyn ja toimintarajoitteisiin vaikuttavat ulkoiset tekijät	Toimintakykyyn ja toimintarajoitteisiin vaikuttavat sisäiset tekijät
Konstruktio eli mittaamista/ arviointia ohjaavat käsitteet	Ruumiin/kehon toimintojen muutos (fysiologinen) Ruumiin rakenteiden muutos (anatominen)	Suorituskyky Tehtävien toteutus vakioidussa ympäristössä Suoritusaste Tehtävien toteutus nyky-ympäristössä	Fyysisen, sosiaalisen ja asenneympäristön edistävä ja rajoittava vaikutus	Yksilökijöiden vaikutus
Myönteiset piirteet	Toimintojen ja rakenteiden eheys	Suoritukset Osallistuminen	Edistävät tekijät	Ei sovellettavissa
	Toimintakyky			
Kielteiset piirteet	Vajavuus	Suoritusrajoite Osallistumisrajoite	Rajoittavat tekijät	Ei sovellettavissa
	Toimintarajoitteet			

^{Toim.} Yksilökijöitä ei ole määritelty ja luokiteltu ICF-luokituksessa.

4.1 Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet ja vajavuudet

*Määritelmiä: **Ruumiin/kehon toiminnot** ovat elinjärjestelmien fysiologiset toiminnot (joihin luetaan myös psykologiset toiminnot).*

***Ruumiin rakenteita** ovat ruumiin anatomiset osat, kuten elimet, raajat ja näiden rakenneosat.*

***Vajavuuksia** ovat ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmat, kuten huomattavat poikkeamat tai puutokset.*

- (1) Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet luokitellaan erikseen, mutta nämä kaksi luokitusta on tarkoitettu käytettäviksi rinnakkain. Ruumiin/kehon toiminnot sisältävät esimerkiksi ihmisen perusaistit, kuten "näkötoiminnot", jonka rakenteellinen vastine ICF-luokituksessa on "silmä ja siihen liittyvät rakenteet".
- (2) "Ruumiilla/keholla" tarkoitetaan ihmistä kokonaisuudessaan, joten ruumis/keho sisältää myös aivot ja aivojen toiminnot eli mielen. Täten ICF-luokituksessa mielen toiminnot sisältyvät ruumiin/kehon toimintoihin.
- (3) Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet luokitellaan elinjärjestelmittain, joten ruumiin rakenteita ei tarkastella elimien tasolla.¹²
- (4) Rakenteen vajavuuksia ovat ruumiin rakenteessa olevat epämuodostumat, puutokset, menetykset ja muut huomattavat poikkeamat. ICF-luokituksessa vajavuudet on käsitteellistetty kudosis-, solu-, subsellulaari- ja molekyyli-tason biologisen tietämyksen mukaisesti. Käytännön syistä nämä tasot on kuitenkin jätetty pois luokitukselta.¹³ Luokituksen taustalla oleva vajavuuksien biologinen perusta saattaa kuitenkin mahdollistaa luokituksen laajentamisen solu- tai molekyyli-tasolle. Käytettäessä luokitusta lääketieteellisiin tarkoituksiin on syytä huomata, että vajavuuksilla ei tarkoiteta taustalla olevaa patologista tilaa vaan patologisten tilojen ilmentymiä.
- (5) Vajavuudet ovat ruumiin rakenteiden sekä ruumiin/kehon toimintojen biologis-lääketieteellisen tilan poikkeamia tietyistä yleisesti hyväksytyistä väestötason normeista. Vajavuuksien osatekijöiden määrittely on ensisijaisesti sellaisten henkilöiden tehtävä, joilla on pätevyys arvioida toimintakyvyn fyysisiä ja psyykkisiä osatekijöitä näiden viitearvojen pohjalta.
- (6) Vajavuus voi olla tilapäinen tai pysyvä; etenevä, korjaantuva tai muuttumaton; ajoittainen tai jatkuva. Poikkeama väestötason viitearvosta saattaa olla vähäinen tai huo-

¹² Vaikkakin ICIDH-luokituksen vuoden 1980 laitoksessa luokittelu tapahtui myös elimien tasolla, on epäselvää, miten "elin" tulisi määritellä. Silmää ja korvaa pidetään perinteisesti eliminä, mutta niiden tarkkarajainen määrittely on vaikeaa. Sama pätee raajoihin ja sisäelimiin. Niinpä sen sijaan, että ruumista tarkastellaan elimien tasolla, mikä perustuu ajatukseen ruumiissa sijaitsevista kokonaisuuksista tai yksiköistä, ICF-luokituksessa termi "elimet" on korvattu termillä "ruumiin rakenteet".

¹³ ICF-luokituksen laajan laitoksen mukaan koodattujen vajavuuksien tulee olla muiden tai asianomaisen henkilön suoraan todettavissa tai havaittavissa tai havainnoinnin perusteella pääteltävissä.

mattava, ja se voi vaihdella ajan mittaan. Nämä piirteet ilmaistaan yleensä koodeissa lisämääritteinä, pisteen jälkeen sijoittuvien tarkenteiden avulla.

- (7) Vajavuuksia ei luokitella niiden etiologian tai syntyvän mukaan, vaan esimerkiksi näön tai raajan menetys voi johtua yhtä hyvin perinnöllisestä poikkeavuudesta kuin vammasta. Vaikka vajavuudella on välttämättä jokin syy, tämä syy ei aina riitä selittämään siitä aiheutunutta vajavuutta. Lisäksi, vaikka vajavuus merkitsee häiriötä ruumiin/kehon toiminnossa tai vammaa ruumiin rakenteissa, tämä voi olla yhteydessä mihin tahansa tautiin, häiriöön tai fysiologiseen tilaan.
- (8) Vaikka vajavuus saattaa liittyä lääketieteelliseen terveydentilaan tai ilmentää sitä, vajavuus ei välttämättä merkitse taudin olemassaoloa tai sitä, että yksilöä tulee pitää sairaana.
- (9) Vajavuudet ovat laajempia ja kattavampia kuin häiriöt tai taudit. Esimerkiksi jalan menetys on ruumiin rakenteen vajavuus, mutta se ei ole häiriö eikä tauti.
- (10) Vajavuus saattaa aiheuttaa toisen vajavuuden. Esimerkiksi lihasvoiman heikkous saattaa rajoittaa liikkeitä, hengityksen vajaatoiminta saattaa johtua sydämen toimunnoista ja huonontunut havaintokyky saattaa johtua ajattelutoimunnoista.
- (11) Jotkin Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet -osa-alueen ja ICD-10-luokituksen kuvauskohteet näyttävät olevan päällekkäisiä, erityisesti oireiden ja löydösten osalta. Luokituksilla on kuitenkin eri tarkoitus. ICD-10 luokittelee oireita terveydenhuoltopalvelujen käytön tai sairauksien rekisteröimiseksi. ICF taas kuvaa niitä osina ruumiin/kehon toimintoja, mitä voidaan hyödyntää ennaltaehkäisyssä tai potilaiden tarpeiden selvittämisessä. Erityisen tärkeää on huomata, että ICF-luokituksessa Ruumiin/kehon toiminnot ja Ruumiin rakenteet -luokitus on tarkoitettu käytettäväksi yhdessä Suoritukset ja osallistuminen -luokituksen kanssa.
- (12) Vajavuudet luokitellaan käyttämällä määriteltyjä tunnistuskriteereitä (esim. vajavuuden olemassaolo määritetään tietyn kynnyksarvon perusteella). Ruumiin/kehon toiminnolle ja ruumiin rakenteille käytetään samoja kriteereitä, jotka ovat (a) puutos tai menetys, (b) vähenemä, (c) lisäys tai ylimäärä ja (d) poikkeama. Kun vajavuuden olemassaolo on todettu, sen vaikeusaste voidaan kuvata ICF-luokituksen yleis-tarkenteen avulla.
- (13) Ympäristötekijät vaikuttavat ruumiin/kehon toimintoihin (esim. ilmanlaadun vaikutus hengitykseen, valon vaikutus näköön, äänten vaikutus kuuloon, häiritsevien ärsykkeiden vaikutus tarkkaavuuteen, kävelyalustan vaikutus tasapainoon ja ilman lämpötilan vaikutus ruumiin lämmönsäätelyyn).

4.2 Suoritukset ja osallistuminen/Suoritusrajoitteet ja osallistumisrajoitteet

Määritelmiä: Suoritus on tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa.

Osallistuminen on osallisuutta elämän tilanteisiin.

Suoritusrajoite on vaikeus, joka yksilöllä on tehtävän tai toimen toteuttamisessa.

Osallistumisrajoite on ongelma, jonka yksilö kokee osallisuudessa elämän tilanteisiin.

- (1) Osa-alueella Suoritukset ja osallistuminen aihealueet esitetään yhtenä luettelona, joka kattaa kaikki elämän alueet (perusoppimisesta ja katselemisesta aina monimuotoisempiin alueisiin, kuten henkilöiden välinen vuorovaikutus ja työelämä). Tällä osa-alueella voidaan kuvata yksilön suorituksia (a) tai osallistumista (p) tai molempia. Tämän osa-alueen aihealueita arvioidaan suoritusason ja suorituskyvyn tarkenteiden avulla. Luettelosta saatava informaatio muodostaa siis tietomatriisin, jossa ei ole päällekkäisyyttä eikä toistoa (ks. taulukko 2).

Taulukko 2. Suoritukset ja osallistuminen-osa-alueen tietomatriisi

Aihealueet		Tarkenteet	
		Suoritusaso (konstruktio)	Suorituskyky (konstruktio)
d1	Oppiminen ja tiedon soveltaminen		
d2	Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet		
d3	Kommunikointi		
d4	Liikkuminen		
d5	Itsestä huolehtiminen		
d6	Kotielämä		
d7	Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet		
d8	Keskeiset elämänaalueet		
d9	Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä		

- (2) *Suoritusason tarkenne* kuvaa, mitä yksilö tekee nyky-ympäristössä. Koska nyky-ympäristöön sisältyy myös yhteiskunnallinen ulottuvuus ja sisältö, suoritusaso voidaan ymmärtää myös "osallisuutena elämän tilanteisiin" eli ihmisten "käytännön

kokemuksina" siinä elinympäristössä, jossa he elävät.¹⁴ Tämä asiayhteys sisältää ympäristötekijät eli kaikki fyysisen, sosiaalisen ja asenneympäristön piirteet. Nämä piirteet voidaan koodata Ympäristötekijät-osa-alueella.

- (3) *Suorituskyvyn tarkenne* kuvaa yksilön kykyä toteuttaa jokin tehtävä tai toimi. Tämän konstruktion tarkoituksena on kuvata parhaita todennäköistä tasoa, jonka henkilö voi saavuttaa toimintakyvyn tietyllä aihealueella tietyllä hetkellä. Yksilön parhaan mahdollisen kyvykkyyden arviointi edellyttää "vakioitua ympäristöä", jonka avulla eliminoidaan eri ympäristöjen toinen toisestaan poikkeava vaikutus yksilön suoritukseen. Vakioituna ympäristönä voidaan käyttää (a) varsinaista suorituskykymitauksissa käytettävää koeympäristöä, tai jos tämä ei ole mahdollista, (b) sellaista ympäristöä, jolla oletetaan olevan yhdenmukaistava vaikutus. Tällaista ympäristöä voidaan kutsua "yhdenmukaiseksi" tai "vakioiduksi". Suorituskyky siis kuvastaa yksilön ympäristö/olosuhdevakioitua kyvykkyyttä. Jotta kansainvälinen vertailu olisi mahdollista, vakioinnin on oltava samanlainen kaikille henkilöille kaikissa maissa. Yhdenmukaisen tai vakioitun ympäristön piirteet voidaan koodata Ympäristötekijät-luokituksen avulla. Suorituskyvyn ja suoritustason välinen poikkeama kuvastaa yhdenmukaisen ympäristön ja nyky-ympäristön vaikutusten eroa. Tätä eroa voidaan käyttää ohjenuorana harkittaessa, miten yksilön nyky-ympäristöä pitäisi muuttaa yksilön suoritustason parantamiseksi.
- (4) Suorituskyvyn ja suoritustason tarkenteita voidaan lisäksi soveltaa ottaen huomioon, käyttääkö henkilö suorituksessa apuvälineitä tai avustajaa vai eikö hän käytä. Apuvälineen tai henkilökohtaisen avustajan käyttö ei poista yksilön vajavuuksia, mutta se saattaa poistaa toimintakyvyn rajoitteita joidenkin aihealueiden osalta. Tämänkaltaisella koodaamisella voidaan erityisesti selvittää, miten rajoittunut yksilön toimintakyky olisi ilman apuvälineitä (ks. liitteen 2 koodausohjeisto).
- (5) Suoritusten ja osallistumisen aihealueiden koodaamiseen voi liittyä ongelmia, mikäli siinä tavassa, jolla yksilö toteuttaa tehtävät kyseisillä aihealueilla esiintyy joko laadullista tai määrällistä vaihtelua. *Rajoitteita* arvioidaan suhteessa yleisesti hyväksytyihin väestötason viitearvoihin. Viitearvona, johon yksilön suorituskykyä ja suoritustasoa verrataan, on sellaisen henkilön suorituskyky tai suoritustaso, jolla ei ole samankaltaista lääketieteellisen terveydentilan ongelmaa (tautia, häiriötä, vammaa ym.). Rajoite ilmaistaan havaitun ja odotetun suoritustason välisenä erona. Odotettu suoritustaso on väestön viitearvo, joka vastaa havaintoa henkilöistä, joilla ei ole kyseistä lääketieteellisen terveydentilan ongelmaa. Samaa viitearvoa sovelletaan myös suorituskyvyn tarkenteeseen, jonka avulla voidaan päätellä, mitä yksilön ympäristölle voidaan tehdä hänen suoritustasonsa parantamiseksi.
- (6) Yksilön sosiaalinen ympäristö voi suoraan huonontaa suoritustasoa ilman, että yksilöllä on ruumiin/kehon toiminnon tai ruumiin rakenteen vajavuutta. Esimerkiksi HIV-positiivisella yksilöllä, jolla ei ole oireita eikä AIDSia, tai henkilöllä, jolla on

¹⁴ "Osallistuminen" liittyy läheisesti käsitteeseen "osallisuus". Osallisuuteen on eräissä määritelmähodotuksissa sisällytetty osallistuminen johonkin elämän alueeseen, hyväksytyksi tuleminen tai mahdollisuus käyttää tarvittavia resursseja. Käytettäessä taulukon 2 tietomatriisia ainoa mahdollisuus kuvata osallistumista on suoritustason koodaaminen. Tämä ei kuitenkaan merkitse osallistumisen ja suoritustason automaattista samaistamista. Käsitettä "osallisuus" ei pidä myöskään sekoittaa subjektiiviseen osallisuuden kokemiseen (eli tunteeseen "kuulumisesta johonkin"). Kun halutaan koodata osallisuus erikseen, on syytä perehtyä liitteessä 2 annettuun koodausohjeistoon.

perinnöllinen alttius jollekin taudille, ei välttämättä ole vajavuutta, ja hän saattaa olla työkykyinen. Silti hän saattaa todellisuudessa olla poissa työelämästä palvelujen epäämisen, syrjinnän tai leimautumisen vuoksi.

- (7) "Suoritusten" ja "osallistumisen" erottaminen toisistaan on vaikeaa Suoritukset ja osallistuminen-osa-alueen aihealueiden perusteella. Asiantuntijoiden tarkastelutavoissa ja teoreettisissa viitekehyksissä vallitsevien kansainvälisten erojen vuoksi myöskään "yksilöllisen" ja "yhteiskunnallisen" näkökulman erottaminen toisistaan ei ole ollut mahdollista aihealueiden perusteella. Siksi ICF tarjoaa vain yhden luettelon, jossa käyttäjät voivat halutessaan erotella suoritusten ja osallistumisen aihealueet toisistaan omien määritelmiensä mukaisesti. Asiaa selostetaan tarkemmin liitteessä 3. Erottelu voidaan tehdä neljällä eri tavalla:
- (a) määrittelemällä toiset aihealueet suorituksiksi ja toiset osallistumiseksi sallimatta lainkaan päällekkäisyyttä
 - (b) samalla tavalla kuin kohdassa a, mutta sallimalla osittainen päällekkäisyys
 - (c) määrittelemällä kaikki yksityiskohtaiset kuvauskohteet suorituksiksi ja laajat aihealueet osallistumiseksi
 - (d) käyttämällä kaikkia aihealueita sekä suoritusten että osallistumisen luokitteluun.

4.3 Kontekstuaaliset tekijät

Kontekstuaaliset tekijät sisältävät yksilön elämän ja elämisen koko taustan. Kontekstuaaliset tekijät koostuvat kahdesta osa-alueesta: Ympäristötekijät ja Yksilötekijät. Kumpikin näistä saattaa vaikuttaa yksilön lääketieteelliseen terveydentilaan sekä toiminnalliseen terveydentilaan ja terveyteen liittyvään toiminnalliseen tilaan.

Ympäristötekijät ovat se fyysinen, sosiaalinen ja asenneympäristö, jossa ihmiset elävät ja asuvat. Nämä tekijät ovat yksilön ulkopuolella, ja ne voivat vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti yksilön suoriutumiseen yhteiskunnan jäsenenä, yksilön kykyyn toteuttaa toimia tai tehtäviä ja yksilön ruumiin/kehon toimintoihin tai ruumiin rakenteeseen.

- (1) ICF-luokituksessa ympäristötekijät on ryhmitelty kahden tarkastelutason mukaan:
- (a) *Yksittäisen ihmisen taso* on yksilön välitön ympäristö, kuten koti, työpaikka ja koulu. Tämä taso koostuu ympäristön fyysisistä ja aineellisista piirteistä, jotka yksilö joutuu kohtaamaan, sekä suorista kosketuksista muihin henkilöihin, kuten perheenjäseniin, sukulaisiin, tuttaviin, vertaisryhmien jäseniin ja vieraisiin ihmisiin.
 - (b) *Yhteiskuntataso* koostuu yksilöön vaikuttavista virallisista ja epävirallisista sosiaalisista rakenteista, palveluista ja kattorakenteista tai järjestelmistä

yhteisössä tai yhteiskunnassa. Tämä taso käsittää työelämän organisaatiot ja palvelut, yhdiskunnan toiminnan, valtion laitokset, viestintä- ja kuljetuspalvelut ja epämuodolliset sosiaaliset verkostot sekä lait, säädökset, viralliset ja epäviralliset säännöt, asenteet ja ideologiat.

- (2) Ympäristötekijät ovat vuorovaikutuksessa niin Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet-osa-alueen kuin Suoritukset ja osallistuminen-osa-alueen kanssa. Tulevan tieteellisen tutkimuksen tehtävä on selvittää ympäristötekijöiden vaikutuksen luonne ja voimakkuus näillä kahdella osa-alueella. Toimintarajoitteet ovat yksilön lääketieteellisen terveydentilan, yksilötekijöiden ja yksilön elinympäristön muodostamien ulkoisten tekijöiden monimutkaisen vuorovaikutuksen seuraus tai tulos. Tästä vuorovaikutussuhteesta johtuen eri ympäristöillä voi olla hyvin erilainen vaikutus samaan yksilöön, jolla on tietty lääketieteellinen terveydentila. Rajoittavia tekijöitä sisältävä ympäristö tai ympäristö, josta edistävät tekijät puuttuvat, huonontaa yksilön suoritustasoa, kun taas edullisempi ympäristö saattaa parantaa suoritustasoa. Yhteiskunta saattaa huonontaa yksilön suoriutumista luomalla rajoittavia tekijöitä (esim. vaikeapääsyiset rakennukset) tai lyömällä laimin edistävät tekijät (esim. apuvälineiden huono saatavuus).

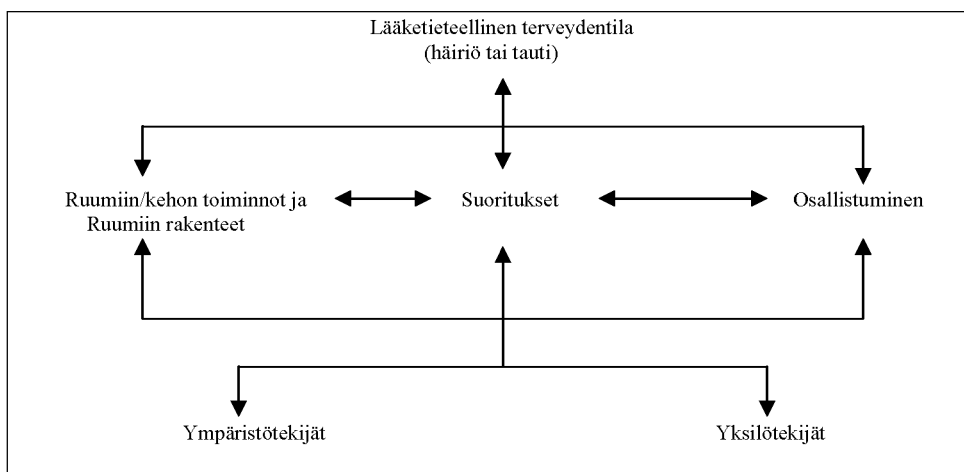
Yksilötekijät muodostavat yksilön elämän ja elämisen tietyn taustan, joka ei kuulu yksilön lääketieteelliseen tai toiminnalliseen terveydentilaan. Yksilötekijöitä ovat mm. sukupuoli, rotu, ikä, muut terveydentilatekijät, yleiskunto, elämäntavat, tottumukset, kasvatus, selviytymisstrategiat, sosiaalinen tausta, koulutus, ammatti, entiset ja nykyiset kokemukset (aikaisemmat ja tämänhetkiset elämäntapahtumat), yleinen käyttäytymismalli ja luonteenomaiset käytöspiirteet, yksilölliset henkiset vahvuudet ja muut ominaisuudet, joista kaikki tai jokin niistä saattaa vaikuttaa toimintarajoitteisiin niiden kaikilla tasoilla. Yksilötekijöitä ei luokitella ICF-luokituksessa. Ne on kuitenkin sisällytetty kuvaan 1, sillä ne saattavat osaltaan vaikuttaa erilaisten interventioiden lopputulokseen.

5. Toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden käsitteellinen malli

5.1 Toimintakyky ja toimintarajoitteet prosessina

ICF-luokituksen tarkoitus ei ole mallintaa toimintakykyä ja toimintarajoitteita "prosessina". Luokituksen eri konstruktiot ja aihealueet kuitenkin mahdollistavat prosessin kuvaamisen. ICF-luokituksen avulla toimintakyky ja toimintarajoitteet voidaan luokitella monitahoisesti vuorovaikutteisena kehitysprosessina. ICF tarjoaa välineet käyttäjälle, joka haluaa mallintaa tätä prosessia ja tutkia sen eri osatekijöitä. Tässä mielessä ICF toimii kuin kieli: sen avulla muodostettavat tekstit riippuvat käyttäjästä, tämän luovuudesta ja tieteellisen kiinnostuksen kohteista. Kuva 1 selvittää tämänhetkistä käsitystä ICF-luokituksen eri osa-alueiden välisistä vuorovaikutussuhteista.¹⁵

Kuva 1. ICF-luokituksen osa-alueiden vuorovaikutussuhteet

Kaavakuvassa yksilön toimintakyky määräytyy yksilön lääketieteellisen terveydentilan ja kontekstuaalisten tekijöiden (ympäristö- ja yksilötekijät) vuorovaikutuksen tuloksena. Näiden elementtien välillä vallitsee dynaaminen vuorovaikutus: Yhteen elementtiin koh-

¹⁵ ICF-luokituksen kuvaus toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden välisistä suhteista poikkeaa huomattavasti ICIDH-luokituksen vuoden 1980 laitoksesta. On syytä huomata, että moniulotteisen mallin vuorovaikutussuhteiden moninaisuuden vuoksi kaavakuva on aina epätäydellinen ja avoin virhetulkinnoille. Kaavakuvan tarkoitus on korostaa vuorovaikutusten runsautta, mutta myös muunlaiset esitykset prosessin avainkohdista olisivat tietenkin mahdollisia. Myös tulkinnat luokituksen eri osa-alueiden ja konstruktioiden välisistä vuorovaikutuksista saattavat vaihdella (esimerkiksi ympäristötekijöiden vaikutus ruumiin/kehon toimintoihin varmaankin poikkeaa niiden vaikutuksesta osallistumiseen).

distetut interventiot saattavat vaikuttaa myös yhteen tai useampaan muuhun elementtiin. Vuorovaikutukset ovat spesifisiä, eivätkä ne aina ole ennustettavia 1:1-suhteita. Vuorovaikutus on kaksisuuntainen: toimintarajoitteet voivat myös vaikuttaa lääketieteelliseen terveydentilaan. Ruumiin/kehon toimintojen tai Ruumiin rakenteiden yhden tai useamman vajavuuden saatetaan otaksua alentavan suorituskykyä, ja yhden tai useamman suorituskyvyn aleneman saatetaan otaksua huonontavan suoritusastoa. On kuitenkin tärkeää aina koota kutakin konstruktiota koskevat tiedot erikseen, ja vasta sitten arvioida niiden välisiä yhteyksiä ja suhteita. Jos terveyttä halutaan kuvata kokonaisuutena, ICF-luokituksen kaikkien osa-alueiden huomioon ottaminen on hyödyllistä. Esimerkiksi:

- henkilöllä saattaa olla vajavuuksia ilman, että suorituskyky alenee (esim. lepran aiheuttama rujous ei välttämättä vaikuta henkilön suorituskykyyn)
- henkilöllä saattaa olla heikentynyt suoritustaso tai alentunut suorituskyky ilman näkyviä ruumiin/kehon toimintojen tai ruumiin rakenteiden vajavuuksia (esim. monet taudit aiheuttavat suoritustason heikkenemistä päivittäisissä toimissa)
- henkilöllä saattaa olla heikentynyt suoritustaso ilman ruumiin/kehon toimintojen tai ruumiin rakenteiden vajavuutta tai suorituskyvyn alenemaa (esim. HIV-positiivinen tai mielitaudista parantunut henkilö saattaa leimautua tai kokea syrjintää henkilösuhteissaan tai työssään)
- henkilöllä saattaa olla alentunut suorituskyky ilman avustamista mutta ei suoritustason heikkenemistä nykyisessä ympäristössä (esim. liikuntarajoitteinen henkilö saattaa saada yhteiskunnalta apuvälineitä liikkumisen mahdollistamiseksi)
- henkilöllä saattaa olla harjoituksen puutteen aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia (kuten raajojen käytön puute voi aiheuttaa lihasten surkastumista, ja laitoshoido saattaa huonontaa kanssakäymistäitoja).

Liitteeseen 4 on koottu lisää tapausesimerkkejä ICF-luokituksen eri konstruktioiden käytöstä.

Kuvan 1 kaaviosta näkyy kontekstuaalisten tekijöiden (ympäristö- ja yksilötekijöiden) osuus prosessiin. Nämä tekijät ja yksilön lääketieteellinen terveydentila vuorovaikuttavat toistensa kanssa ja määräävät yksilön toimintakyvyn tason ja laajuuden. Ympäristötekijät ovat yksilön ulkopuolisia tekijöitä (esim. yhteiskunnan asenteet, arkkitehtoniset ratkaisut, oikeusjärjestelmä), ja ne luokitellaan Ympäristötekijät-luokituksen avulla. Sen sijaan yksilötekijöitä ei luokitella ICF-luokituksen nykyisessä laitoksessa. Yksilötekijöitä ovat mm. sukupuoli, rotu, ikä, yleiskunto, elämäntavat, tottumukset, selviytymisstrategiat ja muut tämänkaltaiset tekijät. Luokituksen käyttäjä voi sisällyttää ne tarpeen mukaan arvioihinsa.

5.2 Lääketieteelliset ja sosiaaliset mallit

Toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden hahmottamiseksi ja selittämiseksi on esitetty useita käsitelmalleja.¹⁶ Ne voidaan yleisesti jakaa "lääketieteellisiin malleihin" ja "sosiaalisiin malleihin". *Lääketieteellinen malli* tarkastelee toimintarajoitteita taudin, trauman tai muun fyysisen tai psyykkisen vaivan aiheuttamana henkilökohtaisena ongelmana, joka vaatii

¹⁶ Toisin kuin edellisessä luvussa termillä "malli" tarkoitetaan tässä rakennelmaa tai paradigmaa. Ks. myös liite 5 "ICF ja henkilöt, joilla on toimintarajoitteita".

ammattihenkilöiden antamaa yksilöllistä lääketieteellistä hoitoa. Toimintarajoitteita pyritään hallitsemaan hoitamalla sitä, tai sopeuttamalla yksilö ja muuttamalla hänen käyttäytymistään. Lääketieteellinen hoito on tässä mallissa keskeinen asia, ja politiikan tasolla asiantilaaan vastataan pääasiassa muuttamalla tai uudistamalla terveydenhuollon toimintaohjelmia. *Yhteiskunnallinen malli* puolestaan pitää toimintarajoitteita yhteiskuntalähtöisenä, eli kysymys on perimmiltään yksilöiden täydestä integroimisesta yhteiskuntaan. Mallissa toimintarajoitteet eivät ole yksilön ominaisuuksia vaan pikemmin moninainen yhdistelmä eri tilanteita, joista monet ovat yhteiskunnallisen ympäristön aikaansaamia. Täten toimintarajoitteiden hallinta vaatii yhteiskunnallisia toimenpiteitä, ja koko yhteiskunnan kollektiivisella vastuulla on muuttaa ympäristöä niin, että henkilöiden, joilla on toimintarajoitteita, on täysin mahdollista osallistua yhteiskunnan kaikkiin elämän alueisiin. Toimintarajoitteet ovat siis asenne- tai ideologiakysymyksiä, jotka vaativat yhteiskunnallista muutosta. Sosiaalisen mallin mukaan toimintarajoitteissa on kysymys ihmisoikeuksista ja politiikasta.

ICF-luokituksessa nämä vastakkaiset mallit on yhdistetty. Toimintakyvyn eri tarkastelutavat on integroitu käyttäen "biopsykososiaalista" ratkaisua. ICF-luokituksessa on pyritty synteysiin, joka tarjoaisi tasapainoisen kuvan terveyden eri puolista kattaen niin biologisen, yksilöpsykologisen kuin yhteiskunnallisen näkökulman.¹⁷

¹⁷ Ks. myös liite 5 "ICF ja henkilöt, joilla on toimintarajoitteita".

6. ICF-luokituksen käyttö

ICF-luokitus on ihmisen toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden luokitus. Se ryhmittelee järjestelmällisesti terveyden aihealueet ja terveyden lähiaihealueet. ICF-luokituksen kullakin osa-alueella aihealueet on ryhmitelty niiden ominaisuuksien (alkuperän, tyyppin tai samankaltaisuuden) mukaisiin ryhmiin ja järjestetty mielekkääseen järjestykseen. Luokituksen jäsentelyn periaatteena (ks. liite 1) on ollut luokitusportaiden keskinäinen yhteys ja luokituksen hierarkkisuus (luokitusporrasryhmät). ICF-luokituksessa on kuitenkin joitakin kuvauskohteita, jotka eivät ole hierarkkisessa järjestyksessä, vaan muodostavat luokitushaarassaan joukon samantasoisia jäseniä.

Seuraavat luokituksen rakennepiirteet ovat luokituksen käytön kannalta merkityksellisiä.

- (1) ICF-luokituksessa ei käytetä yleiskielisiä terveyden määritelmiä, vaan siinä terveyden aihealueille ja terveyden lähiaihealueille on annettu operationaaliset vakiomääritelmät. Määritelmät ilmaisevat kunkin aihealueen olennaiset piirteet (laadulliset piirteet, ominaisuudet ja suhteet) ja antavat tiedon siitä, mitä kuhunkin aihealueeseen sisältyy ja mitä siihen ei sisälly. Määritelmät sisältävät yleisesti käytettyjä arvioinnin kiintopisteitä, joiden avulla määritelmiä voidaan käyttää arviointilomakkeiden laadinnassa. Vastaavasti muilla arviointimittareilla saadut tulokset voidaan koodata ICF-luokituksen avulla. Esimerkiksi "näkötoiminnot" määritellään kykyinä aistia muotoja ja ääriviivoja eri etäisyyksiltä yhden tai kahden silmän avulla, jolloin näkemisen vaikeuden aste voidaan koodata lieväksi, kohtalaiseksi, vaikeaksi tai ehdottomaksi ongelmaksi näiden muuttujien suhteen.
- (2) ICF-luokitus on alfanumeerinen. Siinä kirjain b viittaa ruumiin/kehon toimintoihin, s ruumiin rakenteisiin, d suoritukseen ja osallistumiseen ja e ympäristötekijöihin. Luokituksessa kirjainta seuraa numerokoodi, joka koostuu pääluokan numerosta (yksi numeromerkki) ja sitä seuraavista II luokitusportaan (kaksi numeromerkkiä) ja III:n ja IV luokitusportaan kuvauskohdetunnuksista (kumpikin yksi numeromerkki).
- (3) ICF-luokituksen kuvauskohteet ovat sisäkkäisiä siten, että laajat kuvauskohteet sisältävät yksityiskohtaisempia kuvauskohteita. (Esimerkiksi Suoritukset ja osallistuminen-osa-alueen Pääluokkaan d4, joka käsittelee liikkumista, sisältyvät erilliset seisomista (d4104), istumista (d4103), kävelemistä (d450), nostamista ja kantamista (d430) ym. koskevat kuvauskohteet. ICF-luokituksen suppea laitos kattaa kaksi luokitusporrasta ja laaja (yksityiskohtainen) laitos neljä luokitusporrasta. Suppean ja laajan laitoksen koodit vastaavat toisiaan, joten laajasta laitoksesta on mahdollista koostaa suppean laitoksen mukainen luokittelu.
- (4) Yksilön toimintakykyä voidaan kuvata monella koodilla kussakin luokitusportaassa, ja koodaukset voivat olla toisistaan riippumattomia tai yhteydessä toisiinsa.
- (5) ICF-koodiin kokonaisuutena kuuluu lisäksi *tarkenne*, joka ilmentää terveyden tasoa kyseisellä aihealueella (esim. ongelman vaikeusasteen). Tarkenteet koodataan käyttäen yhtä, kahta tai useampaa numeroa koodiin kuuluvan pisteen (.) eli *erottimen*

perässä. Koodissa tulee olla ainakin yksi tarkenne, sillä ilman tarkenteita koodit eivät ole mielekkäitä.

- (6) Ensimmäinen tarkenne Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet-osa-alueella, suoritustason ja suorituskyvyn tarkenteet Suoritukset ja osallistuminen-osa-alueella sekä ensimmäinen tarkenne Ympäristötekijät-osa-alueella kaikki kuvaavat ongelman vaikea-asteisuutta kyseisellä osa-alueella.
- (7) ICF-luokituksen kaikki kolme osa-aluetta (Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet, Suoritukset ja osallistuminen ja Ympäristötekijät) kvantifioidaan saman yleisasteikon avulla. Ongelma saattaa olla ruumiin/kehon toimintojen tai ruumiin rakenteiden vajavuus, suoritusrajoite, osallistumisrajoite tai rajoittava ympäristötekijä. Alempana esitetyssä asteikossa, jossa "xxx" tarkoittaa II luokitusportaan koodin numero-osaa eli aihealuetta, suluissa olevia määritteitä voidaan soveltaa luokituksen eri aihealueilla kullekin aihealueelle sopivalla tavalla. Tämän yleisasteikon laaja käyttö edellyttää tutkimuksiin perustuvien arviointimenetelmien kehittämistä. Asteikossa on annettu väljät prosentuaaliset rajat niitä tapauksia varten, joista on käytettävissä kalibroituja arviointimittareita tai muita vakioituja menetelmiä kvantifioimaan ruumiin/kehon toimintojen tai ruumiin rakenteiden vajavuuksia/poikkeamia, suorituskyvyn alenemaa, heikentynyttä suoritustasoa tai rajoittavan tekijän vaikutusta. Esimerkiksi koodausten "ei ongelmaa" ja "ehdoton ongelma" sallittu virhemarginaali on 5 %. "Kohtalainen ongelma" puolestaan määritellään ongelmaksi, joka on olemassa lähes puolet ajasta, tai jonka vaikeusaste on lähes puolet ehdottomasta ongelmasta. Eri aihe-alueilla prosenttiluvut on kalibroitava persenttileinä suhteessa asianomaisiin väestötason viitearvoihin.

xxx.0	Ei ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1	LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2	KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3	VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4	EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %
xxx.8	ei määritelty	
xxx.9	ei sovellettavissa	

- (8) Ympäristötekijät-luokituksessa ensimmäinen tarkenne voi kuvata joko ympäristön myönteistä vaikutusta (edistävä tekijä) tai ympäristön kielteistä vaikutusta (rajoittava tekijä). Kummassakin tapauksessa asteikko on 0–4, mutta edistävää tekijää koodattaessa piste korvataan +merkillä, esim. e110+2. Ympäristötekijät voidaan koodata joko erikseen kunkin konstruktion osalta tai yleisesti viittaamatta mihinkään yksittäiseen konstruktion. Edellinen vaihtoehto on suositeltava, sillä se antaa selvemman kuvan vaikutuksista ja niiden syistä.
- (9) Erilaisia käyttötarkoituksia varten saattaisi olla syytä ja hyödyllistä lisätä myös muunlaista tietoa kunkin luokitusosion koodiin. Tähän on tarjolla lisätarkenteita, jotka saattavat olla käyttökelpoisia. Taulukko 3 (s. 24) sisältää kunkin osa-alueen tarkenteiden yksityiskohdat sekä ehdotuksia lisätarkenteiksi.

- (10) Koodauksissa terveyden aihealueita ja terveyden lähiaihealueita tarkastellaan tietynä ajankohtana (ikään kuin pysäytyskuvana). Koodaus useina eri ajankohtina on kuitenkin mahdollista haluttaessa kuvata prosessia ja muutoksia ajan suhteen.
- (11) ICF-luokituksessa henkilön toiminnallista terveydentilaa ja terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa kuvataan useilla koodeilla. Yhden numeromerkin tasolla tapahtuvassa I portaan luokituksessa koodien enimmäismäärä henkilöä kohti on 34 (kahdeksan ruumiin/kehon toimintojen koodia, kahdeksan ruumiin rakenteiden koodia, yhdeksän suoritustasokoodia ja yhdeksän suorituskykykoodia). Toisen portaan luokituksessa koodien kokonaismäärä on 362, ja yksityiskohtaisemmissa luokitusportaissa on enimmillään 1 424 koodattua nimikettä. Käytännössä II luokitusportaan 3–18 koodia saattaa riittää kuvaamaan henkilön toimintakykyä (kolmen numeromerkin tarkkuus). Yksityiskohtainen IV portaan luokitus on tarkoitettu käytettäväksi pääasiassa erikoissairaanhoidon palvelujen piirissä (esim. kuntoutus, geriatria), kun taas II portaan luokitusta voidaan käyttää väestötutkimuksissa ja kliinisissä vaikuttavuustutkimuksissa.

Tarkempia koodausohjeita on liitteessä 2. Luokituksen käyttäjien on erittäin suositeltavaa hankkia luokituksen käyttöä koskevaa koulutusta Maailman terveysjärjestön ja sen yhteistyökeskusten kautta.

Taulukko 3. Tarkenteet

Osa-alue	Ensimmäinen tarkenne	Toinen tarkenne
Ruumiin/kehon toiminnot (b)	Yleistarkenne ja negatiivinen asteikko, joilla ilmaistaan vajavuuden suuruus tai merkitys Esimerkki: b167.3 ilmaisee vaikeaa vajavuutta erityisissä kieleen liittyvissä mielen-toiminnoissa	Ei ole.
Ruumiin rakenteet (s)	Yleistarkenne ja negatiivinen asteikko, joilla ilmaistaan vajavuuden suuruus tai merkitys Esimerkki: s730.3 ilmaisee vaikeaa vajavuutta yläraajassa	Ilmaisee ruumiin rakenteen muutoksen luonteen: 0 rakenteessa ei ole muutosta 1 täydellinen puuttuminen 2 osittainen puuttuminen 3 ylimääräinen osa 4 poikkeavat mitat 5 epäjatkuvuus 6 poikkeava asento tai sijainti 7 laadullinen muutos rakenteessa, esim. nesteen keräytymä 8 ei määritelty 9 ei sovellettavissa Esimerkki: s730.32 ilmaisee yläraajan osittaista puuttumista
Suoritukset ja osallistuminen (d)	Suoritus-taso Yleistarkenne Ongelma henkilön nyky-ympäristössä Esimerkki: d5101.1_ ilmaisee lievää ongelmaa koko kehon pesemisessä käyttäen apuvälineitä, jotka ovat henkilön käytettävissä nyky-ympäristössä	Suorituskyky Yleistarkenne Rajoite ilman avustamista Esimerkki: d5101_2 ilmaisee kohtalaista ongelmaa koko kehon pesemisessä; henkilön on siis kohtalaisen vaikea suoriutua tehtävästä ilman apuvälineitä tai avustajaa
Ympäristötekijät (e)	Yleistarkenne ja negatiivinen tai positiivinen asteikko, joilla ilmaistaan rajoittavan tai edistävän ympäristötekijän voimakkuus Esimerkki: e130.2 ilmaisee, että oppimisvälineet muodostavat kohtalaisesti rajoittavan tekijän. Samaten e130+2 ilmaisee, että oppimisvälineet muodostavat kohtalaisesti edistävän tekijän.	Ei ole.

Maailman terveysjärjestön 54. yleiskokouksen päätöslauselma ICF-luokituksen hyväksymisestä kansainväliseen käyttöön

Päätöslauselmassa WHA54.21 todetaan:

Maailman terveysjärjestön viideskymmenesneljäs yleiskokous

1. HYVÄKSYY käyttöön Vaurioiden, toiminnanvajavuuksien ja haittojen kansainvälisen luokituksen (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps; ICDH) toisen painoksen nimellä Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus (International Classification of Functioning, Disability and Health), jonka lyhenne on ICF.
2. KANNUSTAA jäsenvaltioita käyttämään soveltuvissa tapauksissa ICF-luokitusta tutkimukseen, seurantaan ja raportointiin ottaen huomioon omat erityisolosuhteensa sekä luokituksen mahdolliset tulevat muutokset.
3. KEHOTTAA pääjohtajaa tukemaan jäsenvaltioita niiden pyytäessä tukea ICF-luokituksen hyödyntämisessä.

ICF

Yksiportainen luokitus

Luettelo luokituksen pääluokista

Ruumiin/kehon toiminnot

Pääluokka 1	Mielentoiminnot
Pääluokka 2	Aistitoiminnot ja kipu
Pääluokka 3	Ääni- ja puhetoiminnot
Pääluokka 4	Sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän toiminnot
Pääluokka 5	Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmän toiminnot
Pääluokka 6	Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjakamisjärjestelmän toiminnot
Pääluokka 7	Tuki- ja liikuntaelimestöön ja liikkeisiin liittyvät toiminnot
Pääluokka 8	Ihon ja ihoon liittyvien rakenteiden toiminnot

Ruumiin rakenteet

Pääluokka 1	Hermojärjestelmän rakenteet
Pääluokka 2	Silmä, korva ja niihin liittyvät rakenteet
Pääluokka 3	Ääneen ja puheeseen liittyvät rakenteet
Pääluokka 4	Sydän ja verenkierto-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän rakenteet
Pääluokka 5	Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmän rakenteet
Pääluokka 6	Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjakamisjärjestelmän rakenteet
Pääluokka 7	Liikkeeseen liittyvät rakenteet
Pääluokka 8	Ihon rakenne ja ihoon liittyvät rakenteet

Suoritukset ja osallistuminen

Pääluokka 1	Oppiminen ja tiedon soveltaminen
Pääluokka 2	Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet
Pääluokka 3	Kommunikointi
Pääluokka 4	Liikkuminen
Pääluokka 5	Itsestä huolehtiminen
Pääluokka 6	Kotielämä
Pääluokka 7	Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet
Pääluokka 8	Keskeiset elämänalueet
Pääluokka 9	Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä

Ympäristötekijät

Pääluokka 1	Tuotteet ja teknologiat
Pääluokka 2	Luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset
Pääluokka 3	Tuki ja keskinäiset suhteet
Pääluokka 4	Asenteet
Pääluokka 5	Palvelut, hallinto ja politiikat

ICF

Kaksiportainen luokitus

Luettelo luokituksen pääluokista, aihealuryhmistä ja
aihealueista

Ruumiin/kehon toiminnot

Pääluokka 1 Mielentoiminnot

Kokonaisvaltaiset mielentoiminnot (b110-b139)

- b110 Tietoisuustoiminnot
- b114 Orientoitumistoiminnot
- b117 Älykkyystoiminnot
- b122 Kokonaisvaltaiset psykososiaaliset toiminnot
- b126 Temperamentti ja persoonallisuustoiminnot
- b130 Henkinen energia ja viettitoiminnot
- b134 Unitoinninnot
- b139 Kokonaisvaltaiset mielentoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Erityiset mielentoiminnot (b140-b189)

- b140 Tarkkaavuustoiminnot
- b144 Muistitoiminnot
- b147 Psykomotoriset toiminnot
- b152 Tunne-elämän toiminnot
- b156 Havaintotoiminnot
- b160 Ajattelutoiminnot
- b164 Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot
- b167 Kieleen liittyvät mielentoiminnot
- b172 Laskemistoiminnot
- b176 Monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot
- b180 Itsen ja ajan kokemisen toiminnot
- b189 Erityiset mielentoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön
- b198 Mielentoiminnot, muu määritely
- b199 Mielentoiminnot, määrittelemätön

Pääluokka 2 Aistitoiminnot ja kipu

Näkö ja näköön liittyvät toiminnot (b210-b229)

- b210 Näkötoiminnot
- b215 Silmänsudun rakenteiden toiminnot
- b220 Silmän ja silmään liittyvien rakenteiden aistimukset
- b229 Näkö ja näköön liittyvät toiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Kuulo- ja tasapainoelintoiminnot (tasapaino- ja liikeaisti) (b230-b249)

- b230 Kuulotoiminnot
- b235 Tasapainoelintoiminnot (vestibulaariset toiminnot)
- b240 Kuulo- ja tasapainoelintoimintoihin liittyvät aistimukset
- b249 Kuulo- ja tasapainoelintoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Muut aistitoiminnot (b250-b279)

- b250 Makuuainstoiminto
- b255 Hajuaistitoiminto

- b260 Asentoaistitoiminto
- b265 Kosketusaistitoiminto
- b270 Lämpö- ja muiden ärsykkeiden aistitoiminnot
- b279 Muut aistitoiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Kipu (b280-b289)

- b280 Kipuaistimus
- b289 Kipuaistimus, muu määritelty ja määrittelemätön
- b298 Aistitoiminnot ja kipu, muu määritelty
- b299 Aistitoiminnot ja kipu, määrittelemätön

Pääluokka 3 Ääni- ja puhetoiminnot

- b310 Puheäänitoiminnot
- b320 Ääntämistoiminnot
- b330 Puheen sujuvuus- ja rytmitoiminnot
- b340 Muunlaiset äänen tuottotoiminnot
- b398 Ääni- ja puhetoiminnot, muu määritelty
- b399 Ääni- ja puhetoiminnot, määrittelemätön

Pääluokka 4 Sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän toiminnot

Sydän ja verenkiertojärjestelmän toiminnot (b410-b429)

- b410 Sydäntoiminnot
- b415 Verisuonitoiminnot
- b420 Verenpainetoiminnot
- b429 Sydän ja verenkiertojärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Veri- ja immuunijärjestelmän toiminnot (b430-b439)

- b430 Verijärjestelmän toiminnot
- b435 Immuunijärjestelmän toiminnot
- b439 Veri- ja immuunijärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Hengitysjärjestelmän toiminnot (b440-b449)

- b440 Hengitystoiminnot
- b445 Hengityslihastoiminnot
- b449 Hengitysjärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Sydän ja verenkierto- sekä hengitysjärjestelmän muut toiminnot ja aistimukset (b450-b469)

- b450 Muut hengitykseen liittyvät toiminnot
- b455 Rasituksen sietotoiminnot
- b460 Sydän ja verenkierto- sekä hengitysjärjestelmän toimintoihin liittyvät aistimukset
- b469 Sydän ja verenkierto- sekä hengitysjärjestelmän muut toiminnot ja aistimukset, muu määritelty ja määrittelemätön

- b498 Sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän toiminnot, muu määritelty
- b499 Sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän toiminnot, määrittelemätön

Pääloukka 5 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmän toiminnot

Ruoansulatusjärjestelmän toiminnot (b510-b539)

- b510 Ravinnonottoiminnot
- b515 Ruoansulatustoiminnot
- b520 Biosynteesitoiminnot
- b525 Ulostustoiminnot
- b530 Painonhallintatoiminnot
- b535 Ruoansulatusjärjestelmään liittyvät aistimukset
- b539 Ruoansulatusjärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmän toiminnot (b540-b559)

- b540 Yleiset aineenvaihduntatoiminnot
- b545 Neste-, kivennäisaine- ja elektrolyyttitasapainotoiminnot
- b550 Lämmönsäätelytoiminnot
- b555 Umpieritystoiminnot
- b559 Aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön
- b598 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmän toiminnot, muu määritelty
- b599 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmän toiminnot, määrittelemätön

Pääloukka 6 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmän toiminnot

Virtsatoiminnot (b610-b639)

- b610 Virtsan eritystoiminnot
- b620 Virtsamistoiminnot
- b630 Virtsamistointoihin liittyvät aistimukset
- b639 Virtsatoiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Sukuelin- ja suvunjatkamistoiminnot (b640-b679)

- b640 Seksuaalitoiminnot
- b650 Kuukautistoiminnot
- b660 Lisäntymistoiminnot
- b670 Sukuelin- ja suvunjatkamistoimintoihin liittyvät aistimukset
- b679 Sukuelin- ja suvunjatkamistoiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön
- b698 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmän toiminnot, muu määritelty
- b699 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmän toiminnot, määrittelemätön

Pääluokka 7 Tuki- ja liikuntaelimistöön ja liikkeisiin liittyvät toiminnot***Nivel- ja luutoiminnot (b710-b729)***

- b710 Nivelten liikkuvuustoiminnot
- b715 Nivelten stabiilisuustoiminnot
- b720 Luiden liikkuvuustoiminnot
- b729 Nivel- ja luutoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Lihastoiminnot (b730-b749)

- b730 Lihassoiman ja tehon tuottotoiminnot
- b735 Lihaskänteystoiminnot (tonus)
- b740 Lihaskestävyystoiminnot
- b749 Lihastoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Liiketoiminnot (b750-b789)

- b750 Liikerefleksitoiminnot
- b755 Tahdosta riippumattomat liikereaktiotoiminnot
- b760 Tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta
- b765 Tahattomat liiketoiminnot
- b770 Kävely- ja juoksu- ja juoksu- ja juoksu- ja juoksu-
- b770 Kävely- ja juoksu- ja juoksu- ja juoksu-
- b770 Kävely- ja juoksu- ja juoksu- ja juoksu-
- b780 Lihaksiin ja liiketoimintoihin liittyvät aistimukset
- b789 Liiketoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön
- b798 Tuki- ja liikuntaelimistöön ja liikkeisiin liittyvät toiminnot, muu määritely
- b799 Tuki- ja liikuntaelimistöön ja liikkeisiin liittyvät toiminnot, määrittelemätön

Pääluokka 8 Ihon ja ihoon liittyvien rakenteiden toiminnot***Ihon toiminnot (b810-b849)***

- b810 Ihon suojaustoiminnot
- b820 Ihon vaurioita parantavat toiminnot
- b830 Ihon muut toiminnot
- b840 Iho- ja iho- ja iho- ja iho-
- b840 Iho- ja iho- ja iho- ja iho-
- b849 Ihon toiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Karvoituksen ja kynsien toiminnot (b850-869)

- b850 Karvoituksen toiminnot
- b860 Kynsien toiminnot
- b869 Karvoituksen ja kynsien toiminnot, muu määritely ja määrittelemätön
- b898 Ihon ja ihoon liittyvien rakenteiden toiminnot, muu määritely
- b899 Ihon ja ihoon liittyvien rakenteiden toiminnot, määrittelemätön

Ruumiin rakenteet

Pääloukka 1 Hermojärjestelmän rakenteet

- s110 Aivojen rakenne
- s120 Selkäydin ja siihen liittyvät rakenteet
- s130 Aivokalvojen rakenne
- s140 Sympaattisen hermojärjestelmän rakenteet
- s150 Parasympaattisen hermojärjestelmän rakenteet
- s198 Hermojärjestelmän rakenteet, muu määritelty
- s199 Hermojärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

Pääloukka 2 Silmä, korva ja niihin liittyvät rakenteet

- s210 Silmäkuopan rakenne
- s220 Silmämunan rakenne
- s230 Silmänseudun rakenne
- s240 Ulkokorvan rakenne
- s250 Keskikorvan rakenne
- s260 Sisäkorvan rakenne
- s298 Silmä, korva ja niihin liittyvät rakenteet, muu määritelty
- s299 Silmä, korva ja niihin liittyvät rakenteet, määrittelemätön

Pääloukka 3 Ääneen ja puheeseen liittyvät rakenteet

- s310 Nenän rakenne
- s320 Suun rakenne
- s330 Nielun rakenne
- s340 Kurkunpään rakenne
- s398 Ääneen ja puheeseen liittyvät rakenteet, muu määritelty
- s399 Ääneen ja puheeseen liittyvät rakenteet, määrittelemätön

Pääloukka 4 Sydän ja verenkierto-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän rakenteet

- s410 Sydän ja verenkiertojärjestelmän rakenteet
- s420 Immuunijärjestelmän rakenteet
- s430 Hengitysjärjestelmän rakenteet
- s498 Sydän ja verenkierto-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän rakenteet, muu määritelty
- s499 Sydän ja verenkierto-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

Pääluokka 5 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys- järjestelmän rakenteet

- s510 Sylkirauhasten rakenne
- s520 Ruokatorven rakenne
- s530 Vatsalaukun rakenne
- s540 Suoliston rakenne
- s550 Haiman rakenne
- s560 Maksan rakenne
- s570 Sappirakon ja sappitichyiden rakenne
- s580 Umpieritysrauhasten rakenne
- s598 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän rakenteet, muu määritely
- s599 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

Pääluokka 6 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjakamisjärjestelmän rakenteet

- s610 Virtsaelinten rakenne
- s620 Lantionpohjan rakenne
- s630 Suvunjakamisjärjestelmän rakenne
- s698 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjakamisjärjestelmän rakenteet, muu määritely
- s699 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjakamisjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

Pääluokka 7 Liikkeeseen liittyvät rakenteet

- s710 Pään- ja niskanseudun rakenne
- s720 Hartianseudun rakenne
- s730 Yläraajan rakenne
- s740 Lantionseudun rakenne
- s750 Alaraajan rakenne
- s760 Vartalon rakenne
- s770 Muut liikkeeseen liittyvät tuki- ja liikuntaelimistön rakenteet
- s798 Liikkeeseen liittyvät rakenteet, muu määritely
- s799 Liikkeeseen liittyvät rakenteet, määrittelemätön

Pääluokka 8 Ihon rakenne ja ihoon liittyvät rakenteet

- s810 Ihoalueiden rakenne
- s820 Ihorauhasten rakenne
- s830 Kynsien rakenne
- s840 Karvoituksen rakenne
- s898 Ihon rakenne ja ihoon liittyvät rakenteet, muu määritely
- s899 Ihon rakenne ja ihoon liittyvät rakenteet, määrittelemätön

Suoritukset ja osallistuminen

Pääluokka 1 Oppiminen ja tiedon soveltaminen

Tarkoitukselliset aistikokemukset (d110-d129)

- d110 Katseleminen
- d115 Kuunteleminen
- d120 Muu tarkoituksellinen aistiminen
- d129 Tarkoitukselliset aistikokemukset, muu määritelty ja määrittelemätön

Perusoppiminen (d130-d159)

- d130 Jäljitteleminen
- d135 Kertaaminen
- d140 Lukemaan oppiminen
- d145 Kirjoittamaan oppiminen
- d150 Laskemaan oppiminen
- d155 Taitojen hankkiminen
- d159 Perusoppiminen, muu määritelty ja määrittelemätön

Tiedon soveltaminen (d160-d179)

- d160 Tarkkaavuuden kohdentaminen
- d163 Ajatteleminen
- d166 Lukeminen
- d170 Kirjoittaminen
- d172 Laskeminen
- d175 Ongelman ratkaiseminen
- d177 Päätöksen tekeminen
- d179 Tiedon soveltaminen, muu määritelty ja määrittelemätön
- d198 Oppiminen ja tiedon soveltaminen, muu määritelty
- d199 Oppiminen ja tiedon soveltaminen, määrittelemätön

Pääluokka 2 Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet

- d210 Yksittäisen tehtävän tekeminen
- d220 Useiden tehtävien tekeminen
- d230 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen
- d240 Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen
- d298 Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet, muu määritelty
- d299 Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet, määrittelemätön

Pääluokka 3 Kommunikointi

Kommunikointi – viestien ymmärtäminen (d310-d329)

- d310 Puhuttujen viestien ymmärtäminen
- d315 Ei-kielellisten viestien ymmärtäminen

- d320 Viittomakielen viestien ymmärtäminen
- d325 Kirjoitettujen viestien ymmärtäminen
- d329 Kommunikointi – viestien ymmärtäminen, muu määritely ja määrittelemätön

Kommunikointi – viestien tuottaminen (d330-d349)

- d330 Puhuminen
- d335 Ei-kielellisten viestien tuottaminen
- d340 Viestien tuottaminen viittomakielellä
- d345 Viestien kirjoittaminen
- d349 Kommunikointi – viestien tuottaminen, muu määritely ja määrittelemätön

Keskustelu sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen (d350-d369)

- d350 Keskustelu
- d355 Asiakeskustelu
- d360 Kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen
- d369 Keskustelu sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen, muu määritely ja määrittelemätön
- d398 Kommunikointi, muu määritely
- d399 Kommunikointi, määrittelemätön

Pääluokka 4 Liikkuminen

Asennon vaihtaminen ja ylläpitäminen (d410-d429)

- d410 Asennon vaihtaminen
- d415 Asennon ylläpitäminen
- d420 Itsensä siirtäminen
- d429 Asennon vaihtaminen ja ylläpitäminen, muu määritely ja määrittelemätön

Esineiden kantaminen, liikuttaminen ja käsitteleminen (d430-d449)

- d430 Nostaminen ja kantaminen
- d435 Esineiden liikuttaminen alaraajoilla
- d440 Käden hienomotorinen käyttäminen
- d445 Käden ja käsivarren käyttäminen
- d449 Esineiden kantaminen, liikuttaminen ja käsitteleminen, muu määritely ja määrittelemätön

Käveleminen ja liikkuminen (d450-d469)

- d450 Käveleminen
- d455 Liikkuminen paikasta toiseen
- d460 Liikkuminen erilaisissa paikoissa
- d465 Liikkuminen välineiden avulla
- d469 Käveleminen ja liikkuminen, muu määritely ja määrittelemätön

Liikkuminen kulkuneuvoilla (d470-d489)

- d470 Kulkuneuvojen käyttäminen
- d475 Ajaminen
- d480 Matkustaminen ratsastaen

- d489 Liikkuminen kulkuneuvoilla, muu määritely ja määrittelemätön
- d498 Liikkuminen, muu määritely
- d499 Liikkuminen, määrittelemätön

Päuluokka 5 Itsestä huolehtiminen

- d510 Peseytyminen
- d520 Kehon osien hoitaminen
- d530 WC:ssä käyminen
- d540 Pukeutuminen
- d550 Ruokaileminen
- d560 Juominen
- d570 Omasta terveydestä huolehtiminen
- d598 Itsestä huolehtiminen, muu määritely
- d599 Itsestä huolehtiminen, määrittelemätön

Päuluokka 6 Kotielämä

Välttämättömyyshyödykkeiden ja -tarvikkeiden hankkiminen (d610-d629)

- d610 Asunnon hankkiminen
- d620 Tavaroiden ja palveluiden hankkiminen
- d629 Välttämättömyyshyödykkeiden ja -tarvikkeiden hankkiminen, muu määritely ja määrittelemätön

Kotitaloustehtävät (d630-d649)

- d630 Aterioiden valmistaminen
- d640 Kotitaloustöiden tekeminen
- d649 Kotitaloustehtävät, muu määritely ja määrittelemätön

Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen ja muiden henkilöiden avustaminen (d650-d669)

- d650 Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen
- d660 Muiden henkilöiden avustaminen
- d669 Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen ja muiden henkilöiden avustaminen, muu määritely ja määrittelemätön
- d698 Kotielämä, muu määritely
- d699 Kotielämä, määrittelemätön

Päuluokka 7 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet

Henkilöiden välinen yleisluonteinen vuorovaikutus (d710-d729)

- d710 Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus
- d720 Henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus
- d729 Henkilöiden välinen yleisluonteinen vuorovaikutus, muu määritely ja määrittelemätön

Henkilöiden välinen erityinen vuorovaikutus (d730-d779)

- d730 Yhteydenpito vieraisiin henkilöihin
- d740 Muodolliset ihmissuhteet
- d750 Vapaamuotoiset sosiaaliset ihmissuhteet
- d760 Perhesuhteet
- d770 Intiimit ihmissuhteet
- d779 Henkilöiden välinen erityinen vuorovaikutus, muu määritely ja määrittelemätön
- d798 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet, muu määritely
- d799 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet, määrittelemätön

Pääluokka 8 Keskeiset elämänalueet***Opetus ja koulutus (d810-d839)***

- d810 Informaali opetus
- d815 Esiopetus
- d820 Kouluopetus
- d825 Ammatillinen koulutus
- d830 Korkea-asteen koulutus
- d839 Opetus ja koulutus, muu määritely ja määrittelemätön

Työ ja työllistyminen (d840-d859)

- d840 Oppisopimuskoulutus (työhön valmentautuminen)
- d845 Työnhaku, työpaikan säilyttäminen ja työn päättäminen
- d850 Vastikkeellinen työ
- d855 Vastikkeeton työ
- d859 Työ ja työllistyminen, muu määritely ja määrittelemätön

Taloudellinen elämä (d860-d879)

- d860 Taloudelliset perustoimet
- d865 Vaativat taloudelliset toimet
- d870 Taloudellinen omavaraisuus
- d879 Taloudellinen elämä, muu määritely ja määrittelemätön
- d898 Keskeiset elämänalueet, muu määritely
- d899 Keskeiset elämänalueet, määrittelemätön

Pääluokka 9 Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä

- d910 Yhteisöllinen elämä
- d920 Virkistäytyminen ja vapaa-aika
- d930 Uskonto ja hengellisyys
- d940 Ihmisoikeudet
- d950 Poliittinen toiminta ja kansalaisuus
- d998 Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä, muu määritely
- d999 Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä, määrittelemätön

Ympäristötekijät

Pääluokka 1 Tuotteet ja teknologiat

- e110 Syötävät ja juotavat tuotteet ja aineet henkilökohtaiseen kulutukseen
- e115 Päivittäisen elämän tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön
- e120 Tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa
- e125 Kommunikointituotteet ja -teknologiat
- e130 Opetustuotteet ja -teknologiat
- e135 Työssä käytettävät tuotteet ja teknologiat
- e140 Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan tuotteet ja teknologiat
- e145 Uskonnon ja hengellisen toiminnan tuotteet ja teknologiat
- e150 Julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat
- e155 Yksitysrakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat
- e160 Maanrakennuksen tuotteet ja teknologiat
- e165 Varallisuus
- e198 Tuotteet ja teknologiat, muu määritely
- e199 Tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön

Pääluokka 2 Luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset

- e210 Luonnon maantieto
- e215 Väestö
- e220 Kasvillisuus ja eläimistö
- e225 Ilmasto
- e230 Luonnonilmiöt
- e235 Ihmisen aikaansaamat ilmiöt
- e240 Valo
- e245 Aikaan liittyvät muutokset
- e250 Ääni
- e255 Tärinä
- e260 Ilman laatu
- e298 Luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset, muu määritely
- e299 Luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset, määrittelemätön

Pääluokka 3 Tuki ja keskinäiset suhteet

- e310 Lähiperhe
- e315 Laajennettu perhe
- e320 Ystävät
- e325 Tuttavat, ikätoverit, työtoverit, naapurit ja yhteisön jäsenet
- e330 Esimiesasemassa olevat henkilöt

- e335 Alaisasemassa olevat henkilöt
- e340 Kotipalvelutyöntekijät ja henkilökohtaiset avustajat
- e345 Tunteamattomat henkilöt
- e350 Kotieläimet
- e355 Terveydenhuollon ammattihenkilöt
- e360 Muut ammattihenkilöt
- e398 Tuki ja keskinäiset suhteet, muu määrittely
- e399 Tuki ja keskinäiset suhteet, määrittelemätön

Pääluokka 4 Asenteet

- e410 Lähiperheen jäsenten asenteet
- e415 Laajennetun perheen jäsenten asenteet
- e420 Ystävien asenteet
- e425 Tuttavien, ikätoverien, työtoverien, naapurien ja yhteisön jäsenten asenteet
- e430 Esimiesasemassa olevien henkilöiden asenteet
- e435 Alaisasemassa olevien henkilöiden asenteet
- e440 Kotipalvelutyöntekijöiden ja henkilökohtaisten avustajien asenteet
- e445 Tunteamattomien henkilöiden asenteet
- e450 Terveydenhuollon ammattihenkilöiden asenteet
- e455 Muiden ammattihenkilöiden asenteet
- e460 Yhteisön asenteet
- e465 Sosiaaliset normit, käytännöt ja ideologiat
- e498 Asenteet, muu määrittely
- e499 Asenteet, määrittelemätön

Pääluokka 5 Palvelut, hallinto ja politiikat

- e510 Kulutustavaroiden tuotanto – palvelut, hallinto ja politiikka
- e515 Arkkitehtuuri ja rakentaminen – palvelut, hallinto ja politiikka
- e520 Ympäristön kaavoitus – palvelut, hallinto ja politiikka
- e525 Asuminen – palvelut, hallinto ja politiikka
- e530 Kunnallistekniikka – palvelut, hallinto ja politiikka
- e535 Viestintä – palvelut, hallinto ja politiikka
- e540 Liikenne – palvelut, hallinto ja politiikka
- e545 Väestönsuojelu – palvelut, hallinto ja politiikka
- e550 Oikeustoimi – palvelut, hallinto ja politiikka
- e555 Yhdistykset ja järjestöt – palvelut, hallinto ja politiikka
- e560 Tiedotusvälineet – palvelut, hallinto ja politiikka
- e565 Talous – palvelut, hallinto ja politiikka
- e570 Sosiaaliturva – etuudet, hallinto ja politiikka
- e575 Yleinen sosiaalinen tuki – palvelut, hallinto ja politiikka
- e580 Terveys – palvelut, hallinto ja politiikka
- e585 Koulutus – palvelut, hallinto ja politiikka
- e590 Työ ja työllistäminen – palvelut, hallinto ja politiikka
- e595 Poliittinen päätäntä – palvelut, hallinto ja politiikka
- e598 Palvelut, hallinto ja politiikat, muu määrittely
- e599 Palvelut, hallinto ja politiikat, määrittelemätön

ICF

Yksityiskohtainen luokitus ja määritelmät

Luokituksen kuvauskohteista on esitetty määritelmät sekä kuvattu, mitä niihin sisältyy tai ei sisälly

RUUMIIN/KEHON TOIMINNOT

*Määritelmät: **Ruumiin/kehon toimitoja** ovat elinjärjestelmien fysiologiset toiminnot (joihin luetaan myös psykologiset toiminnot).*

***Vajavuuksia** ovat ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmat, kuten huomattavat poikkeamat tai puutokset.*

Tarkenne

Yleistarkenteen negatiivinen asteikko, jolla ilmaistaan vajavuuden suuruus tai merkitys.

xxx.0	Ei ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1	LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2	KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3	VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4	EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %
xxx.8	ei määritelty	
xxx.9	ei sovellettavissa	

Yllä esitettyssä asteikossa on annettu väljät prosentuaaliset rajat käytettäväksi tapauksissa, joista on olemassa kalibroituja arviointimittareita tai muita vakioituja menetelmiä ruumiin/kehon toimintojen vajavuuden kvantifioimiseen. Esimerkiksi koodausten ”ei ongelmaa” tai ”ehdoton ongelma” koodauksen sallittu virhemarginaali on 5 %. ”Kohtalainen ongelma” on yleisesti ottaen vajavuus, jonka vaikeusaste on lähes puolet totaalisesta ongelmasta. Eri aihealueilla prosenttiluvut on kalibroitava persentiileinä suhteessa väestötason viitearvoihin. Tämän arviointiasteikon yhdenmukainen käyttö edellyttää tutkimustyöhön perustuvien arviointikäytäntöjen kehittämistä.

ICF- luokituksen koodauskäytäntöä selostetaan tarkemmin liitteessä 2.

PÄÄLUOKKA 1

MIELENTOIMINNOT

Tässä pääluokassa käsitellään aivotoimintoja: sekä kokonaisvaltaisia mielen toimintoja, kuten tietoisuus, henkinen energia ja vietit että erityisiä mielen toimintoja, kuten muisti, kieli ja laskutoimitukset.

Kokonaisvaltaiset mielen toiminnot (b110-b139)

b 110 Tietoisuustoiminnot

Yleiset mielen toiminnot, joihin perustuu tietoisuuden tila ja vireystila, mukaan lukien valvetilan selkeys ja yhtäjaksoisuus.

Sisältää: tietoisuuden taso, yhtäjaksoisuus ja laatu; tajunnan menetys, kooma, vegetatiiviset tilat, hämärätilat, hurmostilat, harhaiset tilat, huumeiden aiheuttama tietoisuuden muutos, sekavuustila, horrostila

Ei sisällä: orientoitumistoiminnot (b114); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130); unitoiminnot (b134)

b 1100 Tietoisuuden taso

Mielen toiminnot, jotka muuttuessaan saavat aikaan tietoisuuden hämärtymisen, horrostilan tai kooman kaltaisia tiloja.

b 1101 Tietoisuuden yhtäjaksoisuus

Mielen toiminnot, joihin perustuu valvetilan, vireystilan ja tietoisuuden tilan ylläpito ja jotka häiriintyessään saattavat aiheuttaa hämärätilan, hurmostilan tai muita vastaavia tiloja.

b 1102 Tietoisuuden laatu

Mielen toiminnot, jotka muuttuessaan saavat aikaan muutoksia vireään, valppaan ja tiedostavan aistimisen laadussa, kuten huumeiden aiheuttamat muuttuneet tilat tai sekavuustila.

b 1108 Tietoisuustoiminnot, muu määritelty

b 1109 Tietoisuustoiminnot, määrittelemätön

b 114 Orientoitumistoiminnot

Yleiset mielen toiminnot, joihin perustuu tieto omasta asemasta ja sen varmistumisesta suhteessa itseän, muihin, aikaan ja ympäristöön.

Sisältää: orientoituminen aikaan, paikkaan ja henkilöön; orientoituminen itseän ja muihin; orientoitumishäiriö ajan, paikan ja henkilön suhteen

Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); tarkkaavuustoiminnot (b140); muisti-toiminnot (b144)

- b 1140 Orientoituminen aikaan**
Mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus viikonpäivästä, päivämäärästä, kuukaudesta ja vuodesta.
- b 1141 Orientoituminen paikkaan**
Mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus olinpaikasta, kuten välittömästä ympäristöstä, kaupungista tai maasta.
- b 1142 Orientoituminen henkilöön**
Mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus omasta identiteetistä sekä välittömässä ympäristössä olevien ihmisten identiteetistä.
- b 11420 Orientoituminen omaan itseen**
Mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus omasta identiteetistä.
- b 11421 Orientoituminen muihin**
Mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus välittömässä ympäristössä olevien muiden ihmisten identiteetistä.
- b 11428 Orientoituminen henkilöön, muu määriteltä**
- b 11429 Orientoituminen henkilöön, määrittelemätön**
- b 1148 Orientoitumistoiminnot, muu määriteltä**
- b 1149 Orientoitumistoiminnot, määrittelemätön**

b 117 Älykkyystoiminnot

Yleiset mielentoiminnot, joita tarvitaan erilaisten mielentoimintojen ymmärrykseen ja rakentavaan yhdistymiseen, mukaan lukien kaikki kognitiiviset toiminnot ja niiden kehittyminen elinaikana.

Sisältää: älylliseen kasvuun liittyvät toiminnot; älyllinen jälkeenjääneisyys, kehitysvammaisuus, dementia

Ei sisällä: muistitoiminnot (b144); ajattelutoiminnot (b160); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164)

b 122 Kokonaisvaltaiset psykososiaaliset toiminnot

Elinaikana kehittyvät yleiset mielentoiminnot, joita tarvitaan niiden mielen toimintojen ymmärrykseen ja rakentavaan yhdistymiseen, jotka johtavat sosiaalisessa kanssakäymisessä tarvittavien merkityksellisten ja tarkoituksenmukaisten vuorovaikutustaitojen vakiintumiseen.

Sisältää: autismi

b 126 Temperamenti ja persoonallisuustoiminnot

Yleiset mielentoiminnot, joihin perustuu yksilön rakenteellinen taipumus reagoida tietyllä tavalla tilanteisiin, mukaan lukien ne mielen ominaispiirteet, jotka erottavat hänet muista.

Sisältää: ulospäinsuuntautuneisuus, sisäänpäinkääntyneisyys, miellyttävyys, tunnollisuus, psyykkinen ja tunneperäinen vakaus ja elämyksellinen avoimuus; myönteisyys; uusien kokemusten hakeminen; itseluottamus; luotettavuus

Ei sisällä: älykkyystoiminnot (b117); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130); psykomotoriset toiminnot (b147); tunne-elämän toiminnot (b152)

b 1260 Ulospäinsuuntautuneisuus

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla avoin, seurallinen ja avomielenlinen vastakohtana taipumukselle olla ujo, sulkeutunut ja estynyt.

b 1261 Miellyttävyys

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla yhteistyökykyinen, ystävällinen ja sopeutuva vastakohtana taipumukselle olla epäystävällinen, vastaanhangoitteleva ja uhmakas.

b 1262 Tunnollisuus

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla työtehokäs, järjestelmällinen ja tunnontarkka vastakohtana taipumukselle olla laiska, epäluotettava ja vastuuton.

b 1263 Henkinen vakaus

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla rauhallinen, maltillinen ja tyyni vastakohtana taipumukselle olla ärtyvä, huolestunut, oikullinen ja pahantuulinen.

b 1264 Elämyksellinen avoimuus

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla utelias, kekseliäs, tiedonhaluinen ja elämyshakuinen vastakohtana taipumukselle olla jähmeä, tarkkaamaton ja tunteitaan ilmaisematon.

b 1265 Myönteisyys

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla hyvän-
tuulinen, eloisa ja toiveikas vastakohtana taipumukselle olla alakuloinen, raskasmielinen ja epätoivoinen.

b 1266 Itseluottamus

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla itsevarma, uskalias ja jäykkä vastakohtana taipumukselle olla arka, epävarma ja vetäytyvä.

- b 1267 Luotettavuus**
Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilökohtainen taipumus olla luotettava ja periaatteellinen vastakohtana taipumukselle olla salakavala ja epäsosiaalinen.
- b 1268 Temperamentti ja persoonallisuustoiminnot, muu määritely**
- b 1269 Temperamentti ja persoonallisuustoiminnot, määrittelemätön**

b 130 Henkinen energia ja viettitoiminnot

Yleiset mielen- ja tunteen toiminnot, joihin perustuvat sellaiset fysiologiset ja psykologiset mekanismit, jotka saavat yksilön tavoittelemaan erityistarpeiden ja yleisten tavoitteiden toteutumista pitkäjänteisesti.

Sisältää: henkisen energian taso, motivaatio, ruokahalu, himo (mukaan lukien himo sellaisiin aineisiin, jotka tuottavat riippuvuutta) ja mielijohteiden hallinta

Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); temperamentti ja persoonallisuustoiminnot (b126); unitoiminnot (b134); psykomotoriset toiminnot (b147); tunne-elämän toiminnot (b152)

- b 1300 Henkisen energian taso**
Mielentoiminnot, joihin perustuu puhti ja sisukkuus.
- b 1301 Motivaatio**
Mielentoiminnot, joihin perustuu kimmoke toimia; tietoinen tai tiedostamaton toimintaan ajava voima.
- b 1302 Ruokahalu**
Mielentoiminnot, joihin perustuu luonnollinen halu tai mielihalu, erityisesti luonnollinen ja toistuva mielihalu ruokaan ja juomaan.
- b 1303 Himo**
Mielentoiminnot, joihin perustuu pakottava halu aineiden käyttöön, mukaan lukien aineet, joita voidaan käyttää väärin.
- b 1304 Mielijohteiden hallinta**
Mielentoiminnot, joihin perustuu äkillisten ja voimakkaiden toimintayllykkeiden säätely ja torjunta.
- b 1308 Henkinen energia ja viettitoiminnot, muu määritely**
- b 1309 Henkinen energia ja viettitoiminnot, määrittelemätön**

b 134 Unitoinnot

Yleiset mielentoiminnot, joihin perustuu jaksottainen, palautuva ja valikoiva fyysinen ja henkinen irtautuminen välittömästä ympäristöstä, tyypillisine fysiologisine muutoksineen.

Sisältää: unen määrä ja nukahtaminen, unitilan ylläpitäminen ja unitilan laatu; toiminnot, jotka vaikuttavat unisykliin, kuten unettomuudessa, liikaunuudessa ja narkolepsiassa

Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130); tarkkaavuustoiminnot (b140); psykomotoriset toiminnot (b147)

b 1340 Unen määrä

Mielentoiminnot, joihin perustuu unitilaan kuuluva aika päivittäisessä tai vuorokausirytmisissä.

b 1341 Nukahtaminen

Mielentoiminnot, joihin perustuu siirtyminen valvetilasta unitilaan.

b 1342 Unitilan ylläpitäminen

Mielentoiminnot, joihin perustuu unitilassa oleminen.

b 1343 Unitilan laatu

Mielentoiminnot, joihin perustuu luonnonmukainen, parhaaseen mahdolliseen fyysiseen ja henkiseen lepoon ja rentoutumiseen johtava unitila.

b 1344 Unisyklitoiminnot

Mielentoiminnot, joihin perustuu vilkeuni (REM) (liittyy unien näkemiin) sekä perusuni (NREM) (vastaa tavanomaista käsitystä unesta aikana, jolloin fysiologinen ja psykologinen aktiivisuus vähenee).

b 1348 Unitoinnot, muu määritely**b 1349** Unitoinnot, määrittelemätön**b 139** Kokonaisvaltaiset mielentoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Erityiset mielentoiminnot (b140-b189)

b 140 Tarkkaavuustoiminnot

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu tarkkaavuuden kohdentuminen ulkoi-
seen ärsykkeeseen tai sisäiseen kokemukseen tilanteen vaatiman ajanjakson ajaksi.

*Sisältää: tarkkaavuuden ylläpito, tarkkaavuuden siirtyminen, tarkkaavuuden ja-
kautuminen, eri henkilöiden tarkkaavuuden kohdistuminen samaan ärsykkeeseen;
keskittymiskyky; häiriintyvyys*

*Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130);
unitoiminnot (b134); muistitoiminnot (b144); psykomotoriset toiminnot (b147);
havaintotoiminnot (b156)*

b 1400 Tarkkaavuuden ylläpito

Mielentoiminnot, joihin perustuu keskittyminen tilanteen vaatiman ajan-
jakson ajaksi.

b 1401 Tarkkaavuuden siirtyminen kohteesta toiseen

Mielentoiminnot, joihin perustuu keskittymisen siirtyminen ärsykkeestä
toiseen.

b 1402 Tarkkaavuuden jakautuminen

Mielentoiminnot, joihin perustuu huomion keskittyminen kahteen tai
useampaan ärsykkeeseen samanaikaisesti.

b 1403 Eri henkilöiden tarkkaavuuden kohdistuminen samaan ärsykkeeseen

Mielentoiminnot, joihin perustuu kahden tai useamman henkilön keskit-
tyminen samaan ärsykkeeseen, kuten lapsen ja hänen hoitajansa kiinnit-
täessä huomionsa samaan leluun.

b 1408 Tarkkaavuustoiminnot, muu määritelty

b 1409 Tarkkaavuustoiminnot, määrittelemätön

b 144 Muistitoiminnot

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu tiedon kirjautuminen ja tallentuminen
muistiin ja sen mieleen palautuminen tarvittaessa.

*Sisältää: lyhyt- ja pitkäkestoinen muisti, välitön, lähi- ja kaukomuisti; sarjamuisti;
mieleenpalautuminen; muistaminen; toiminnot, joita käytetään vapaassa mieleen-
palautumisessa ja oppimisessa, kuten nominaalisessa, valikoivassa ja disso-
satiivisessa amnessiassa*

*Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); orientoitumistoiminnot (b114); älykkyyssi-
toiminnot (b117); tarkkaavuustoiminnot (b140); havaintotoiminnot (b156);
ajattelutoiminnot (b160); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164); kieleen
liittyvät mielentoiminnot (b167); laskemistoiminnot (b172)*

b 1440 Lyhytkestoinen muisti

Mielentoiminnot, joihin perustuu väliaikainen ja helposti häiriintyvä muistivarasto, joka on noin 30 sekuntia kestävä ja jossa oleva tieto kadotetaan, ellei se kiinnity pitkäkestoiseen muistiin.

b 1441 Pitkäkestoinen muisti

Mielentoiminnot, joihin perustuu muistijärjestelmä, joka sallii tiedon taltioitumisen lyhytkestoisesta muistista pitkäkestoiseen menneiden tapahtumien omaelämäkerralliseen muistiin sekä kielellisestä aineistosta ja tosiasioista koostuvaan semanttiseen pitkäkestoiseen muistiin.

b 1442 Mieleenpalautuminen

Erityiset mielen toiminnot, joihin perustuu pitkäkestoiseen muistiin varastoidun tiedon mieleenpalautuminen ja tietoisuuteen pääseminen.

b 1448 Muistitoiminnot, muu määriteltä**b 1449 Muistitoiminnot, määrittelemätön****b 147 Psykomotoriset toiminnot**

Erityiset mielen toiminnot, joihin perustuu sekä motoristen että psykologisten tapahtumien säätely ruumiin/kehon tasolla.

Sisältää: psykomotoristen toimintojen säätely, kuten psykomotorinen hidastuneisuus, kiihtyneisyys ja levottomuus, asennon muuttaminen, katatonia, negativismi, monimieliisyys, ekopraksia ja ekolalia; psykomotorisen toiminnon laatu

Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); orientoitumistoiminnot (b114); älykkyystoiminnot (b117); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130); tarkkaavuustoiminnot (b140); kieleen liittyvät mielen toiminnot (b167); monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot (b176)

b 1470 Psykomotoristen toimintojen säätely

Mielentoiminnot, jotka säätelevät käyttäytymisnopeutta tai vastausaikaa, johon sisältyy sekä motorisia että psykologisia osatekijöitä, kuten säätelyn häiriintyminen psykomotorisessa hidastuneisuudessa (liikkumisen ja puhumisen hitaus; eleiden ja spontaanisuuden heikentyminen) tai psykomotorisessa kiihtyneisyudessa (liiallinen aktiivisuus käyttäytymisessä ja kognitiivisessa toiminnassa, tavallisesti hyödytön ja usein reaktiona sisäiseen jännittyneisyyteen, kuten varvasliikkeet, käsien vääntely, levottomuus ja rauhattomuus).

b 1471 Psykomotoristen toimintojen laatu

Mielentoiminnot, joihin perustuu osatekijöiltään sopivassa järjestyksessä oleva ja sopivanlaatuinen ei-kielellinen käyttäytyminen, kuten käden ja silmän koordinaatio tai kävely.

b 1478 Psykomotoriset toiminnot, muu määriteltä**b 1479 Psykomotoriset toiminnot, määrittelemätön**

b 152 Tunne-elämän toiminnot

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuvat tunnekokemus ja mielen prosessien tunnepitoiset osatekijät.

Sisältää: tunteiden tarkoituksenmukaisuus, säätely ja vaihteluala; tunnetilan ilmaisu; surullisuus, onnellisuus, rakkaus, pelko, suuttumus, viha, jännitys, ahdistuneisuus, ilo, suru; tunteiden ailahtelu; tunnetilan latistuminen

Ei sisällä: temperamentti ja persoonallisuustoiminnot (b126); henkinen energia ja viettitoiminnot (b130)

b 1520 Tunteiden tarkoituksenmukaisuus

Mielentoiminnot, joihin perustuu tilanteeseen sopiva mieliala tai tunteen ilmaisu, kuten onnellisuus otettaessa vastaan hyviä uutisia.

b 1521 Tunteiden säätely

Mielentoiminnot, joihin perustuu tunnetilan kokemisen ja näkymisen säätely.

b 1522 Tunteiden vaihteluala

Mielentoiminnot, joihin perustuu tunnetilan ja mielialan viriämisen koko kirjo, kuten rakkaus, viha, ahdistuneisuus, suru, ilo, pelko ja kiukku.

b 1528 Tunne-elämän toiminnot, muu määritely**b 1529 Tunne-elämän toiminnot, määrittelemätön****b 156 Havaintotoiminnot**

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu sensoristen ärsykkeiden tunnistus ja tulkinta.

Sisältää: kuulo-, näkö-, haju-, maku-, tunto- ja visuospatiaaliset havaintotoiminnot, kuten aistiharhat tai harhakuvitelmat

Ei sisällä: tietoisuustoiminnot (b110); orientoitumistoiminnot (b114); tarkkaavuustoiminnot (b140); muistitoiminnot (b144); kieleen liittyvät mielentoiminnot (b167); näkö ja näköön liittyvät toiminnot (b210-b229); kuulo- ja tasapainoelinnot (b230-b249); muut aistitoiminnot (b250-b279)

b 1560 Kuulohavainnot

Mielentoiminnot, joihin perustuu äänten, äänensävyjen, äänenkorkeuksien ja muiden akustisten ärsykkeiden erojen havaitseminen.

b 1561 Näköhavainnot

Mielentoiminnot, joihin perustuu muotojen, kokojen, värien ja muiden okulaaristen ärsykkeiden erojen havaitseminen.

b 1562 Hajuhavainnot

Mielentoiminnot, joihin perustuu hajuerojen havaitseminen.

b 1563 Makuhavainnot

Mielentoiminnot, joihin perustuu kielen makunystyröillä aistittavien makuerojen, kuten makeiden, happamien, suolaisten ja karvaiden ärsykkeiden erojen havaitseminen.

b 1564 Kosketushavainnot

Mielentoiminnot, joihin perustuu koskettamalla aistittavien pintarakennereojen, kuten karkeiden ja sileiden pintojen erojen havaitseminen.

b 1565 Visuospatiaaliset havainnot

Mielentoiminnot, joihin perustuu esineiden suhteellisten sijaintierojen näönvarainen havaitseminen ympäristössä tai suhteessa itsen.

b 1568 Havaintotoiminnot, muu määritely**b 1569 Havaintotoiminnot, määrittelemätön****b 160 Ajattelutoiminnot**

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu mielen ideationaalinen osa-alue.

Sisältää: ajattelun nopeus, muoto, hallinta ja sisältö; tavoitteelliset ajattelutoiminnot, ei-tavoitteelliset ajattelutoiminnot sekä johdonmukaiset ajattelutoiminnot, kuten ajattelupakko, ajatuksenriento, ajatusten lukkiutuminen, ajattelun epäyhdenmukaisuus, ajattelun syrjähtely, ajattelun seikkaperäisyys, harha-ajatukset, päähänpintymät, pakkomielteet

Ei sisällä: älykkyystoiminnot (b117); muistitoiminnot (b144); psykomotoriset toiminnot (b147); havaintotoiminnot (b156); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164); kieleen liittyvät mielentoiminnot (b167); laskemistoiminnot (b172)

b 1600 Ajattelun nopeus

Mielentoiminnot, joihin perustuu ajatteluprosessin nopeuden säätely.

b 1601 Ajattelun muoto

Mielentoiminnot, joihin perustuu ajatteluprosessin yhdenmukaisuuden ja johdonmukaisuuden jäsentyminen.

Sisältää: poikkeamat, joihin perustuu ajatuskulun juuttuminen, syrjähtely ja seikkaperäisyys

b 1602 Ajattelun sisältö

Mielentoiminnot, joihin perustuu käsitysten muodostuminen ajattelu-prosessissa olevista ajatuksista.

Sisältää: poikkeamat, kuten harhaluulot, yliarvostukset ja somatisaatio

b 1603 Ajattelun hallinta

Mielentoiminnot, joihin perustuu henkilön itsensä tunnistama ajattelun tahdonalainen hallinta.

Sisältää: poikkeamat, kuten samojen ajatusten jatkuva mieleenpalautuminen, pakkomielle, ajatusten "lähettäminen" ja "vastaanottaminen".

b 1608 Ajattelutoiminnot, muu määritely**b 1609 Ajattelutoiminnot, määrittelemätön****b 164 Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot**

Erityiset, varsinkin aivojen otsalohkoista riippuvaiset mielen toiminnot, joihin perustuu monimutkainen tavoitekeskeinen käyttäytyminen, kuten päätöksenteko, käsitteellinen ajattelu, suunnittelu ja suunnitelmien toimeenpano, henkinen joustavuus ja päätöksenteko siitä, mikä on asianmukaista käyttäytymistä missäkin tilanteessa; näitä toimintoja kutsutaan usein yhteisnimityksellä eksekutiiviset toiminnot, joilla tarkoitetaan yleensä toimintaa ohjaavia toimintoja.

Sisältää: käsitteellistyminen ja ajatusten jäsentyminen; ajan hallinta, oivalluskyky ja arvostelukyky; käsitteenmuodostus, luokittelu ja kognitiivinen joustavuus

Ei sisällä: muistitoiminnot (b144); ajattelutoiminnot (b160); kieleen liittyvät mielen toiminnot (b167); laskemistoiminnot (b172)

b 1640 Käsitteellistyminen

Mielentoiminnot, joihin perustuu sellaisten yleisten käsitteiden syntyminen, jotka ovat laadullisesti tai tunnusomaisilta piirteiltään erotettavissa konkreettisesta todellisuudesta, tietyistä esineistä tai todellisista tapauksista.

b 1641 Järjestely ja suunnittelu

Mielentoiminnot, joihin perustuu osien yhdistyminen ja järjestyminen kokonaisuuksiksi; sellaisen menetelmän kehittyminen, jonka avulla tekemisessä edetään tai toimitaan.

b 1642 Ajan hallinta

Mielentoiminnot, joihin perustuu tapahtumien kronologinen järjestys ja ajanvaraus tapahtumille ja toiminnoille.

b 1643 Kognitiivinen joustavuus

Mielentoiminnot, joihin perustuu menettelytapojen muuttuminen ja mielessä olevien toimintamallien vaihtuminen erityisesti ongelmanratkaisun yhteydessä.

b 1644 Oivalluskyky

Mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus ja ymmärrys itsestä ja omasta käyttäytymisestä.

b 1645 Arvostelukyky

Mielentoiminnot, joihin perustuu erilaisten vaihtoehtojen erottuminen toisistaan ja erilaisten vaihtoehtojen arviointi, kuten mielipidettä muodostettaessa.

b 1646 Ongelmanratkaisu

Mielentoiminnot, joihin perustuu yhteen sopimattoman tai ristiriitaisen tiedon tunnistus, analysointi ja yhdistyminen ongelman ratkaisemiseksi.

b 1648 Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot, muu määriteltä**b 1649 Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot, määrittelemätön****b 167 Kieleen liittyvät mielen toiminnot**

Erityiset mielen toiminnot, joihin perustuu merkkien, symbolien ja muiden kielen osatekijöiden tunnistus ja käyttö.

Sisältää: puhutun, kirjoitetun tai muunlaisen kielen, kuten viittomakielen vastaanotto ja koodien purku; puhutun, kirjoitetun tai muunlaatuksen kielen ilmaisu; puhutun ja kirjoitetun kielen integroidut toiminnot, jotka esiintyvät reseptiivisessä, ekspressiivisessä, Brocan, Wernicken ja konduktioafasiassa

Ei sisällä: tarkkaavuustoiminnot (b140); muistitoiminnot (b144); havaintotoiminnot (b156); ajattelutoiminnot (b160); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164); laskemistoiminnot (b172); monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot (b176); Pääluokka b2 Aistitoiminnot ja kipu; Pääluokka b3 Ääni- ja puhetoiminnot

b 1670 Kielen vastaanotto

Erityiset mielen toiminnot, joihin perustuu puhuttujen, kirjoitettujen tai jollakin muulla tavalla, kuten viittomalla esitettyjen viestien tulkinta (koodien purku) viestien merkitysten ymmärtämiseksi.

b 16700 Puhutun kielen vastaanotto

Mielen toiminnot, joihin perustuu puhuttujen viestien tulkinta (koodien purku) viestien ymmärtämiseksi.

b 16701 Kirjoitetun kielen vastaanotto

Mielen toiminnot, joihin perustuu kirjoitettujen viestien tulkinta (koodien purku) viestien ymmärtämiseksi.

b 16702 Viittomakielen vastaanotto

Mielen toiminnot, joihin perustuu käsin tai muilla liikkeillä ilmaistujen kielten viestien tulkinta (koodien purku) viestien ymmärtämiseksi.

b 16708 Kielen vastaanotto, muu määriteltä

b 16709 Kielen vastaanotto, määrittelemätön**b 1671 Kielellinen ilmaisu**

Erityiset mielen toiminnot, jotka ovat välttämättömiä puhuttujen, kirjoitettujen, viitottujen tai muulla tavalla ilmaistujen merkityksellisten viestien tuotolle.

b 16710 Puhutun kielen ilmaisu

Mielen toiminnot, jotka ovat välttämättömiä merkityksellisten puhuttujen viestien tuotolle.

b 16711 Kirjoitetun kielen ilmaisu

Mielen toiminnot, jotka ovat välttämättömiä merkityksellisten kirjoitettujen viestien tuotolle.

b 16712 Viittomakielen ilmaisu

Mielen toiminnot, jotka ovat välttämättömiä merkityksellisten käsin tai muilla liikkeillä esitettyjen viestien tuotolle.

b 16718 Kielellinen ilmaisu, muu määriteltä**b 16719 Kielellinen ilmaisu, määrittelemätön****b 1672 Kielen integroidut toiminnot**

Mielen toiminnot, joihin perustuu semanttisten ja symbolisten merkitysten, kieliopillisen rakenteen ja ajatusten jäsentäminen puhutun, kirjoitetun tai muulla tavalla ilmaistun kielen viestien tuottamiseksi.

b 1678 Kieleen liittyvät mielen toiminnot, muu määriteltä**b 1679 Kieleen liittyvät mielen toiminnot, määrittelemätön****b 172 Laskemistoiminnot**

Erityiset mielen toiminnot, joihin perustuu matemaattisten symbolien ja prosessien määrittäminen, arviointi ja käsittely.

Sisältää: yhteenlasku, vähennyslasku ja muut yksinkertaiset matemaattiset laskutoimitukset; monimutkaiset matemaattiset toimenpiteet

Ei sisällä: tarkkaavuustoiminnot (b140); muistitoiminnot (b144); ajattelutoiminnot (b160); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164); kieleen liittyvät mielen toiminnot (b167)

b 1720 Yksinkertaiset laskutoimitukset

Mielen toiminnot, joihin perustuu numeraaliset laskutoimitukset, kuten yhteenlasku, vähennyslasku, kertolasku ja jakolasku.

b 1721 Monimutkaiset laskutoimitukset

Mielentoiminnot, joihin perustuu sanallisten tehtävien tulkinta laskutoimituksina, matemaattisten kaavojen tulkinta laskutoimituksina ja muut monimutkaiset numeroiden käsittelytavat.

b 1728 Laskemistoiminnot, muu määritely**b 1729 Laskemistoiminnot, määrittelemätön****b 176 Monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot**

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu yhdistettyjen tarkoituksellisten liikkeiden tapahtumisjärjestys ja yhteensovitus.

Sisältää: poikkeamat, kuten ideationaalinen, ideomotorinen, okulomotorinen ja pukeutumiseen ja puheeseen liittyvä apraksia

Ei sisällä: psykomotoriset toiminnot (b147); korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot (b164); Pääluokka b7 Tuki- ja liikuntaelimityö ja liikkeisiin liittyvät toiminnot

b 180 Itsen ja ajan kokemisen toiminnot

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus omasta identiteetistä, omasta kehosta ja omasta asemasta suhteessa todelliseen ympäristöön ja aikaan.

Sisältää: kokemus itsestä, kehonkuvasta ja ajasta

b 1800 Itsen kokeminen

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu tietoisuus omasta identiteetistä ja omasta asemasta reaaliympäristössä.

Sisältää: poikkeamat, kuten depersonalisaatio ja derealisaatio

b 1801 Kehonkuva

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu kokemus ja tietoisuus omasta kehosta.

Sisältää: poikkeamat, kuten Fantom-ilmio ja itsensä tunteminen liian lihavaksi tai laihaaksi

b 1802 Ajan kokeminen

Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuvat ajan pituuden ja ajan kuluminen subjektiiviset kokemukset.

Sisältää: poikkeamat, kuten jamais vu ja déjà vu

b 1808 Itsen ja ajan kokemisen toiminnot, muu määritely**b 1809 Itsen ja ajan kokemisen toiminnot, määrittelemätön****b 189 Erityiset mielentoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön**

b 198 Mielen toiminnot, muu määrittely

b 199 Mielen toiminnot, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 2

AISTITOIMINNOT JA KIPU

Tässä pääluokassa käsitellään näkö-, kuulo-, maku- ja muiden aistien toimintoja sekä myös kivun aistimista.

Näkö ja näköön liittyvät toiminnot (b210-b229)

b210 Näkötoiminnot

Aistitoiminnot, joihin perustuu valon aistiminen sekä optisen ärsykkeen muodon, koon, hahmon ja värin aistiminen.

Sisältää: näöntarkkuustoiminnot; näkökenttätöiminnot; näön laatu; valon ja värin aisti-
ämisen toiminnot, lähi- ja kaukonäön tarkkuus, yhden silmän näkö ja molempien silmien
yhteisnäkö; kuvatarakkuuden laatu; vajavuudet, kuten likinäkö, kaukotaittoisuus, hajatait-
toisuus, toispuoleinen näkökentän vajuus, värisokeus, putkinäkö, keskinen tai ääreisosien
näkökentän vajuus, kaksoiskuvat, hämäräsokeus ja valon voimakkuuteen mukautuminen

Ei sisällä: havaintotoiminnot (b156)

b 2100 Näöntarkkuustoiminnot

Näkötoiminnot, joihin perustuu muodon ja ääriviivojen aistiminen niin kauko-
kuin lähinäkönä molemmilla ja toisella silmällä.

b 21000 Kaukonäkö – molemmat silmät

Näkötoiminnot, joihin perustuu silmistä etäällä sijaitsevien kohteiden
koon, muodon ja ääriviivojen aistiminen käyttäen molempia silmiä.

b 21001 Kaukonäkö – yksi silmä

Näkötoiminnot, joihin perustuu silmästä etäällä sijaitsevien kohteiden
koon, muodon ja ääriviivojen aistiminen käyttäen ainoastaan joko oi-
keaa tai vasenta silmää.

b 21002 Lähinäkö – molemmat silmät

Näkötoiminnot, joihin perustuu silmien lähellä sijaitsevien kohteiden
koon, muodon ja ääriviivojen aistiminen käyttäen molempia silmiä.

b 21003 Lähinäkö – yksi silmä

Näkötoiminnot, joihin perustuu silmän lähellä sijaitsevien kohteiden
koon, muodon ja ääriviivojen aistiminen käyttäen ainoastaan joko
oikeaa tai vasenta silmää.

b 21008 Näöntarkkuustoiminnot, muu määritely

b 21009 Näöntarkkuustoiminnot, määrittelemätön

b 2101 Näkökenttätoiminnot

Näkötoiminnot, joihin perustuu koko nähtävissä olevan alueen näkemisen katseen ollessa kiinnitettynä tiettyyn pisteeseen.

Sisältää: vajavuudet, kuten näkökentän puutos, putkinäkö, näkökyvyn puute

b 2102 Näön laatu

Näkötoiminnot, joihin perustuu valoherkkyys, värinäkö, kontrastiherkkyys ja kuvan kokonaislaatu.

b 21020 Valoherkkyys

Näkötoiminnot, joihin perustuu pienimmän valomäärän (minimivalo) ja pienimmän valotehoeron (valoerottele) aistiminen.

Sisältää: valoon/pimeään sopeutuminen; vajavuudet, kuten hämäräsokeus (valoärsykevaste heikentynyt) ja valoarkuus (fotofobia)

b 21021 Värinäkö

Näkötoiminnot, joihin perustuu värierojen ja värien samanlaisuuden näkeminen.

b 21022 Kontrastiherkkyys

Näkötoiminnot, joihin perustuu kuvion erottuminen taustasta tähän tarvittavan valomäärän ollessa vähimmillään.

b 21023 Nähdyn kuvan laatu

Näkötoiminnot, joihin perustuu kuvan laatu.

Sisältää: poikkeamat, kuten hajavalojen näkyminen, muuntunut kuvanlaatu (lainehtiva tai verkkomainen), kuvan vääristyminen ja tähtien ja salamoiden näkyminen

b 21028 Näön laatu, muu määritely**b 21029 Näön laatu, määrittelemätön****b 2108 Näkötoiminnot, muu määritely****b 2109 Näkötoiminnot, määrittelemätön**

b 215 Silmänseudun rakenteiden toiminnot

Silmän sisällä ja ympärillä olevien rakenteiden toiminnot, jotka edesauttavat näkötoimintoja.

Sisältää: silmän sisäisten lihasten-, silmäluomien- ja silmän ulkoisten lihasten toiminnot, mukaan lukien silmän tahdonalaiset ja seuraamisliikkeet sekä katseen kiinnittäminen kohteeseen, kyynelrauhasten-, näön mukautumisen- ja silmäteräheijasteen toiminnot; poikkeamat, kuten nystagmus (silmävärve), silmänkuivetus-tauti, riippuluomi

Ei sisällä: näkötoiminnot (b210); Pääluokka b7 Tuki- ja liikuntaelimityöhön ja liikkeisiin liittyvät toiminnot

b 2150 Silmän sisäisten lihasten toiminnot

Silmän sisäisten lihasten toiminnot, kuten värikehän säätely silmäterän ja silmän linssin muoto ja koko.

Sisältää: silmän mukautuminen; silmäteräheijaste

b 2151 Silmäluomien toiminnot

Silmäluomien toiminnot, kuten suojaheijaste.

b 2152 Silmän ulkoisten lihasten toiminnot

Silmälihasten toiminnot, joihin perustuvat eri suuntiin katsominen, näkökentän poikki kulkevan kohteen seuraaminen, sakkadimaisten (silmävärveen nopea tyyppi) hypähdysten tuottaminen liikkuvan kohteen seuraamiseksi ja katseen kohdistumiseksi.

Sisältää: silmävärve; molempien silmien yhteistoiminta

b 2153 Kyynelrauhasten toiminnot

Kyynelrauhasten ja -tieteyden toiminnot.

b 2158 Silmänseudun rakenteiden toiminnot, muu määritely**b 2159 Silmänseudun rakenteiden toiminnot, määrittelemätön****b 220 Silmän ja silmään liittyvien rakenteiden aistimukset**

Silmän väsymisen, kuivuuden ja kutiamisen aistimukset ja vastaavat tuntemukset.

Sisältää: painontunne silmän takana, rikan tunne silmässä, silmien rasittuminen, silmien polte; silmä-ärsytys

Ei sisällä: kipuaistimus (b280)

b 229 Näkö ja näköön liittyvät toiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Kuulo- ja tasapainoelintoiminnot (b230-b249)

b 230 Kuulotoiminnot

Aistitoiminnot, joihin perustuu äänien läsnäolon kuuluminen sekä äänien sijaintipaikan, korkeuden, kuuluvuuden ja laadun erottuminen.

Sisältää: kuulotoiminnot, äänien erottuminen, äänilähteen paikantuminen, äänien sivusuunnan paikantuminen, puheen erottuminen; vajavuudet, kuten kuurous, kuulovamma ja huonokuuloisuus

Ei sisällä: havaintotoiminnot (b156) ja kieleen liittyvät mielentoiminnot (b167)

b 2300 Äänen kuuluminen

Aistitoiminnot, joihin perustuu äänien läsnäolon aistiminen.

b 2301 Äänen erottuminen

Aistitoiminnot, joihin perustuu äänen läsnäolon aistiminen, mukaan lukien äänen erottuminen taustasta ja korvien yhteistoiminta, äänien erillisuus ja yhteensulautuminen.

b 2302 Äänilähteen paikantuminen

Aistitoiminnot, joihin perustuu äänilähteen paikantaminen.

b 2303 Äänen sivusuunnan paikantuminen

Aistitoiminnot, joihin perustuu äänen paikantuminen oikealle tai vasemmalle.

b 2304 Puheen erotuskyky

Aistitoiminnot, joihin perustuu puheen ja puheäänteiden erottuminen muista äänistä.

b 2308 Kuulotoiminnot, muu määritelty

b 2309 Kuulotoiminnot, määrittelemätön

b 235 Tasapainoelintoiminnot (vestibulaariset toiminnot)

Sisäkorvan aistitoiminnot, joihin perustuu asento, tasapaino ja liike.

Sisältää: asento- ja asentotuntotoiminnot; kehon ja liikkeen tasapainotoiminnot

Ei sisällä: kuulo- ja tasapainotoimintoihin liittyvät aistimukset (b240)

b 2350 Asentotasapainotoiminta

Sisäkorvan aistitoiminnot, joihin perustuu kehon asennon määrittäminen.

b 2351 Kehotasapainotoiminto
Sisäkorvan aistitoiminnot, joihin perustuu kehon tasapainon määrittäminen.

b 2352 Liiketasapainotoiminto
Sisäkorvan aistitoiminnot, joihin perustuu kehon liikkeen määrittäminen, mukaan lukien liikkeen suunta ja nopeus.

b 2358 Tasapainoelintoiminnot, muu määritely

b 2359 Tasapainoelintoiminnot, määrittelemätön

b 240 Kuulo- ja tasapainoelintoimintoihin liittyvät aistimukset
Huimauksen (myös kiertohuimauksen), kaatumisen ja korvien soimisen (tinnitus) aistimukset.

Sisältää: aistimukset, jotka liittyvät korvien soimiseen, korvaärtsytykseen, korvapaineeseen (korvan lukkiutumiseen), huimaus- tai kiertohuimauspahoinvointiin

Ei sisällä: tasapainoelintoiminnot (b235); kipuaistimus (b280)

b 2400 Korvien soiminen eli tinnitus
Matalan äänen, rahinan, suhinan tai muunlaisen korvien soimisen aistimus.

b 2401 Huimaus
Joko oman tai ympäristön liikkumisen aistimus; kiertävän, keinuvan tai kaatavan huimauksen aistimus.

b 2402 Kaatumisen tunne
Tasapainon menettämisen ja kaatumisen tunne.

b 2403 Huimaukseen tai kiertohuimaukseen liittyvä pahoinvointi
Huimauksen tai kiertohuimauksen aiheuttama tarve oksentaa.

b 2404 Korvaärstytys
Kutina tai muu samankaltainen aistimus korvassa.

b 2405 Korvapaine
Paineen tunne korvassa (korvan lukkiutuminen).

b 2408 Kuulo- ja tasapainoelintoimintoihin liittyvät aistimukset, muu määritely

b 2409 Kuulo- ja tasapainoelintoimintoihin liittyvät aistimukset, määrittelemätön

b 249 Kuulo- ja tasapainoelintoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Muut aistitoiminnot (b250-b279)

b 250 Makuaistitoiminto

Aistitoiminnot, joihin perustuu kitkeryyden, makeuden, happamuuden ja suolaisuuden aistiminen.

Sisältää: makutoiminnot; vajavuudet, kuten makuaistin menetys tai heikentynyt makuaisti

b 255 Hajuaistitoiminto

Aistitoiminnot, joihin perustuu tuoksujen ja hajujen aistiminen.

Sisältää: hajutoiminnot; vajavuudet, kuten hajuaistin puute tai heikentynyt hajuaisti

b 260 Asentoaistitoiminto

Aistitoiminnot, joihin perustuu ruumiin/kehon eri osien keskinäisen aseman aistiminen.

Sisältää: asentotunto- ja liiketuntotoiminnot

Ei sisällä: tasapainoelintoiminnot (b235); lihaksiin ja liikkeisiin liittyvät aistitoiminnot (b780)

b 265 Kosketusaistitoiminto

Aistitoiminnot, joihin perustuu pintojen ja niiden rakenteen tai laadun aistiminen.

Sisältää: kosketustoiminnot, kosketustuntemukset; poikkeamat, kuten puutuneisuus, tunnottomuus, pistely, harha-aistimus, liika-aistimus

Ei sisällä: lämpö- ja muiden ärsykkeiden aistitoiminnot (b270)

b 270 Lämpö- ja muiden ärsykkeiden aistitoiminnot

Aistitoiminnot, joihin perustuu lämmön, värinän, paineen ja terveydelle haitallisten ärsykkeiden aistiminen.

Sisältää: herkkyys aistia lämpö, värinä, ravistelu tai värähtely, pintapaine, syväpaine, polttamisen tunne tai terveydelle haitallinen ärsyke

Ei sisällä: kosketusaistitoiminnot (b265); kipuaistimus (b280)

b 2700 Lämpöaistimus

Aistitoiminnot, joihin perustuu kylmän ja kuumun aistiminen.

b 2701 Värinäaistimus

Aistitoiminnot, joihin perustuu ravistelun tai värähtelyn aistiminen.

b 2702 Paineaistimus

Aistitoiminnot, joihin perustuu ihoa vasten olevan tai iholle tulevan paineen aistiminen.

Sisältää: poikkeamat, kuten kosketusherkkyyys, puutuneisuus, tunnottomuus, tuntoherkkyyys, harha-aistimus ja pistely

b 2703 Terveydelle haitallisen ärsykkeen aistimus

Aistitoiminnot, joihin perustuu kivuliaan tai epämiellyttävän tuntemuksen aistiminen.

Sisältää: poikkeamat, kuten alentunut kiputunto, korostunut kiputunto, kivullosuus, puuttuva kiputunto ja kivulias tunnottomuus

b 2708 Lämpö- ja muiden ärsykkeiden aistitoiminnot, muu määritely**b 2709 Lämpö- ja muiden ärsykkeiden aistitoiminnot, määrittelemätön****b 279 Muut aistitoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön***Kipu (b280-b289)***b 280 Kipuaistimus**

Epämiellyttävän tuntemuksen aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.

Sisältää: yleistynyt tai paikallinen kipuaistimus yhdessä tai useammassa ruumiin/kehon osassa, kipu yhdellä ihotuntoalueella, pistävä kipu, polttava kipu, tylppä kipu, särkevä kipu; poikkeamat, kuten lihassärky, tunnottomuus ja kipuherkkyyys

b 2800 Yleistynyt kipu

Kaikkialla tai läpi kehon tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.

b 2801 Kipu ruumiin/kehon osassa

Tietyssä kehon osassa tai tietyissä kehon osissa tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.

b 28010 Kipu päässä ja niskassa

Päässä ja niskassa tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.

- b 28011 Kipu rinnassa**
Rinnassa tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.
- b 28012 Kipu mahassa tai vatsassa**
Mahassa tai vatsassa tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.
Sisältää: kipu lantion alueella
- b 28013 Kipu selässä**
Selässä tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.
Sisältää: vartalokipu; alaselkäkipu
- b 28014 Kipu yläraajassa**
Yhdessä tai kummassakin yläraajassa tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.
- b 28015 Kipu alaraajassa**
Yhdessä tai kummassakin alaraajassa tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.
- b 28016 Kipu nivelissä**
Yhdessä tai useammassa isossa tai pienessä nivelessä tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.
Sisältää: lonkkakipu; hartiakipu
- b 28018 Kipu ruumiin/kehon osassa, muu määritelty**
- b 28019 Kipu ruumiin/kehon osassa, määrittelemätön**
- b 2802 Kipu useissa ruumiin/kehon osissa**
Useassa kehon osassa tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.
- b 2803 Ihojaokkeelle säteilevä kipu**
Yhden hermojuuren hermottamalla ihoalueella tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.

b 2804 Segmentaalisesti tai alueellisesti säteilevä kipu

Kehon eri osissa sijaitsevilla, eri hermojuurten hermottamilla ihoalueilla tuntuva epämiellyttävä aistimus, joka on merkinä jonkin ruumiin rakenteen mahdollisesta tai todellisesta vaurioitumisesta.

b 289 Kipuaistimus, muu määritelty ja määrittelemätön

b 298 Aistitoiminnot ja kipu, muu määritelty

b 299 Aistitoiminnot ja kipu, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 3

ÄÄNI- JA PUHETOIMINNOT

Tässä pääluokassa käsitellään toimintoja, joihin perustuu äänten ja puheen tuotto.

b310 Puheäänitoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu erilaisten äänten tuotto ilman kulkiessa kurkunpään läpi.

Sisältää: puheäänien tuotto ja laatu; ääntötoiminnot, äänen korkeus, äänen kuuluvuus ja muut äänenlaadun piirteet; poikkeamat, kuten afonia, dysfonia, käheys, hypernasaalisuus ja hyponasaalisuus

Ei sisällä: kieleen liittyvät mielentoiminnot (b167); ääntämistoiminnot (b320)

b3100 Puheäänien tuotto

Toiminnot, joihin perustuu äänen tuotto kurkunpään ja sitä ympäröivien lihasten sekä hengityselimistöön yhteistoiminnan avulla.

Sisältää: ääntötoiminnot ja äänen kuuluvuustoiminnot; afonia

b3101 Puheäänien laatu

Toiminnot, joihin perustuu äänen tyypillisten piirteiden tuotto, mukaan lukien äänenkorkeus, resonanssi ja äänen muut piirteet.

Sisältää: korkea tai matala ääni; poikkeamat, kuten hypernasaalisuus, hyponasaalisuus, dysfonia, käheys ja karheus

b3108 Puheäänitoiminnot, muu määritelty

b3109 Puheäänitoiminnot, määrittelemätön

b320 Ääntämistoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu puheäänteiden tuotto.

Sisältää: ääntämiseen liittyvät toiminnot, foneemien (puheäänteiden) muodostuminen; spastinen-, ataktinen- ja veltto dysartria; anartria

Ei sisällä: kieleen liittyvät mielentoiminnot (b167); puheäänitoiminnot (b310)

b330 Puheen sujuvuus- ja rytmitoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu puhevirta ja -tahti.

Sisältää: puheen sujuvuus, rytmi, nopeus ja sointitoiminnot; prosodia ja painotus; poikkeamat, kuten änkytys, sokellus, bradylalia (hidaspuheisuus) ja takylalia (nopeapuheisuus)

Ei sisällä: kieleen liittyvät mielentoiminnot (b167); puheäänitoiminnot (b310); ääntämistoiminnot (b320)

b 3300 Puheen sujuvuus

Toiminnot, joihin perustuu pehmeästi ja katkeamattomasti etenevä puhevirta.

Sisältää: puheen sujuva eteneminen; poikkeamat, kuten änkytys, sokellus, puheen katkeileminen, äänneiden tai sanan osien toistaminen ja puheen epäsäännölliset taudot

b 3301 Puherytmi

Toiminnot, joihin perustuu puheen tahti- ja painotustyylien säätely.

Sisältää: poikkeamat, kuten kaavamainen tai toistuva puherytmi

b 3302 Puheen nopeus

Toiminnot, joihin perustuu puhenopeus.

Sisältää: poikkeamat, kuten bradyllalia (hidaspuheisuus) ja takylalia (nopeapuheisuus)

b 3303 Puheen sointi

Toiminnot, joihin perustuu puhejaksojen korkeusvaihteluiden säätely.

Sisältää: prosodia, painotus, sointi; poikkeamat, kuten monotoninen puhe

b 3308 Puheen sujuvuus- ja rytmitoiminnot, muu määritely**b 3309 Puheen sujuvuus- ja rytmitoiminnot, määrittelemätön****b 340 Muunlaiset äänen tuottotoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuvat vaihtoehtoiset äänentuottotavat.

Sisältää: toiminnot, jotka liittyvät sävelten ja muiden erilaisten äänen tuottoon, kuten laulaminen, jokeltaminen ja hyräileminen; huutaminen ja kiljuminen

Ei sisällä: kieleen liittyvät mielen toiminnot (b167); puheäänitoiminnot (b310); ääntämistoiminnot (b320); puheen sujuvuus- ja rytmitoiminnot (b330)

b 3400 Sävelten tuotto

Toiminnot, joihin perustuu musikaalisten äänten tuotto.

Sisältää: yksittäisen sävelen tai säveljakson tuoton ylläpito, säätely ja lopetus eri äänenkorkeuksilla, kuten laulaminen ja hyräileminen

b 3401 Monenlaisten äänten tuotto

Toiminnot, joihin perustuu monenlaisten äänten tuotto.

Sisältää: toiminnot, jotka liittyvät lasten jokellukseen

b 3408 Muunlaiset äänen tuottotoiminnot, muu määritely**b 3409 Muunlaiset äänen tuottotoiminnot, määrittelemätön**

b 398 Ääni- ja puhetoiminnot, muu määritely

b 399 Ääni- ja puhetoiminnot, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 4

SYDÄN JA VERENKIERTO-, VERI-, IMMUUNI- JA HENGITYS- JÄRJESTELMÄN TOIMINNOT

Tässä pääluokassa käsitellään sydän ja verenkiertojärjestelmän toimintoja (sydämen ja verisuonten toiminnot), veri- ja immuunijärjestelmän toimintoja (veren muodostuksen ja immunitetin toiminnot) ja hengitysjärjestelmän toimintoja (hengitykseen ja rasiituksen sietoon liittyvät toiminnot).

Sydän ja verenkiertojärjestelmän toiminnot (b410-b429)

b 410 Sydäntoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu riittävän tai tarvittavan verimäärän pumppaus ja verenpaineen ylläpito koko kehossa.

Sisältää: sydämen lyöntitiheys, sydämen rytmi ja veren ulosvirtaus; kammio-lihasten supistusvoima; sydänläppien toiminnot; keuhkoverenkierron ylläpito; sydämen oman verenkierron dynamiikka; poikkeamat, kuten tiheälyöntisyys, harvalyöntisyys ja sydämen lyönnin epäsäännöllisyydet, kuten myös sydämen vajaatoimintaan, sydänlihastautiin, sydänlihastulehdukseen ja sepelvaltimotautiin liittyvät poikkeamat.

Ei sisällä: verisuonitoiminnot (b415); verenpainetoiminnot (b420); rasiituksen sietotoiminnot (b455)

b 4100 Sydämen lyöntitiheys

Toiminnot, joihin perustuu sydämen supistusten lukumäärä minuutissa.

Sisältää: poikkeamat, kuten liian nopea (tiheälyöntisyys) tai liian hidas (harvalyöntisyys) lyöntitiheys.

b 4101 Sydämen rytmi

Toiminnot, joihin perustuu sydämen lyönnin säännöllisyys.

Sisältää: poikkeamat, kuten rytmihäiriöt

b 4102 Kammiolihasten supistusvoima

Toiminnot, joihin perustuu kammiolihasten pumppaama verimäärää jokaisen sydämenlyönnin aikana.

Sisältää: poikkeamat, kuten pienentynyt veren ulosvirtaus sydäimestä

b 4103 Sydänlihaksen verenkierto

Toiminnot, joihin perustuu sydänlihaksen saama verimäärä.

Sisältää: vajaukset, kuten sepelvaltimoista johtuva sydänlihaksen hapenpuute

b 4108 Sydäntoiminnot, muu määritelty**b 4109 Sydäntoiminnot, määrittelemätön****b 415 Verisuonitoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu verenkulku kehossa.

Sisältää: valtimo-, hiussuoni- ja laskimotoiminnot; vasomotoriset toiminnot; keuhkovaltimo-, hiussuoni- ja laskimotoiminnot; laskimoläppätoiminnot; viat, kuten valtimoiden tukos tai supistuminen; ateroskleroosi, arterioskleroosi, veritulppataipumus ja suonikohjut

Ei sisällä: sydäntoiminnot (b410); verenpainetoiminnot (b420); verijärjestelmän toiminnot (b430); rasiituksen sietotoiminnot (b455)

b 4150 Valtimotoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu valtimoverenvirtaus.

Sisältää: viat, kuten valtimolaajentuma; valtimon ahtauma, kuten katkokävelyssä

b 4151 Hiussuonitoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu hiussuonten verenvirtaus.

b 4152 Laskimotoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu laskimoiden verenvirtaus, sekä laskimoläppien toiminnot.

Sisältää: poikkeamat, kuten laskimolaajentumat; laskimoahtautumet; laskimoläppien puutteellinen sulkeutuminen, kuten suonikohjuissa

b 4158 Verisuonitoiminnot, muu määritelty**b 4159 Verisuonitoiminnot, määrittelemätön****b 420 Verenpainetoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu valtimoiden verenpaineen ylläpito.

Sisältää: verenpaineen ylläpitotoiminnot; kohonnut ja matala verenpaine; poikkeamat, kuten hypotensio, hypertensio ja asentoon liittyvä verenpaineen alhaisuus

Ei sisällä: sydäntoiminnot (b410); verisuonitoiminnot (b415); rasiituksen sietotoiminnot (b455)

b 4200 Korkea verenpaine

Toiminnot, joihin perustuu ikään nähden normaalista poikkeavan korkea sydämen supistumisvaiheen (systole) tai lepovaiheen (diastole) verenpaine.

b 4201 Matala verenpaine

Toiminnot, joihin perustuu ikään nähden normaalista poikkeavan alhainen sydämen supistumisvaiheen (systole) tai lepovaiheen (diastole) verenpaine.

b 4202 Verenpaineen ylläpito

Toiminnot, joihin perustuu sopivan verenpaineen ylläpito kehon asentoa muutettaessa.

b 4208 Verenpainetoiminnot, muu määritelty**b 4209 Verenpainetoiminnot, määrittelemätön****b 429 Sydän ja verenkiertojärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön***Veri- ja immuunijärjestelmän toiminnot (b430-b439)***b 430 Verijärjestelmän toiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu verenmuodostus, hapen ja aineenvaihduntatuotteiden kuljetus ja veren hyytyminen.

Sisältää: veren muodostus- ja luuydintoiminnot; veren hapenkuljetustoiminnot; pernan vereen liittyvät toiminnot; aineenvaihduntatuotteita kuljettavat veritoiminnot; veren hyytyminen; vajavuudet, kuten anemia, hemofilia ja muut hyytymishäiriöt

Ei sisällä: sydän ja verenkiertojärjestelmän toiminnot (b410-b429); immuunijärjestelmän toiminnot (b435); rasiuksen sietotoiminnot (b455)

b 4300 Verenmuodostus

Toiminnot, joihin perustuu veren ja sen kaikkien osatekijöiden muodostuminen.

b 4301 Veren hapenkuljetustoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu veren hapenkuljetuskapasiteetti kehon kaikissa osissa.

b 4302 Aineenvaihduntatuotteita kuljettavat veritoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu veren kyky kuljettaa aineenvaihduntatuotteita kehon kaikkiin osiin.

b 4303 Veren hyytymistoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu veren hyytyminen, kuten haavan verenvuodon tyrehtyminen.

b 4308 Verijärjestelmän toiminnot, muu määritelty**b 4309 Verijärjestelmän toiminnot, määrittelemätön****b 435 Immuunijärjestelmän toiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu ruumiin/kehon puolustusjärjestelmä vieraita aineita vastaan, mukaan lukien spesifisen tai epäspesifisen vasteen aiheuttavat tartuntataudit.

Sisältää: immuunivaste (spesifinen tai ei-spesifinen); yliherkkyysoireet; imusuoni- ja imusolmuketoiminnot; soluvälitteiset immunitetitoiminnot, vasta-ainevälitteinen immunitetti; immunisaatiovaste; poikkeamat, kuten autoimmunitetti, allergiset reaktiot, imusolmuketulehdus ja imunesteturvotus

Ei sisällä: verijärjestelmän toiminnot (b430)

b 4350 Immuunivaste

Toiminnot, joihin perustuvat kehon herkistymisreaktiot vieraisiin aineisiin, mukaan lukien tartuntataudit.

b 43500 Spesifi immuunivaste

Toiminnot, joihin perustuvat kehon herkistymisreaktiot spesifiin vieraaseen aineeseen.

b 43501 Ei-spesifi immuunivaste

Toiminnot, joihin perustuvat kehon yleisluonteiset herkistymisreaktiot ei-spesifiin vieraaseen aineeseen, mukaan lukien tartuntataudit.

b 43508 Immuunivaste, muu määritelty**b 43509 Immuunivaste, määrittelemätön****b 4351 Yliherkkyysoireet**

Toiminnot, joihin perustuu kehon kohonnut herkistymisvaste vieraisiin aineisiin, kuten herkkyys erilaisille vasta-aineille.

Sisältää: poikkeamat, kuten yliherkkyydet tai allergiat

Ei sisällä: ruokatoleranssi (b5153)

b 4352 Imusuonitoiminnot

Toiminnot, jotka liittyvät imunestettä kuljettaviin suoniin.

b 4353 Imusolmuketoiminnot

Toiminnot, jotka liittyvät imusuoniston rauhasiin.

b 4358 Immuunijärjestelmän toiminnot, muu määritely**b 4359 Immuunijärjestelmän toiminnot, määrittelemätön****b 439 Veri- ja immuunijärjestelmän toiminnot, muu määritely ja määrittelemätön***Hengitysjärjestelmän toiminnot (b440-b449)***b 440 Hengitystoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu ilman sisäänhengitys keuhkoihin, ilman ja veren välinen kaasujen vaihto ja ilman uloshengitys.

Sisältää: hengitystaajuus, -rytmi ja -syvyys; poikkeamat, kuten hengityspysähdys, hyperventilaatio, epäsäännöllinen hengitys, paradoksinen hengitys, keuhkoputkien spasmi ja keuhkolaajentuma

Ei sisällä: hengityслиhastoiminnot (b445); muut hengitykseen liittyvät toiminnot (b450); rasiituksen sietotoiminnot (b455)

b 4400 Hengitystaajuus

Toiminnot, joihin perustuu hengenvetojen lukumäärä minuutissa.

Sisältää: poikkeamat, kuten liian nopea (takypnea) tai liian harva (bradypnea) hengitystiheys

b 4401 Hengitysrytmi

Toiminnot, joihin perustuu hengityksen jaksottaisuus ja säännöllisyys.

Sisältää: poikkeamat, kuten epäsäännöllinen hengitys

b 4402 Hengityksen syvyys

Toiminnot, joihin perustuu hengityksen aikainen keuhkojen tilavuuden lisääntyminen.

Sisältää: poikkeamat, kuten pinnallinen tai kevyt hengitys

b 4408 Hengitystoiminnot, muu määritely**b 4409 Hengitystoiminnot, määrittelemätön**

b 445 Hengityslihastoiminnot
Hengitykseen liittyvien lihasten toiminnot.

Sisältää: rintakehän hengityslihastoiminnot; pallean toiminnot; hengityksen apulihastoiminnot

Ei sisällä: hengitystoiminnot (b440); muut hengitykseen liittyvät toiminnot (b450); rasituksen sietotoiminnot (b455)

b 4450 Rintakehän hengityslihasten toiminnot
Hengitykseen liittyvät rintakehän lihastoiminnot.

b 4451 Pallean toiminnot
Hengitykseen liittyvät palleatoiminnot.

b 4452 Hengityksen apulihastoiminnot
Hengitykseen liittyvät muut lihastoiminnot.

b 4458 Hengityslihastoiminnot, muu määritelty

b 4459 Hengityslihastoiminnot, määrittelemätön

b 449 Hengitysjärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Sydän ja verenkierto- sekä hengitysjärjestelmän muut toiminnot ja aistimukset (b450-b469)

b 450 Muut hengitykseen liittyvät toiminnot
Hengitykseen liittyvät muut toiminnot, kuten yskä, aivastus ja haukotus.

Sisältää: puhaltaminen, viheltäminen ja suun kautta hengittäminen

b 455 Rasituksen sietotoiminnot
Sydän ja verisuoni- sekä hengityskapasiteettiin liittyvät toiminnot, joita tarvitaan fyysisen rasituksen kestämiseen.

Sisältää: fyysinen rasitus, aerobinen kapasiteetti, ponnistelu, väsyminen

Ei sisällä: sydän ja verenkiertojärjestelmän toiminnot (b410-b429); verijärjestelmän toiminnot (b430); hengitystoiminnot (b440); hengityslihastoiminnot (b445); muut hengitykseen liittyvät toiminnot (b450)

b 4550 Fyysinen yleiskestävyys
Toiminnot, joihin perustuu fyysisen suorituksen tai rasituksen yleinen sietotaso.

b 4551 Aerobinen kapasiteetti
Toiminnot, joihin perustuu se, missä määrin henkilö voi hengästyttä rasittaa itseään.

b 4552 Väsyvyys
Toiminnot, joihin perustuu väsymisalttius millä tahansa rasiustasolla.

b 4558 Rasituksen sietotoiminnot, muu määritely

b 4559 Rasituksen sietotoiminnot, määrittelemätön

b 460 Sydän ja verenkierto- sekä hengitysjärjestelmän toimintoihin liittyvät aistimukset
Aistimukset, kuten puuttuva sydämenlyönti, sydämentykytys, hengenahdistus.

Sisältää: rinnanahdistusaistimukset, sydämen epäsäännöllisten lyöntien tuntemukset, hengenahdistus, ilmanpuute, kuristumisen tunne, hengityksen vinkuminen

Ei sisällä: kipuaistimus (b280)

b 469 Sydän ja verenkierto- sekä hengitysjärjestelmän muut toiminnot ja aistimukset, muu määritely ja määrittelemätön

b 498 Sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän toiminnot, muu määritely

b 499 Sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän toiminnot, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 5

RUOANSULATUS-, AINEEN- VAIHDUNTA- JA UMPIERITYS- JÄRJESTELMÄN TOIMINNOT

Tässä pääluokassa käsitellään ravinnonotto-, ruoansulatus- ja ulostustoimintoja sekä aineenvaihdunta- ja umpieritystoimintoja.

Ruoansulatusjärjestelmän toiminnot (b510-b539)

b510 Ravinnonottotoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu kuiva-aineiden tai nesteiden otto suuhun, niiden käsittely suussa ja vienti suun kautta elimistöön.

Sisältää: imemis-, jauhamis- ja pureskelutoiminnot, ravinnon käsittely suussa, syljeneritys, nieleminen, röyhtäisy, regurgitaatio, sylkeminen ja oksentaminen; vajavuudet, kuten nielemishäiriö, ruoan vetäminen henkeen, ilman nieleminen, liiallinen syljeneritys, kuolaaminen ja riittämätön syljeneritys

Ei sisällä: ruoansulatusjärjestelmään liittyvät aistimukset (b535)

b5100 Imeminen

Toiminnot, joihin perustuu ravinnon veto suuhun käyttämällä poskien, huulten ja kielen tuottamaa imuvoimaa.

b5101 Pureskelu

Toiminnot, joihin perustuu ruoan paloittelu, jyrsiminen ja repiminen etuhampailla.

b5102 Jauhaminen

Toiminnot, joihin perustuu ruoan murennus, jauhatus ja pureskelu takahampailla (esimerkiksi poskihampailla).

b5103 Ruoan käsittely suussa

Toiminnot, joihin perustuu ruoan liikuminen suussa hampaiden ja kielen avulla.

b5104 Syljeneritys

Toiminnot, joihin perustuu syljen muodostuminen suussa.

b 5105 Nieleminen

Toiminnot, joihin perustuu ruoan ja juoman poistaminen suuontelosta nieluun, ruokatorveen ja edelleen mahalaukkuun sopivaan tahtiin ja sopivalla nopeudella.

Sisältää: suun, nielun tai ruokatorven nielemishäiriöt; poikkeamat ruoan kulkeutumisessa ruokatorvessa

b 51050 Suunieleminen

Toiminnot, joihin perustuu ruoan ja juoman poistaminen suuontelon läpi sopivaan tahtiin ja sopivalla nopeudella.

b 51051 Nielunieleminen

Toiminnot, joihin perustuu ruoan ja juoman poistaminen nielun läpi sopivaan tahtiin ja sopivalla nopeudella.

b 51052 Ruokatorvinieleminen

Toiminnot, joihin perustuu ruoan ja juoman poistaminen ruokatorven läpi sopivaan tahtiin ja sopivalla nopeudella.

b 51058 Nieleminen, muu määritelty**b 51059 Nieleminen, määrittelemätön****b 5106 Regurgitaatio ja oksentaminen**

Toiminnot, joihin perustuu ruoan tai nesteiden liikkuminen vastakkaiseen suuntaan kuin syödessä, vatsasta ruokatorveen, suuhun ja ulos suusta.

b 5108 Ravinnonottoiminnot, muu määritelty**b 5109 Ravinnonottoiminnot, määrittelemätön****b 515 Ruoansulatustoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu ruoan kulkeutuminen ruoansulatuskanavassa, ruoan hajotus ja ravintoaineiden imeytyminen.

Sisältää: ruoan kulku mahalaukun läpi, suolen matamisliike (peristaltiikka); ruoan hajotus, entsyymien tuotto ja prosessoituminen mahalaukussa ja suolistossa; ravintoaineiden imeytyminen ja ruokatoleranssi; poikkeamat, vajavuudet ja viat, kuten vatsan liikkaisuus, imeytymishäiriöt, ruokaintoleranssi, suoliston liikaliikkavuus, suolistohalvaus, suolitukos ja vähentynyt sappinesteen erityys

Ei sisällä: ravinnonottoiminnot (b510); biosynteesitoiminnot (b520); ulostustoiminnot (b525); ruoansulatustajärjestelmään liittyvät aistimukset (b535)

b 5150 Ruoan kulku vatsassa ja suolistossa

Peristaltiikka ja vastaavat toiminnot, joihin perustuu ruoan mekaaninen kulku mahalaukussa ja suolistossa.

b 5151 Ruoan hajottaminen

Toiminnot, joihin perustuu ruoan mekaaninen hajotus hienommiksi ainesosiksi ruoansulatuskanavassa.

b 5152 Ravintoaineiden imeytyminen

Toiminnot, joihin perustuu ruoan ja juoman ravintoaineiden läpäisy suolistosta verenkiertoon.

b 5153 Ruokatoleranssi

Toiminnot, joihin perustuu ruoansulatukselle sopivan ruoan ja juoman hyväksyminen ja sopimattoman ruoan hylkiminen.

Sisältää: poikkeamat, kuten, yliherkkyydet, gluteiini-intoleranssi

b 5158 Ruoansulatustoiminnot, muu määritelty**b 5159 Ruoansulatustoiminnot, määrittelemätön****b 520 Biosynteesitoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu ravintoaineiden muuntuminen kehon rakenneosiksi.

Sisältää: ravintoaineiden varastointitoiminnot kehossa

Ei sisällä: ruoansulatustoiminnot (e515); ulostustoiminnot (b525); painonhallintatoiminnot (b530); yleiset aineenvaihduntatoiminnot (b540)

b 525 Ulostustoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu ruoansulatustähteiden ja sulamattoman ruoan poistuminen ulosteena ja vastaavat toiminnot.

Sisältää: ulosteen poisto, ulosteen koostumus, ulostustiheys; ulosteen pidätyskyky, ilmavaivat; vajavuudet, kuten ummetus, ripuli, vesiripuli ja peräsuolen sulkijan heikkous tai peräsuolen pidätyskyvyttömyys

Ei sisällä: ruoansulatustoiminnot (b515); biosynteesitoiminnot (b520); ruoansulatustajärjestelmään liittyvät aistimukset (b535)

b 5250 Ulosteen poisto

Toiminnot, joihin perustuu ruoansulatusjätteen poistuminen peräsuolesta, mukaan lukien samanaikainen vatsalihasten supistuminen.

b 5251 Ulosteen koostumus

Toiminnot, joihin perustuu ulosteen koostumus, kuten, kova, kiinteä, pehmeä tai vetinen.

b 5252 Ulostustiheys

Toiminnot, joihin perustuu ulostamisen tiheys.

b 5253 Ulostuksen pidätyskyky

Toiminnot, joihin perustuu ulostuksen tahdonalainen kontrolli.

b 5254 Ilmavaivat

Toiminnot, joihin perustuu ylimääräisen ilman tai kaasujen poisto suolistosta.

b 5258 Ulostustoiminnot, muu määritelty**b 5259 Ulostustoiminnot, määrittelemätön****b 530 Painonhallintatoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu sopivan ruumiin painon ylläpitäminen, mukaan lukien painonnousu kasvuiässä.

Sisältää: kehon sopivan painoindeksin (Body Mass Index, BMI) ylläpito; poikkeamat, kuten alipaino, vaikea aliravitsemustila, laihtuminen, ylipaino, pitkäaikaisen ravinnonpuutteen aiheuttama laihuus sekä primaarinen ja sekundaarinen lihavuus

Ei sisällä: biosynteesitoiminnot (b520); yleiset aineenvaihduntatoiminnot (b540); umpieritystoiminnot (b555)

b 535 Ruoansulatusjärjestelmään liittyvät aistimukset

Syömisen, juomisen ja vastaavien toimintojen synnyttämät aistimukset.

Sisältää: huonovointisuuden tunne, turvoksissa olon tunne, vatsakramppitunteukset, vatsan täysinäisyys, pala kurkussa -tunne, mahalaukun spasmi, ilma mahalaukussa ja närästys

Ei sisällä: kipuaistimus (b280); ravinnonottoiminnot (b510); ruoansulatus-toiminnot (b515); ulostustoiminnot (b525)

b 5350 Huonovointisuuden tunne

Tunne, että on tarve oksentaa.

b 5351 Turvoksissa olon tunne

Tunne, että mahalaukku tai vatsa on pullistunut.

b 5352 Vatsakramppituntemus

Suoliston sileiden lihasten kouristuksen tai kivuliaan supistumisen tunne.

b 5358 Ruoansulatusjärjestelmään liittyvät aistimukset, muu määritelty**b 5359 Ruoansulatusjärjestelmään liittyvät aistimukset, määrittelemätön****b 539 Ruoansulatusjärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön**

Aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän toiminnot (b540-b559)

b 540 Yleiset aineenvaihduntatoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu keholle välttämättömien ravinteiden säätelytoiminnot, kuten hiilihydraatti-, valkuaisaine- ja rasva-aineenvaihdunta, ravinteiden muuttuminen toisiksi ravinteiksi ja niiden hajotus energiaksi.

Sisältää: aineenvaihduntatoiminnot, perusaineenvaihduntataso, hiilihydraattiaineenvaihdunta, valkuaisaineet ja rasva, hajottava aineenvaihdunta (katabolismi), rakentava aineenvaihdunta (anabolismi), kehon energiantuotanto; aineenvaihduntatason nousu tai lasku

Ei sisällä: biosynteesitoiminnot (b520); painonhallintatoiminnot (b530); neste-, kivennäisaine- ja elektrolyyttitasapainotoiminnot (b545); lämmönsäätelytoiminnot (b550); umpieritystoiminnot (b555)

b 5400 Perusaineenvaihdunnan taso

Toiminnot, joihin perustuu kehon hapen kulutus tietyissä lepo- ja lämpöolosuhteissa.

Sisältää: perusaineenvaihdunnan tason nousu tai lasku; poikkeamat, kuten kilpirauhasen liikatoiminta ja alitoiminta

b 5401 Hiilihydraattiaineenvaihdunta

Toiminnot, joihin perustuu prosessi, jonka seurauksena ruoan hiilihydraatit varastoituvat ja muuttuvat ensin glukoosiksi ja sittemmin hiilidioksidiksi ja vedeksi.

b 5402 Valkuaisaineaineenvaihdunta

Toiminnot, joihin perustuu prosessi, jonka seurauksena ruoan valkuaisaineet muuttuvat aminohapoiksi ja hajottuvat edelleen kehossa.

b 5403 Rasva-aineenvaihdunta

Toiminnot, joihin perustuu prosessi, jonka seurauksena ravinnon rasva varastoituu ja hajottuu kehossa.

b 5408 Yleiset aineenvaihduntatoiminnot, muu määritelty

b 5409 Yleiset aineenvaihduntatoiminnot, määrittelemätön

b 545 Neste-, kivennäisaine- ja elektrolyyttitasapainotoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu veden, kivennäisaineiden ja elektrolyyttien säätely kehossa.

Sisältää: nestetasapainon toiminnot, kivennäisaineiden, kuten kalsiumin, sinkin ja raudan tasapaino; elektrolyyttien, kuten natriumin ja kaliumin tasapaino; poikkeamat, kuten vesikertymä (retentio), elimistön kuivuminen (dehydratio), hyperkalsemia, hypokalsemia, raudanpuute, hypernatremia, hyponatremia, hyperkalemia, hypokalemia

Ei sisällä: verijärjestelmän toiminnot (b430); yleiset aineenvaihduntatoiminnot (b540); umpieritystoiminnot (b555)

b 5450 Nestetasapainotoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu kehon nestetasapainon tai -määrän ylläpito.

Sisältää: poikkeamat, kuten elimistön kuivuminen (dehydratio), nesteytys (rehydratio)

b 54500 Nestekertymä

Toiminnot, joihin perustuu nesteen kertyminen kehoon.

b 54501 Nestetasapainon ylläpito

Toiminnot, joihin perustuu kehon nestemäärän optimaalinen säätely.

b 54508 Nestetasapainotoiminnot, muu määrittelty**b 54509 Nestetasapainotoiminnot, määrittelemätön****b 5451 Kivennäisainetasapaino**

Toiminnot, joihin perustuu kivennäisaineiden nautinnan, varastoitumisen, käytön ja erittymisen välisen tasapainon säilyminen kehossa.

b 5452 Elektrolyyttitasapaino

Toiminnot, joihin perustuu elektrolyyttien nautinnan, varastoitumisen, käytön ja erittymisen välisen tasapainon säilyminen kehossa.

b 5458 Neste-, kivennäisaine- ja elektrolyyttitasapainotoiminnot, muu määrittelty**b 5459 Neste-, kivennäisaine- ja elektrolyyttitasapainotoiminnot, määrittelemätön****b 550 Lämmönsäätelytoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu kehon lämmönsäätely.

Sisältää: kehon lämmön ylläpito; poikkeamat, kuten alilämpö ja kuume

Ei sisällä: yleiset aineenvaihduntatoiminnot (b540); umpieritystoiminnot (b555)

b 5500 Kehon lämpötila

Toiminnot, joihin perustuu kehon sisäinen lämmönsäätely.

Sisältää: poikkeavuudet, kuten hyper- ja hypotermia

b 5501 Kehon lämpötilan ylläpito

Toiminnot, joihin perustuu kehon optimaalisen lämpötilan ylläpito ympäristön lämpötilan vaihdellessa.

Sisältää: kuuman tai kylmän sietokyky

b 5508 Lämmönsäätelytoiminnot, muu määritelty**b 5509 Lämmönsäätelytoiminnot, määrittelemätön****b 555 Umpieritystoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu hormonien tuotto ja hormonitason säätely kehossa, mukaan lukien sykliset muutokset.

Sisältää: hormonitasapainotoiminnot; aivolisäkkeen etulohkon liikatoiminta, aivolisäkkeen etulohkon vajaatoiminta, kilpirauhasen liikatoiminta, kilpirauhasen vajaatoiminta, lisämunuaisten liikatoiminta, lisämunuaisten vajaatoiminta, lisäkilpirauhasten liikatoiminta, lisäkilpirauhasten vajaatoiminta, sukupuolirauhasten liikatoiminta, sukupuolirauhasten vajaatoiminta

Ei sisällä: yleiset aineenvaihduntatoiminnot (b540); neste-, kivennäisaine- ja elektrolyyttitasapainotoiminnot (b545); lämmönsäätelytoiminnot (b550); seksuaalitoiminnot (b640); kuukautistoiminnot (b650)

b 559 Aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön**b 598 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän toiminnot, muu määritelty****b 599 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän toiminnot, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 6

VIRTSA- JA SUKUELIN- SEKÄ SUVUNJATKAMISJÄRJESTELMÄN TOIMINNOT

Tämä pääluokka käsittelee virtsatoimintoja sekä sukuelin- ja suvunjatkamistoimintoja, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymistoiminnot.

Virtsatoiminnot (b610-b639)

b 610 Virtsan eritystoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu virtsan suodattuminen ja kertyminen.

Sisältää: virtsan suodatus, virtsan kertyminen; poikkeamat, kuten munuaisen vajaatoiminta, virtsan erittymättömyys, vähävirtsaus, vesimunuainen, velto virtsarakko ja virtsajohtimen ahtauma

Ei sisällä: virtsaamistoiminnot (b620)

b 6100 Virtsan suodattuminen

Toiminnot, joihin perustuu virtsan suodattuminen munuaisissa.

b 6101 Virtsan kertyminen

Toiminnot, joihin perustuu virtsan kertyminen ja varastoituminen virtsajohtimissa ja virtsarakossa.

b 6108 Virtsan eritystoiminnot, muu määritely

b 6109 Virtsan eritystoiminnot, määrittelemätön

b 620 Virtsamistoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu virtsan poistuminen virtsarakosta.

Sisältää: virtsaaminen, virtsaamistiheys, virtsan pidätyskyky; poikkeamat, kuten ponnistus-, pakko-, heijaste-, ylivirtaus- ja jatkuva pidätyskyvyttömyys, tiputtaminen, autonominen virtsarakko, runsasvirtsaus, jäännösvirtsa ja virtsapakko

Ei sisällä: virtsan eritystoiminnot (b610); virtsaamiseen liittyvät aistimukset (b630)

b 6200 Virtsaminen

Toiminnot, joihin perustuu virtsarakon tyhjentäminen.

Sisältää: poikkeamat, kuten jäännösvirtsa

b 6201 Virtsaamistiheys
Toiminnot, joihin perustuu virtsaamiskertojen lukumäärä tietyssä ajassa.

b 6202 Virtsan pidätyskyky
Toiminnot, joihin perustuu virtsaamisen hallinta.

Sisältää: poikkeamat, kuten ponnistus-, pakko-, heijaste-, sekä jatkuva tai sekamuotoinen pidätyskyvyttömyys

b 6208 Virtsaamistoiminnot, muu määritelty

b 6209 Virtsaamistoiminnot, määrittelemätön

b 630 Virtsaamistoimintoihin liittyvät aistimukset

Virtsarakon tyhjentymisen ja vastaavien virtsaamistoimintojen synnyttämät aistimukset.

Sisältää: tuntemukset rakon puutteellisesta tyhjentymisestä, täysinäisen rakon tuntemus

Ei sisällä: kipuaistimus (b280); virtsaamistoiminnot (b620)

b 639 Virtsatoiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Sukuelin- ja suvunjatkamistoiminnot (b640-b679)

b 640 Seksuaalitoiminnot

Sukupuolilyhdyntään liittyvät psyykkiset ja fyysiset toiminnot, mukaan lukien kiihottumisvaihe, tasannevaihe, orgasmi ja jälkivaihe.

Sisältää: seksuaalinen kiihottumisvaihe, tasannevaihe, orgasmi ja jälkivaihe; toiminnot liittyen sukupuoliseen kiinnostukseen, siittimen jäykistyminen, klitoriksen kovettuminen, emättimen kostuminen, siemensyöksy, orgasmi; poikkeamat, kuten impotenssi, kylmyys, emätinkouristus, ennenaikainen siemensyöksy, pitkitynyt siittimen jäykistyminen ja viivästynyt siemensyöksy

Ei sisällä: lisääntymistoiminnot (b660); sukuelin- ja suvunjatkamistoimintoihin liittyvät aistimukset (b670)

b 6400 Seksuaalisen kiihotusvaiheen toiminnot
Toiminnot, joihin perustuu seksuaalinen kiinnostus ja kiihottuminen.

b 6401 Seksuaalisen tasannevaiheen toiminnot
Toiminnot, joihin perustuu sukupuolilyhdyntään ryhtyminen.

b 6402 Orgasmivaiheen toiminnot
Toiminnot, joihin perustuu orgasmiin pääseminen.

b 6403 Seksuaalisen jälkivaiheen toiminnot

Toiminnot, joihin perustuu orgasmin jälkeinen tyydytys ja sen jälkeinen raukeaminen.

Sisältää: poikkeamat, kuten tyytymättömyys orgasmiin

b 6408 Seksuaalitoiminnot, muu määritely**b 6409 Seksuaalitoiminnot, määrittelemätön****b 650 Kuukautistoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu kuukautiskierto, mukaan lukien kuukautisten säännöllisyys ja kuukautisnesteiden vuoto.

Sisältää: kuukautisten säännöllisyys ja kesto, kuukautisvuodon kesto, kuukautisten alkamisikä, kuukautisten loppumisikä; poikkeamat, kuten primaari ja sekundaari kuukautisten puuttuminen, kivuliaat kuukautiset, runsaat kuukautiset, tiheät kuukautiset, kuukautisten takaisinvirtaus, kuukautisia edeltävä jännitystila

Ei sisällä: seksuaalitoiminnot (b640); lisääntymistoiminnot (b660); sukuelin- ja suvunjakamistoimintoihin liittyvät aistimukset (b670); kipuaistimus (b280)

b 6500 Kuukautiskierron säännöllisyys

Toiminnot, joihin perustuu kuukautiskierron säätely.

Sisältää: liian usein tai harvoin ilmaantuvat kuukautiset

b 6501 Kuukautisten väli

Toiminnot, joihin perustuu kahden kuukautisvuodon välisen ajanjakson pituus.

b 6502 Kuukautisten runsaus

Toiminnot, joihin perustuu kuukautisvuodon määrä.

Sisältää: liian niukka kuukautisvuoto (hypomenorrea); liian runsas kuukautisvuoto (menorragia, hypermenorrea)

b 6508 Kuukautistoiminnot, muu määritely**b 6509 Kuukautistoiminnot, määrittelemätön**

b 660 Lisääntymistoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu hedelmällisyys, raskaus, synnytys ja maidoneritys.

Sisältää: miehen ja naisen hedelmällisyys, raskausaika ja synnytys sekä maidon erityys; vajavuudet ja poikkeamat, kuten siittiöiden puute, siittiöiden vähyyys, maidon erityksen puute, liiallinen maidon erityys, imetysongelmat, alentunut hedelmällisyys, hedelmättömyys, spontaani raskauden keskeytyminen, kohdunulkoinen raskaus, valeraskaus, pienikokoinen sikiö, lapsiveden runsaus ja enneaikainen synnytys, viivästynyt synnytys

Ei sisällä: seksuaalitoiminnot (b640); kuukautistoiminnot (b650)

b 6600 Hedelmällisyyteen liittyvät toiminnot

Toiminnot, joihin perustuu kyky tuottaa lisääntymistä varten tarvittavia sukusoluja.

Sisältää: poikkeamat, kuten alentunut hedelmällisyys ja steriliteetti

Ei sisällä: seksuaalitoiminnot (b640)

b 6601 Raskauteen liittyvät toiminnot

Toiminnot, joihin perustuu raskaaksi tuleminen ja raskaana oleminen.

b 6602 Synnytykseen liittyvät toiminnot

Toiminnot, joihin perustuvat synnytyksen aikaiset tapahtumat.

b 6603 Maidon eritys- ja imetystoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu maidon tuotto ja tuominen lapsen ulottuville.

b 6608 Lisääntymistoiminnot, muu määritely**b 6609 Lisääntymistoiminnot, määrittelemätön****b 670 Sukuelin- ja suvunjatkamistoimintoihin liittyvät aistimukset**

Sukupuolisen kiihottumisen, sukupuoliyhteyden, kuukautisten ja vastaavien sukupuoli- tai suvunjatkamistoimintojen synnyttämät aistimukset.

Sisältää: kivulias yhdyntä, kuukautishäiriö, vaihdevuosien kuumat aallot ja yöhikoilu

Ei sisällä: kipuaistimus (b280); virtsaamistoimintoihin liittyvät aistimukset (b630); seksuaalitoiminnot (b640); kuukautistoiminnot (b650); lisääntymistoiminnot (b660)

b 6700 Sukupuoliyhdyntään liittyvä hankaluus

Sukupuoliseen kiihottumiseen, tasannevaiheeseen, yhdyntään, orgasmiin ja jälkivaiheeseen liittyvät aistimukset.

- b 6701 Kuukautiskiertoon liittyvät vaivat**
Kuukautisiin liittyvät aistimukset sisältäen kuukautisia edeltävät ja kuukautisia seuraavat vaiheet.
- b 6702 Vaihdevuosiin liittyvät vaivat**
Kuukautiskierron lakkaamiseen liittyvät aistimukset.
Sisältää: vaihdevuosiin liittyvät kuumat aallot ja yöhikoilut
- b 6708 Sukuelin- ja suvunjatkamistoimintoihin liittyvät aistimukset, muu määritely**
- b 6709 Sukuelin- ja suvunjatkamistoimintoihin liittyvät aistimukset, määrittelemätön**
- b 679 Sukuelin- ja suvunjatkamistoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön**
- b 698 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmän toiminnot, muu määritely**
- b 699 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmän toiminnot, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 7

TUKI- JA LIIKUNTAELIMISTÖÖN JA
LIIKKEISIIN LIITTYVÄT TOIMINNOT

Tässä pääluokassa käsitellään liikkeisiin ja liikkumiseen liittyviä toimintoja, joihin sisältyvät nivel-, luu- ja lihastoiminnot sekä refleksit.

*Nivel- ja luutoiminnot (b710-b729)***b 710** Nivelten liikkuvuustoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu nivelen liikelaajuus ja -sujuvuus.

Sisältää: yhden tai useamman nivelen, nikaman, olkapään, kyynärpään, ranteen, lonkan, polven, nilkan, sekä käsien ja jalkojen pikkunivelten liikkeet; tavalliset nivelten liikkeet; poikkeamat, kuten nivelten yliliikkuvuus, kankeat nivelet, jäätynyt olkapää, niveltulehdus

Ei sisällä: nivelten stabiliustoiminnot (b715); tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta (b760)

b 7100 Yksittäisen nivelen liikkuvuus

Toiminnot, joihin perustuu yhden nivelen liikelaajuus ja -sujuvuus.

b 7101 Usean nivelen liikkuvuus

Toiminnot, joihin perustuu useamman kuin yhden nivelen liikelaajuus ja -sujuvuus.

b 7102 Nivelten yleisluonteinen liikkuvuus

Toiminnot, joihin perustuu kaikkien ruumiin nivelten liikelaajuus ja -sujuvuus.

b 7108 Nivelten liikkuvuustoiminnot, muu määritely**b 7109** Nivelten liikkuvuustoiminnot, määrittelemätön**b 715** Nivelten stabiliustoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu nivelten rakenteellisen lujuuden ylläpito.

Sisältää: yksittäisen nivelen-, usean nivelen- ja nivelten yleisluonteiset stabilustoiminnot; vajavuudet ja vammat, kuten väljä olkanivel, nivelen sijoiltaan meno, olkapään tai lonkan sijoiltaan meno

Ei sisällä: nivelten liikkuvuustoiminnot (b710)

b 7150 Yksittäisen nivelen stabilus

Toiminnot, joihin perustuu yksittäisen nivelen rakenteellisen lujuuden ylläpito.

b 7151 Usean nivelen stabilius

Toiminnot, joihin perustuu useamman kuin yhden nivelen rakenteellisen lujuuden ylläpito.

b 7152 Nivelten yleisluonteinen stabilius

Toiminnot, joihin perustuu ruumiin kaikkien nivelten rakenteellisen lujuuden ylläpito.

b 7158 Nivelten stabiluustoiminnot, muu määritelty**b 7159 Nivelten stabiluustoiminnot, määrittelemätön****b 720 Luiden liikkuvuustoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu lapaluun, lantion, ranteen ja jalkapöydän luiden liikelaajuus ja -sujavuus.

Sisältää: vajavuudet, kuten jäykistynyt lapaluu ja jäykistynyt lantio

Ei sisällä: nivelten liikkuvuustoiminnot (b710)

b 7200 Lapaluun liikkuvuus

Toiminnot, joihin perustuu lapaluun liikelaajuus ja -sujavuus.

Sisältää: poikkeamat, kuten lapaluun eteen työntyminen, vetäytyminen taakse, kiertyminen ulos- tai sisäänpäin

b 7201 Lantion liikkuvuus

Toiminnot, joihin perustuu lantion liikelaajuus ja -sujavuus.

Sisältää: lantion kiertyminen

b 7202 Ranteen luiden liikkuvuus

Toiminnot, joihin perustuu ranteen luiden liikelaajuus ja -sujavuus.

b 7203 Jalkapöydän luiden liikkuvuus

Toiminnot, joihin perustuu jalkapöydän luiden liikelaajuus ja -sujavuus.

b 7208 Luiden liikkuvuustoiminnot, muu määritelty**b 7209 Luiden liikkuvuustoiminnot, määrittelemätön****b 729 Nivel- ja luutoiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön**

Lihastoiminnot (b730-b749)

b 730 Lihassoiman ja tehon tuottotoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu lihaksen tai lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

Sisältää: toiminnot, jotka liittyvät lihasten ja lihasryhmien, yksittäisen raajan, ruumiin toisen puolen, alaruumiin, kaikkien raajojen ja koko vartalon lihasvoimaan ja tehoon; vajavuudet, kuten jalkaterien ja käsien pikkulihasten heikkous, lihaksen täydellinen tai osittainen halvaus, yhden raajan halvaus, toispuolihalvaus, alaruumiin halvaus, neliraajahalvaus ja akineettinen mutismi

Ei sisällä: silmänseudun rakenteiden toiminnot (b215); lihasjänteystoiminnot (b735); lihaskestävyystoiminnot (b740)

b 7300 Yksittäisten lihasten ja lihasryhmien voima ja teho

Toiminnot, joihin perustuu yksittäisten lihasten ja lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

Sisältää: vajavuudet, kuten jalkaterien ja käsien pikkulihasten heikkous

b 7301 Yhden raajan lihasten voima ja teho

Toiminnot, joihin perustuu ylä- tai alaraajan lihasten tai lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

Sisältää: vajavuudet, kuten yhden raajan osittainen tai täydellinen halvaus

b 7302 Ruumiin toisen puolen lihasten voima ja teho

Toiminnot, joihin perustuu ruumiin vasemman tai oikean puolen lihasten tai lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

Sisältää: vajavuudet, kuten täydellinen tai osittainen toispuolihalvaus

b 7303 Alaruumiin lihasten voima ja teho

Toiminnot, joihin perustuu alaruumiin lihasten tai lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

Sisältää: vajavuudet, kuten alaruumiin osittainen tai täydellinen halvaus

b 7304 Kaikkien raajojen lihasten voima ja teho

Toiminnot, joihin perustuu kaikkien raajojen lihasten tai lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

Sisältää: vajavuudet, kuten osittainen tai täydellinen neliraajahalvaus

b 7305 Vartalon lihasten voima ja teho

Toiminnot, joihin perustuu vartalon lihasten tai lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

b 7306 Ruumiin kaikkien lihasten voima ja teho

Toiminnot, joihin perustuu ruumiin kaikkien lihasten tai lihasryhmien supistumisvoima ja teho.

Sisältää: vajavuudet, kuten akineettinen mutismi

b 7308 Lihassoiman ja tehon tuottotoiminnot, muu määritelty**b 7309 Lihassoiman ja tehon tuottotoiminnot, määrittelemätön****b 735 Lihassjanteystoiminnot (tonus)**

Toiminnot, joihin perustuu lihasten janteys lepotilassa (lepotonus) ja lihasvastus liikuttaessa niveltä passiivisesti.

Sisältää: toiminnot, jotka liittyvät yksittäisten lihasten ja lihasryhmien, yhden raajan, ruumiin toisen puolen ja alaruumiin lihasten, kaikkien raajojen lihasten, vartalon lihasten ja koko kehon lihasten janteeseen; lihasjanteiden poikkeamat, kuten alentunut tai kohonnut lihasjanteys, lihasjäykkyys (spastisiteetti)

Ei sisällä: lihasvoiman ja tehon tuottotoiminnot (b730); lihaskestävyystoiminnot (b740)

b 7350 Yksittäisten lihasten ja lihasryhmien janteys

Toiminnot, joihin perustuu yksittäisten lihasten ja lihasryhmien janteys lepotilassa ja vastus, kun lihaksia venytetään passiivisesti.

Sisältää: paikalliset lihasjanteiden poikkeamat, esim. torticollis

b 7351 Yhden raajan lihasten janteys

Toiminnot, joihin perustuu ylä- tai alaraajan lihasten ja lihasryhmien janteys lepotilassa ja vastus, kun lihaksia venytetään passiivisesti.

Sisältää: yhden raajan osittainen tai täydellinen halvaus

b 7352 Ruumiin toisen puolen lihasten janteys

Toiminnot, joihin perustuu ruumiin oikeanpuoleisten tai vasemmanpuoleisten lihasten ja lihasryhmien janteys lepotilassa ja vastus, kun lihaksia venytetään passiivisesti.

Sisältää: vajavuudet, kuten osittainen tai täydellinen toispuolihalvaus

b 7353 Alaruumiin lihasten janteys

Toiminnot, joihin perustuu alaruumiin lihasten ja lihasryhmien janteys lepotilassa ja vastus, kun lihaksia venytetään passiivisesti.

Sisältää: vajavuudet, kuten osittainen tai täydellinen alaruumiin halvaus

b 7354 Kaikkien raajojen lihasten jänteys

Toiminnot, joihin perustuu kaikkien raajojen lihasten ja lihasryhmien jänteys lepotilassa ja vastus, kun lihaksia venytetään passiivisesti.

Sisältää: vajavuudet, kuten osittainen tai täydellinen neliraajahalvaus

b 7355 Vartalon lihasten jänteys

Toiminnot, joihin perustuu vartalon lihasten ja lihasryhmien jänteys lepotilassa ja vastus, kun lihaksia venytetään passiivisesti.

b 7356 Kaikkien ruumiin lihasten jänteys

Toiminnot, joihin perustuu ruumiin kaikkien lihasten ja lihasryhmien jänteys lepotilassa ja vastus, kun lihaksia venytetään passiivisesti.

Sisältää: vajavuudet, kuten yleistyneet lihasjänteiden poikkeamat ja Parkinsonin tauti, tai osittainen ja täydellinen halvaus

b 7358 Lihaskäntötoiminnot, muu määrittely**b 7359 Lihaskäntötoiminnot, määrittelemätön****b 740 Lihaskestävyystoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu lihassupistuksen ylläpito tilanteen vaatiman ajanjakson ajan.

Sisältää: yksittäisten lihasten tai lihasryhmien ja kaikkien ruumiin lihasten supistuksen ylläpitoon liittyvät toiminnot; poikkeavuudet, kuten myastenia gravikseen liittyvä lihasheikkous

Ei sisällä: rasituksen sietotoiminnot (b455); lihasvoiman ja tehon tuottotoiminnot (b730); lihasjänteystoiminnot (b735)

b 7400 Yksittäisten lihasten kestävyys

Toiminnot, joihin perustuu yksittäisten lihasten lihassupistuksen ylläpito tilanteen vaatiman ajanjakson ajan.

b 7401 Lihasryhmien kestävyys

Toiminnot, joihin perustuu yksittäisten lihasryhmien lihassupistuksen ylläpito tilanteen vaatiman ajanjakson ajan.

Sisältää: raajan, ruumiin toisen puolen tai alaosan täydelliseen tai osittaiseen halvaukseen liittyvät lihasheikkoudet

b 7402 Kaikkien ruumiin lihasten kestävyys

Toiminnot, joihin perustuu yksittäisten lihasten lihassupistuksen ylläpito tilanteen vaatiman ajanjakson ajan.

Sisältää: täydelliseen tai osittaiseen neliraaja- tai yleiseen halvaukseen liittyvät lihasheikkoudet

b 7408 Lihaskestävyystoiminnot, muu määritelty

b 7409 Lihaskestävyystoiminnot, määrittelemätön

b 749 Lihastoiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

Liiketoiminnot (b750-b789)

b 750 Liikerefleksitoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu erityisten ärsykkeiden aikaansaama lihasten tahaton supistuminen.

Sisältää: venytys-, nivel-, haitallisen tai muun ulkoisen ärsykkeen laukaisemat refleksitoiminnot; suoja-, biceps-, radialis-, quadriceps-, patellaari- ja akilles-refleksitoiminnot

b 7500 Venytysrefleksi

Toiminnot, joihin perustuu venytyksen aikaansaama lihasten tahaton supistuminen.

b 7501 Haitallisten ärsykkeiden aikaansaamat refleksit

Toiminnot, joihin perustuu kivuliaiden tai haitallisten ärsykkeiden aikaansaama lihasten tahaton supistuminen.

Sisältää: suojarahrefleksi

b 7502 Muiden ulkoisten ärsykkeiden aikaansaamat refleksit

Toiminnot, joihin perustuu muiden kuin haitallisten, ulkoisten ärsykkeiden aikaansaama lihasten tahaton supistuminen.

b 7508 Liikerefleksitoiminnot, muu määritelty

b 7509 Liikerefleksitoiminnot, määrittelemätön

b 755 Tahdosta riippumattomat liikereaktiotoiminnot

Toiminnot, joihin perustuu ruumiin asennon, tasapainon ja uhkaavien ärsykkeiden aiheuttama isojen lihasten tai koko ruumiin lihasten tahaton supistuminen.

Sisältää: asentoreaktiot, ojennusreaktiot, mukautumisreaktiot, tasapainoreaktiot, tukireaktiot, suojarahreaktiot

Ei sisällä: liikerefleksitoiminnot (b750)

b 760 Tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta

Toiminnot, joihin perustuu tahdonalaisten liikkeiden hallinta ja koordinaatio.

Sisältää: yksinkertaisten ja monimutkaisten tahdonalaisten liikkeiden hallinta, tahdonalaisten liikkeiden koordinaatio, ylä- ja alaraajaan tukeutuminen, oikea/vasen- koordinaatio, silmä-käsi-/silmä-jalka-koordinaatio; vajavuudet, kuten hallinta- ja koordinaatio-ongelmat esimerkiksi dysdiadokkokinesiassa

Ei sisällä: lihasvoiman ja tehon tuottotoiminnot (b730); tahattomat liiketoiminnot (b765); kävely- ja juoksu-tyylit (b770)

b 7600 Yksinkertaisten tahdonalaisten liikkeiden hallinta

Toiminnot, joihin perustuu yksinkertaisten tai eriytyneitten tahdonalaisten liikkeiden hallinta ja koordinaatio.

b 7601 Monimutkaisten tahdonalaisten liikkeiden hallinta

Toiminnot, joihin perustuu monimutkaisten tahdonalaisten liikkeiden hallinta ja koordinaatio.

b 7602 Tahdonalaisten liikkeiden koordinaatio

Toiminnot, joihin perustuu yksinkertaisten ja monimutkaisten tahdonalaisten liikkeiden koordinaatio, oikeassa järjestyksessä suoritettu liikesarja.

Sisältää: oikea/vasen-koordinaatio, näön avulla tapahtuvien liikkeiden koordinaatio, kuten silmä-käsi-/silmä-jalka koordinaatio; koordinaatiohäiriöt, kuten dysdiadokkokinesiassa

b 7603 Ylä- ja alaraajalla tapahtuva tuen otto

Toiminnot, joihin perustuu tahdonalaisten liikkeiden hallintaan ja koordinaatioon liittyvä painon siirtyminen joko ylä- (kynärpäille tai käsille) tai alaraajoille (polville tai jaloille).

b 7608 Tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta, muu määriteltä**b 7609 Tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta, määrittelemätön****b 765 Tahattomat liiketoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuu lihaksen tai lihasryhmän tarkoituksettomat, täysin tai osittain tahattomat supistukset.

Sisältää: lihasten tahaton supistuminen; poikkeamat, kuten vapina, nykiminen, maneerit, liikkeiden pakonomainen toistaminen, tanssitauti (korea), atetooosi, tahaton ääntely, dystoniset liikkeet, dyskinesia

Ei sisällä: tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta (b760); kävely- ja juoksu-tyylitoiminnot (b770)

b 7650 Lihasten tahaton supistuminen

Toiminnot, joihin perustuvat lihaksen tai lihasryhmän tarkoituksettomat, täysin tai osittain tahattomat supistukset, kuten psykologisen toimintahäiriön yhteydessä.

Sisältää: poikkeamat, kuten tanssitautiin (korea) ja atetosiin liittyvät pakkoliikkeet; liikehäiriöt nukkuessa

b 7651 Vapina

Toiminnot, joihin perustuu niveltä ympäröivän lihasryhmän vapinaa aiheuttava vuorottainen supistuminen ja rentoutuminen.

b 7652 Nykiminen ja maneerit

Toiminnot, joihin perustuvat lihasryhmän toistuvat, näennäisesti tarkoituksettomat, tahattomat supistukset.

Sisältää: poikkeamat, kuten tahaton ääntely, koprolalia, hampaiden narskutus

b 7653 Kaavamaiset ja pakonomaiset toistuvat liikkeet

Toiminnot, joihin perustuvat spontaanit, tarkoituksettomat liikkeet, kuten vartalon edestakainen heijaaminen ja pään nyökyttely tai pudistelu.

b 7658 Tahattomat liiketoiminnot, muu määrittely**b 7659 Tahattomat liiketoiminnot, määrittelemätön****b 770 Kävely- ja juoksutyylitoiminnot**

Toiminnot, joihin perustuvat kävely, juoksu tai muut koko ruumiin liikkeiden liikemallit.

Sisältää: kävely- ja juoksutyylit; poikkeamat, kuten spastinen kävely- ja juoksutyylit, toispuoleiseen- ja alaruumiin halvaukseen liittyvät kävely- ja juoksutyylit, asymmetrinen, ontuva ja jäykkä kävely- ja juoksutyylit

Ei sisällä: lihasvoiman ja tehon tuottotoiminnot (b730); lihasjänteystoiminnot (b735); tahdonalaisten liiketoimintojen hallinta (b760); tahattomat liiketoiminnot (b765)

b 780 Lihaksiin ja liiketoimintoihin liittyvät aistimukset

Lihaksiin, lihasryhmiin ja liikkeisiin liittyvät aistimukset.

Sisältää: lihasjäykkyyden ja -kireyden tunne, lihaskouristus tai lihaskireys ja painon tunne lihaksissa

Ei sisällä: kipuaistimus (b280)

b 780 Lihaskireyden aistimus

Lihasten kireyden tai jäykkyyden aistiminen.

b 7801 Lihaskouristuksen aistimus

Lihaksen tai lihasryhmän tahattoman supistumisen aistiminen.

b 7808 Lihaksiin ja liiketoimintoihin liittyvät aistimukset, muu määritely**b 7809 Lihaksiin ja liiketoimintoihin liittyvät aistimukset, määrittelemätön****b 789 Liiketoiminnot, muu määritely ja määrittelemätön****b 798 Tuki- ja liikuntaelimitykseen ja liikkeisiin liittyvät toiminnot, muu määritely****b 799 Tuki- ja liikuntaelimitykseen ja liikkeisiin liittyvät toiminnot, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 8

IHON JA IHOON LIITTYVIEN RAKENTEIDEN TOIMINNOT

Tässä pääluokassa käsitellään ihon, kynsien ja karvoituksen toimintoja.

Ihon toiminnot (b810-b849)

b 810 Ihon suoja-toiminnot

Toiminnot, joihin perustuu ihon suoja fyysisiltä, kemiallisilta ja biologisilta vaaratilanteilta.

Sisältää: toiminnot, jotka suojaavat auringon säteilyltä ja muulta säteilyltä, valoherkkyys, pigmentaatio, ihon laatu; ihon eristävä vaikutus, känsät, kovettumat; poikkeamat, kuten rikkoutunut iho, haavat, painehaavat ja ohutihoisuus

Ei sisällä: ihon vaurioita parantavat toiminnot (b820); ihon muut toiminnot (b830)

b 820 Ihon vaurioita parantavat toiminnot

Toiminnot, joihin perustuu ihon rikkoontumisen ja muiden ihovaurioiden korjautuminen.

Sisältää: rupimuodostus, ihon tervehtyminen, arpeutuminen; ruhjeen paraneminen ja arpikasvaman muodostuminen (keloidi)

Ei sisällä: ihon suoja-toiminnot (b810); ihon muut toiminnot (b830)

b 830 Ihon muut toiminnot

Muut kuin suojaavat ja vaurioita korjaavat ihon toiminnot, kuten lämmönsäätely ja hien erityis.

Sisältää: hikoilemiseen liittyvät toiminnot, ihon rauhas-toiminnot ja näistä johtuva kehon haju

Ei sisällä: ihon suoja-toiminnot (b810); ihon vaurioita parantavat toiminnot (b820)

b 840 Iho-aistimukset

Ihoon liittyvät aistimukset, kuten kutina, poltto ja pistely.

Sisältää: poikkeamat, kuten pistelyn ja kihelmöinnin tunteukset ja elohiiri

Ei sisällä: kipuaistimus (b280)

b 849 Ihon toiminnot, muu määritely ja määrittelemätön

Karvoituksen ja kynsien toiminnot (b850-b869)

b 850 Karvoituksen toiminnot

Karvojen toiminnot, kuten suoja, värisävy ja ulkonäkö.

Sisältää: karvoituksen kasvu, karvoituksen väri, karvoituksen sijainti; poikkeamat, kuten karvakato tai kaljuus

b 860 Kynsien toiminnot

Kynsien toiminnot, kuten suoja, raapiminen ja ulkonäkö.

Sisältää: kynsien kasvu ja väri, kynsien laatu

b 869 Karvoituksen ja kynsien toiminnot, muu määritelty ja määrittelemätön

b 898 Ihon ja ihoon liittyvien rakenteiden toiminnot, muu määritelty

b 899 Ihon ja ihoon liittyvien rakenteiden toiminnot, määrittelemätön

RUUMIIN RAKENTEET

Määritelmät: *Ruumiin rakenteita* ovat ruumiin anatomiset osat, kuten elimet, raajat ja näiden rakenneosat.

Vajavuuksia ovat ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmat, kuten huomattavat poikkeamat tai puutokset.

Ensimmäinen tarkenne

Yleistarkenteen negatiivinen asteikko, jolla ilmaistaan vajavuuden suuruus tai merkitys.

xxx.0	Ei ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1	LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2	KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3	VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4	EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %
xxx.8	ei määritelty	
xxx.9	ei sovellettavissa	

Yllä esitettyssä asteikossa on annettu väljät prosentuaaliset rajat käytettäväksi tapauksissa, joista on olemassa kalibroituja arviointimittareita tai muita vakioituja menetelmiä ruumiin rakenteiden vajavuuden kvantifioimiseen. Esimerkiksi koodausten ”ei ongelmaa” tai ”ehdoton ongelma” sallittu virhemarginaali on 5 %. ”Kohtalainen ongelma” on yleisesti ottaen vajavuus, jonka vaikeusaste on lähes puolet totaalisesta ongelmasta. Eri aihealueilla prosenttiluvut on kalibroitava persenttileinä suhteessa väestötason viitearvoihin. Tämän arviointiasteikon yhdenmukainen käyttö edellyttää tutkimustyöhön perustuvien arviointikäytäntöjen kehittämistä.

Toinen tarkenne

Toinen tarkenne ilmaisee ruumiin rakenteen muutoksen luonteen:

- 0 ei muutosta rakenteessa
- 1 täydellinen puuttuminen
- 2 osittainen puuttuminen
- 3 ylimääräinen osa
- 4 poikkeavat mitat
- 5 epäjatkuvuus
- 6 poikkeava asento tai sijainti
- 7 laadullinen muutos rakenteessa, esim. nesteen keräytymä
- 8 ei määritelty
- 9 ei sovellettavissa

Kolmas tarkenne (ehdotus)

Kolmas tarkenne on kehitteillä ja se kertoo vajavuuden sijainnin

- 0 usealla alueella
- 1 oikealla
- 2 vasemmalla
- 3 sekä oikealla että vasemmalla
- 4 edessä
- 5 takana
- 6 tyvipuolella (proksimaalisesti)
- 7 kärkipuolella (distaalisesti)
- 8 ei määritely
- 9 ei sovellettavissa

ICF-luokituksen koodauskäytäntöä selostetaan tarkemmin liitteessä 2.

PÄÄLUOKKA 1

HERMOJÄRJESTELMÄN RAKENTEET

s110 Aivojen rakenne

- s 1100 Aivokuoren lohkojen rakenne
 - s 11000 Otsalohko
 - s 11001 Ohimolohko
 - s 11002 Päälakilohko
 - s 11003 Takaraivolohko
 - s 11008 Aivokuoren lohkojen rakenne, muu määritelty
 - s 11009 Aivokuoren lohkojen rakenne, määrittelemätön
 - s 1101 Keskiaivojen rakenne
 - s 1102 Väliaivojen rakenne
 - s 1103 Tyvitumakkeiden ja vastaavien rakenteet
 - s 1104 Pikkuainvojen rakenne
 - s 1105 Aivorungon rakenne
 - s 11050 Selkäydinjatkos
 - s 11051 Aivosilta (Pons)
 - s 11058 Aivorungon rakenne, muu määritelty
 - s 11059 Aivorungon rakenne, määrittelemätön
 - s 1106 Aivohermojen rakenne
 - s 1108 Aivojen rakenne, muu määritelty
 - s 1109 Aivojen rakenne, määrittelemätön

s 120 Selkäydin ja siihen liittyvät rakenteet

s 1200 Selkäytimen rakenne

s 12000 Kaularanka-alueen selkäydin

s 12001 Rintaranka-alueen selkäydin

s 12002 Lanneranka-alueen selkäydin

s 12003 Selkäytimen häntä (Cauda equina)

s 12008 Selkäytimen rakenne, muu määriteltä

s 12009 Selkäytimen rakenne, määrittelemätön

s 1201 Selkäydinhermot

s 1208 Selkäydin ja siihen liittyvät rakenteet, muu määriteltä

s 1209 Selkäydin ja siihen liittyvät rakenteet, määrittelemätön

s 130 Aivokalvojen rakenne**s 140** Sympaattisen hermojärjestelmän rakenteet**s 150** Parasympaattisen hermojärjestelmän rakenteet**s 198** Hermojärjestelmän rakenteet, muu määriteltä**s 199** Hermojärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 2

SILMÄ, KORVA JA NIIHIN LIITTYVÄT RAKENTEET

s 210 Silmäkuopan rakenne

s 220 Silmämunan rakenne

s 2200 Sidekalvo, kovakalvo, suonikalvo

s 2201 Sarveiskalvo

s 2202 Värikalvo

s 2203 Verkkokalvo

s 2204 Silmän linssi

s 2205 Lasiainen

s 2208 Silmämunan rakenne, muu määritelty

s 2209 Silmämunan rakenne, määrittelemätön

s 230 Silmänseudun rakenne

s 2300 Kyynelelirauhasen rakenne ja siihen liittyvät rakenteet

s 2301 Silmäluomi

s 2302 Kulmakarva

s 2303 Silmän ulkoiset lihakset

s 2308 Silmänseudun rakenne, muu määritelty

s 2309 Silmänseudun rakenne, määrittelemätön

s 240 Ulkokorvan rakenne

s 250 Keskikorvan rakenne

s 2500 Tärykalvo

s 2501 Korvatorvi

s 2502 Kuuloluut

s 2508 Keskikorvan rakenne, muu määritely

s 2509 Keskikorvan rakenne, määrittelemätön

s 260 Sisäkorvan rakenne

s 2600 Simpukka

s 2601 Vestibulaarinen labyrintti

s 2602 Kaarikäytävät

s 2603 Kuulohermon luukanava

s 2608 Sisäkorvan rakenne, muu määritely

s 2609 Sisäkorvan rakenne, määrittelemätön

s 298 Silmä, korva ja niihin liittyvät rakenteet, muu määritely

s 299 Silmä, korva ja niihin liittyvät rakenteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 3

ÄÄNEEN JA PUHEESEEN LIITTYVÄT RAKENTEET

s310 Nenän rakenne

- s 3100 Nenän ulkoiset rakenteet
- s 3101 Nenän väliseinä
- s 3102 Nenäontelot
- s 3108 Nenän rakenne, muu määritelty
- s 3109 Nenän rakenne, määrittelemätön

s320 Suun rakenne

- s 3200 Hampaat
- s 3201 Ikenet
- s 3202 Suulaen rakenne
 - s 32020 Kova suulaki
 - s 32021 Pehmeä suulaki
- s 3203 Kieli
- s 3204 Huulten rakenne
 - s 32040 Ylähuuli
 - s 32041 Alahuuli
- s 3208 Suun rakenne, muu määritelty
- s 3209 Suun rakenne, määrittelemätön

s330 Nielun rakenne

- s 3300 Nenänielu
- s 3301 Suunielu
- s 3308 Nielun rakenne, muu määritelty
- s 3309 Nielun rakenne, määrittelemätön

s 340 Kurkunpään rakenne

s 3400 Äänihuulet

s 3408 Kurkunpään rakenne, muu määritely

s 3409 Kurkunpään rakenne, määrittelemätön

s 398 Ääneen ja puheeseen liittyvät rakenteet, muu määritely**s 399** Ääneen ja puheeseen liittyvät rakenteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 4

SYDÄN JA VERENKIERTO-, IMMUUNI- JA HENGITYSJÄRJESTELMÄN RAKENTEET

s410 Sydän ja verenkiertojärjestelmän rakenteet

s 4100 Sydän

s 41000 Eteiset

s 41001 Sydänkammiot

s 41008 Sydämen rakenne, muu määritelty

s 41009 Sydämen rakenne, määrittelemätön

s 4101 Valtimot

s 4102 Laskimot

s 4103 Hiussuonet

s 4108 Sydän ja verenkiertojärjestelmän rakenteet, muu määritelty

s 4109 Sydän ja verenkiertojärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

s420 Immuunijärjestelmän rakenteet

s 4200 Imusuonet

s 4201 Imusolmukkeet

s 4202 Kateenkorva

s 4203 Perna

s 4204 Luuydin

s 4208 Immuunijärjestelmän rakenteet, muu määritelty

s 4209 Immuunijärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

s430 Hengitysjärjestelmän rakenteet

s 4300 Henkitorvi

s 4301 Keuhkot

- s 43010 Keuhkoputkisto
- s 43011 Keuhkorakkulat
- s 43018 Keuhkojen rakenne, muu määritelty
- s 43019 Keuhkojen rakenne, määrittelemätön
- s 4302 Rintakehä
- s 4303 Hengityslihakset
 - s 43030 Kylkiluuväliihakset
 - s 43031 Pallea
 - s 43038 Hengityslihakset, muu määritelty
 - s 43039 Hengityslihakset, määrittelemätön
- s 4308 Hengitysjärjestelmän rakenteet, muu määritelty
- s 4309 Hengitysjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön
- s 498** Sydän ja verenkierto-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän rakenteet, muu määritelty
- s 499** Sydän ja verenkierto-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 5

RUOANSULATUS-, AINEEN- VAIHDUNTA-, JA UMPIERITYS- JÄRJESTELMÄN RAKENTEET

s510 Sylkirauhasten rakenne

s520 Ruokatorven rakenne

s530 Vatsalaukun rakenne

s540 Suoliston rakenne

s5400 Ohutsuoli

s5401 Paksusuoli

s5408 Suoliston rakenne, muu määritelty

s5409 Suoliston rakenne, määrittelemätön

s550 Haiman rakenne

s560 Maksan rakenne

s570 Sappirakon ja sappitiehyiden rakenne

s580 Umpieritysrauhasten rakenne

s5800 Aivolisäke

s5801 Kilpirauhanen

s5802 Lisäkilpirauhanen

s5803 Lisämunuainen

s5808 Umpieritysrauhasten rakenne, muu määritelty

s5809 Umpieritysrauhasten rakenne, määrittelemätön

s598 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän rakenteet, muu määritelty

s599 Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 6

VIRTSA- JA SUKUELIN- SEKÄ SUVUN- JATKAMISJÄRJESTELMÄN RAKENTEET

s 610 Virtsaelinten rakenne

s 6100 Munuaiset

s 6101 Virtsaohjaimet

s 6102 Virtsarakko

s 6103 Virtsaputki

s 6108 Virtsaelinten rakenne, muu määritelty

s 6109 Virtsaelinten rakenne, määrittelemätön

s 620 Lantionpohjan rakenne

s 630 Suvunjatkamisjärjestelmän rakenne

s 6300 Munasarjat

s 6301 Kohdun rakenne

s 63010 Kohdun runko-osa

s 63011 Kohdun kaula

s 63012 Munajohtimet

s 63018 Kohdun rakenne, muu määritelty

s 63019 Kohdun rakenne, määrittelemätön

s 6302 Rinta ja nänni

s 6303 Emättimen ja ulkosynnyttimien rakenne

s 63030 Klitoris

s 63031 Isot häpyhuulet

s 63032 Pienet häpyhuulet

s 63033 Emätin

s 6304 Kivekset

- s 6305 Peniksen rakenne
 - s 63050 Terska
 - s 63051 Terskan varsi
 - s 63058 Peniksen rakenne, muu määritelty
 - s 63059 Peniksen rakenne, määrittelemätön
- s 6306 Eturauhanen
- s 6308 Suvunjatkamisjärjestelmän rakenteet, muu määritelty
- s 6309 Suvunjatkamisjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön
- s 698** Virtsa- ja sukupuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmän rakenteet, muu määritelty
- s 699** Virtsa- ja sukupuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmän rakenteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 7

LIIKKEESEEN LIITTYVÄT RAKENTEET

s 710 Pään- ja niskanseudun rakenne

- s 7100 Kallon luut
- s 7101 Kasvojen luut
- s 7102 Niskanseudun luut
- s 7103 Pään- ja niskanseudun nivelet
- s 7104 Pään- ja niskanseudun lihakset
- s 7105 Pään- ja niskanseudun nivelsiteet ja kalvot
- s 7108 Pään- ja niskanseutu, muu määritely
- s 7109 Pään- ja niskanseutu, määrittelemätön

s 720 Hartianseudun rakenne

- s 7200 Hartianseudun luut
- s 7201 Hartianseudun nivelet
- s 7202 Hartianseudun lihakset
- s 7203 Hartianseudun nivelsiteet ja kalvot
- s 7208 Hartianseudun rakenne, muu määritely
- s 7209 Hartianseudun rakenne, määrittelemätön

s 730 Yläraajan rakenne

- s 7300 Olkavarren rakenne
 - s 73000 Olkavarren luut
 - s 73001 Kynärnivel
 - s 73002 Olkavarren lihakset
 - s 73003 Olkavarren nivelsiteet ja kalvot
 - s 73008 Olkavarren rakenne, muu määritely
 - s 73009 Olkavarren rakenne, määrittelemätön

- s 7301 Käsivarren rakenne
 - s 73010 Käsivarren luut
 - s 73011 Rannenivel
 - s 73012 Käsivarren lihakset
 - s 73013 Käsivarren nivelsiteet ja kalvot
 - s 73018 Käsivarren rakenne, muu määritelty
 - s 73019 Käsivarren rakenne, määrittelemätön
- s 7302 Käden rakenne
 - s 73020 Käden luut
 - s 73021 Käden ja sormien nivelet
 - s 73022 Käden lihakset
 - s 73023 Käden nivelsiteet ja kalvot
 - s 73028 Käden rakenne, muu määritelty
 - s 73029 Käden rakenne, määrittelemätön
- s 7308 Yläraajan rakenne, muu määritelty
- s 7309 Yläraajan rakenne, määrittelemätön

s 740 Lantionseudun rakenne

- s 7400 Lantionseudun luut
- s 7401 Lantionseudun nivelet
- s 7402 Lantionseudun lihakset
- s 7403 Lantionseudun nivelsiteet ja kalvot
- s 7408 Lantionseudun rakenne, muu määritelty
- s 7409 Lantionseudun rakenne, määrittelemätön

s 750 Alaraajan rakenne

- s 7500 Reiden rakenne
 - s 75000 Reiden luut
 - s 75001 Lonkkanivel

- s 75002 Reiden lihakset
- s 75003 Reiden nivelsiteet ja kalvot
- s 75008 Reiden rakenne, muu määritely
- s 75009 Reiden rakenne, määrittelemätön
- s 7501 Säären rakenne
 - s 75010 Sääriluut
 - s 75011 Polvinivel
 - s 75012 Säären lihakset
 - s 75013 Säären nivelsiteet ja kalvot
 - s 75018 Säären rakenne, muu määritely
 - s 75019 Säären rakenne, määrittelemätön
- s 7502 Nilkan ja jalkaterän rakenne
 - s 75020 Nilkan ja jalkaterän luut
 - s 75021 Nilkkanivel, jalkaterän ja varpaiden nivelet
 - s 75022 Nilkan ja jalkaterän lihakset
 - s 75023 Nilkan ja jalkaterän nivelsiteet ja kalvot
 - s 75028 Nilkan ja jalkaterän rakenne, muu määritely
 - s 75029 Nilkan ja jalkaterän rakenne, määrittelemätön
- s 7508 Alaraajan rakenne, muu määritely
- s 7509 Alaraajan rakenne, määrittelemätön
- s 760** Vartalon rakenne
 - s 7600 Selkärangan rakenne
 - s 76000 Kaularangan rakenne
 - s 76001 Rintarangan rakenne
 - s 76002 Lannerangan rakenne
 - s 76003 Ristiluun rakenne
 - s 76004 Häntäluun rakenne

s 76008 Selkärangan rakenne, muu määritely

s 76009 Selkärangan rakenne, määrittelemätön

s 7601 Vartalon lihakset

s 7602 Vartalon nivelsiteet ja kalvot

s 7608 Vartalon rakenne, muu määritely

s 7609 Vartalon rakenne, määrittelemätön

s 770 Muut liikkeeseen liittyvät tuki- ja liikuntaelimistön rakenteet

s 7700 Luut

s 7701 Nivelet

s 7702 Lihakset

s 7703 Nivelten ulkopuoliset nivelsiteet, kalvot, lihasten ulkopuoliset kalvojänteet, pidäkesiteet (retinakulat), väliseinät ja kalvopussit, määrittelemätön

s 7708 Muut liikkeeseen liittyvät tuki- ja liikuntaelimistön rakenteet, muu määritely

s 7709 Muut liikkeeseen liittyvät tuki- ja liikuntaelimistön rakenteet, määrittelemätön

s 798 Liikkeeseen liittyvät rakenteet, muu määritely

s 799 Liikkeeseen liittyvät rakenteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 8

IHON RAKENNE JA IHOON LIITTYVÄT RAKENTEET

s 810 Ihoalueiden rakenne

- s 8100 Pään- ja niskan alueen iho
- s 8101 Olkapäänseudun iho
- s 8102 Yläraajan alueen iho
- s 8103 Lantion alueen iho
- s 8104 Alaraajan alueen iho
- s 8105 Vartalon- ja selän alueen iho
- s 8108 Ihoalueiden rakenne, muu määritely
- s 8109 Ihoalueiden rakenne, määrittelemätön

s 820 Ihorauhasten rakenne

- s 8200 Hikirauhaset
- s 8201 Talirauhaset
- s 8208 Ihorauhasten rakenne, muu määritely
- s 8209 Ihorauhasten rakenne, määrittelemätön

s 830 Kynsien rakenne

- s 8300 Sormien kynnet
- s 8301 Varpaiden kynnet
- s 8308 Kynsien rakenne, muu määritely
- s 8309 Kynsien rakenne, määrittelemätön

s 840 Karvoituksen rakenne

s 898 Ihon rakenne ja ihoon liittyvät rakenteet, muu määritely

s 899 Ihon rakenne ja ihoon liittyvät rakenteet, määrittelemätön

SUORITUKSET JA OSALLISTUMINEN

Määritelmät: **Suoritus** on tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa.

Osallistuminen on osallisuutta elämän tilanteisiin.

Suoritusrajoite on vaikeus, joka yksilöllä on tehtävän tai toimen toteuttamisessa.

Osallistumisrajoite on ongelma, jonka yksilö kokee osallisuudessa elämän tilanteisiin.

Tarkenteet

Suoritukset ja osallistuminen-osa-alueen aihealueet esitetään *yhtenä luettelona*, joka kattaa kaikki elämän alueet (perusoppimisesta ja katselemisesta aina monimuotoisempiin alueisiin, kuten henkilöiden välinen vuorovaikutus ja työelämä). Tällä osa-alueella voidaan kuvata suorituksia (a) tai osallistumista (p) tai molempia.

Suoritukset ja osallistuminen-osa-alueella on kaksi tarkennetta *suoritustason tarkenne* ja *suorituskyvyn tarkenne*. Suoritustason tarkenne kuvaa, mitä yksilö tekee nyky-ympäristössään. Koska käsitteeseen nyky-ympäristö sisältyy myös yhteiskunnallinen asiayhteys, suoritustaso voidaan ymmärtää myös "osallisuutena elämän tilanteisiin" eli ihmisten "käytännön kokemuksina" siinä ympäristössä, jossa he elävät. Tämä asiayhteys sisältää ympäristötekijät eli kaikki fyysisen, sosiaalisen ja asenneympäristön piirteet. Nämä piirteet voidaan koodata Ympäristötekijät-osa-alueella.

Suorituskyvyn tarkenne kuvaa yksilön kykyä toteuttaa jokin tehtävä tai toimi. Tämän konstruktion tarkoituksena on kuvata toimintakyvyn korkeinta todennäköistä tasoa, jonka henkilö voi saavuttaa tietyllä aihealueella tietyllä hetkellä. Suorituskyky mitataan yhdenmukaisissa tai vakioidussa ympäristössä, joten se kuvastaa yksilön ympäristövakiota toimintakykyä. Yhdenmukaisen tai vakioidun ympäristön piirteitä voidaan kuvata Ympäristötekijät-luokituksen avulla.

Suorituskyvyn ja suoritustason tarkenteet voidaan määrittää joko siten, että henkilö käyttää suorituksessa apuvälineitä tai avustajaa, tai siten, että hän ei käytä niitä, seuraavan asteikon mukaisesti (jossa xxx tarkoittaa II luokitusportaan koodin numero-osaa eli aihealuetta):

xxx.0	Ei ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1	LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2	KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3	VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4	EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %
xxx.8	ei määritelty	
xxx.9	ei sovellettavissa	

Yllä esitetyssä asteikossa on annettu väljät prosentuaaliset rajat käytettäviksi tapauksissa, joista on olemassa kalibroituja arviointimittareita tai muita vakioituja menetelmiä suoritustason heikentymän tai suorituskyvyn aleneman kvantifioimiseen. Esimerkiksi koodausten ”ei ongelmaa” ja ”ehdoton ongelma” sallittu virhemarginaali on 5 %. Kohtalainen suoritustason heikentymä määritellään heikentymäksi, jonka vaikeusaste on lähes puolet totaalisesta suoritustason heikentymästä. Eri aihealueilla prosenttiluvut on kalibroitava prosentteina suhteessa väestötason viitearvoihin. Tämän arviointiasteikon yhdenmukainen käyttö edellyttää tutkimustyöhön perustuvien arviointikäytäntöjen kehittämistä.

ICF-luokituksen koodauskäytäntöjä selostetaan tarkemmin liitteessä 2.

PÄÄLUOKKA 1

OPPIMINEN JA TIEDON SOVELTAMINEN

Tässä pääluokassa käsitellään oppimista, opitun tiedon soveltamista, ajattelemista, ongelmien ratkaisemista ja päätösten tekemistä.

Tarkoitukselliset aistikokemukset (d110-d129)

d 110 Katseleminen

Näköaistin käyttäminen harkitusti näköön perustuvien ärsykkeiden kokemiseen, kuten katseltaessa urheilutapahtumaa tai lasten leikkimistä.

d 115 Kuunteleminen

Kuuloaistin käyttäminen harkitusti kuuloon perustuvien ärsykkeiden kokemiseen, kuten kuunneltaessa radiota, musiikkia tai luentoa.

d 120 Muu tarkoituksellinen aistiminen

Muiden kehon perusaistien käyttäminen harkitusti ärsykkeiden kokemiseen, kuten kangaspintojen koskettamiseen ja tuntemiseen, makeisten maistamiseen tai kukkien tuoksun haistamiseen.

d 129 Tarkoitukselliset aistikokemukset, muu määritely ja määrittelemätön

Perusoppiminen (d130-d159)

d 130 Jäljitteleminen

Oppiminen, joka perustuu matkimiseen tai jäljittelemiseen, kuten eleen, äänen tai aakkosten jäljitteleminen.

d 135 Kertaaminen

Oppiminen, joka perustuu tapahtuma- tai symbolisarjojen toistamiseen, kuten kymmenluvulla laskeminen tai runonlausunnan harjoittelu.

d 140 Lukemaan oppiminen

Kirjoitetun aineiston (Braille-pistekirjoitus mukaan lukien) sujuvaan ja tarkkaan lukemiseen tarvittavan kyvyn hankkiminen, kuten merkkien ja aakkosten tunnistaminen, sanojen oikea ääntäminen ja sanojen ja sanontojen ymmärtäminen.

d 145 Kirjoittamaan oppiminen

Äänteitä, sanoja ja sanontoja edustavien symbolien tuottamiseen tarvittavan kyvyn hankkiminen niiden merkityksen välittämiseksi (Braille-kirjoitus mukaan lukien), kuten sujuva tavaaminen ja oikean kielioppiasun käyttäminen.

d 150 Laskemaan oppiminen

Numeroiden käsittelyyn ja yksinkertaisten ja monimutkaisten laskutoimitusten suorittamiseen tarvittavan kyvyn hankkiminen, kuten yhteen- ja vähennyslaskuun liittyvien matemaattisten merkkien käyttäminen ja oikean laskutoimituksen soveltaminen kuhunkin tehtävään.

d 155 Taitojen hankkiminen

Peruskykyjen ja monimutkaisempien kykyjen hankkiminen sellaisten toimien ja tekojen sarjoina, joita tarvitaan taidon saavuttamiseen sen alkuvaiheesta aina taidon lopulliseen hallitsemiseen asti, kuten työkalujen käsittely tai sellaisten pelin pelaaminen, kuten shakki.

Sisältää: perus- ja monimutkaisten taitojen hankkiminen

d 1550 Perustaitojen hankkiminen

Tarkoituksellisten perustoimien oppiminen, kuten ateriointivälineiden, kynän tai yksinkertaisen työkalun käyttämisen oppiminen.

d 1551 Monimutkaisten taitojen hankkiminen

Toisiinsa liittyvien toimien oppiminen sääntöjen seuraamiseksi sekä liikkeiden jaksottamiseksi ja yhteensovittamiseksi, kuten opittaessa pelamaan sellaisia pelejä kuin jalkapallo tai käyttämään työkaluja.

d 1558 Taitojen hankkiminen, muu määritelty**d 1559 Taitojen hankkiminen, määrittelemätön****d 159 Perusoppiminen, muu määritelty ja määrittelemätön***Tiedon soveltaminen (d160-d179)***d 160 Tarkkaavuuden kohdentaminen**

Keskittyminen tarkoituksellisesti erityisiin ärsykkeisiin, kuten häiritsevien äänien poissuodattamiseen.

d 163 Ajattelu

Tavoitteisiin suunnattujen sekä suuntaamattomien ajatusten, käsitteiden ja mielikuvien muodostaminen ja käsitteleminen, kuten mielikuvien luominen, väittämien oikeaksi todistaminen, ajatuksilla leikkiminen, uusien ideoiden etsiminen, mietiskeleminen, pohtiminen, teorioiden rakentaminen tai niiden tutkiminen joko yksin tai muiden henkilöiden kanssa.

Ei sisällä: ongelman ratkaiseminen (d175); päätöksen tekeminen (d177)

d 166 Lukeminen

Kirjoitetun kielen (esim. kirjojen, kirjallisten ohjeiden, lehtikirjoitusten tai Braille-pistekirjoituksen) ymmärtämiseen ja tulkitsemiseen sisältyvien toimien suorittaminen tarkoituksena saada yleistä tai erityistietoa.

Ei sisällä: lukemaan oppiminen (d140)

d 170 Kirjoittaminen

Symbolien tai kielen käyttäminen tai tuottaminen tiedonsiirtoon, kuten tapahtumien tai ajatusten kirjallinen muistiin merkitseminen tai kirjeen laatiminen.

Ei sisällä: kirjoittamaan oppiminen (d145)

d 172 Laskeminen

Laskutoimitusten suorittaminen soveltamalla matemaattisia periaatteita sanallisesti esitettyjen tehtävien ratkaisemisessa tai tuottamalla ja esittämällä laskutoimitusten tuloksia, kuten kolmen numeron summan laskeminen tai laskutuloksen saaminen, kun numero jaetaan toisella.

Ei sisällä: laskemaan oppiminen (d150)

d 175 Ongelman ratkaiseminen

Ratkaisujen löytäminen kysymyksiin tai tilanteisiin tunnistamalla ja analysoimalla asioita, kehittämällä vaihtoehtoja ja ratkaisuja, arvioimalla ratkaisujen mahdollisia vaikutuksia ja toteuttamalla valittu ratkaisu, kuten ratkaistaessa kahden ihmisen välistä kiistaa.

Sisältää: Yksinkertaisen ja monimutkaisen ongelman ratkaiseminen

Ei sisällä: ajattelu (d163); päätöksen tekeminen (d177)

d 1750 Yksinkertaisen ongelman ratkaiseminen

Ratkaisun löytäminen yksinkertaiseen, yksittäisen asian tai kysymyksen sisältävään ongelmaan tunnistamalla ja analysoimalla asiaa, kehittämällä ratkaisuja, arvioimalla ratkaisujen mahdollisia vaikutuksia ja toteuttamalla valittu ratkaisu.

d 1751 Monimutkaisen ongelman ratkaiseminen

Ratkaisun löytäminen monimutkaiseen, monia toisiinsa kytkeytyviä asioita tai ongelmia sisältävään ongelmaan tunnistamalla ja analysoimalla asiaa, kehittämällä ratkaisuja, arvioimalla ratkaisujen mahdollisia vaikutuksia ja toteuttamalla valittu ratkaisu.

d 1758 Ongelman ratkaiseminen, muu määritelty**d 1759 Ongelman ratkaiseminen, määrittelemätön****d 177 Päätöksen tekeminen**

Valinnan tekeminen erilaisten vaihtoehtojen joukosta, valinnan toteuttaminen ja valinnan vaikutusten arvioiminen, kuten tietyn tuotteen valitseminen ja ostaminen, tai päättäminen siitä, ottaako suorittaakseen yhden tehtävän useiden tehtävien joukosta, jotka pitää tehdä ja suorittaako sen.

Ei sisällä: ajatteleva (d163); ongelman ratkaiseminen (d175)

d 179 Tiedon soveltaminen, muu määritelty ja määrittelemätön**d 198 Oppiminen ja tiedon soveltaminen, muu määritelty****d 199 Oppiminen ja tiedon soveltaminen, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 2

YLEISLUONTEISET TEHTÄVÄT JA VAATEET

Tässä pääluokassa käsitellään yksittäisten tai useiden tehtävien tekemiseen, päivittäisten rutiinien järjestämiseen sekä stressin käsittelemiseen liittyviä yleisiä näkökohtia. Pääluokan kuvauskohteita voidaan käyttää tunnistamaan tiettyjen tehtävien ja toimien toteuttamiseen liittyviä erityispiirteitä erilaisissa olosuhteissa.

d 210 Yksittäisen tehtävän tekeminen

Yksittäisen tehtävän psyykkisiin ja fyysisiin osatekijöihin liittyvien yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen, kuten tehtävän aloittaminen, tehtävän suorittamiseen tarvittavan ajan, tilan ja tarvikkeiden järjestäminen, tehtävän suorittamisen ajoittaminen ja tehtävän toteuttaminen, lopettaminen ja jatkaminen.

Sisältää: yksinkertaisen tai monimutkaisen tehtävän tekeminen; yksinkertaisen tehtävän tekeminen itsenäisesti tai ryhmässä

Ei sisällä: taitojen hankkiminen (d155); ongelman ratkaiseminen (d175); päätöksen tekeminen (d177); useiden tehtävien tekeminen (d220)

d 2100 Yksinkertaisen tehtävän tekeminen

Yksinkertaisen tehtävän valmisteleminen, aloittaminen ja tehtävän suorittamiseen tarvittavan ajan ja tilan järjestäminen; sellaisen yksinkertaisen tehtävän toteuttaminen, joka koostuu yhdestä merkittävästä osatekijästä, kuten kirjan lukeminen, kirjeen kirjoittaminen tai vuoteen sijaaminen.

d 2101 Monimutkaisen tehtävän tekeminen

Yksittäisen monimutkaisen tehtävän valmisteleminen, aloittaminen ja tehtävän toteuttamiseen tarvittavan ajan ja tilan järjestäminen; sellaisen monimutkaisen tehtävän toteuttaminen, joka koostuu useammasta kuin yhdestä peräkkäin tai samanaikaisesti suoritetusta osatekijästä, kuten huonekalujen järjesteleminen kotona tai koulutehtävien tekeminen.

d 2102 Yksittäisen tehtävän tekeminen itsenäisesti

Yksinkertaisen tai monimutkaisen tehtävän valmisteleminen, aloittaminen ja tehtävän toteuttamiseen tarvittavan ajan ja tilan järjestäminen; tehtävän hallinta ja toteuttaminen itsenäisesti ja ilman muilta henkilöiltä saatua apua.

d 2103 Yksittäisen tehtävän suorittaminen ryhmässä

Yksinkertaisen tai monimutkaisen tehtävän valmisteleminen, aloittaminen ja tehtävän toteuttamiseen tarvittavan ajan ja tilan järjestäminen; tehtävän hallinta ja toteuttaminen yhdessä sen kaikkiin tai joihinkin vaiheisiin osallistuvien henkilöiden kanssa.

d 2108 Yksittäisen tehtävän tekeminen, muu määritelty

d 2109 Yksittäisen tehtävän tekeminen, määrittelemätön

d 220 Useiden tehtävien tekeminen

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien vaiheittainen tai samanaikainen suorittaminen useiden yhdistettyjen ja monimutkaisten tehtävien osina.

Sisältää: useiden tehtävien suorittaminen; useiden tehtävien suorittaminen loppuun; useiden tehtävien tekeminen itsenäisesti ja ryhmässä

Ei sisällä: taitojen hankkiminen (d155); ongelman ratkaiseminen (d175); päätöksen tekeminen (d177); yksittäisen tehtävän tekeminen (d210)

d 2200 Useiden tehtävien suorittaminen

Useiden tehtävien valmisteleminen, aloittaminen ja tehtävien toteuttamiseen tarvittavan ajan ja tilan järjestäminen, ja useiden tehtävien hallinta ja toteuttaminen samanaikaisesti tai toisiaan seuraten.

d 2201 Useiden tehtävien suorittaminen loppuun

Useiden tehtävien suorittaminen loppuun samanaikaisesti tai toisiaan seuraten.

d 2202 Useiden tehtävien tekeminen itsenäisesti

Useiden tehtävien valmisteleminen, aloittaminen ja tehtävien toteuttamiseen tarvittavan ajan ja tilan järjestäminen sekä useiden tehtävien hallinta ja toteuttaminen samanaikaisesti tai vaiheittain, itsenäisesti ja ilman muilta henkilöiltä saatua apua.

d 2203 Useiden tehtävien tekeminen ryhmässä

Useiden tehtävien valmisteleminen, aloittaminen ja tehtävien toteuttamiseen tarvittavan ajan ja tilan järjestäminen sekä useiden tehtävien hallinta ja toteuttaminen samanaikaisesti tai vaiheittain yhdessä niiden henkilöiden kanssa, jotka osallistuvat tehtävien kaikkien tai joidenkin vaiheiden suorittamiseen.

d 2208 Useiden tehtävien tekeminen, muu määritelty

d 2209 Useiden tehtävien tekeminen, määrittelemätön

d 230 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen tarkoituksena suunnitella, hallita ja loppuunsaattaa päivästä toiseen toistuvien toimenpiteiden ja tehtävien asettamat vaatimukset, kuten ajankäytön suunnittelu ja erillisten toimien suunnittelu päivän aikana.

Sisältää: päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien hallitseminen ja suorittaminen loppuun; oman toimintatason hallitseminen

Ei sisällä: useiden tehtävien tekeminen (d220)

d 2301 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien hallitseminen

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen päivästä toiseen toistuvien toimenpiteiden tai tehtävien suunnittelemiseksi ja hallitsemiseksi.

d 2302 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen loppuun

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen päivästä toiseen toistuvien toimenpiteiden tai tehtävien loppuun saattamiseksi.

d 2303 Oman toimintatason hallitseminen

Toimien ja käyttäytymisen toteuttaminen päivästä toiseen toistuvien toimenpiteiden tai tehtävien vaatimien voimavarojen ja ajan järjestämiseksi.

d 2308 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen, muu määriteltä**d 2309 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen, määrittelemätön****d 240 Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen**

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien toteuttaminen niiden psyykkisten vaateiden hoitamiseksi ja hallitsemiseksi, joita tarvitaan huomattavaa vastuunottoa vaativien ja stressiä, häiriötekijöitä tai kriisitilanteita sisältävien tehtävien suorittamisessa, kuten ajoneuvon ajaminen ruuhkassa tai usean lapsen hoitaminen.

Sisältää: vastuun kantaminen; stressin käsitteleminen ja kriisitilanteiden käsitteleminen

d 2400 Vastuun kantaminen

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen tehtävään liittyvien velvollisuuksien hoitamiseksi ja niihin liittyvien vaatimusten arvioimiseksi.

d 2401 Stressin käsitteleminen

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien toteuttaminen tehtävän suorittamiseen liittyvästä paineesta, hätätilanteista tai stressistä selviytymiseksi.

d 2402 Kriisitilanteiden käsitteleminen

Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen tilanteeseen liittyvistä ratkaisevista käännekohtista tai äkillisestä vaarasta tai vaikeudesta selviytymiseksi.

d 2408 Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen, muu määritelty**d 2409 Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen, määrittelemätön**

d 298 Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet, muu määritelty

d 299 Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 3

KOMMUNIKOINTI

Tässä pääluokassa käsitellään kielellä, merkeillä tai symboleilla kommunikoimisen yleisiä ja erityisiä piirteitä, mukaan lukien viestien ymmärtäminen ja tuottaminen, keskustelun jatkaminen sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen.

Kommunikointi - viestien ymmärtäminen (d310-d329)

d310 Puhuttujen viestien ymmärtäminen

Puhuttujen viestien suorien ja epäsuorien merkitysten ymmärtäminen, kuten väitteen sisältämän asian tai kielelle ominaisen ilmaisun ymmärtäminen.

d315 Ei-kielellisten viestien ymmärtäminen

Eleillä, symboleilla ja piirroksilla välitettyjen viestien suorien ja epäsuorien merkitysten ymmärtäminen, kuten sen ymmärtäminen, että lapsi on väsynyt, kun hän hieroo silmiään, tai että hälytyskellojen soiminen tarkoittaa tulipaloa.

Sisältää: kehon kielen, yleisten merkkien ja symbolien, piirrosten ja valokuvien ymmärtäminen

d3150 Kehon kielen ymmärtäminen

Kasvojen ilmeiden, käsien liikkeiden tai käsimerkkien, kehon asentojen ja muunlaisen kehon kielen ymmärtäminen.

d3151 Yleisten merkkien ja symbolien ymmärtäminen

Julkisten merkkien ja symbolien, kuten liikennemerkkien, varoitussymbolien, musiikki- tai tiedemerkkijärjestelmien ja kuvakkeiden merkityksen ymmärtäminen.

d3152 Piirrosten ja valokuvien ymmärtäminen

Piirrosten (esim. viivapiirroksiset, graafiset esitykset, maalaukset ja kolmiulotteiset esitykset), kaavioiden, karttojen ja valokuvien merkitysten ymmärtäminen, kuten sen ymmärtäminen, että ylöspäin suuntautuva viiva pituuskäyrässä kuvaa lapsen pituuskasvua.

d3158 Ei-kielellisten viestien ymmärtäminen, muu määrittely

d3159 Ei-kielellisten viestien ymmärtäminen, määrittelemätön

d320 Viittomakielen viestien ymmärtäminen

Virallisella viittomakielellä välitettyjen suorien ja epäsuorien merkitysten vastaanottaminen ja ymmärtäminen.

d 325 Kirjoitettujen viestien ymmärtäminen
Kirjoituksella (mukaan lukien Braille-pistekirjoitus) välitetyjen viestien suorien ja epäsuorien merkitysten ymmärtäminen, kuten poliittisista tapahtumista kirjoitettujen sanomalehtitekstien ymmärtäminen tai uskonnollisten kirjoitusten ymmärtäminen.

d 329 Kommunikointi – viestien ymmärtäminen, muu määritely ja määrittelemätön

Kommunikointi – viestien tuottaminen (d330-d349)

d 330 Puhuminen
Sanojen, lauseiden ja näitä pidempien ilmaisujen esittäminen suoria ja epäsuoria merkityksiä sisältävillä puhutuilla viesteillä, kuten asian ilmaiseminen tai tarinan kertominen suullisesti.

d 335 Ei-kielellisten viestien tuottaminen
Eleiden, symbolien ja piirrosten käyttäminen viestien välittämiseen, kuten käden heilautus eriävän mielipiteen merkiksi tai kuvan tai käyrän piirtäminen asian tai monimutkaisen ajatuksen välittämiseksi.

Sisältää: kehon kielen, merkkien, symbolien, piirrosten ja valokuvien esittäminen

d 3350 Kehon kielen tuottaminen
Merkitysten välittäminen kehon liikkeillä, kuten kasvojen ilmeillä (esim. hymy, katse ja irvistys), käden liikkeillä ja asennoilla (esim. syleily kiintymyksen ilmaisemiseksi).

d 3351 Merkkien ja symbolien tuottaminen
Merkitysten välittäminen merkkien ja symbolien (esim. kuvakkeet, blisstaulu, tieteelliset merkit) ja symbolisten merkkijärjestelmien avulla, kuten nuottikirjoituksen käyttäminen melodian välittämiseksi.

d 3352 Piirrosten ja valokuvien tuottaminen
Merkitysten välittäminen piirtämällä, maalaamalla, tekemällä hahmotelmia ja käyriä, kuvia tai valokuvia, kuten ohjeistavan kartan piirtäminen kohteeseen suuntaamisen helpottamiseksi.

d 3358 Ei-kielellisten viestien tuottaminen, muu määritely

d 3359 Ei-kielellisten viestien tuottaminen, määrittelemätön

d 340 Viestien tuottaminen viittomakielellä
Suorien ja epäsuorien merkitysten välittäminen virallisella viittomakielellä.

d345 Viestien kirjoittaminen

Suorien ja epäsuorien merkitysten välittäminen kirjoittamalla, kuten kirjeen kirjoittaminen ystävälle.

d349 Kommunikointi – viestien tuottaminen, muu määritelty ja määrittelemätön

Keskustelu sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen (d350-d369)

d350 Keskustelu

Ajatuksen ja ideoiden vaihtamisen aloittaminen, ylläpitäminen ja lopettaminen yhden tai usean tutun tai vieraan ihmisen kanssa muodollisissa tai epämuodollisissa tilanteissa puhumalla, kirjoittamalla, käyttämällä merkkejä tai muita kielellisiä keinoja.

Sisältää: keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja lopettaminen; keskusteleminen yhden tai usean henkilön kanssa

d3500 Keskustelun aloittaminen

Keskustelun aloittaminen, kuten itsensä esitteleminen, tavanomaisten tervehdysten käyttäminen, keskustelun avaaminen jostakin uudesta aiheesta tai kysymysten tekeminen.

d3501 Keskustelun ylläpitäminen

Keskustelun jatkaminen ja ohjaaminen lisäämällä ajatuksia, aloittamalla uudesta aiheesta tai palaamalla aikaisempaan aiheeseen, kuten myös ottamalla puheenvuoroja suullisesti tai merkkikieltä käyttäen.

d3502 Keskustelun lopettaminen

Keskustelun lopettaminen käyttämällä tavanomaista keskustelun lopetukseen sopivaa ilmaisutapaa, joka päättää keskustelun.

d3503 Keskustelu yhden henkilön kanssa

Keskustelun aloittaminen, ohjaaminen ja lopettaminen yhden ihmisen kanssa, kuten keskusteleminen säästä ystävän kanssa.

d3504 Keskustelu usean henkilön kanssa

Keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen, ohjaaminen ja lopettaminen useamman kuin yhden henkilön kanssa, kuten ryhmäkeskustelun aloittaminen ja siihen osallistuminen.

d3508 Keskustelu, muu määritelty**d3509 Keskustelu, määrittelemätön**

d 355 Asiakeskustelu

Asian tarkastelun aloittaminen, ylläpitäminen ja lopettaminen yhden tai usean tutun tai vieraan henkilön kanssa muodollisissa tai epämuodollisissa tilanteissa esittämällä väitteitä asian puolesta tai sitä vastaan tai ilmaisemalla oma perusteltu mielipide puhuen, kirjoittaen tai käyttäen merkkejä tai muita kielellisiä keinoja.

Sisältää: asiakeskustelu yhden tai usean henkilön kanssa

d 3550 Asiakeskustelu yhden henkilön kanssa

Väittelyn tai keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen, ohjaaminen tai lopettaminen yhden henkilön kanssa.

d 3551 Asiakeskustelu usean henkilön kanssa

Väittelyn tai keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen, ohjaaminen tai lopettaminen useamman kuin yhden henkilön kanssa.

d 3558 Asiakeskustelu, muu määritely**d 3559 Asiakeskustelu, määrittelemätön****d 360 Kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen**

Erilaisten laitteiden, tekniikoiden ja muiden keinojen käyttäminen kommunikointiin, kuten soittaminen puhelimella ystävälle.

Sisältää: telekommunikointilaitteiden käyttäminen, kirjoittavien laitteiden ja kommunikointitekniikoiden käyttäminen

d 3600 Telekommunikointilaitteiden käyttäminen

Puhelimien ja muiden laitteiden, kuten telefaksin tai telex-laitteiden, käyttäminen kommunikointiin.

d 3601 Kirjoittavien laitteiden käyttäminen

Erilaisten laitteiden, kuten kirjoituskoneiden, tietokoneiden ja Braille-pistekirjoituskoneiden käyttäminen kommunikointiin.

d 3602 Kommunikointitekniikoiden käyttäminen

Sellaisten toimien ja tehtävien suorittaminen, joita tarvitaan erilaisissa kommunikointitekniikoissa, kuten huulilta lukemisessa.

d 3608 Kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttö, muu määritely**d 3609 Kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttö, määrittelemätön****d 369 Keskustelu sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttö, muu määritely ja määrittelemätön****d 398 Kommunikointi, muu määritely****d 399 Kommunikointi, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 4

LIKKUMINEN

Tässä pääluokassa käsitellään liikkumista kehon asentoa tai sijaintia muutettaessa tai siirryttäessä paikasta toiseen, kannettaessa, liikutettaessa tai käsiteltäessä esineitä, kävellessä, juostaessa, kiivettäessä tai käytettäessä erilaisia kulkuneuvoja.

Asennon vaihtaminen ja ylläpitäminen (d410-d429)

d 410 Asennon vaihtaminen

Asentoon pääsy, asennon vaihtaminen ja liikkuminen paikasta toiseen, kuten siirryttäessä tuolista vuoteeseen, polvistuttaessa tai kyykistyttyessä ja ylösnoustaessa.

Sisältää: kehon asennon muutokset makuulta, kyykystä tai polvilta, istumasta tai seisomasta, vartaloa taivuttaen tai siirtämällä kehon painopistettä

Ei sisällä: itsensä siirtäminen (d420)

d 4100 Makuulle meno

Makuulle meno ja ylös nousu, tai asennon vaihtaminen vaakatasosta mihin muuhun asentoon tahansa, kuten seisomaan tai istumaan nousu.

Sisältää: päänmakuulle meno

d 4101 Kyykistyminen

Istuma- tai kyykkyasentoon meno ja nousu kyykystä polvet yhdessä, tai kantapäällä istuminen, kuten saattaa olla tarpeen istuimettomassa käymälässä tai vaihdettaessa kehon asentoa kyykystä mihin tahansa muuhun asentoon, kuten seisomaan nousu.

d 4102 Polvistuminen

Polvistuminen ja ylösnousu asennosta, jossa kehon paino on polvien varassa alaraajojen ollessa koukussa, kuten rukoillessa tai vaihdettaessa asentoa polviltaan mihin tahansa muuhun asentoon, kuten seisomaan nousu.

d 4103 Istuminen

Istuma-asentoon meno ja siitä pois pääsy, asennon vaihtaminen istuma-asennosta mihin tahansa muuhun asentoon, kuten seisomaan nousu tai makuulle meno.

Sisältää: istuminen jalat koukussa tai ristissä; istuma-asentoon pääsy jalat tuettuna tai ilman tukea

d 4104 Seisominen

Seisoma-asennon ottaminen ja siitä pois pääsy, tai asennon vaihtaminen mihin tahansa muuhun asentoon, kuten makuulle tai istumaan meno.

d 4105 Vartalon taivuttaminen

Vartalon taivuttaminen eteen tai sivulle, kuten kumarruttaessa tai esineitä kurkottaessa.

d 4106 Kehon painopisteen siirtäminen

Kehon painopisteen muuttaminen tai siirtäminen vaihdettaessa asentoa istuttaessa, seistessä tai makuulla, kuten painon siirtäminen seistessä jalalta toiselle.

Ei sisällä: itsensä siirtäminen (d420); käveleminen (d450)

d 4108 Asennon vaihtaminen, muu määritelty**d 4109 Asennon vaihtaminen, määrittelemätön****d 415 Asennon ylläpitäminen**

Samassa asennossa pysyminen tilanteen edellyttämällä tavalla, kuten istuma- ja seisoma-asennon ylläpitäminen työssä tai koulussa.

Sisältää: makuu-, kyky-, polvinseisonta-, istuma- ja seisoma-asennon ylläpitäminen

d 4150 Makuuasennon ylläpitäminen

Makuuasennossa pysyminen tilanteen edellyttämän ajanjakson ajan, kuten päinmakuulla olo vuoteessa.

Sisältää: päinmakuulla (kasvot alaspäin tai vatsallaan), selinmakuulla (kasvot ylöspäin) tai kylkimakuulla oleminen

d 4151 Kyykkyasennon ylläpitäminen

Kyykkyasennossa pysyminen tilanteen edellyttämän ajanjakson ajan, kuten istuuduttaessa lattialle.

d 4152 Polvinseisannon ylläpitäminen

Polvinseisonnassa pysyminen tilanteen edellyttämän ajanjakson ajan, jolloin paino on polvien varassa alaraajat koukussa, kuten polvillaan rukoiltaessa.

d 4153 Istuma-asennon ylläpitäminen

Pysyminen istumassa, istuimella tai lattialla, tilanteen edellyttämän ajan, kuten istuttaessa pöydän ääressä.

Sisältää: istuminen alaraajat suorina tai ristissä, jalkapohjat tuettuna alustaan tai ilman tukea

d 4154 Seisoma-asennon ylläpitäminen

Seisomassa pysyminen tilanteen edellyttämän ajan, kuten jonossa seistessä.

Sisältää: seisominen kaltevalla, liukkaalla tai kovalla alustalla

d 4158 Asennon ylläpitäminen, muu määritelty**d 4159 Asennon ylläpitäminen, määrittelemätön****d 420 Itsensä siirtäminen**

Alustalla tai alustalta toiselle siirtyminen, kuten penkillä liukuminen tai siirtyminen vuoteesta tuoliin kehon asentoa muuttamatta.

Sisältää: istuma- ja makuuasennoissa siirtyminen

Ei sisällä: asennon vaihtaminen (d410)

d 4200 Itsensä siirtäminen istuma-asennossa

Siirtyminen istuma-asennossa istuimelta samalla tai eri tasolla olevalle toiselle istuimelle, kuten siirtyminen tuolilta vuoteeseen.

Sisältää: samassa asennossa siirtyminen istuimelta toiselle, kuten siirtyminen wc-istuimelle; siirtyminen pyörätuolista autoon

Ei sisällä: asennon vaihtaminen (d410)

d 4201 Itsensä siirtäminen makuu-asennossa

Siirtyminen makuuasennossa samalla tai eri tasolla olevalle toiselle alustalle, kuten siirtyminen makuulla vuoteesta toiseen.

Ei sisällä: asennon vaihtaminen (d410)

d 4208 Itsensä siirtäminen, muu määritelty**d 4209 Itsensä siirtäminen, määrittelemätön****d 429 Asennon vaihtaminen ja ylläpitäminen, muu määritelty ja määrittelemätön**

Esineiden kantaminen, liikuttaminen ja käsitleminen (d430-d449)

d 430 Nostaminen ja kantaminen

Esineen nostaminen tai siihen tarttuminen ja siirtäminen paikasta toiseen, kuten kupin nostaminen tai lapsen kantaminen huoneesta toiseen.

Sisältää: nostaminen ja kantaminen käsillä, käsivarsilla tai harteilla, lantiolla, selässä tai pään päällä; alas laskeminen

d 4300 Nostaminen

Esineen nostaminen sen siirtämiseksi alemmalta tasolta ylemmälle, kuten lasin nostaminen pöydältä.

d 4301 Käsillä kantaminen

Esineen nostaminen tai siirtäminen paikasta toiseen käsiä käyttäen, kuten juomalasin tai matkalaukun kantaminen.

d 4302 Yläraajoilla kantaminen

Esineen nostaminen tai siirtäminen paikasta toiseen käsiä ja käsivarsia käyttäen, kuten lapsen kantaminen.

d 4303 Harteilla, lantiolla ja selässä kantaminen

Esineen nostaminen tai siirtäminen paikasta toiseen käyttäen hartioita, lantiota tai selkää tai näitä yhdessä, kuten suurta pakettia kannettaessa.

d 4304 Pään päällä kantaminen

Esineen siirtäminen paikasta toiseen pään päällä, kuten vesiastian kantaminen.

d 4305 Esineiden laskeminen

Esineiden laskeminen alas maahan tai muuhun paikkaan käsiä, käsivarsia tai muita kehon osia käyttäen, kuten vesiastian laskeminen maahan.

d 4308 Nostaminen ja kantaminen, muu määriteltä

d 4309 Nostaminen ja kantaminen, määrittelemätön

d 435 Esineiden liikuttaminen alaraajoilla

Koordinoidut liikkeet, joiden tarkoituksena on esineiden liikuttaminen alaraajojen ja jalkaterien avulla, kuten pallon potkiminen tai polkupyörän polkeminen.

Sisältää: alaraajoilla työntäminen; potkiminen

d 4350 Alaraajoilla työntäminen

Voiman tuottaminen säärien ja jalkaterien avulla esineen liikuttamiseksi itsestä pois päin, kuten tuolin työntäminen jalalla.

d 4351 Potkiminen

Säärien ja jalkaterien käyttäminen esineen kuljettamiseksi eteenpäin, kuten pallon potkaiseminen.

d 4358 Esineiden liikuttaminen alaraajoilla, muu määritelty**d 4359 Esineiden liikuttaminen alaraajoilla, määrittelemätön****d 440 Käden hienomotorinen käyttäminen**

Koordinoidut liikkeet esineiden käsittelemiseksi, poimimiseksi, pitämiseksi ja irrottamiseksi kättä, peukaloa ja sormia käyttäen, kuten kerätessä kolikoita pöydältä, valittaessa puhelinnumeroa tai käännettäessä säädintä.

Sisältää: poimiminen, tarttuminen, käsitteleminen ja irrottaminen

Ei sisällä: nostaminen ja kantaminen (d430)

d 4400 Poimiminen

Pieneen esineeseen tarttuminen tai sen nostaminen käsien ja sormien avulla, kuten kynän nostaminen alustalta.

d 4401 Tarttuminen

Johonkin tarttuminen ja siitä kiinni pitäminen toista tai molempia käsiä käyttäen, kuten tarttuminen työkaluun tai kädensijaan.

d 4402 Käsitteleminen

Sormien ja käsien käyttäminen jonkin esineen säätämiseksi, suuntaamiseksi tai ohjaamiseksi, kuten rahojen tai pienten esineiden käsitteleminen.

d 4403 Irrottaminen

Esineen päästäminen irti tai vapauttaminen sormia ja käsiä käyttäen siten, että se putoaa tai vaihtaa paikkaa, kuten vaatekappaleen pudottaminen kädestä.

d 4408 Käden hienomotorinen käyttäminen, muu määritelty**d 4409 Käden hienomotorinen käyttäminen, määrittelemätön**

d 445 Käden ja käsivarren käyttäminen

Koordinoidut liikkeet, joita tarvitaan esineiden liikuttamiseen tai käsittelemiseen käsiä ja käsivarsia käyttäen, kuten oven kahvan kääntäminen tai heittäminen tai kiinni ottaminen.

Sisältää: esineiden vetäminen tai työntäminen; kurkottaminen; käsien ja käsivarsien kääntäminen tai kiertäminen; heittäminen; kiinni ottaminen

Ei sisällä: käden hienomotorinen käyttäminen (d440)

d 4450 Vetäminen

Esineen liikuttaminen itsen päin tai paikasta toiseen sormia, käsiä ja käsivarsia käyttäen, kuten oven vetäminen kiinni.

d 4451 Työntäminen

Esineen liikuttaminen itsestä poispäin tai paikasta toiseen sormia, käsiä ja käsivarsia käyttäen, kuten eläimen työntäminen.

d 4452 Kurkottaminen

Esineen tavoittelemisen, sen koskemisen ja siihen tarttuminen sormia, käsiä ja käsivarsia käyttäen, kuten kirjan tavoittelemisen pöydän yli kurkottaen.

d 4453 Käsien tai käsivarsien kääntäminen tai kiertäminen

Esineen pyörittäminen, kääntäminen tai taivuttaminen sormia, käsiä ja käsivarsia käyttäen, kuten työkalujen ja tarve-esineiden käyttäminen.

d 4454 Heittäminen

Esineen nostaminen ja heittäminen sormien, käsien ja käsivarsien avulla jonkin verran voimaa käyttäen, kuten pallon heittäminen.

d 4455 Kiinniottaminen

Liikkuvaan kohteeseen tarttuminen tarkoituksena saada se pysähtymään ja siitä kiinni pitäminen sormia, käsiä ja käsivarsia käyttäen, kuten pallon kiinni ottaminen.

d 4458 Käden ja käsivarren käyttäminen, muu määritelty**d 4459 Käden ja käsivarren käyttäminen, määrittelemätön****d 449 Esineiden kantaminen, liikuttaminen ja käsitteleminen, muu määritelty ja määrittelemätön**

Käveleminen ja liikkuminen (d450-d469)

d 450 Käveleminen

Liikkuminen kävellen, askel askeleelta siten, että jompikumpi jalka on maassa, kuten kuljeskeleminen, löntystäminen, eteen-, taakse- tai sivullepäin käveleminen.

Sisältää: lyhyiden ja pitkien matkojen käveleminen; erilaisilla alustoilla käveleminen; esteiden väistäminen

Ei sisällä: itsensä siirtäminen (d420); liikkuminen paikasta toiseen (d455)

d 4500 Lyhyiden matkojen käveleminen

Alle kilometrin käveleminen, kuten käveleminen huoneissa, käytävillä, sisätiloissa tai lyhyitä matkoja ulkona.

d 4501 Pitkien matkojen käveleminen

Yli kilometrin käveleminen, kuten kylän tai kaupungin halki, kylästä toiseen tai aukeiden alueiden poikki.

d 4502 Erilaisilla alustoilla käveleminen

Käveleminen kaltevalla, epätasaisella tai liikkuvalla alustalla, kuten nurmikolla, hiekalla, jäällä tai lumella, tai käveleminen laivassa, junassa tai muussa kulkuvälineessä.

d 4503 Esteiden väistäminen kävellen

Liikkuvien tai paikallaan olevien esineiden, ihmisten tai kulkuneuvojen väistäminen kävellessä, kuten torilla tai kaupassa, liikenteessä tai väentungoksessa liikkuminen.

d 4508 Käveleminen, muu määritelty

d 4509 Käveleminen, määrittelemätön

d 455 Liikkuminen paikasta toiseen

Kehon siirtäminen paikasta toiseen muulla tavoin kuin kävellen, kuten kallion yli kiipeäminen tai kadulla juokseminen, hyppely, kipittäminen, hyppääminen, kuperkeikan tekeminen tai esteiden väistäminen juosten.

Sisältää: ryömiminen, kiipeäminen, juokseminen, hölkkääminen, hyppääminen ja uiminen

Ei sisällä: itsensä siirtäminen (d420); käveleminen (d450)

d 4550 Ryömiminen ja konttaaminen

Liikkuminen paikasta toiseen päinmakuuasennossa käsien avulla tai käsien ja käsivarsien ja polvien varassa.

d 4551 Kiipeäminen

Kehon liikuttaminen ylös- tai alaspäin erilaisten pintojen tai kohteiden yli, kuten askelmat, kalliot, tikkaat, portaat, jalkakäytävän reunat tai muut kohteet.

d 4552 Juokseminen

Liikkuminen nopein askelin siten, että molemmat jalat ovat osan ajasta samanaikaisesti irti maasta.

d 4553 Hyppääminen

Liikkuminen ylöspäin irti maasta ponnistamalla alaraajoilla, kuten hyppiminen yhdellä jalalla, hyppely, loikkiminen ja ponnahtaminen tai sukeltaminen veteen.

d 4554 Uiminen

Liikkuminen vedessä raajojen ja vartalon liikkeiden avulla ottamatta tukea pohjasta.

d 4558 Liikkuminen paikasta toiseen, muu määriteltä**d 4559 Liikkuminen paikasta toiseen, määrittelemätön****d 460 Liikkuminen erilaisissa paikoissa**

Käveleminen ja liikkuminen erilaisissa paikoissa ja tilanteissa, kuten huoneistossa, rakennuksessa tai kadulla.

Sisältää: kotona liikkuminen, ryömiminen tai kiipeäminen; käveleminen tai liikkuminen kotona, muissa sisätiloissa sekä kodin ja muiden rakennusten ulkopuolella

d 4600 Kotona liikkuminen

Käveleminen ja liikkuminen omassa kodissa, yhdessä huoneessa tai huoneesta toiseen, koko asunnossa tai sen välittömässä läheisyydessä.

Sisältää: siirtyminen kerroksesta toiseen, parvekkeelle, pihalle, kuistille tai puutarhaan

d 4601 Muissa rakennuksissa kuin kotona liikkuminen

Käveleminen ja liikkuminen muissa rakennuksissa kuin omassa asunnossa, kuten liikkuminen muiden kodeissa, muissa yksityisissä rakennuksissa, yhteisöjen tai yksityisten omistamissa tai julkisissa rakennuksissa ja niiden lähiympäristössä.

Sisältää: liikkuminen rakennusten kaikissa osissa ja niiden läheisyydessä, kerrosten välillä, sisällä, ulkona ja sekä julkisten että yksityisten rakennusten ympärillä

d 4602 Kodin ja muiden rakennusten ulkopuolella liikkuminen

Käveleminen ja liikkuminen kulkuneuvoja käyttämättä kodin ja muiden rakennusten lähellä tai kaukana niistä, kuten lyhyiden tai pitkien matkojen käveleminen kylässä tai kaupungissa.

Sisältää: liikkuminen tai käveleminen pitkin katuja kodin lähiympäristössä, kaupungissa, kylässä tai taajamassa; siirtyminen paikkakunnalta toiselle pitempiä matkoja kulkuneuvoja käyttämättä

d 4608 Liikkuminen erilaisissa paikoissa, muu määriteltä**d 4609 Liikkuminen erilaisissa paikoissa, määrittelemätön****d 465 Liikkuminen välineiden avulla**

Liikkuminen paikasta toiseen millaisella pinnalla tai missä tilassa tahansa käyttämällä sellaisia välineitä, jotka on suunniteltu helpottamaan liikkumista tai luomaan muita tapoja liikkumiselle, kuten luistimet, sukset tai sukellusvälineet, tai liikkuminen kadulla pyörätuolin tai kävelytuen avulla.

Ei sisällä: itsensä siirtäminen (d420); käveleminen (d450); liikkuminen paikasta toiseen (d455); kulkuneuvojen käyttäminen (d470); ajaminen (d475)

d 469 Käveleminen ja liikkuminen, muu määriteltä ja määrittelemätön*Liikkuminen kulkuneuvoilla (d470-d489)***d 470 Kulkuneuvojen käyttäminen**

Kulkuneuvojen käyttäminen matkustajana, kuten liikkuminen autolla, linja-autolla, rikshalla, eläimen vetämällä kulkuneuvolla, taksilla, junalla, raitiovaunulla, metrolla, laivalla tai lentokoneella.

Sisältää: ihmisvoimalla kulkevan kulkuneuvon käyttäminen; yksityisen tai julkisen moottorikäyttöisen kulkuneuvon käyttäminen

Ei sisällä: liikkuminen välineiden avulla (d465); ajaminen (d475)

d 4700 Ihmisvoimalla kulkevan kulkuneuvon käyttäminen

Kuljetettavana oleminen yhden tai useamman henkilön voimalla kulkevassa kulkuneuvossa, kuten rikshassa tai soutuveneessä.

d 4701 Yksityisen moottorikulkuneuvon käyttäminen

Kuljetettavana oleminen yksityisessä moottorikäyttöisessä kulkuneuvossa maalla, merellä tai ilmassa, kuten taksissa, tai yksityisomistuksessa olevassa moottoriveneessä tai lentokoneessa.

d 4702 Julkisen moottorikulkuneuvon käyttäminen

Kuljetettavana oleminen julkiseen liikenteeseen tarkoitettussa moottorikäyttöisessä kulkuneuvossa maalla, merellä tai ilmassa, kuten linja-autossa, junassa, metrossa tai lentokoneessa matkustaminen.

d 4708 Kulkuneuvojen käyttäminen, muu määritelty

d 4709 Kulkuneuvojen käyttäminen, määrittelemätön

d 475 Ajaminen

Ajoneuvon tai eläimen vetämän kulkuneuvon ohjaaminen ja kuljettaminen haluttuun suuntaan tai minkä tahansa muun kulkuneuvon kuljettaminen, kuten auto, polkupyörä, vene tai eläinvoimalla kulkeva kulkuväline.

Sisältää: ihmisvoimalla kulkevien, motorisoitujen tai eläinvoimalla kulkevien kulkuneuvojen kuljettaminen

Ei sisällä: liikkuminen välineiden avulla (d465); kulkuneuvojen käyttäminen (d470)

d 4750 Ihmisvoimalla kulkevan kulkuneuvon kuljettaminen

Ihmisvoimalla kulkevan kulkuneuvon kuljettaminen, kuten polkupyörä, kolmipyörä tai soutuvene.

d 4751 Moottorikulkuneuvon kuljettaminen

Moottorikulkuneuvon kuljettaminen, kuten auto, moottoripyörä, moottorivene tai lentokone.

d 4752 Eläinvoimalla kulkevan kulkuneuvon ajaminen

Eläinvoimalla kulkevan kulkuneuvon ajaminen, kuten hevosen vetämät kärryt tai vaunut.

d 4758 Ajaminen, muu määritelty

d 4759 Ajaminen, määrittelemätön

d 480 Matkustaminen ratsastaen

Matkustaminen eläimen selässä, kuten hevonen, härkä, kameli tai norsu.

Ei sisällä: ajaminen (d475); virkistäytyminen ja vapaa-aika (d920)

d 489 Liikkuminen kulkuneuvoilla, muu määritelty ja määrittelemätön

d 498 Liikkuminen, muu määritelty

d 499 Liikkuminen, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 5

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN

Tässä pääluokassa käsitellään itsestä huolehtimista, peseytymistä ja kuivaamista, kehon ja kehon osien hoitamista, pukeutumista, ruokailemista ja juomista sekä omasta terveydestä huolehtimista.

d510 Peseytyminen

Kehon tai kehon osien peseminen ja kuivaaminen käyttäen vettä ja tarkoituksenmukaisia puhdistus- ja kuivausvälineitä sekä peseytymisen menetelmiä, kuten kylpeminen, suihkussa käynti, käsien, jalkojen, kasvojen ja hiusten peseminen sekä pyyhkeellä kuivaaminen.

Sisältää: kehon osien tai koko kehon peseminen; ja kuivaaminen

Ei sisällä: kehon osien hoitaminen (d520); WC:ssä käyminen (d530)

d5100 Kehon osien peseminen

Kehon osien, kuten käsien, kasvojen, jalkojen, hiusten tai kynsien peseminen käyttäen vettä, saippuaa ja muita aineita.

d5101 Koko kehon peseminen

Koko kehon peseminen, kuten kylpeminen tai suihkussa käyminen käyttäen vettä, saippuaa tai muita aineita.

d5102 Kuivaaminen

Kehon tai kehon osien kuivaaminen, kuten peseytymisen jälkeen käyttäen pyyhettä tai muita kuivaamisen keinoja.

d5108 Peseytyminen, muu määritelty

d5109 Peseytyminen, määrittelemätön

d520 Kehon osien hoitaminen

Niiden kehonosien hoitaminen, jotka edellyttävät enemmän kuin peseminen ja kuivaaminen, kuten iho, kasvot, hampaat, päänahka, kynnet ja genitaalialueet.

Sisältää: ihon, kasvojen, hampaiden, hiusten, sormien ja varpaiden kynsien hoitaminen

Ei sisällä: peseytyminen (d510); WC:ssä käyminen (d530)

d5200 Ihon hoitaminen

Ihon kudoksista ja kosteudesta huolehtiminen, kuten kovettumien ja känsien poisto, ihovoiteiden tai kosmetiikan käyttäminen.

d 5201 Hampaiden hoitaminen

Hampaiden puhtaudesta huolehtiminen, kuten hampaiden harjaus, hammasvälien puhdistus sekä tekohampaiden ja ortoosien hoito.

d 5202 Hiusten/parran hoitaminen

Hiusten ja kasvojen karvoituksesta huolehtiminen, kuten kampaaminen, muotoilu, ajaminen ja siistiminen.

d 5203 Sormenkynsien hoitaminen

Sormenkynsien puhdistaminen, leikkaaminen tai siistiminen.

d 5204 Varpaankynsien hoitaminen

Varpaankynsien puhdistaminen, leikkaaminen tai siistiminen.

d 5208 Kehon osien hoitaminen, muu määritelty**d 5209 Kehon osien hoitaminen, määrittelemätön****d 530 WC:ssä käyminen**

WC-käynnin suunnitteleminen ja toteuttaminen kehon jätteaineiden poistamiseksi (kuukautisvuoto, virtsaaminen ja ulostaminen), ja siistiytyminen sen jälkeen.

Sisältää: virtsaamisen ja ulostamisen sääteleminen ja kuukautisvuodosta huolehtiminen

Ei sisällä: peseytyminen (d510); kehon osien hoitaminen (d520)

d 5300 Virtsaamisen sääteleminen

Virtsaamistapahtuman koordinoiminen ja hoitaminen, kuten virtsaamistarpeen tunnistaminen, sopivaan asentoon pääseminen, tarkoituksenmukaisen virtsaamispaikan valitseminen ja sinne pääseminen, vaatteiden käsitteleminen ennen ja jälkeen virtsaamisen sekä siistiytyminen virtsaamisen jälkeen.

d 5301 Ulostamisen sääteleminen

Ulostamistapahtuman koordinoiminen ja hoitaminen, kuten ulostamistarpeen tunnistaminen, sopivaan asentoon pääseminen, tarkoituksenmukaisen ulostamispaikan valitseminen ja sinne pääseminen, vaatteiden käsitteleminen ennen ja jälkeen ulostamisen sekä siistiytyminen ulostamisen jälkeen.

d 5302 Kuukautisista huolehtiminen

Kuukautisista huolehtiminen, huolenpidon suunnitteleminen ja koordinoiminen, kuten kuukautisten alkamisen ennakoiminen ja kuukautissuojien käyttäminen.

d 5308 WC:ssä käyminen, muu määritelty**d 5309 WC:ssä käyminen, määrittelemätön**

d540 Pukeutuminen

Koordinoitujen toimien ja tehtävien suorittaminen vaatteiden ja jalkineiden pukeutukseksi ja riisumiseksi sopivassa järjestyksessä ilmastolliset olosuhteet ja sosiaalinen tilanne huomioon ottaen, kuten paitojen, puseroiden, hameiden, housujen, alusvaatteiden, sarin, kimonon, sukkahousujen, hattujen, käsineiden, takkien, kenkien, saappaiden, sandaalien ja tossujen pukeminen, sovittaminen ja riisuminen.

Sisältää: vaatteiden ja jalkineiden pukeminen ja riisuminen sekä vaatetuksen asianmukainen valitseminen

d5400 Vaatteiden pukeminen

Koordinoitujen tehtävien suorittaminen kehon eri osien vaatettamiseksi, kuten vaatteiden pukeminen pään, käsivarsien ja hartioiden yli sekä ylä- ja alavartalon pukeminen; käsineiden ja päähineen pukeminen.

d5401 Vaatteiden riisuminen

Koordinoitujen tehtävien suorittaminen vaatteiden riisumiseksi eri osista kehoa, kuten vaatteiden riisuminen pään yli, käsivarsilta ja hartioilta sekä vaatteiden riisuminen ylä- ja alavartalolta; käsineiden ja päähineiden riisuminen.

d5402 Jalkineiden pukeminen

Koordinoitujen tehtävien suorittaminen sukkien ja jalkineiden päälle pukemiseksi.

d5403 Jalkineiden riisuminen

Koordinoitujen tehtävien suorittaminen sukkien ja jalkineiden riisumiseksi.

d5404 Asianmukaisen vaatetuksen valitseminen

Pukeutuminen noudattaen oman yhteisön tai kulttuurin sisäisiä tai ulkoisia pukeutumissääntöjä ja -käytäntöjä sekä pukeutuminen ilmastoon sopivalla tavalla.

d5408 Pukeutuminen, muu määritelty**d5409 Pukeutuminen, määrittelemätön****d550 Ruokaileminen**

Koordinoitujen toimien ja tehtävien suorittaminen tarjoillun ruoan syömiseksi, ruoan suuhun viemiseksi ja sen nauttimiseksi kulttuurisesti hyväksyttävillä tavoilla pilkkomalla ruoka, käyttämällä ruokailuvälineitä, avaamalla pullot ja purkit sekä osallistumalla erilaisiin ruokailutilanteisiin.

Ei sisällä: juominen (d560)

d 560 Juominen

Juoma-astian ottaminen ja siitä kiinni pitäminen, juoman vieminen suuhun ja sen nauttiminen kulttuurisesti hyväksyttävillä tavoilla sekoittamalla ja kaatamalla juomat, avaamalla pullot ja kannut, juomalla pillin läpi tai juomalla juoksevaa vettä hanasta tai lähteestä; rintaruokinta.

Ei sisälly: ruokaileminen (d550)

d 570 Omasta terveydestä huolehtiminen

Fyysisen mukavuuden, terveyden sekä fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin varmistaminen, kuten ruokavalion noudattaminen ja riittävän fyysisen aktiivisuuden ylläpitäminen, sopivasta lämpötilasta huolehtiminen, terveysriskien välttäminen ja turvaseksistä huolehtiminen, mukaan lukien kondomien käyttö, rokotussuojat ja säännöllisissä lääkärintarkastuksissa käyminen.

Sisältää: fyysisen mukavuuden varmistaminen; ruokavaliosta ja fyysisestä kunnosta huolehtiminen; oman terveyden ylläpitäminen

d 5700 Fyysisen mukavuuden varmistaminen

Itsestä huolehtiminen tiedostamalla, että on tarpeen varmistaa oman kehon hyvä asento, sopiva lämpötila sekä riittävä valaistus ja että myös varmistaa nämä.

d 5701 Ruokavaliosta ja fyysisestä kunnosta huolehtiminen

Itsestä huolehtiminen tiedostamalla, että on tarpeen valita ja käyttää ravitsevaa ruokaa sekä ylläpitää fyysistä kuntoa ja että myös huolehtii näistä.

d 5702 Oman terveyden ylläpitäminen

Itsestä huolehtiminen tiedostamalla, että on tarpeen huolehtia omasta terveydestä ja että myös toimii sen vaatimalla tavalla reagoiden terveysriskeihin sekä ennaltaehkäisten huonokuntoisuutta, kuten hakeamalla ammattiapua; lääketieteellisten ja muiden terveysohjeiden noudattaminen; terveysriskien välttäminen, kuten fyysiset vammat, tartuntataudit, päihteiden ja huumeiden käyttö sekä sukupuolitaudit.

d 5708 Omasta terveydestä huolehtiminen, muu määrittely**d 5709 Omasta terveydestä huolehtiminen, määrittelemätön****d 598 Itsestä huolehtiminen, muu määrittely****d 599 Itsestä huolehtiminen, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 6

KOTIELÄMÄ

Tässä pääluokassa käsitellään kotona päivittäin toteutettuja toimia ja tehtäviä. Kotielämän alueisiin sisältyy asunnon, ruoan, vaatteiden ja muiden välttämättömyyshyödykkeiden ja -tarvikkeiden hankkiminen, kodin siivoaminen ja kotiin liittyvien korjaustöiden suorittaminen, omista ja muiden omistamista kotitalouteen kuuluvista esineistä huolehtiminen sekä muiden henkilöiden avustaminen.

Välttämättömyyshyödykkeiden ja -tarvikkeiden hankkiminen (d610-d629)

d 610 Asunnon hankkiminen

Talon, huoneiston tai muun asunnon ostaminen, vuokraaminen, kalustaminen ja järjesteleminen.

Sisältää: asunnon ostaminen tai vuokraaminen ja sen kalustaminen

Ei sisällä: tavaroiden ja palveluiden hankkiminen (d620); kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen (d650)

d 6100 Asunnon ostaminen

Talon, huoneiston tai muun asunnon hankkiminen omaan omistukseen.

d 6101 Asunnon vuokraaminen

Toisen henkilön omistuksessa olevan talon, huoneiston tai muun asunnon käyttöoikeuden hankkiminen korvausta vastaan.

d 6102 Asunnon kalustaminen

Asunnon huonekalujen, kalusteiden ja muiden varusteiden hankkiminen, järjesteleminen ja huoneiden sisustaminen.

d 6108 Asunnon hankkiminen, muu määritelty

d 6109 Asunnon hankkiminen, määrittelemätön

d 620 Tavaroiden ja palveluiden hankkiminen

Päivittäisessä elämässä tarvittavien kaikkien tavaroiden ja palveluiden valitseminen, hankkiminen ja kuljettaminen, kuten ruoan, juoman, vaatteiden, siivousvälineiden, polttoaineen, kotitalousvälineiden, taloustarvikkeiden, keittoastoiden, kotitalouslaitteiden ja työkalujen valitseminen, hankkiminen, kuljettaminen ja säilyttäminen; kotitaloustarvikkeiden ja muiden kotitalouspalveluiden hankkiminen.

Sisältää: ostosten tekeminen ja päivittäisten perustarvikkeiden kerääminen

Ei sisällä: asunnon hankkiminen (d610)

d 6200 Ostosten tekeminen

Päivittäisessä elämässä tarvittavien tavaroiden ja palvelujen hankkiminen rahanvaihtoa vastaan (johon kuuluu toisen henkilön antama neuvonta ja ohjaus ostosten tekemisestä), kuten ruoan, juoman, siivousvälineiden, kotitaloustarvikkeiden ja vaatteiden valitseminen kaupasta tai marketista; tarvittavien esineiden laadun ja hinnan vertaileminen, valituista ostoksista neuvottelemine ja niiden maksaminen sekä niiden kuljettaminen kotiin.

d 6201 Päivittäisten perustarvikkeiden ja tarveaineiden kerääminen

Päivittäisessä elämässä tarvittavien tavaroiden ja palvelujen hankkiminen ilman rahanvaihtoa (johon kuuluu toisen henkilön antama neuvonta ja ohjaus välttämättömyshyödykkeiden hankinnasta), kuten vihannes- ja hedelmäsatojen korjaaminen sekä veden ja polttoaineen hankkiminen.

d 6208 Tavaroiden ja palvelujen hankkiminen, muu määritely**d 6209 Tavaroiden ja palvelujen hankkiminen, määrittelemätön****d 629 Välttämättömyshyödykkeiden ja -tarvikkeiden hankkiminen, muu määritely ja määrittelemätön***Kotitaloustehtävät (d630-d649)***d 630 Aterioiden valmistaminen**

Aterioiden suunnitteleminen, järjestäminen, valmistaminen ja tarjoileminen sekä itselle että muille, kuten ruokalistan laatiminen, syötävän ruoan ja juoman valitseminen, ruoka-aineiden yhdistäminen aterian valmistuksessa, lämpimien ruokien ja kylmien juomien ja ruokien valmistaminen, sekä valmiin ruoan tarjoileminen.

Sisältää: yksinkertaisten ja monimutkaisten aterioiden valmistaminen

Ei sisällä: ruokaileminen (d550); juominen (d560); tavaroiden ja palvelujen hankkiminen (d620); kotitaloustöiden tekeminen (d640); kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen (d650); muiden henkilöiden avustaminen (d660)

d 6300 Yksinkertaisten aterioiden valmistaminen

Sellaisen aterian järjestäminen, valmistaminen ja tarjoileminen, johon tarvitaan vain vähän valmistusaineita ja jonka valmistus- ja tarjoilumenetelmät ovat yksinkertaisia, kuten välipala tai pienen aterian valmistaminen ja ruoka-aineiden muuttaminen toisenlaisiksi leikkaamalla, sekoittamalla, keittämällä tai lämmittämällä, kuten riisi ja perunat.

d 6301 Monimutkaisten aterioiden valmistaminen

Sellaisen aterian suunnitteleminen, järjestäminen, valmistaminen ja tarjoileminen, johon tarvitaan lukuisia ruoka-aineita ja jonka valmistus- ja tarjoilumenetelmät ovat monimutkaisia tai moniosaisia, kuten usean ruokalajin aterian suunnitteleminen, ja ruoka-aineiden muuttaminen toisenlaisiksi kuorimalla, viipaloimalla, sekoittamalla, vaivaamalla ja hämmentämällä, sekä aterian esille asettaminen ja tarjoileminen tilanteeseen ja kulttuuriin sopivalla tavalla.

Ei sisällä: kotitalouskoneiden käyttäminen (d6403)

d 6308 Aterioiden valmistaminen, muu määritelty**d 6309 Aterioiden valmistaminen, määrittelemätön****d 640 Kotitaloustöiden tekeminen**

Kotitalouden hoitaminen siivoamalla asuntoa, pesemällä pyykkiä, käyttämällä kotitalouskoneita, säilyttämällä ruokaa ja hävittämällä jätteet, kuten tasojen, seinien sekä muiden pintojen pyyhkiminen, luuttuaminen ja peseminen; talousroskien kerääminen ja poisvieminen; huoneiden, kaappien ja laatikoiden siistiminen; pyykin kerääminen, peseminen, kuivaaminen, viikkaaminen ja silittäminen; jalkineiden siistiminen; luutien, harjojen ja pölyimureiden käyttäminen; pyykinpesukoneiden, kuivaajien ja silitysrautojen käyttäminen.

Sisältää: vaatteiden ja asusteiden peseminen ja kuivaaminen; keittoalueen ja keittiötarvikkeiden puhdistaminen; asunnon siivoaminen; kotitalouskoneiden käyttäminen, päivittäisten hyödykkeiden säilyttäminen ja jätteiden hävittäminen

Ei sisällä: asunnon hankkiminen (d610); tavaroiden ja palvelujen hankkiminen (d620); aterioiden valmistaminen (d630); kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen (d650); muiden henkilöiden avustaminen (d660)

d 6400 Vaatteiden ja asusteiden peseminen ja kuivaaminen

Vaatteiden ja asusteiden peseminen käsin ja nostaminen kuivumaan.

d 6401 Keittoalueen ja keittiötarvikkeiden puhdistaminen

Keittämisen jälkeinen siivoaminen, kuten astioiden, patojen ja pannujen ja keittovälineiden tiskaaminen sekä pöydän ja lattian siivoaminen keitto- ja ruokailualueelta.

d 6402 Asunnon siivoaminen

Kotitalouden ja asunnon siivoaminen siistimällä ja pölyttämällä, pyyhkimällä tai luuttuamalla lattiat, pesemällä ikkunat ja seinät, puhdistamalla kylpyhuoneet ja vessat sekä puhdistamalla huonekalut.

d 6403 Kotitalouskoneiden käyttäminen

Erilaisten kotitalouskoneiden käyttäminen, kuten pesukone, kuivaaja, silitysrauta, pölyimuri ja astianpesukone.

d 6404 Päivittäisten hyödykkeiden säilyttäminen

Päivittäisessä elämässä tarvittavien ruokien, juomien, vaatteiden ja muiden hyödykkeiden säilyttäminen, ruoan valmistaminen säilytettäväksi purkittamalla, suolaamalla tai pakastamalla sekä ruoan säilyttäminen tuoreena ja suojassa eläimiltä.

d 6405 Jätteiden hävittäminen

Kotitalousjätteiden, kuten roskien ja jätteiden hävittäminen, valmistaminen hävitettäväksi, jäteastioiden käyttäminen; jätteiden polttaminen.

d 6408 Kotitaloustöiden tekeminen, muu määritely**d 6409 Kotitaloustöiden tekeminen, määrittelemätön****d 649 Kotitaloustehtävät, muu määritely ja määrittelemätön**

Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen ja muiden henkilöiden avustaminen (d650-d669)

d 650 Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen

Kotitalouteen kuuluvien tavaroiden sekä henkilökohtaisten esineiden huoltaminen ja korjaaminen, kuten asunnon ja sen irtaimiston, vaatteiden, kulkuneuvojen, apuvälineiden, kasvien ja eläinten hoitaminen, huoneiden maalaaminen ja tapetoiminen, huonekalujen ja putkistojen korjaaminen, kulkuneuvojen käyttökelpoisuuden varmistaminen, kasvien kasteleminen sekä lemmikki- ja kotieläinten siistiminen ja ruokkiminen.

Sisältää: vaatteiden valmistaminen ja korjaaminen; asunnosta, huonekaluista ja kodinkoneista huolehtiminen; kulkuneuvoista huolehtiminen; apuvälineistä huolehtiminen; kasveista (sisä- ja ulkokasveista) ja eläimistä huolehtiminen

Ei sisällä: asunnon hankkiminen (d610); tavaroiden ja palvelujen hankkiminen (d620); kotitaloustöiden tekeminen (d640); muiden henkilöiden avustaminen (d660); vastikkeellinen työ (d850)

d 6500 Vaatteiden valmistaminen ja korjaaminen

Vaatteiden valmistaminen ja korjaaminen, kuten ompeleminen, kunnostaminen, paikkaaminen; nappien ja kiinnikkeiden ompeleminen; vaatteiden silittäminen sekä jalkineiden kunnostaminen ja kiillottaminen.

Ei sisällä: kotitalouskoneiden käyttäminen (d6403)

d 6501 Asunnosta ja huonekaluista huolehtiminen

Asunnon, sen ulkotilojen, sisätilojen ja irtaimiston huoltaminen ja korjaaminen, kuten maalaaminen, sisustaminen ja huonekalujen kunnostaminen sekä korjauksessa tarvittavien työkalujen käyttäminen.

d 6502 Kodinkoneista huolehtiminen

Keittämiseen, siivoamiseen ja kunnostustöihin tarvittavien kaikkien kodinkoneiden korjaaminen ja huoltaminen, kuten työkalujen voiteleminen ja korjaaminen sekä pesukoneen huoltaminen.

d 6503 Kulkuneuvoista huolehtiminen

Henkilökohtaisessa käytössä olevien moottorikäyttöisten ja ei-moottorikäyttöisten kulkuneuvojen, kuten polkupyörän, kärryn, auton tai veneen korjaaminen ja huoltaminen.

d 6504 Apuvälineistä huolehtiminen

Apuvälineiden korjaaminen ja huoltaminen, kuten proteesit, ortoosit, kotitaloudesta ja itsestä huolehtimisen erityisvälineet ja apuvälineet; liikkumisen apuvälineiden kunnossapitäminen ja korjaaminen, kuten kävelykepit, kävelytuki, pyörätuoli ja skootteri; ja kommunikaation ja vapaa-ajan apuvälineiden kunnossapitäminen.

d 6505 Sisä- ja ulkokasvien hoitaminen

Sisä- ja ulkotiloissa olevien kasvien hoitaminen, kuten istutus, kastelu ja lannoitus; puutarhanhoito ja ruokakasvien kasvattaminen omaan käyttöön.

d 6506 Eläinten hoitaminen

Kotieläinten ja lemmikkieläinten hoitaminen, kuten ruokkiminen, puhdistaminen, harjaaminen ja ulkoiluttaminen; eläinten ja lemmikkien terveydestä huolehtiminen; hoidon suunnitteleminen, kun ei ole itse paikalla.

d 6508 Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen, muu määritelty**d 6509 Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen, määrittelemätön****d 660 Muiden henkilöiden avustaminen**

Samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden avustaminen kotona ja kodin ulkopuolella oppimisessa, kommunikaatiossa, itsestä huolehtimisessa ja liikkumisessa; kiinnostuksen osoittaminen samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden hyvinvointia kohtaan.

Sisältää: muiden henkilöiden avustaminen itsestä huolehtimisessa, liikkumisessa, kommunikaatiossa, sosiaalisissa suhteissa, ravitsemuksessa ja terveyden ylläpitämisessä

Ei sisällä: vastikkeellinen työ (d850)

- d 6600 Muiden henkilöiden avustaminen itsestä huolehtimisessa**
Samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden avustaminen itsestä huolehtimisessa, kuten ruokailu, peseytyminen ja pukeutuminen; lasten, tai samaan kotitalouteen kuuluvien sairaiden, tai niiden henkilöiden hoitaminen, joilla on vaikeuksia oman itsensä perushoidossa; toisten henkilöiden avustaminen WC-käynnissä.
- d 6601 Muiden henkilöiden avustaminen liikkumisessa**
Samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden avustaminen erilaisissa tekemisissä ja kodin ulkopuolella, kuten naapurustossa tai kaupungin keskustassa liikkumisessa, kouluun menossa tai koulusta pois tulossa, työpaikalle tai jonnekin muualle menossa.
- d 6602 Muiden henkilöiden avustaminen kommunikoinnissa**
Samaan kotitalouteen kuuluvien tai muiden henkilöiden avustaminen kommunikaatiossa, kuten puhumisen, kirjoittamisen tai lukemisen avustaminen.
- d 6603 Muiden henkilöiden avustaminen sosiaalisissa suhteissa**
Samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden avustaminen sosiaalisissa suhteissa, kuten kanssakäymisen aloittaminen, ylläpitäminen tai lopettaminen.
- d 6604 Muiden henkilöiden avustaminen ravitsemuksessa**
Samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden avustaminen ravitsemuksessa, kuten aterioiden valmistaminen ja syöminen.
- d 6605 Muiden henkilöiden avustaminen terveyden ylläpitämisessä**
Samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden avustaminen virallisessa ja epävirallisessa terveydenhoidossa, kuten lasten säännöllisten terveystarkastusten varmistaminen tai sen tarkistaminen, että vanhempi sukulainen ottaa tarvittavan lääkityksen.
- d 6608 Muiden henkilöiden avustaminen, muu määritely**
- d 6609 Muiden henkilöiden avustaminen, määrittelemätön**
- d 669 Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen ja muiden henkilöiden avustaminen, muu määritely ja määrittelemätön**
- d 698 Kotielämä, muu määritely**
- d 699 Kotielämä, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 7

HENKILÖIDEN VÄLINEN VUORO- VAIKUTUS JA IHMISSUHTEET

Tässä pääluokassa käsitellään henkilöiden välisiä, asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivia perustavia ja monimutkaisia vuorovaikutussuhteita ja niiden edellyttämiä toimia ja tehtäviä (toisilleen vieraat henkilöt, ystävät, sukulaiset, perheenjäsenet ja parisuhteessa olevat henkilöt).

Henkilöiden välinen yleisluonteinen vuorovaikutus (d710-d729)

d 710 Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus

Henkilöiden välinen vuorovaikutus asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla, kuten asianmukaisen huomaavaisuuden ja arvostuksen osoittaminen tai toisten henkilöiden tunteisiin vastaaminen.

Sisältää: kunnioitus, lämpö, arvonanto ja suvaitsevaisuuden osoittaminen ihmissuhteissa; kritiikkiin ja sosiaalisiin vihjeisiin vastaaminen ihmissuhteissa; tilanteeseen sopivan fyysisen kontaktin käyttäminen ihmissuhteissa

d 7100 Kunnioitus ja lämpö ihmissuhteissa

Huomaavaisuuden ja arvostuksen osoittaminen ja niihin vastaaminen asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla.

d 7101 Arvonanto ihmissuhteissa

Tyytyväisyyden ja kiitollisuuden osoittaminen ja niihin vastaaminen asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla.

d 7102 Suvaitsevaisuus ihmissuhteissa

Käyttäytymisen ymmärtämisen ja hyväksymisen osoittaminen ja niihin vastaaminen asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla.

d 7103 Kritiikki ihmissuhteissa

Suoraan tai epäsuorasti ilmaistujen mielipide-erojen tai erimielisyyksien esittäminen ja niihin vastaaminen asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla.

d 7104 Sosiaaliset vihjeet ihmissuhteissa

Sopivien merkkien ja vihjeiden antaminen ja niihin reagoiminen sosiaalisessa kanssakäymisessä.

d 7105 Fyysinen kontakti ihmissuhteissa

Fyysisen kontaktin luominen toiseen ihmiseen ja siihen vastaaminen asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla.

d 7108 Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus, muu määritely

d 7109 Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus, määrittelemätön

d 720 Henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus

Vuorovaikutussuhteiden ylläpitäminen ja suhteiden hoitaminen asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla, kuten säätelemällä tunteita ja mielijohteita, kontrolloimalla kielellistä ja fyysistä aggressiivisuutta, toimimalla itsenäisesti vuorovaikutussuhteissa ja noudattamalla sosiaalisia sääntöjä ja sopimuksia.

Sisältää: ihmissuhteiden luominen ja niiden päättäminen; käyttäytymisen säätelemisen vuorovaikutussuhteissa; sosiaalisten sääntöjen mukainen vuorovaikuttaminen; sosiaalisen tilan säilyttäminen

d 7200 Ihmissuhteiden luominen

Vuorovaikutussuhteiden aloittaminen ja ylläpitäminen joko lyhyen tai pitkän aikaa asiayhteyteen tai sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla, kuten itsensä esitteleminen muille, ystävyys ja ammatillisten suhteiden hankkiminen ja vakiinnuttaminen, sellaisen ihmissuhteen aloittaminen, josta voi tulla pysyvä, romanttinen tai intiimi.

d 7201 Ihmissuhteiden päättäminen

Vuorovaikutussuhteen päättäminen asiayhteyteen tai sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla, kuten tilapäisen ihmissuhteen päättäminen vierailun loputtua, pitkäaikaisen ystävyysuhteen päättäminen muualle muuttamisen yhteydessä tai suhteen päättäminen työtovereihin, virkatovereihin ja palveluiden järjestäjiin sekä romanttisen tai intiimin ihmissuhteen päättäminen

d 7202 Käyttäytymisen säätely vuorovaikutussuhteessa

Tunteiden ja mielijohteiden sekä kielellisen ja fyysisen aggressiivisuuden säätelemisen vuorovaikutussuhteissa toisiin henkilöihin asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla.

d 7203 Sosiaalisten sääntöjen mukainen vuorovaikutus

Toimiminen itsenäisesti sosiaalisissa vuorovaikutussuhteissa ja oman roolin, aseman tai muun sosiaalisen statuksen edellyttämien sosiaalisten sopimusten noudattaminen vuorovaikutuksessa toisten henkilöiden

d 7204 Sosiaalisen tilan säilyttäminen

Itsen ja muiden välisen etäisyyden tiedostaminen ja säilyttäminen asia- ja kulttuuriyhteyteen sekä sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla.

d 7208 Henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus, muu määritely

d 7209 Henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus, määrittelemätön

d 729 Henkilöiden välinen yleisluonteinen vuorovaikutus, muu määritely ja määrittelemätön

Henkilöiden välinen erityinen vuorovaikutus (d730-d779)

d 730 Yhteydenpito vieraisiin henkilöihin

Väliaikaisen kontaktin tai yhteyden ottaminen vieraisiin henkilöihin erityisiä tarkoituksia varten, kuten tietä kysyttäessä tai ostoksia tehtäessä.

d 740 Muodolliset ihmissuhteet

Erityisten muodollisten ihmissuhteiden luominen ja ylläpitäminen, kuten suhteet työnantajiin, ammatti-ihmisiin ja palveluntuottajiin.

Sisältää: yhteydenpito auktoriteetteihin, alaisiin ja tasavertaisessa asemassa oleviin henkilöihin

d 7400 Yhteydenpito auktoriteetteihin

Muodollisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen henkilöihin, joilla on vaikutusvaltaa tai korkeampi asema tai arvovaltaa omaan sosiaaliseen asemaan verrattuna, kuten työnantajaan.

d 7401 Yhteydenpito alaisiin

Muodollisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen henkilöihin, joilla on alempi asema tai vähemmän arvovaltaa omaan sosiaaliseen asemaan verrattuna, kuten työntekijään tai apulaiseen.

d 7402 Yhteydenpito tasavertaisessa asemassa oleviin henkilöihin

Muodollisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen henkilöihin, jotka ovat tasavertaisessa auktoriteetti-, vaikutusvalta- tai arvoasemassa verrattuna omaan sosiaaliseen asemaan.

d 7408 Muodolliset ihmissuhteet, muu määriteltä

d 7409 Muodolliset ihmissuhteet, määrittelemätön

d 750 Vapaamuotoiset sosiaaliset ihmissuhteet

Sellaisten ihmissuhteiden solmiminen, kuten satunnainen suhde samassa yhteisössä tai talossa asuviin ihmisiin tai työ-, opiskelu- ja leikkivereihin tai samanlaisen taustan tai ammatin omaaviin henkilöihin.

Sisältää: vapaamuotoiset suhteet ystävien, naapureiden, tuttavien, samassa talossa asuvien ja ikätovereiden kanssa

d 7500 Vapaamuotoiset ystävyysuhteet

Sellaisten ystävyysuhteiden luominen ja ylläpitäminen, joita luonnehtivat molemminpuolinen arvostus ja yhteiset mielenkiinnon kohteet.

d 7501 Vapaamuotoiset naapuruussuhteet

Vapaamuotoisten ihmissuhteiden luominen ja ylläpitäminen naapurustossa tai läheisillä asuinalueilla asuviin henkilöihin.

d 7502 Vapaamuotoiset tuttavuussuhteet

Vapaamuotoisten ihmissuhteiden luominen ja ylläpitäminen henkilöihin, jotka tuntee, mutta jotka eivät ole läheisiä tuttavina.

d 7503 Vapaamuotoiset ihmissuhteet samassa talossa asuvien kanssa

Vapaamuotoisten ihmissuhteiden luominen ja ylläpitäminen, missä tahansa tarkoituksessa, samassa omistus- tai vuokratilassa tai muussa asumuksessa asuviin henkilöihin.

d 7504 Vapaamuotoiset ihmissuhteet ikätovereiden kanssa

Vapaamuotoisten ihmissuhteiden luominen ja ylläpitäminen henkilöihin, jotka ovat samanikäisiä ja joilla on jokin yhteinen harrastus tai muu yhteinen piirre.

d 7508 Vapaamuotoiset sosiaaliset ihmissuhteet, muu määritelty**d 7509 Vapaamuotoiset sosiaaliset ihmissuhteet, määrittelemätön****d 760 Perhesuhteet**

Sukulaisuussuhteiden luominen ja ylläpitäminen, kuten ydinperheessä, laajennetussa perheessä, kasvatus- tai adoptioperheessä ja ottolapsi-ottovanhemmat suhteessa sekä kaukaisemmissa sukulaisuussuhteissa, kuten suhteissa pikkuserkkuihin tai holhoojiin.

Sisältää: vanhemman suhde lapseen, lapsen suhde vanhempaan, sisarusuhteet ja laajennetun perheen jäsenten väliset suhteet

d 7600 Vanhemman suhde lapseen

Vanhemmaksi tuleminen ja vanhempana oleminen sekä biologisesti että adoption kautta, kuten lapsen saaminen ja lapseen suhteessa oleminen tai vanhemmuussuhteen luominen ja ylläpitäminen adoptiolapsen ja fyysisen, henkisen ja emotionaalisen huolenpidon antaminen biologiselle tai adoptiolapselle.

d 7601 Lapsen suhde vanhempaan

Suhteiden luominen ja ylläpitäminen omiin vanhempiin, kuten vanhempien totteleminen lapsena tai vanhemmista huolehtiminen aikuisena.

d 7602 Sisarusuhteet

Sisarusuhteiden luominen ja ylläpitäminen niiden henkilöiden välillä, joilla syntyperän, adoption tai avioliiton perusteella on yksi yhteinen vanhempi tai yhteiset vanhemmat.

d 7603 Laajennetun perheen sisäiset suhteet
Perhesuhteiden luominen ja ylläpitäminen henkilön laajennetun perheen jäsenten välillä, kuten serkut, tädit ja sedät sekä isovanhemmat.

d 7608 Perhesuhteet, muu määritely

d 7609 Perhesuhteet, määrittelemätön

d 770 Intiimit ihmissuhteet

Läheisten tai romanttisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen sellaisten henkilöiden välillä, kuten aviovaimo ja aviomies, rakastavaiset tai seksuaalikumppanit.

Sisältää: romanttiset suhteet, aviopuolisoiden väliset suhteet ja seksuaalisuhteet

d 7700 Romanttiset suhteet

Sellaisen ihmissuhteen luominen ja ylläpitäminen, joka perustuu emotionaaliseen ja fyysiseen vetovoimaan ja joka saattaa johtaa pitkäaikaiseen intiimiin suhteeseen.

d 7701 Puolisosuhteet

Luonteeltaan laillisen intiimin ihmissuhteen luominen ja ylläpitäminen, kuten avioliitto, mukaan lukien kihlattuna, laillisena aviovaimona tai aviomiehenä tai avopuolisona oleminen.

d 7702 Seksuaalisuhteet

Luonteeltaan seksuaalisen suhteen luominen ja ylläpitäminen aviopuolisoon tai muuhun henkilöön.

d 7708 Intiimit ihmissuhteet, muu määritely

d 7709 Intiimit ihmissuhteet, määrittelemätön

d 779 Henkilöiden välinen erityinen vuorovaikutus, muu määritely ja määrittelemätön

d 798 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet, muu määritely

d 799 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 8

KESKEISET ELÄMÄNALUEET

Tässä pääluokassa käsitellään tehtäviä ja toimia, joita tarvitaan osallistuttaessa opetukseen ja koulutukseen, työhön ja työllistymiseen sekä taloudelliseen toimintaan.

Opetus ja koulutus (d810-d839)

d 810 Informaali opetus

Oppiminen kotona tai muussa "epävirallisessa" ympäristössä, kuten käsityö- ja muiden taitojen oppiminen vanhemmilta tai muilta perheen jäseniltä, tai koti-opetus.

d 815 Esiopetus

Oppiminen koulutusjärjestelmän aloitustasolla, jonka ensisijainen tarkoitus on tutustuttaa lapsi koulumaiseen ympäristöön ja valmistaa häntä oppivelvollisuuteen, kuten taitojen hankkiminen päivähoitossa tai vastaavassa ympäristössä valmistauduttaessa kouluun menoon.

d 820 Kouluopetus

Kouluun pääseminen, kaikkiin kouluunkäyntiin liittyviin velvollisuuksiin ja oikeuksiin osallistuminen, ja kurssimateriaalien, oppiaineiden ja muiden opetussuunnitelmien mukaisten vaatimusten oppiminen peruskoulussa ja lukiossa, mukaan lukien osallistuminen säännölliseen kouluopetukseen, yhteistyö muiden oppilaiden kanssa, opettajien antamien ohjeiden noudattaminen, annettujen tehtävien ja projektien järjestäminen, opiskelu ja siihen liittyvien tehtävien ja projektien loppuunsaattaminen sekä eteneminen opetuksen ja koulutuksen muihin vaiheisiin.

d 825 Ammatillinen koulutus

Osallistuminen ammatillisen koulutusohjelman kaikkiin osa-alueisiin ja opetusohjelman mukaiseen opiskeluun valmistauduttaessa työllistymään elinkeinoharjoittajana, palvelussuhteessa tai ammatinharjoittajana.

d 830 Korkea-asteen koulutus

Korkea-asteen opetusohjelmiin osallistuminen yliopistoissa, korkeakouluissa ja ammattikorkeakouluissa ja opetussuunnitelmien mukaisten tutkintovaatimusten suorittaminen oppiarvoja, tutkintoja, todistuksia ja muita virallisesti hyväksytyjä tunnustuksia varten, kuten yliopiston kandidaatti- ja maisteritasoisen tutkinnon, lääketieteellisen tutkinnon tai muun korkeakoulututkinnon suorittaminen.

d 839 Opetus ja koulutus, muu määritelty ja määrittelemätön

Työ ja työllistyminen (d840-d859)

d840 Oppisopimuskoulutus (työhönvalmennus)

Osallistuminen työelämän valmennusohjelmiin, kuten oppisopimus, työharjoittelu ja työpaikkakoulutus.

Ei sisällä: ammatillinen koulutus (d825)

d845 Työnhaku, työpaikan säilyttäminen ja työn päättäminen

Työnhaku, työn löytäminen ja työn valitseminen, palkatuksi tuleminen ja työn vastaanottaminen, työpaikan säilyttäminen ja eteneminen palvelussuhteessa, elinkeinoharjoittajana tai ammatinharjoittajana, sekä työpaikan jättäminen asianmukaisella tavalla.

Sisältää: työnhaku; työhistorian tai ansioluettelon laatiminen; yhteydenotot työnantajiin ja työhaastatteluihin valmistautuminen; työpaikan säilyttäminen; oman työsuorituksen arviointi; irtisanoutuminen; työn päättäminen

d8450 Työnhaku

Työpaikan etsiminen ja valitseminen elinkeinoharjoittajana, ammatinharjoittajana tai muulla tavalla työllistettynä ja palkatuksi tulemiseen vaadittavien tehtävien suorittaminen, kuten työpaikalla käynti tai osallistuminen työhönottohaastatteluun.

d8451 Työpaikan säilyttäminen

Työhön liittyvien tehtävien suorittaminen ammatin, elinkeinoharjoittamisen tai muunlaisen työllistymisen säilyttämiseksi ja ylennysten saaminen tai muu työssä eteneminen.

d8452 Työn päättäminen

Työpaikan jättäminen tai siitä irtisanoutuminen asianmukaisella tavalla.

d8458 Työnhaku, työpaikan säilyttäminen ja työn päättäminen, muu määriteltä

d8459 Työnhaku, työpaikan säilyttäminen ja työn päättäminen, määrittelemätön

d 850 Vastikkeellinen työ

Osallistuminen palkattuna koko- tai osa-aikaisena työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana ammatin, elinkeinoharjoittamisen tai muunlaisen työllistymisen kaikkiin työvaiheisiin, kuten työnhaku ja työn saaminen, työn vaatimien tehtävien tekeminen, työaikojen noudattaminen, toisten työntekijöiden ohjaaminen tai ohjattuna oleminen ja tarvittavien tehtävien suorittaminen yksin tai ryhmässä.

Sisältää: yksityisyrittäjyys, osa-aika- ja kokopäivätyö

d 8500 Ammatinharjoittaminen

Osallistuminen itse hankittuun tai kehitettyyn työhön, tai tilaussopimuksella ilman muodollista työsuhdetta muille tehtävään vastikkeelliseen työhön, kuten kausiluonteinen maataloustyö, freelancekirjoittajana tai konsulttina toimiminen, lyhytaikaisessa tilaustyössä toimiminen, taiteilijana tai käsityöläisenä työskenteleminen, kaupan tai muun liiketoiminnan omistaminen ja harjoittaminen.

Ei sisällä: osa-aikatyö (d8501) tai kokopäivätyö (d8502)

d 8501 Osa-aikatyö

Osallistuminen palkattuna osa-aikaisena työntekijänä työn kaikkiin työvaiheisiin, kuten työnhaku ja työn saaminen, työn vaatimien työtehtävien tekeminen, työaikojen noudattaminen, toisten työntekijöiden ohjaaminen tai ohjattuna oleminen ja tarvittavien tehtävien suorittaminen yksin tai ryhmässä.

d 8502 Kokopäivätyö

Osallistuminen palkattuna kokopäiväisenä työntekijänä työn kaikkiin työvaiheisiin, kuten työnhaku ja työn saaminen, työn vaatimien tehtävien tekeminen, työaikojen noudattaminen, toisten työntekijöiden ohjaaminen tai ohjattuna oleminen ja tarvittavien tehtävien suorittaminen yksin tai ryhmässä.

d 8508 Vastikkeellinen työ, muu määritely**d 8509 Vastikkeellinen työ, määrittelemätön****d 855 Vastikkeeton työ**

Osallistuminen palkattomana osa-aikaisena tai kokopäiväisenä työntekijänä työn kaikkiin työvaiheisiin, mukaan lukien järjestetty työtoiminta, työn vaatimien tehtävien tekeminen, työaikojen noudattaminen, toisten työntekijöiden ohjaaminen tai ohjattuna oleminen ja tarvittavien tehtävien suorittaminen yksin tai ryhmässä, kuten vapaaehtoistyö, hyväntekeväisyystyö, työskentely yhteisössä tai uskonnollisessa ryhmässä ilman rahallista korvausta, vastikkeettomat kotityöt.

Ei sisällä: Pääluokka d6 Kotielämä

d 859 Työ ja työllistyminen, muu määritely ja määrittelemätön

Taloudellinen elämä (d860-d879)

d 860 Taloudelliset perustoimet

Osallistuminen mihin tahansa yksinkertaiseen taloudelliseen toimintaan, kuten ruoan ostaminen rahalla tai vaihtokauppa, tavaroiden ja palveluiden vaihtaminen; tai rahan säästäminen.

d 865 Vaativat taloudelliset toimet

Osallistuminen mihin tahansa monimutkaiseen taloudelliseen toimintaan, joka sisältää pääoman tai omaisuuden vaihtoa ja voiton muodostusta tai taloudellista etua ja arvoa, kuten yrityksen, tehtaan tai tuotantovälineiden ostaminen, pankki-tilin ylläpitäminen tai kaupankäynti hyödykkeillä.

d 870 Taloudellinen omavaraisuus

Yksityisten tai julkisten taloudellisten varojen hyväksikäyttö taloudellisen turvallisuuden takaamiseksi nykyisiä ja tulevia tarpeita varten.

Sisältää: henkilökohtaiset taloudelliset varat ja oikeudet julkiseen varainkäyttöön

d 8700 Henkilökohtaiset taloudelliset varat

Henkilökohtaisten tai yksityisten taloudellisten varojen hyväksikäyttö taloudellisen turvallisuuden takaamiseksi nykyisiä ja tulevia tarpeita varten.

d 8701 Oikeudet julkiseen varainkäyttöön

Oikeus julkisen rahoituksen hyväksikäyttöön taloudellisen turvallisuuden takaamiseksi nykyisiä ja tulevia tarpeita varten.

d 8708 Taloudellinen omavaraisuus, muu määritelty

d 8709 Taloudellinen omavaraisuus, määrittelemätön

d 879 Taloudellinen elämä, muu määritelty ja määrittelemätön

d 898 Keskeiset elämänalueet, muu määritelty

d 899 Keskeiset elämänalueet, määrittelemätön

PÄÄLUOKKA 9

YHTEISÖLLINEN, SOSIAALINEN JA KANSALAISELÄMÄ

Tässä pääluokassa käsitellään toimia ja tehtäviä, joita tarvitaan osallistuttaessa järjestettyyn sosiaaliseen elämään perheen ulkopuolella, lähiyhteisössä, sosiaalisessa elämässä ja kansalaistoiminnassa.

d910 Yhteisöllinen elämä

Osallistuminen yhteisöllisen, sosiaalisen elämän kaikkiin muotoihin, kuten toimintaan hyväntekeväisyysjärjestöissä tai kerhoissa tai ammattimaisissa sosiaalisissa järjestöissä.

Sisältää: epäviralliset ja viralliset yhdistykset; juhlallisuudet

Ei sisällä: vastikkeeton työ (d855); virkistäytyminen ja vapaa-aika (d920); uskonto ja hengellisyys (d930); poliittinen toiminta ja kansalaisuus (d950)

d9100 Epäviralliset yhdistykset

Osallistuminen yhteisiä mielenkiinnon kohteita jakavien henkilöiden järjestämiin sosiaalisiin tai yhteisöllisiin yhdistyksiin, kuten paikalliset sosiaaliset kerhot tai etninen ryhmätoiminta.

d9101 Viralliset yhdistykset

Osallistuminen ammatilliseen tai muuhun valikoituneeseen sosiaaliseen ryhmätoimintaan, kuten lakimiesten, lääkärien tai muiden akateemisten henkilöiden yhdistyksiin.

d9102 Juhlallisuudet

Osallistuminen ei-uskonnollisiin menoihin tai sosiaalisiin juhlallisuuksiin, kuten vihkiminen, hautajaiset tai siirtymäriittijuhlat.

d9108 Yhteisöllinen elämä, muu määritelty

d9109 Yhteisöllinen elämä, määrittelemätön

d920 Virkistäytyminen ja vapaa-aika

Osallistuminen leikki-, virkistys- tai muuhun vapaa-ajan toimintaan, kuten epäviralliset tai järjestetyt pelit ja urheilu, kuntoliikunta- ja rentoutumisohjelmat, huvielämä tai ajanvietteet, taidegallerioissa, museoissa, elokuvissa tai teattereissa käynnit; osallistuminen taide- tai käsityötoimintaan tai harrastuksiin, lukuharrastus, soittimien soittaminen; nähtävyyksiin tutustuminen, turismi ja huvimatkat.

Sisältää: peli ja leikki, urheilu, taiteet ja kulttuuri, taide- ja käsityöt, harrastukset ja sosiaalinen kanssakäyminen

Ei sisällä: matkustaminen ratsastaen (d480); vastikkeellinen työ (d850); vastikkeeton työ (d855); uskonto ja hengellisyys (d930); poliittinen toiminta ja kansalaisuus (d950)

d9200 Peli ja leikki

Osallistuminen sääntöpeleihin tai epämuodollisiin tai vapaamuotoisiin peleihin, kuten shakinpeluu, korttipelit tai lasten leikit.

d9201 Urheilu

Osallistuminen kilpailuihin ja vapaamuotoisiin tai virallisesti järjestettyihin peleihin tai urheilutapahtumiin, joihin voi osallistua yksin tai ryhmässä, kuten keilailu, voimistelu ja jalkapallo.

d9202 Taiteet ja kulttuuri

Taide- tai kulttuuritapahtumiin osallistuminen tai niiden arvostaminen, kuten teatterissa, elokuvissa, museossa tai taidegalleriassa käyminen tai teatterissa näytteleminen, vapaa-ajan lukeminen tai musiikki-instrumentin soittaminen.

d9203 Taide- ja käsityöt

Osallistuminen käsitöihin, kuten savenvalanta tai kutominen.

d9204 Harrastukset

Osallistuminen vapaa-ajan harrastuksiin, kuten postimerkkien, kolikoiden ja antiikin keräily.

d9205 Sosiaalinen kanssakäyminen

Osallistuminen epävirallisiin tai satunnaisiin tapaamisiin muiden ihmisten kanssa, kuten ystävien tai sukulaisten tapaaminen tai epäviralliset tapaamiset julkisilla paikoilla.

d9208 Virkistäytyminen ja vapaa-aika, muu määritelty**d9209 Virkistäytyminen ja vapaa-aika, määrittelemätön**

d 930 Uskonto ja hengellisyys

Osallistuminen uskonnolliseen ja hengelliseen toimintaan, järjestöihin ja käytäntöihin itsensä toteuttamiseksi, elämän merkityksen sekä uskonnollisten ja hengellisten arvojen löytämiseksi ja yhteyden luomiseksi korkeampaan voimaan, kuten kirkossa, temppelissä, moskeijassa tai synagogassa käyminen, rukoileminen tai laulaminen uskonnollisessa mielessä ja hengellisen mietiskelyn harjoittaminen.

Sisältää: järjestäytynyt uskonto ja hengellisyys

d 9300 Järjestäytyneet uskonnot

Osallistuminen järjestäytyneisiin uskonnollisiin juhlallisuuksiin, toimintaan ja tapahtumiin.

d 9301 Hengellisyys

Osallistuminen hengelliseen toimintaan ja tapahtumiin järjestäytyneen uskonnon ulkopuolella.

d 9308 Uskonto ja hengellisyys, muu määritelty**d 9309 Uskonto ja hengellisyys, määrittelemätön****d 940 Ihmisoikeudet**

Kaikista kansallisesti ja kansainvälisesti tunnustetuista oikeuksista nauttiminen, joista on tehty sopimus ihmisyyden nojalla, kuten ihmisoikeudet, jotka on tunnustettu YK:n ihmisoikeusjulistuksessa (1948) ja YK:n vammaisten henkilöiden yhdenvertaistamista koskevista yleisohjeista (1993); oikeus itsemääräämisoikeuteen tai autonomiaan; ja oikeus määrätä omasta kohtalostaan.

Ei sisällä: poliittinen toiminta ja kansalaisuus (d950)

d 950 Poliittinen elämä ja kansalaisuus

Osallistuminen sosiaaliseen, poliittiseen ja yhteiskunnalliseen elämään kansalaisena, jolla on virallinen kansalaisuus ja siihen kuuluvat kansalaisoikeudet, suojelu, etuoikeudet ja velvollisuudet, kuten oikeus äänestää, järjestää poliittisia kokouksia ja perustaa poliittisia yhdistyksiä; kansalaisoikeuksista ja -vapauksista nauttiminen (esim. puhevapaus, yhdistymisvapaus, uskonnonvapaus, ja takuu, ettei joudu perusteettoman etsinnän ja vangitsemisen kohteeksi, oikeus saada oikeusapua ja muut lailliset oikeudet ja suojelu syrjintää vastaan); oikeus lailliseen kansalaisasemaan.

Ei sisällä: ihmisoikeudet (d940)

d 998 Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä, muu määritelty**d 999 Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä, määrittelemätön**

YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Määritelmä: Ympäristötekijät koostuvat fyysisestä, sosiaalisesta ja asenneympäristöstä, jossa ihmiset elävät ja toimivat

Ympäristötekijöiden koodaaminen

Ympäristötekijät ovat ICF-luokituksen Osa 2 Kontekstuaaliset tekijät -osa-alue. Nämä tekijät on otettava huomioon toimintakyvyn kaikkien osa-alueiden yhteydessä ja koodaus on tehtävä tämän mukaisesti (ks. liite 2).

Ympäristötekijät on koodattava sen henkilön näkökulmasta, jonka tilannetta ollaan kuvaamassa. Esimerkiksi jalkakäytävän reuna ilman kivetystä voidaan koodata pyörätuolin käyttäjän kannalta edistävänä tekijänä mutta rajoittavana tekijänä sokealle.

Ensimmäistä tarkennetta käytetään kuvaamaan, missä määrin kyseessä oleva tekijä on edistävää tai rajoittavaa. On useita syitä, miksi ympäristötekijä voi olla joko edistävää tai rajoittavaa ja missä määrin. Edistäviä tekijöitä koodattaessa on syytä pitää mielessä muun muassa seuraavat näkökohdat: käytössä olevien resurssien käytettävyyden, ovatko ne luonteeltaan luotettavia tai muuttuvia, laadultaan hyviä vai huonoja jne. Rajoittavan tekijän osalta saattaa taas olla tarkoituksenmukaista arvioida, kuinka usein tämä tekijä aiheuttaa henkilölle esteen, onko este suuri vai pieni, onko se vältettävissä vai ei. On syytä pitää mielessä, että ympäristötekijä voi olla rajoittava tekijä joko siitä syystä, että se on olemassa (esimerkiksi negatiivinen asenne vammaisia henkilöitä kohtaan) tai että se puuttuu (kuten se, että tarvittavaa palvelua ei ole saatavilla). Ympäristötekijöiden vaikutus on monisyistä ja monimutkaista niiden ihmisten elämään, joilla on terveysongelmia. On toivottavaa, että tutkimus tulee tulevaisuudessa parantamaan ymmärrystä ympäristön ja ihmisen välisestä vuorovaikutuksesta ja mahdollisesti osoittamaan toisen tarkenteen tarpeellisuuden tätä suhdetta kuvattaessa.

Joissakin tapauksissa monenkirjava joukko ympäristötekijöitä esitetään yhteenvetomaisesti yhtenä ”kokoomaterminä”, kuten köyhyys, kehitys, kaupunkiympäristö tai maaseutuympäristö tai sosiaalinen pääoma. Näitä ”kokoomatermejä” ei löydy itse luokituksesta. Näin ollen koodaajan tulee itse erotella ”kokoomatermien” olennaiset tekijät ja koodata nämä. Tarvitaan edelleen tutkimusta, jonka avulla voidaan määrittää, onko olemassa kussakin tilanteessa kiistaton ja vakiomuotoinen ympäristötekijöiden joukko, jonka avulla em. ”kokoomatermit” voidaan kuvata.

Ensimmäinen tarkenne

Seuraava negatiivinen ja positiivinen asteikko ilmaisee rajoittavan tai edistävän ympäristötekijän voimakkuuden. Pelkkä piste (eli erotin) tarkoittaa rajoittavaa tekijää, ja +merkki tarkoittaa edistävää tekijää (ks. alla).

xxx.0	EI rajoitettavaa tekijää (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1	LIEVÄSTI rajoittava tekijä (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2	KOHTALAISESTI rajoittava tekijä (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3	MERKITTÄVÄSTI rajoittava tekijä (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4	EHDOTTOMASTI rajoittava tekijä (täydellisesti jne.)	96–100 %
xxx+0	EI edistävää tekijää (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx+1	LIEVÄSTI edistävä tekijä (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx+2	KOHTALAISESTI edistävä tekijä (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx+3	MERKITTÄVÄSTI edistävä tekijä (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx+4	EHDOTTOMASTI edistävä tekijä (täydellisesti jne.)	96–100 %
xxx.8	rajoittava tekijä, ei määritelty	
xxx+8	edistävä tekijä, ei määritelty	
xxx.9	ei sovellettavissa	

Yllä esitetystä asteikosta on annettu väljät prosentuaaliset rajat käytettäväksi tapauksissa, joista on olemassa kalibroituja arviointimittareita tai muita vakioituja menetelmiä edistävän tai rajoittavan ympäristötekijän kvantifioimiseen. Esimerkiksi koodausten "ei rajoittava tekijä" ja "ehdottomasti rajoittava tekijä" sallittu virhemarginaali on 5 %. "Kohtalainen rajoittava tekijä" puolestaan määritellään rajoittavaksi tekijäksi, jonka vaikeusaste on lähes puolet täydellisen rajoittavasta tekijästä. Eri aihealueilla prosenttiluvut on kalibroitava persenttileinä suhteessa väestötason viitearvoihin. Tämän arviointiasteikon yhdenmukainen käyttö edellyttää tutkimustyöhön perustuvien arviointikäytäntöjen kehittämistä.

Toinen tarkenne: Kehitteillä

PÄÄLUOKKA 1

TUOTTEET JA TEKNOLOGIAT

Tässä pääluokassa kuvataan luonnontuotteita tai ihmisen tekemiä tuotteita tai tuotejärjestelmiä, laitteita ja teknologiaa, jotka kuuluvat yksilön välittömään ympäristöön ja jotka on koottu, luotu, valmistettu tai tuotettu teollisesti. ISO 9999, teknisten vammaisvälineiden luokitus määrittää ne seuraavasti: vammaisväline on mikä tahansa vammaisen henkilön käyttämä tuote, koje, laite tai tekninen järjestelmä, joka on joko erityisvalmisteinen tai yleisesti saatavilla ja jonka tarkoituksena on toimintarajoitteiden estäminen, kompensointi, hallinta, helpottaminen tai poistaminen. Voidaan sanoa, että mikä tahansa tuote tai teknologia voi olla erityisväline (ks. ISO 9999: Vammaisvälineet – luokittelu 2. laitos; ISO/TC173/SC2; ISO/DIS 9999 rev.). Ympäristötekijät-luokituksen käytön kannalta apuvälineet ja teknologiat on kuitenkin määritelty tässä pääluokassa kapeammin eli minä tahansa tuotteina, kojeina, välineinä ja teknologioina, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityisesti suunniteltu parantamaan vammaisen henkilön toimintakykyä.

e110 Syötävät ja juotavat tuotteet ja aineet henkilökohtaiseen kulutukseen

Mikä tahansa luonnontuote tai ihmisen tekemä tuote tai aine, joka on kerätty tai tuotettu syötäväksi tai juotavaksi.

Sisältää: ruoka, juoma ja lääkkeet

e 1100 Elintarvikkeet

Mikä tahansa luonnon tai ihmisen tekemä tuote tai aine, joka on kerätty, valmistettu tai tuotettu syötäväksi, kuten raaka, prosessoitu ja valmistettu ruoka ja juomat, joissa on erilaisia ainesosia, yrttejä ja mineraaleja (vitamiineja tai muita hivenaineita).

e 1101 Lääkkeet

Mikä tahansa ihmisen tekemä tuote tai aine, joka on kerätty, valmistettu tai tuotettu lääkitystä varten, kuten tehdasvalmisteiset lääkkeet tai luonnolääkkeet.

e 1108 Syötävät ja juotavat tuotteet ja aineet henkilökohtaiseen kulutukseen, muu määritelty

e 1109 Syötävät ja juotavat tuotteet ja aineet henkilökohtaiseen kulutukseen, määrittelemätön

e115 Päivittäisen elämän tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät päivittäisissä toimissa, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu ja jotka on asetettu käyttäjän kehon sisälle tai joita hän pitää yllään tai käyttää lähietäisyydellä.

Sisältää: yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön

e 1150 Päivittäisen elämän yleistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät päivittäisissä toimissa, kuten vaatteet, kankaat, huonekalut, toimistotarvikkeet, siivousvälineet ja työkalut, joita ei ole yksilöllisesti sovitettu tai erityisesti suunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

e 1151 Päivittäisen elämän erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön

Yksilöllisesti sovitetut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet ja teknologiat, jotka auttavat ihmisiä päivittäisessä elämässä, kuten proteesit ja ortoosit, sähköstimulaattorit (esim. suolen, virtsarakon, hengittämisen tai sydämen rytmien sähköstimulaatio), ja ympäristön hallintalaitteet, joiden tarkoitus on auttaa ihmisiä asuin- ja sisätilojen hallinnassa (esim. tunnistinlaitteet, kauko-ohjaussäätimet, puheohjausjärjestelmät, aikasäätimet).

e 1158 Päivittäisen elämän tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön, muu määritely**e 1159 Päivittäisen elämän tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön, määrittelemätön****e 120 Tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa**

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät liikkuessaan rakennusten sisä- ja ulkopuolella, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu ja jotka on asetettu käyttäjän kehon sisälle tai joita hän pitää yllään tai käyttää lähietäisyydeltä.

Sisältää: yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa

e 1200 Yleistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät liikkuessaan rakennusten sisä- ja ulkopuolella, kuten motoroidut ja motoroimattomat kulkuvälineet ihmisten kuljettamiseksi maalla, ilmassa tai vedessä (esimerkiksi linja-autot, autot, kuorma-autot, muut moottoriajoneuvot ja eläinvetoiset kulkuvälineet), joita ei ole yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

e 1201 Erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa

Yksilöllisesti sovitetut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet ja teknologiat, jotka auttavat ihmisiä liikkumaan rakennusten sisä- ja ulkopuolella, kuten kävelyn apuvälineet, erikoisautot ja farmariautot, kulkuvälineiden muunnelmat, pyörätuolit, skootterit ja siirtymisvälineet.

e 1208 Tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa, muu määritelty

e 1209 Tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa, määrittelemätön

e125 Kommunikointituotteet ja -teknologiat

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät tiedon lähettämiseen ja vastaanottamiseen, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu ja jotka on asetettu käyttäjän kehon sisälle tai joita hän pitää yllään tai käyttää lähietäisyydeltä.

Sisältää: Kommunikoinnin yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat

e 1250 Kommunikoinnin yleistuotteet ja teknologiat

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät lähettäessään tai vastaanottaessaan tietoa, kuten optiset ja auditiiviset laitteet, ääntä tallentavat ja ääntä vastaanottavat laitteet, televisio- ja videolaitteistot, puhelinlaitteet, äänensirtojärjestelmät ja näköyhteydessä olevat kommunikointilaitteet, joita ei ole yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

e 1251 Kommunikoinnin erityistuotteet ja teknologiat

Yksilöllisesti sovitetut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet ja teknologiat, jotka auttavat ihmisiä lähettämään ja vastaanottamaan tietoa, kuten erityiset näön apuvälineet, sähköoptiset laitteet, erityisvalmisteiset kirjoituslaitteet, piirustuksen - ja käsin kirjoittamisen apuvälineet, viestintäjärjestelmät, tietokoneohjelmat ja -laitteistot, sisäkorvaistutukset, kuulokojeet, FM-laitteet, ääniproteesit, kommunikaatiotaulut, silmälasit ja piilolinssit.

e 1258 Kommunikointituotteet ja -teknologiat, muu määritelty

e 1259 Kommunikointituotteet ja -teknologiat, määrittelemätön

e130 Opetustuotteet ja -teknologiat

Välineet, tuotteet, prosessit, menetelmät ja teknologiat, joita käytetään tiedon, asiantuntemuksen tai taidon hankkimisessa, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

Sisältää: opetuksen yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat

e 1300 Opetuksen yleistuotteet ja teknologiat

Välineet, tuotteet, prosessit, menetelmät ja teknologiat, joita käytetään kaikenlaisen tiedon, asiantuntemuksen tai taidon hankkimisessa, kuten kirjat, käsikirjat, opetustarkoitukseen valmistetut lelut, tietokoneet tai tietokoneohjelmat, joita ei ole yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

e 1301 Opetuksen erityistuotteet ja teknologiat

Yksilöllisesti sovitetut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet, prosessit, menetelmät ja teknologiat, joita käytetään tiedon, asiantuntemuksen tai taidon hankkimisessa, kuten erikoistietoteknologia.

e 1308 Opetustuotteet ja -teknologiat, muu määrittely**e 1309 Opetustuotteet ja -teknologiat, määrittelemätön****e 135 Työssä käytettävät tuotteet ja teknologiat**

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita käytetään työssä työnteon helpottamiseksi.

Sisältää: työssä käytettävät yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat

e 1350 Työssä käytettävät yleistuotteet ja teknologiat

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita käytetään työssä työnteon helpottamiseksi, kuten työkalut, työkoneet ja toimistovälineet, joita ei ole yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

e 1351 Työssä käytettävät erityistuotteet ja teknologiat

Yksilöllisesti sovitetut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet ja teknologiat, joita käytetään työssä helpottamaan työnteoa, kuten säädettävät pöydät, tasot ja arkistokaapit; ovien avaus ja sulkeminen kaukosäätimen avulla; tietokone, tietokoneen ohjelmisto, työtehtävien suorittamista helpottavat lisälaitteet ja ympäristön hallintavälineet, jotka on suunniteltu työympäristön hallintaan (esim. tunnistinlaite, kauko-ohjausjärjestelmät, puheohjatut järjestelmät ja aikasäätimet).

e 1358 Työssä käytettävät tuotteet ja teknologiat, muu määrittely**e 1359 Työssä käytettävät tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön****e 140 Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan tuotteet ja teknologiat**

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita käytetään kulttuuri-, vapaa-aika- ja urheilutoiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

Sisältää: kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat

e 1400 Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan yleistuotteet ja teknologiat

Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita käytetään kulttuuri-, vapaa-aika- ja urheilutoiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen, kuten lelut, sukset, tennis pallot ja musiikki-instrumentit, joita ei ole yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

- e 1401 Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan erityistuotteet ja teknologiat**
Yksilöllisesti sovitetut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet ja teknologiat, joita käytetään kulttuuri-, vapaa-aika- ja urheilutoiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen, kuten yksilöllisesti sovitetut urheiluvälineet, yksilöllisesti sovitettu musiikki- tai muu taiteellinen esitys.
- e 1408 Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan tuotteet ja teknologiat, muu määriteltä**
- e 1409 Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön**

e145 Uskonnon ja hengellisen toiminnan tuotteet ja teknologiat

Uniikit tai massatuotannon tuotteet ja teknologiat, jotka ovat uskonnon tai hengellisen toiminnan harjoittamisen yhteydessä saaneet tai niihin on juurtunut symbolinen merkitys, mukaan lukien ne tuotteet ja teknologiat, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

Sisältää: uskonnon ja hengellisen toiminnan yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat

- e 1450 Uskonnon ja hengellisen toiminnan yleistuotteet ja teknologiat**
Uniikit tai massatuotannon tuotteet ja teknologiat, jotka ovat uskonnon tai hengellisen toiminnan harjoittamisen yhteydessä saaneet tai niihin on juurtunut symbolinen merkitys, kuten hartaushuone, juhannussalko, päähineet, naamiot, ristiinnaulitun kuvat, seitsensakarainen kynttilänjalka ja rukousmatot, joita ei ole yksilöllisesti sovitettu tai erityisesti suunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.
- e 1451 Uskonnon ja hengellisen toiminnan erityistuotteet ja teknologiat**
Yksilöllisesti sovitetut tai erityissuunnitellut tuotteet ja teknologiat, jotka ovat uskonnon tai hengellisen toiminnan harjoittamisen yhteydessä saaneet tai niihin on juurtunut symbolinen merkitys, kuten Braille-kirjoituksella tehdyt uskonnolliset kirjat, Braille-tarot kortit ja temppeleihin mennessä pyörätuolin pyörien suojapeitteet.
- e 1458 Uskonnon ja hengellisen toiminnan tuotteet ja teknologiat, muu määriteltä**
- e 1459 Uskonnon ja hengellisen toiminnan tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön**

e 150 **Julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat**

Tuotteet ja teknologiat, joista muodostuvat ihmisen tekemät yksilön käytössä olevat sisä- ja ulkotilat, jotka on suunniteltu ja rakennettu julkiseen käyttöön, mukaan lukien ne tuotteet ja teknologiat, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

Sisältää: arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, jotka liittyvät sisään- ja uloskäynteihin, palvelutiloihin ja kulkureitteihin

e 1500 **Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat julkisten rakennusten sisään- ja uloskäyntiä varten**

Ihmisen tekemän, julkiseen käyttöön suunnitellun ja rakennetun ympäristön sisään- ja uloskäyntiin liittyvät tuotteet ja teknologiat, kuten sisään- ja uloskäynnin suunnitteleminen ja rakentaminen yleiseen käyttöön tarkoitettuihin rakennuksiin (esim. työpaikat, kaupat ja teatterit), julkisten rakennusten, siirrettävien ja pysyvien ramppien, automaattiovien, kippioven kahvojen ja portaikon ovikynnyksien suunnittelu ja rakentaminen.

e 1501 **Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat julkisten rakennusten sisällä olevien palvelutilojen käyttöä varten**

Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat julkisten rakennusten sisällä olevia palvelutiloja varten, kuten pesuhuoneet, puhelimet, induktiosilmukat, hissit, liukuportaat, termostaatit (lämpötilan säätelemistä varten) ja auditorioiden tai stadionien istuinten sijoittaminen siten, että niihin pääsy on mahdollista.

e 1502 **Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat julkisten rakennusten viitoitusta sekä kulkureitti- ja sijaintipaikkamerkintöjä varten**

Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat julkisten rakennusten sisä- ja ulkotiloja varten ihmisten auttamiseksi tien löytämisessä rakennusten sisällä ja välittömästi niiden ulkopuolella ja niiden tilojen paikallistamisessa, joihin he haluavat mennä, kuten ovensuiden koon, lattiapintojen ja esteetömästi lähestytävien kioskien merkintä Braille-kirjaimilla tai tavallisin kirjaimin, ja muut menetelmät tarjota osoitetietoa.

e 1508 **Julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, muu määrittely**

e 1509 **Julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön**

e155 Yksityisrakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat

Tuotteet ja teknologiat, joista muodostuvat yksilön käytössä olevat ihmisen tekemät sisä- ja ulkotilat, jotka on suunniteltu ja rakennettu yksityiskäyttöön, mukaan lukien ne tuotteet ja teknologiat, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

Sisältää: arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, jotka liittyvät sisään- ja uloskäynteihin, palvelutiloihin ja kulkureitteihin

e 1550 Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat yksityisrakennusten sisään- ja uloskäyntiä varten

Ihmisen tekemän, yksityiseen käyttöön suunnitellun ja rakennetun ympäristön sisään- ja uloskäyntiin liittyvät tuotteet ja teknologiat, kuten yksityiskotien sisään- ja uloskäynnit, siirrettävät ja pysyvät luiskat, auto- maattiovet, kippioven kahvat, portaikon ovikynnykset.

e 1551 Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat yksityisrakennusten sisällä olevien palvelutilojen käyttöä varten

Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat yksityisrakennusten sisätiloja varten, kuten yksityiskotien pesuhuonetilat, puhelimet, induktiosilmukat, keittiökaapit, kojeet ja sähköiset säätöjärjestelmät

e 1552 Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat yksityisrakennusten viitoitusta sekä kulkureitti- ja sijaintipaikkamerkintöjä varten

Arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat yksityisrakennusten sisä- ja ulkotilojen viitoitusta varten ihmisten auttamiseksi tien löytämisessä rakennusten sisällä ja välittömästi niiden ulkopuolella ja niiden tilojen paikallistamisessa, joihin he haluavat mennä, kuten ovensuun koon ja lattiapintojen merkintä Braille-kirjaimin tai tavallisin kirjaimin.

e 1558 Yksityisrakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, muu määritely

e 1559 Yksityisrakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön

e 160 Maanrakennuksen tuotteet ja teknologiat

Maa-alueiden tuotteet ja teknologiat siltä osin kuin ne vaikuttavat henkilön asuintilojen ulkopuolella olevaan ympäristöön maankäyttöpolitiikan sekä tilankäytön muotoilun ja suunnittelun välityksellä, mukaan lukien ne tuotteet ja teknologiat, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle.

Sisältää: maa-alueiden tuotteet ja teknologiat, joita tarvitaan maankäyttöpolitiikassa, kuten maaseutu-, taajama-, kaupunki-, puisto-, luonnonsuojelu- ja erämaa-alueiden tuotteet ja teknologiat

e 1600 Maaseutusuunnittelun tuotteet ja teknologiat

Maaseudun maa-alue tuotteet ja teknologiat siltä osin kuin ne vaikuttavat henkilön asuintilojen ulkopuolella olevaan ympäristöön maankäyttöpolitiikan sekä tilankäytön muotoilun ja suunnittelun välityksellä, kuten maatilat, kulkutiet ja opasviitat.

e 1601 Taajamasuunnittelun tuotteet ja teknologiat

Taajaman maa-alue tuotteet ja teknologiat siltä osin kuin ne vaikuttavat henkilön asuintilojen ulkopuolella olevaan ympäristöön maankäyttöpolitiikan sekä tilankäytön muotoilun ja suunnittelun välityksellä, kuten kadunreunan kivetyt, kulkutiet, opasviitat ja katuvalot.

e 1602 Kaupunkisuunnittelun tuotteet ja teknologiat

Kaupungin maa-alue tuotteet ja teknologiat siltä osin kuin ne vaikuttavat henkilön asuintilojen ulkopuolella olevaan ympäristöön maankäyttöpolitiikan sekä tilankäytön muotoilun ja suunnittelun välityksellä, kuten kadunreunan kivetyt, tieluiskat, opasviitat ja katuvalot.

e 1603 Puisto-, luonnonsuojelu- ja luonnontila-alueiden tuotteet ja teknologiat

Puisto-, luonnonsuojelu- ja luonnontila-alueiden maa-alue tuotteet ja teknologiat siltä osin kuin ne vaikuttavat henkilön asuintilojen ulkopuolella olevaan ympäristöön maankäyttöpolitiikan sekä tilankäytön muotoilun ja suunnittelun välityksellä, kuten puistojen suuntaviitat ja vaellusreitit.

e 1608 Maanrakennuksen tuotteet ja teknologiat, muu määriteltä**e 1609 Maanrakennuksen tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön****e 165 Varallisuus**

Taloudellisen toiminnan tuotteet ja kohteet, kuten raha, tavarat, omaisuus tai muut arvoesineet, jotka yksilö omistaa tai joihin hänellä on käyttöoikeus.

Sisältää: aineelliset ja aineettomat tuotteet ja hyödykkeet, rahallinen varallisuus

e 1650 Rahallinen varallisuus

Tuotteet, kuten raha ja muut rahoitusvälineet, joiden avulla voidaan suorittaa työn, pääomahyödykkeiden ja palvelujen vaihtoa.

e 1651 Aineellinen varallisuus

Tuotteet tai kohteet, kuten talot, maa, vaatteet, ruoka ja tekniset tavarat, joiden avulla voidaan suorittaa työn, pääomahyödykkeiden ja palvelujen vaihtoa.

e 1652 Aineeton varallisuus

Tuotteet, kuten intellektuaalinen omistus, tiedot ja taidot, joiden avulla voidaan suorittaa työn, pääomahyödykkeiden ja palvelujen vaihtoa.

e 1658 Varallisuustuotteet, muu määritelty**e 1659 Varallisuustuotteet, määrittelemätön****e 198 Tuotteet ja teknologiat, muu määritelty****e 199 Tuotteet ja teknologiat, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 2

LUONNONMUKAINEN YMPÄRISTÖ JA IHMISEN TEKEMÄT YMPÄRISTÖ- MUUTOKSET

Tämä pääluokka käsittelee luonnonmukaisen tai fysikaalisen ympäristön elollisia ja elottomia tekijöitä sekä ihmisen muovaamia rakenteita samoin kuin tässä ympäristössä elävän väestön ominaispiirteitä.

e210 Luonnon maantieto

Maan muotojen ja vesiesiintymien piirteet.

Sisältää: maantieteelliset piirteet, mukaan lukien vuoristotiede (maan kohoumat, laatu ja laajuus sekä maan muoto, mukaan lukien korkeus merenpinnasta) ja vesistötiede (vesiesiintymät, kuten järvet, joet, meri)

e 2100 Maan muodot

Maan muotojen piirteet, kuten vuoret, kukkulat, laaksot ja tasangot.

e 2101 Vesistöt

Vesistöt, kuten järvet, lammikot, joet ja kosket.

e 2108 Luonnon maantieto, muu määritelty

e 2109 Luonnon maantieto, määrittelemätön

e215 Väestö

Tietyissä elinympäristössä asuvat ihmisjoukot, joita yhdistää toisiinsa samankaltaiseen ympäristöön sopeutuminen.

Sisältää: väestötieteellinen muutos; väestön tiheys

e 2150 Väestötieteellinen muutos

Ihmisjoukoissa tapahtuvat muutokset, kuten tietyllä alueella olevan ihmisjoukon rakenteessa ja joukkoon kuuluvien yksilöiden lukumäärässä tapahtuva vaihtelu, joka johtuu syntymisestä, kuolemisesta, väestön ikääntymisestä ja muuttamisesta.

e 2151 Väestön tiheys

Pinta-alayksikköä kohden laskettu väestön määrä, joka sisältää ilmaiset tiheään asuttu ja harvaan asuttu.

e 2158 Väestö, muu määritelty

e 2159 Väestö, määrittelemätön

e220 Kasvillisuus ja eläimistö

Kasvit ja eläimet.

Ei sisällä: kotieläimet (e350); väestö (e215)

e 2200 Kasvit

Kaikki kasvikunnan fotosynteesiä käyttävät tumalliset monisoluiset organismit, joille on tyypillistä tuottaa ituja, joissa on lehtivihreää, joilla on selluloosaseinämät ja joilta puuttuu liikuntakyky, kuten puut, kukat, pensaat ja köynnökset.

e 2201 Eläimet

Eläinkunnan monisoluiset organismit, jotka voidaan erottaa kasveista joidenkin tyyppiirteiden perusteella, kuten liikuntakyky, fotosynteesistä riippumaton aineenvaihdunta, korostunut ärsykeherkkyys, rajallinen kasvu ja tietty ruumiin rakenne, kuten villieläimet tai kotieläimet, matelijat, linnut, kalat ja nisäkkäät.

Ei sisällä: varallisuus (e165); kotieläimet (e350)

e 2208 Kasvillisuus ja eläimistö, muu määritely**e 2209 Kasvillisuus ja eläimistö, määrittelemätön****e225 Ilmasto**

Ilmatieteeseen liittyvät piirteet ja tapahtumat, kuten sää.

Sisältää: lämpötila, kosteus, ilmanpaine, sademäärä, tuuli ja vuodenajan vaihtelut

e 2250 Lämpötila

Lämpimän ja kylmän aste, kuten korkea tai matala lämpötila, normaali tai erittäin korkeat tai matalat lämpötilat.

e 2251 Kosteus

Ilman kosteuden taso, kuten korkea tai matala kosteustaso.

e 2252 Ilmanpaine

Ympäröivän ilmakedän paine, kuten ilmanpaine korkealla merenpinnan yläpuolella tai ilmatieteelliset tapahtumat.

e 2253 Sademäärä

Laskeutuva kosteus, kuten sade, aamukaste, lumi, räntä ja rakeet.

e 2254 Tuuli

Ilman hidas tai nopea luonnollinen liike, kuten tuulenvire, myrskytuuli tai tuulenpuuska.

e 2255 Vuodenajan vaihtelut

Luonnonmukainen, säännöllinen ja ennustettavissa oleva vuodenajan muutos vuodenajasta seuraavaan, kuten kesä, syksy, talvi ja kevät.

e 2258 Ilmasto, muu määritely**e 2259 Ilmasto, määrittelemätön****e 230 Luonnonilmiöt**

Maantieteelliset ja ilmastomuutokset, jotka aiheuttavat häiriöitä yksilön fyysisessä ympäristössä ja tapahtuvat säännöllisesti tai epäsäännöllisesti, kuten maanjäristykset ja vaikeat tai rajut sääolosuhteet, kuten tornadot, hurrikaanit, taifuunit, tulvat, metsäpalot ja jäämyrskyt.

e 235 Ihmisen aikaansaamat ilmiöt

Ihmisten luonnonympäristölle aiheuttamat muutokset ja häiriöt, jotka voivat aiheuttaa ongelmia ihmisten päivittäisessä elämisessä, mukaan lukien tapahtumat ja tilanteet, jotka liittyvät konflikteihin ja sotiin, kuten väestösiirrot, sosiaalisen infrastruktuurin häviäminen, kotien, tilusten ja ympäristön tuhoutuminen sekä maan, veden tai ilman saastuminen (esim. myrkkypäästöt).

e 240 Valo

Elektromagneettinen säteily, jonka seurauksena esineet voidaan nähdä joko auringonvalossa tai keinovalossa (esim. kynttilät, öljy- tai petrolilamput, nuotio ja sähkövalot) ja joka voi antaa maailmasta hyödyllistä tai häiritsevää tietoa.

Sisältää: valon voimakkuus, valon laatu, värisävyt

e 2400 Valon voimakkuus

Luonnollisen (esim. aurinko) tai keinotekoisien valolähteen säteilyenergian taso tai määrä.

e 2401 Valon laatu

Katseluympäristön värisävyihin liittyvä valon ominaisuus, joka voi antaa maailmasta hyödyllistä tietoa (esim. näköhavainto portaiden tai oven sijainnista) tai häiritsevää tietoa (esim. liian monet näköhavainnot).

e 2408 Valo, muu määritely**e 2409 Valo, määrittelemätön**

e245 Aikaan liittyvät muutokset

Luonnonmukaiset, säännölliset tai ennustettavissa olevat ajalliset muutokset.

Sisältää: päivän/yönkierron ja kuunkierron vaiheet

e 2450 Päivän/yönkierto

Luonnonmukaiset, säännölliset ja ennustettavissa olevat muutokset päivän muuttuessa yöksi ja takaisin päiväksi, kuten päivä, yö, aamu, aamun-koitto ja iltahämärä.

e 2451 Kuunkierron vaiheet

Luonnonmukaiset, säännölliset ja ennustettavissa olevat muutokset kuun asennossa suhteessa maahan.

e 2458 Aikaan liittyvät muutokset, muu määritely**e 2459 Aikaan liittyvät muutokset, määrittelemätön****e250 Ääni**

Ilmiö, joka kuuluu tai voidaan kuulla, kuten paukahdus, helinä, jyskytys, laulu, vihellys, huuto, surina, millä tahansa äänenvoimakkuudella ja missä tahansa äänensävyssä ja äänilajissa ja joka voi antaa maailmasta hyödyllistä tai häiritsevää tietoa.

Sisältää: äänen voimakkuus; äänen laatu

e 2500 Äänen voimakkuus

Kuultavan ilmiön taso tai voimakkuus, joka määräytyy ääntä synnyttävän energian määrästä, jolloin korkeat energiatasot aistitaan kovina ääнинä ja matalat energiatasot hiljaisina ääнинä.

e 2501 Äänen laatu

Äänen ominaispiirre, joka määräytyy äänen aallonpituuden ja äänen aallonmuodon mukaan, joka aistitaan äänensävynä tai äänilajeina, kuten äänen karkeus tai melodisuus ja joka voi antaa maailmasta hyödyllistä tietoa (esim. koiran haukkumisääni verrattuna kissan naukumiseen) tai häiritsevää tietoa (esim. taustamelu).

e 2508 Ääni, muu määritely**e 2509 Ääni, määrittelemätön**

e255 Tärinä

Fysikaalisen häiriön aiheuttama säännöllinen tai epäsäännöllinen esineen tai henkilön edestakainen liike, kuten esineiden, rakennusten tai ihmisten vapina, värinä tai tutina, jonka synnyttää mm. pienet tai suuret laitteet, lentokone ja räjähdys.

Ei sisällä: luonnon ilmiöt (e230), kuten maanjäristysten aiheuttama maan värähtely ja tärinä

e260 Ilman laatu

Ilmakehän (rakennusten ulkopuolella) tai suljetun tilan (rakennusten sisällä) ominaispiirre, joka voi antaa hyödyllistä tai häiritsevää tietoa maailmasta.

Sisältää: sisäilman ja ulkoilman laatu

e2600 Sisäilman laatu

Rakennusten sisällä tai suljetuissa tiloissa olevan ilman ominaispiirre, joka voidaan määrittää tuoksun, savun, kosteuden, ilmastoidun (kontrolloitu ilman laatu) tai kontrolloimattoman ilman laatuna, joka voi antaa maailmasta hyödyllistä (kuten kaasuvuodon aiheuttama haju) tai häiritsevää tietoa (kuten hajuveden läpituokeva haju).

e2601 Ulkoilman laatu

Rakennusten tai suljettujen tilojen ulkopuolisen ilman ominaispiirre, joka voidaan määrittää tuoksun, savun, kosteuden, otsonitason ja muiden ilmakehän ominaisuuksien avulla, joka voi antaa maailmasta hyödyllistä tietoa (esim. sateen tuoksu) tai häiritsevää tietoa (esim. myrkylliset tuokset).

e2608 Ilman laatu, muu määritely**e2609 Ilman laatu, määrittelemätön****e298 Luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset, muu määritely****e299 Luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 3

TUKI JA KESKINÄISET SUHTEET

Tässä pääluokassa käsitellään ihmisiä ja eläimiä, jotka tarjoavat käytännössä toteutuvaa fyysistä tai emotionaalista tukea, hoivaa, suojelua, avustamista ja yhteyksiä muille henkilöille heidän kotonaan, työpaikalla, koulussa, leikkien lomassa tai päivittäisen elämän muissa toimissa. Tämä pääluokka ei käsittele tukea antavan henkilön tai tukea antavien ihmisten asenteita. Ympäristötekijä, jota kuvataan ei ole ihminen tai eläin, vaan kuvattavana on ihmisen tai eläimen tarjoaman fyysisen tai emotionaalisen tuen määrä.

e310 Lähiperhe

Henkilöt, jotka ovat sukua syntymän, avioliiton tai muun kulttuurisesti hyväksytyyn suhteen nojalla, muodostavat lähiperheen. Lähiperheeseen kuuluvat esimerkiksi aviopuolisot, avokumppanit, vanhemmat, sisarukset, lapset, kasvatusvanhemmat, ottovanhemmat ja isovanhemmat.

Ei sisällä: laajennettu perhe (e315); kotipalvelutyöntekijät ja henkilökohtaiset avustajat (e340)

e315 Laajennettu perhe

Henkilöt, jotka ovat sukua keskenään perheen tai avioliiton tai muun kulttuurisesti hyväksytyyn suhteen nojalla, muodostavat laajennetun perheen. Laajennettuun perheeseen kuuluvat esimerkiksi tädit, sedät, sisaren tai veljen pojat ja tyttäret.

Ei sisällä: lähiperhe (e310)

e320 Ystävät

Henkilöt, jotka ovat läheisiä ja pysyviä osallisia ihmissuhteissa, joille on tyypillistä luottamus ja keskinäinen tuki.

e325 Tuttavat, ikätoverit, työtoverit, naapurit ja yhteisön jäsenet

Henkilöt, jotka tuntevat toisensa tuttavina, ikätovereina, työtovereina, naapureina ja yhteisön jäseninä työn, koulun, vapaa-ajan ja muiden elämän tilanteiden yhteydessä ja jotka jakavat keskenään demografisia piirteitä, kuten ikä, sukupuoli, uskonnollinen vakaumus, etnisyyttä tai yhteiset harrastukset.

Ei sisällä: yhdistys- ja järjestöpalvelut (e5550)

e330 Esimiesasemassa olevat henkilöt

Henkilöt, joilla on toisiin henkilöihin nähden päätävä vastuuta ja sosiaalisesti määräytyvää vaikutusta tai valtaa, joka perustuu heidän sosiaaliseen, taloudelliseen, kulttuuriseen tai uskonnolliseen rooliinsa yhteiskunnassa, kuten opettajat, työnantajat, neuvonantajat, uskonnolliset johtajat, päätöksentekijän sijaiset, holhoojat tai edunvalvojat.

e335 Alaisasemassa olevat henkilöt

Henkilöt, kuten oppilaat, työntekijät ja uskonnollisen ryhmän jäsenet, joiden päivittäiseen elämäntilanteeseen vaikuttavat työssä, koulussa tai muussa yhteydessä esimiesasemassa olevat henkilöt.

Ei sisälly: lähiperhe (e310)

e340 Kotipalvelutyöntekijät ja henkilökohtaiset avustajat

Henkilöt, jotka antavat pyydettyä julkisin tai yksityisin varoin tai vapaaehtoiselta pohjalta järjestettyjä palveluja ihmisten tukemiseksi heidän päivittäisissä toimissaan ja heidän suoritusasemansa ylläpitämiseksi työssä, koulutuksessa tai muussa elämäntilanteessa, kuten kodinsiivous ja kodin kunnossapitotehtävät, henkilökohtaiset avustajat, kuljetusavustajat, maksettu apu, lapsenvahdit ja muut sijaishuoltajat.

Ei sisällä: lähiperhe (e310); laajennettu perhe (e315); ystävät (e320); yleisen sosiaalisen tuen palvelut (e5750); terveydenhuollon ammattihenkilöt (e355)

e345 Tuntemattomat henkilöt

Henkilöt, jotka eivät ole tuttuja tai sukua tai joihin ei ole vielä muodostunut suhdetta tai yhteyttä, mukaan lukien henkilöt, joita ei tunneta mutta jotka jakavat asianomaisten kanssa elämäntilanteita, kuten sijaisopettajat, -työtoverit tai -huoltajat.

e350 Kotieläimet

Eläimet, jotka antavat fyysistä, emotionaalista ja psyykkistä tukea, kuten lemmikkieläimet (koirat, kissat, linnut, kalat jne.) ja eläimet, jotka auttavat henkilökohtaisessa liikkumisessa ja kuljettamisessa.

Ei sisällä: eläimet (e2201); varallisuus (e165)

e355 Terveydenhuollon ammattihenkilöt

Kaikki terveyspalvelujärjestelmän piiriin kuuluvat palveluntuottajat, kuten lääkärit, sairaanhoitajat, fysioterapeutit, toimintaterapeutit, puheterapeutit, kuulontutkijat, apuvälineteknikot, terveydenhuollon sosiaalityöntekijät.

Ei sisällä: muut ammattihenkilöt (e360)

e360 Muut ammattihenkilöt

Kaikki terveyspalvelujärjestelmän ulkopuoliset palveluntuottajat, mukaan lukien sosiaalityöntekijät, lakimiehet, opettajat, arkkitehdit ja suunnittelijat.

Ei sisällä: terveydenhuollon ammattihenkilöt (e355)

e398 Tuki ja keskinäiset suhteet, muu määriteltä**e399 Tuki ja keskinäiset suhteet, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 4

ASENTEET

Tässä pääluokassa käsitellään asenteita, jotka ovat havaittavissa olevien tapojen, tottumusten, ideologioiden, arvojen, normien, tosiuskomusten ja uskonnollisen vakaumuksen seurauksia. Aseenteet vaikuttavat ihmisen käyttäytymiseen ja sosiaaliseen elämään kaikilla tasoilla, henkilö- ja yhteiskuntasuhteista poliittisiin, taloudellisiin ja juridisiin rakenteisiin; esimerkiksi yksilölliset tai yhteisölliset asenteet, jotka liittyvät henkilön luotettavuuteen ja arvoon ihmisenä saattavat synnyttää positiivisia, kyseistä henkilöä kunnioittavia käytäntöjä tai negatiivisia syrjiviä käytäntöjä (kuten henkilön leimaaminen, stereotyyppitys ja marginalisointi tai laiminlyönti). Aseenteet, joita ICF:ssä luokitellaan, ovat niiden henkilöiden asenteita, jotka arvioivat kuvattavan henkilön tilannetta – ei kuvattavan henkilön omia asenteita. Henkilökohtaisten asenteiden luokittelu noudattaa luokittelutapaa, joka luokittelee ihmissuhteet Ympäristötekijät Pääluokassa e3. Aseenteita ei koodata erillään arvoista ja uskomuksista, koska niiden oletetaan olevan tekijöitä, jotka ovat asenteiden taustalla ja synnyttävät ne.

e410 Lähiperheen jäsenten asenteet

Lähiperheen jäsenten yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.

e415 Laajennetun perheen jäsenten asenteet

Laajennetun perheen yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.

e420 Ystävien asenteet

Ystävien yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.

e425 Tuttavien, ikätoverien, työtoverien, naapurien ja yhteisön jäsenten asenteet

Tuttavien, ikätoverien, työtoverien, naapurien ja yhteisön jäsenten yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.

e430 Esimiesasemassa olevien henkilöiden asenteet

Esimiesasemassa olevien henkilöiden yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.

- e435 Alaisasemassa olevien henkilöiden asenteet**
Alaisasemassa olevien henkilöiden yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.
- e440 Kotipalvelutyöntekijöiden ja henkilökohtaisten avustajien asenteet**
Kotipalvelutyöntekijöiden ja henkilökohtaisten avustajien yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.
- e445 Tuntemattomien henkilöiden asenteet**
Tuntemattomien henkilöiden yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.
- e450 Terveystieteiden ammattihenkilöiden asenteet**
Terveystieteiden ammattihenkilöiden yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.
- e455 Muiden ammattihenkilöiden asenteet**
Terveystieteiden ammattihenkilöiden yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.
- e460 Yhteisön asenteet**
Kulttuuripiiriin, yhteiskunnan, alakulttuurin, tai muun sosiaalisen ryhmän yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat ryhmäkohtaiseen tai kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan.
- e465 Sosiaaliset normit, käytännöt ja ideologiat**
Tavat, tottumukset, säännöt ja käsitteelliset arvojärjestelmät ja normatiiviset uskomukset (esim. ideologiat, normatiivinen maailmankuva ja moraalifilosofia), jotka syntyvät sosiaalisissa konteksteissa ja jotka vaikuttavat tai luovat yhteisöllisiä tai henkilökohtaisia käytäntöjä ja käyttäytymistä, kuten moraaliiin liittyvät sosiaalinenormit, uskonnollinen käyttäytyminen tai etiketti; uskonnollinen oppijärjestelmä ja siitä johtuvat normit ja käytännöt; normit, jotka ohjaavat rituaaleja tai väenkokouksia.
- e498 Asenteet, muu määritelty**
- e499 Asenteet, määrittelemätön**

PÄÄLUOKKA 5

PALVELUT, HALLINTO JA POLITIIKAT

Tässä pääluokassa käsitellään:

1. Palveluita, jotka järjestävät ihmisille heidän tarpeisiinsa mitoitettuja eri yhteiskuntasektoreilla toteutettuja etuuksia, suunnitelmallisia ohjelmia ja toimenpiteitä (palveluihin luetaan myös palveluiden järjestäjät). Palvelut voivat olla julkisia, yksityisiä tai vapaaehtoisia, ja niitä voivat järjestää yksilöt, yhdistykset, järjestöt, yritykset tai valtiovalta paikallis-, yhteisö-, alue-, maakunta-, osavaltio-, kansallis- tai kansainvälisellä tasolla. Palveluiden tarjoamat hyödykkeet voivat olla yleishyödykkeitä tai yksilöllisesti sovitettuja ja erityissuunniteltuja.

2. Hallintoa, jolla tarkoitetaan julkisen hallintovallan tai muun tunnustetun virkavallan vakiinnuttamia hallinnollisia valvonta- ja järjestelymekanismeja paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Nämä järjestelmät on luotu järjestämään, valvomaan ja seuraamaan palveluita, jotka tarjoavat ihmisille etuuksia, suunnitelmallisia ohjelmia ja toimenpiteitä eri yhteiskuntasektoreilla.

3. Poliitikoja, joilla tarkoitetaan julkisen hallintovallan tai muun tunnustetun asiantuntijatahon käyttöön ottamia määräyksiä, säädöksiä, sopimuksia tai standardeja paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Poliitikot ohjaavat ja säätelevät järjestelmiä, jotka järjestävät, valvovat ja seuraavat eri yhteiskuntasektoreilla toteutettuja palveluita, suunnitelmallisia ohjelmia ja toimenpiteitä.

e510

Kulutustavaroiden tuotanto – palvelut, hallinto ja politiikka

Ihmisten käyttämien tai kuluttamien tavaroiden ja tuotteiden tuotantoa ohjaavat ja järjestävät palvelut, hallinto ja politiikka.

e5100 Kulutustavaroiden tuotantopalvelut

Kulutustavaroiden ja -tuotteiden keräämis-, tuottamis- ja valmistamis- palvelut ja ohjelmat, kuten liikkumisessa, kommunikoinnissa, opetuksessa, liikenteessä, työssä ja taloustyössä käytettävät tuotteet ja teknologiat, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

Ei sisällä: koulutuspalvelut (e5850); viestintäpalvelut (e5350); Pääluokka e1 Tuotteet ja teknologiat

e5101 Kulutustavaroiden tuotantohallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, kuten alueelliset, kansalliset ja kansainväliset organisaatiot, jotka asettavat standardeja (kuten kansainvälinen standardisointijärjestö ISO) ja kuluttajatoimielimet, jotka valvovat kulutustavaroiden ja tuotteiden keräämistä, tuottamista ja valmistamista.

- e5102 Kulutustavaroiden tuotantopolitiikka**
Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, joiden tehtävänä on säädellä kulutustavaroiden ja tuotteiden keräämistä, tuottamista ja valmistamista, kuten mitä standardeja tulisi käyttää.
- e5108 Kulutustavaroiden tuotanto – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritely**
- e5109 Kulutustavaroiden tuotanto – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön**
- e515 Arkkitehtuuri ja rakentaminen – palvelut, hallinto ja politiikka**
Julkisten ja yksityisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun palvelut, hallinto ja politiikka.
Ei sisällä: ympäristön kaavoitus – palvelut, hallinto ja politiikka (e520)
- e5150 Arkkitehtuuri- ja rakentamispalvelut**
Asuin-, kauppa-, teollisuus- ja julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelu ja kunnossapitopalvelut, kuten talonrakennus, suunnitteluperiaatteiden operationalisointi, rakentamismääräykset, säädökset ja standardit, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.
- e5151 Arkkitehtuuri- ja rakentamishallinto**
Hallinnollinen valvonta ja seuranta, jonka tehtävänä on ohjata asuin-, kauppa-, teollisuus- ja julkisten rakennusten kaavoitusta, arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelua ja kunnossapitoa, kuten rakennusmääräysten, rakennusstandardien ja tulipalo- ja turvastandardien käyttö ja seuranta.
- e5152 Arkkitehtuuri- ja rakentamispolitiikka**
Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat asuin-, kauppa-, teollisuus- ja julkisten rakennusten kaavoitusta, arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelua ja kunnossapitoa, kuten rakennussäädökset, rakennusstandardit ja palo- ja turvallisuusstandardeja koskeva politiikka.
- e5158 Arkkitehtuuri ja rakentaminen – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritely**
- e5159 Arkkitehtuuri ja rakentaminen – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön**

e520 Ympäristön kaavoitus – palvelut, hallinto ja politiikka

Julkisessa omistuksessa olevan maan (esimerkiksi puistot, metsät, rannat ja koskeikot) sekä yksityisen maan kaavoitus-, suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitopalvelut, hallinto ja politiikka maaseudulla, taajamissa ja kaupungeissa.

Ei sisällä: arkkitehtuuri ja rakentaminen – palvelut, hallinto ja politiikka (e515)

e 5200 Ympäristön kaavoituspalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joiden tarkoituksena on kaavoittaa, suunnitella ja pitää kunnossa kaupunki-, taajama- ja maaseutualueiden virkistys-, luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojelualueita, kokoontumis- ja kauppapaikkoja (kuten aukiot ja kauppatorit) ja kävely- ja ajoneuvoreittejä, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

Ei sisällä: julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat (e150); yksityisrakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat (e155); maanrakennuksen tuotteet ja teknologiat (e160)

e 5201 Ympäristön kaavoitushallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, jonka tehtävänä on toteuttaa paikallinen, alueellinen tai kansallinen kaavoituslainsäädäntö, arkkitehtoriset säännöt, kulttuuriperintö- tai luonnonsuojelupolitiikka ja ympäristön suunnittelupolitiikka, jotka ohjaavat ympäristön kaavoitusta, suunnittelua, rakentamista ja kunnossapitoa, mukaan lukien kaupunkien, taajamien ja maaseudun maat, puistot, luonnonsuojelualueet ja erämaat.

e 5202 Ympäristön kaavoituspolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat ympäristön kaavoitusta, suunnittelua, rakentamista ja kunnossapitoa, mukaan lukien maaseudun maat, taajamien maat, kaupunkien maat, puistot, luonnonsuojelualueet ja erämaat, kuten paikallinen, alueellinen ja kansallinen kaavoituslainsäädäntö, arkkitehtoriset säännöt, kulttuuriperintö- tai luonnonsuojelupolitiikka ja ympäristön suunnittelupolitiikka.

e 5208 Ympäristön kaavoitus – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määriteltä**e 5209 Ympäristön kaavoitus – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e525 Asuminen – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, joiden tehtävänä on hankkia ihmisille majoitus-tiloja, omistus- ja vuokra-asuntoja.

e5250 Asumispalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joiden tarkoituksena on löytää, järjestää ja pitää kunnossa taloja tai majoitustiloja ihmisasunnoiksi, kuten kiinteistönvälitys-toimistot, asunnonvälitysorganisaatiot, kodittomien asuntolat, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

e5251 Asumishallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa ihmisten asuttamista ja majoitusta, kuten järjestelmät, joilla asuntopolitiikkaa toteutetaan ja seurataan.

e5252 Asumispolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat ihmisten asuttamista tai majoittamista, kuten lainsäädäntö ja politiikka, joilla määritellään oikeus asuntoon tai majoitukseen, valtiovallan rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopolitiikka ja politiikka, joka määrittelee, kuinka ja missä rakennetaan.

e5258 Asuminen – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritelty**e5259 Asuminen – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e530 Kunnallistekniikka – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, joiden tehtävänä on järjestää kunnallisteknisiä julkispalveluja, kuten vesi, polttoaine, sähkö, puhtaanapito, julkinen liikenne ja hätäpalvelut.

Ei sisällä: väestönsuojelu – palvelut, hallinto ja politiikka (e545)

e5300 Kunnallistekniikkapalvelut

Palvelut ja ohjelmat, jotka järjestävät koko väestölle tarpeelliset energia- (polttoaine ja sähkö), puhtaanapito-, vesi- ja muiden alojen palvelut (kuten huoltopäivystys), mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

e5301 Kunnallistekniikkahallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa kunnallistekniikkapalvelujen järjestämistä, kuten kunnan kunnallistekniikkatoimen hallinto, terveyslautakunta ja kuluttajasuojaneuvostot.

e5302 Kunnallistekniikkapolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat kunnallisteknisten palvelujen toimittamista, kuten terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät standardit, jotka ohjaavat veden ja polttoaineen toimitusta ja tarjontaa, kunnan puhtaanapitoon liittyviä käytäntöjä ja politiikkoja ja muita tarpeellisia palveluja ja varastoja pula-aikojen tai luonnonkatastrofien varalta.

e5308 Kunnallistekniikka – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritelty**e5309 Kunnallistekniikka – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön**

e535 Viestintä – palvelut, hallinto ja politiikka

Palvelut, hallinto ja politiikka tiedon siirtoa ja tiedon vaihtoa varten.

e5350 Viestintäpalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joiden tarkoituksena on siirtää tietoa eri tavoilla, kuten puhelin, faksi, posti ja lentoposti, sähköposti ja muut tietojärjestelmiin pohjautuvat ratkaisut (esim. puhelinviesti, telex, tekstitelevisio ja Internetpalvelut).

Ei sisällä: tiedotusvälinepalvelut (e5600)

e5351 Viestintähallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, kuten telekommunikointia säätelevät viranomaiset ja muut toimielimet, jotka ohjaavat monilla eri tavoilla tapahtuvaa tiedonsiirtoa, mukaan lukien puhelin, faksi, posti ja lentoposti, sähköposti ja tietojärjestelmiin pohjautuvat ratkaisut.

e5352 Viestintäpolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat useilla eri menetelmillä tapahtuvaa tiedonsiirtoa, mukaan lukien puhelin, faksi, posti ja lentoposti, sähköposti ja tietojärjestelmiin pohjautuvat ratkaisut, kuten käyttöoikeuden vahvistaminen kommunikaatiopalveluihin, tarvittavat postiosoitetiedot ja standardit liittyen telekommunikaation järjestämiseen.

e5358 Viestintä – palvelut, hallinto ja politiikka, ei määritely**e5359 Viestintä – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e540 Liikenne – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, joiden tarkoituksena on luoda edellytykset ihmisten tai tavaroiden siirtämiseen tai siirtämiseen paikasta toiseen.

e5400 Liikennepalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joiden tarkoituksena on julkisen tai yksityissektorin toimesta kuljettaa ihmisiä tai tavaroita maantiellä, rautatiellä, lentoteitse tai vesitse, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

Ei sisällä: tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa (e120)

e5401 Liikennehallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa henkilöiden ja tavaroiden kuljetusta maantiellä, rautatiellä, lentoteitse tai vesitse, kuten järjestelmät, jotka määrittelevät kulkuvälineen käyttöönotto-oikeuden ja terveys- ja turvastandardien käytön ja seurannan erityyppisissä kuljetusmuodoissa.

Ei sisällä: sosiaaliturva – etuudet, hallinto ja politiikka (e570)

e5402 Liikennepolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat henkilöiden ja tavaroiden kuljetusta maantiellä, rautatiellä, lentoteitse tai vesitse, kuten liikennelainsäädäntö ja -politiikka, julkisen liikenteen järjestäminen ja "design for all" -esteettömyyspolitiikka.

e5408 Liikenne – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritelty**e5409 Liikenne – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e545 Väestönsuojelu – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, joiden tarkoituksena on väestön ja omaisuuden turvaaminen.

Ei sisällä: kunnallistekniikka – palvelut, hallinto ja politiikka (e530)

e5450 Väestönsuojelupalvelut

Yhteiskunnan järjestämät palvelut ja ohjelmat, joiden tarkoituksena on väestön ja omaisuuden turvaaminen, kuten palokunta-, poliisi-, päivystys- ja ensiapupalvelut, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

e5451 Väestönsuojeluhallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa väestön ja omaisuuden turvaamista, kuten järjestelmät, joiden avulla on organisoitu poliisi-, palokunta-, päivystys- ja ensiapupalvelujen järjestäminen.

e5452 Väestönsuojelupolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat väestön ja omaisuuden turvaamista, kuten politiikka, joka ohjaa poliisi-, palokunta-, päivystys- ja ensiapupalvelujen järjestämistä.

e5458 Väestönsuojelu – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritelty**e5459 Väestönsuojelu – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e550 Oikeustoimi – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, jotka liittyvät kyseisen maan lainsäädäntöön tai muuhun lakiin.

e 5500 Lakipalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joille on annettu lakisääteinen asema, kuten oikeus-istuintimet, tuomioistuintimet ja muut toimistot, joissa kuullaan osapuolia ja selvitetään riitajuttuja siviili- ja rikosasioina, asianajajaedustus, notariaattipalvelut, välimiesmenettely, sovintomenettely, vankila tai rangaistuslaitos, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

e 5501 Lakihallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa oikeudenkäyttöä, kuten virallisten säädösten toimeenpano ja seuranta (esim. lait, määräykset, tapaoikeus, uskonnolliset lait, kansainväliset lait ja sopimukset).

e 5502 Lakipolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, kuten lait, määräykset, tapaoikeus, uskonnolliset lait, kansainväliset lait ja sopimukset, jotka ohjaavat oikeushallintoa.

e 5508 Oikeustoimi – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritelty**e 5509 Oikeustoimi – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e 555****Yhdistykset ja järjestöt – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka liittyen ihmisryhmiin, jotka ovat järjestäytyneet ajamaan yhteisiä, ei-kaupallisia intressejä, usein yhdistysten ja järjestöjen jäseninä.

e 5550 Yhdistys- ja järjestöpalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joita ei-kaupallisia intressejä tavoittelevat henkilöt järjestävät yhdessä sellaisten henkilöiden kanssa, joilla on sama intressi ja joissa palvelujen antaminen on sidoksissa jäsenyyteen, kuten yhdistys tai järjestö, joka antaa virkistys-, vapaa-aika-, urheilu-, kulttuuri-, uskonto- ja keskinäisen avun palveluja.

e 5551 Yhdistys- ja järjestöhallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa ei-kaupallisia yhteisiä intressejä tavoittelevien henkilöiden välisiä suhteita ja toimia sekä yhdistysten ja järjestöjen perustamista ja toiminnan johtamista, kuten keskinäisen avun järjestöt, virkistys- ja vapaa-ajan järjestöt, kulttuuri- ja uskonnolliset yhdistykset ja vapaaehtoisjärjestöt.

e 5552 Yhdistys- ja järjestöpolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat ei-kaupallisia yhteisiä intressejä tavoittelevien henkilöiden välisiä suhteita ja toimia, kuten politiikka, joka ohjaa yhdistysten ja järjestöjen perustamista ja toiminnan johtamista, mukaan lukien keskinäisen avun järjestöt, virkistys- ja vapaa-ajan järjestöt, kulttuuri- ja uskonnolliset yhdistykset ja vapaaehtoisjärjestöt.

e 5558 Yhdistykset ja järjestöt – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritely

e 5559 Yhdistykset ja järjestöt – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön

e 560 Tiedotusvälineet – palvelut, hallinto ja politiikka

Palvelut, hallinto ja politiikka massatiedotuksen järjestämiseksi radion, television, sanomalehtien ja Internetin välityksellä.

e 5600 Tiedotusvälinepalvelut

Palvelut ja ohjelmat, jotka on tarkoitettu massatiedotuksen järjestämiseen, kuten radio, televisio, kuvatekstitys, lehdistökatsaus, sanomalehdet, Braille-palvelut ja tietokoneisiin pohjautuva joukkotiedotus (WWW, Internet), mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

Ei sisällä: viestintäpalvelut (e5350)

e 5601 Tiedotusvälinehallinto

Suurelle yleisölle suunnattua uutis- ja tietoaineistoa ohjaava hallinnollinen valvonta ja seuranta, kuten standardit, jotka ohjaavat kommunikation sisältöä, jakelua, levitystä, markkinoille pääsyä ja menetelmiä radiossa, televisiossa, lehdistökatsauksissa, sanomalehdissä ja tietokonepohjaisessa massatiedotuksessa (WWW, Internet).

Sisältää: tekstitysten toteutus televisiossa, sanomalehtien ja muiden julkaisujen Braille-versiot ja tekstitelevisio ja radiolähteykset

Ei sisällä: viestintähallinto (e5351)

e 5602 Tiedotusvälinepolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat suurelle yleisölle suunnattua uutis- ja tietovirtaa, kuten politiikka, joka ohjaa kommunikation jakelua, levitystä, markkinoille pääsyä ja menetelmiä radiossa, televisiossa, lehdistökatsauksissa, sanomalehdissä ja tietokonepohjaisessa massatiedotuksessa (WWW, Internet).

Ei sisällä: viestintäpolitiikka (e5352)

e 5608 Tiedotusvälineet – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritely

e 5609 Tiedotusvälineet – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön

e 565 Talous – palvelut, hallinto ja politiikka

Palvelut, hallinto ja politiikka, jotka liittyvät tavaroiden ja palveluiden tuotannon, jakelun, kulutuksen ja käytön kokonaisjärjestelmään.

Ei sisällä: sosiaaliturva – etuudet, hallinto ja politiikka (e570)

e5650 Talouspalvelut

Palvelut ja ohjelmat, jotka kohdistuvat tavaroiden ja palveluiden yleistuotantoon, jakeluun, kulutukseen ja käyttöön, kuten yksityinen kaupallinen sektori (esim. liiketoiminta, osakeyhtiöt, yksityiset liikeyritykset), julkinen sektori (esim. julkiset kaupalliset palvelut, kuten osuuskunnat ja yhtiöt), rahoituslaitokset (esim. pankit ja vakuutuspalvelut), mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

Ei sisällä: kunnallistekniikkapalvelut (e5300); työ ja työllistämispalvelut (e5900)

e5651 Taloushallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa tavaroiden ja palvelujen tuotantoa, jakelua, kulutusta ja käyttöä, kuten talouspolitiikan toimeenpano- ja seurantajärjestelmät.

Ei sisällä: kunnallistekniikkahallinto (e5301); työ ja työllistämishallinto (e5901)

e5652 Talouspolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat tavaroiden ja palvelujen tuotantoa, jakelua, kulutusta ja käyttöä, kuten valtiovallan omaksumat talousopit ja niiden soveltaminen.

Ei sisällä: kunnallistekniikkapolitiikka (e5302); työ ja työllistämispolitiikka (e5902)

e5658 Talous – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritelty**e5659 Talous – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e570 Sosiaaliturva – etuudet, hallinto ja politiikka**

Etuudet, hallinto ja politiikka, joiden tarkoitus on järjestää toimeentuloturva henkilöille, jotka iän, köyhyyden, työttömyyden, terveydentilan tai toimintarajoitteiden vuoksi tarvitsevat joko yleisistä verotuloista tai vastikkeellisista korvausvaroista rahoitettua julkisen vallan tukea.

Ei sisällä: talous – palvelut, hallinto ja politiikka (e565)

e5700 Sosiaaliturvaetuudet

Etuudet ja ohjelmat, joiden tarkoitus on järjestää toimeentuloturvaa henkilöille, jotka iän, köyhyyden, työttömyyden, terveydentilan tai toimintarajoitteiden vuoksi tarvitsevat joko yleisistä verotuloista tai vastikkeellisista korvausvaroista rahoitettua julkisen vallan tukea, kuten etuusjärjestelmät, joissa on määritelty oikeus jakaa tai antaa taloudellista tukea seuraavan tyyppisissä ohjelmissa: toimeentulon tukiohjelmat (esim. sosiaaliavustus, köyhyteen tai muuhun tarveharkintaan pohjautuva tuki), sosiaalivakuutusohjelmat (esim. tapaturma- tai työttömyysvakuutukset) sekä toimintarajoitteisiin liittyvät eläkejärjestelyt (esim. ansiotuloja korvaava tuki), mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

Ei sisällä: terveyspalvelut (e5800)

e5701 Sosiaaliturvahallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka toteuttaa toimeentuloturvaa järjestäviä ohjelmia ja suunnitelmia henkilöille, jotka iän, köyhyyden, työttömyyden, terveydentilan tai toimintarajoitteiden vuoksi tarvitsevat joko yleisistä verotuloista tai vastikkeellisista korvausvaroista rahoitettua julkisen vallan tukea, kuten hallinto, joka panee täytäntöön säädökset ja määräykset toimeentuloturvan ja -tukien, työttömyyskorvauksen, eläkkeiden ja vammaistukien oikeaksi kohdentumiseksi.

e5702 Sosiaaliturvapoliittikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat toimeentuloturvaa järjestäviä ohjelmia ja suunnitelmia henkilöille, jotka iän, köyhyyden, työttömyyden, terveydentilan tai toimintarajoitteiden vuoksi tarvitsevat joko yleisistä verotuloista tai vastikkeellisista korvausvaroista rahoitettua julkisen vallan tukea, kuten lainsäädäntö ja määräykset toimeentuloturvan ja -tukien, työttömyyskorvauksen, työkyvyttömyys- ja vastaavien eläkkeiden ja vammaistukien oikeaksi kohdentumiseksi.

e5708 Sosiaaliturva – etuudet, hallinto ja politiikka, muu määritelty**e5709 Sosiaaliturva – etuudet, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e575 Yleinen sosiaalinen tuki – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, joiden tarkoitus on tukea henkilöitä, jotka tarvitsevat apua esimerkiksi kaupassakäynnissä, taloustöissä, liikenteessä, itsestä huolehtimisessa ja toisista huolehtimisessa, jotta he voisivat toimia täysipainoisemmin yhteiskunnassa.

Ei sisällä: Kotipalvelutyöntekijät ja henkilökohtaiset avustajat (e340); sosiaaliturva – etuudet, hallinto ja politiikka (e570); Terveys – palvelut, hallinto ja politiikka (e580)

e5750 Yleisen sosiaalisen tuen palvelut

Palvelut ja ohjelmat, jotka järjestävät sosiaalista tukea henkilöille, jotka iän, köyhyyden, työttömyyden, terveydentilan tai toimintarajoitteiden vuoksi tarvitsevat julkisen vallan järjestämää tukea esim. kaupassakäynnissä, taloustöissä, liikenteessä, itsestä huolehtimisesta ja toisista huolehtimisesta, jotta he voisivat toimia täysipainoisemmin yhteiskunnassa.

e5751 Yleisen sosiaalisen tuen hallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka toteuttaa sosiaalista tukea järjestäviä ohjelmia ja suunnitelmia henkilöille, jotka iän, köyhyyden, työttömyyden, terveydentilan tai toimintarajoitteiden vuoksi tarvitsevat sellaista tukea, mukaan lukien järjestelmät, jotka ottavat käyttöön säännöt ja määräykset sosiaalisten tukipalveluiden järjestämisestä ja niiden oikeasta kohdentumisesta.

e5752 Yleisen sosiaalisen tuen politiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat sosiaalista tukea järjestäviä ohjelmia ja suunnitelmia henkilöille, jotka iän, varattomuuden, työttömyyden, terveydentilan tai toimintarajoitteiden vuoksi tarvitsevat sellaista tukea, mukaan lukien lainsäädäntö ja määräykset, jotka ohjaavat sosiaalisen tuen oikeaa kohdentumista.

e5758 Yleinen sosiaalinen tuki – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määriteltä**e5759 Yleinen sosiaalinen tuki – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e580 Terveys – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, jotka ehkäisevät ja hoitavat terveysongelmia, järjestävät lääkinnällistä kuntoutusta ja edistävät terveellistä elämäntapaa.

Ei sisällä: yleinen sosiaalinen tuki – palvelut, hallinto ja politiikka (e575)

e5800 Terveyspalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joita jaetaan paikallis-, yhteisö-, alue-, lääni- tai valtakunnan tasolla henkilöiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tukemiseksi, kuten terveyden edistäminen ja sairauksien ennaltaehkäiseminen, perusterveydenhuolto, akuuttihoito, pitkäaikaishoito; palvelut, jotka rahoitetaan julkisesti tai yksityisesti ja toteutetaan lyhytaikaisina, pitkäaikaisina, määräajoin toistuvina tai kertaluonteisesti erilaisissa toimintaympäristöissä, kuten yhteisö-, koti-, koulu- ja työympäristö, yleissairaalat, erikoissairaalat, klinikat, vuode- tai avohoito, mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

e 5801 Terveyshallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa henkilöille järjestettyjen fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten hyvinvointipalvelujen valikoimaa erilaisissa toimintaympäristöissä, mukaan lukien yhteisö-, koti-, koulu- ja työympäristö, yleissairaalat, erikoissairaalat, klinikat, vuode- tai avohoito, kuten hallinto, joka toimeenpanee määräyksiä ja standardeja palvelujen, apuneuvojen ja apuvälineiden sekä muiden yksilöllisesti sovitettujen välineiden oikean kohdentumisen määrittelemiseksi, ja lainsäädäntö, kuten terveydenhuoltoon liittyvät lait terveyspalvelujärjestelmän ominaispiirteiden ohjaamiseksi (saatavuus, universaalisuus, joustavuus, julkinen rahoitus ja kattavuus).

e 5802 Terveyspolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat henkilöille järjestettyjen fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten hyvinvointipalvelujen valikoimaa erilaisissa toimintaympäristöissä, mukaan lukien yhteisö-, koti-, koulu- ja työympäristö, yleissairaalat, erikoissairaalat, klinikat, vuode- tai avohoito, kuten politiikka ja standardit palvelujen, apuneuvojen ja apuvälineiden sekä muiden yksilöllisesti sovitettujen välineiden oikean kohdentumisen määrittelemiseksi, ja lainsäädäntö, kuten terveydenhuoltoon liittyvät lait terveyspalvelujärjestelmän ominaispiirteiden ohjaamiseksi (saatavuus, universaalisuus, joustavuus, julkinen rahoitus ja kattavuus).

e 5808 Terveys – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määriteltä**e 5809 Terveys – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e 585 Koulutus – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, joiden tehtävänä on tiedon, asiantuntemuksen ja ammatillisen ja taiteellisen taidon hankkiminen, ylläpito ja parantaminen. Katso: UNESCO:n kansainvälinen opetuksen standardiluokitus (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization, UNESCO; International Standard Classification of Education ISCED-1997).

e 5850 Koulutuspalvelut

Palvelut ja ohjelmat, jotka liittyvät opetukseen ja tiedon, asiantuntemuksen ja ammatillisen tai taiteellisen taidon hankkimiseen, ylläpitämiseen ja parantamiseen, kuten eri koulutustasoilla tarjottava koulutus (esim. esikoulu, peruskoulu, lukio, ammattikoulu ja erityiskoulu, ammattikurssit, valmennuskurssit, työharjoittelu ja täydennyskoulutus), mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

e 5851 Koulutushallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa koulutusohjelmien tarjontaa, kuten järjestelmät, jotka toteuttavat koulutuspoliittiset toimenpiteet ja standardit määrittelemään julkisen tai yksityisen opetuksen ja erityisopetuksen oikeaa kohdentumista; paikalliset, alueelliset tai kansalliset opetuksen viranomaistahot tai muut arvovaltaiset toimielimet, jotka ohjaavat koulutusjärjestelmän ominaispiirteitä, mukaan lukien lukujärjestys, luokan koko, alueen koulujen lukumäärä, palkat ja palkkiot, erikoisruokavalion huomioiminen ja koulupäivän jälkeiset hoitopalvelut.

e 5852 Koulutuspolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat koulutusohjelmien tarjontaa, kuten politiikka ja standardit, jotka määrittelevät julkisen tai yksityisen opetuksen ja erityisopetuksen oikeaa kohdentumista, ja määräävät sen paikallisen, alueellisen tai kansallisen opetuksen viranomaisorganisaation tai muun arvovaltaisen toimielimen kokoonpanon, joka ohjaa koulutusjärjestelmän ominaispiirteitä, mukaan lukien lukujärjestys, luokan koko, alueen koulujen lukumäärä, palkat ja palkkiot, erikoisruokavalion huomioon ottaminen ja koulupäivän jälkeiset hoitopalvelut.

e 5858 Koulutus – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määrittely**e 5859 Koulutus – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e590 Työ ja työllistäminen – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, jotka liittyvät sopivan työn löytämiseen henkilöille, jotka ovat työttömiä tai etsivät erilaista työtä, tai niiden henkilöiden tukemiseen, jotka ovat jo työssä ja haluavat edetä työurallaan.

Ei sisällä: talous – palvelut, hallinto ja politiikka (e565)

e 5900 Työ ja työllistämispalvelut

Palvelut ja ohjelmat, joita paikalliset, alueelliset tai kansalliset viranomaiset tai yksityiset organisaatiot tarjoavat sopivan työn löytämiseksi henkilöille, jotka ovat työttömiä tai etsivät erilaista työtä, tai niiden henkilöiden tukemiseksi, jotka ovat jo työssä, kuten työnhakupalvelut, työn valinta-, uudelleen työllistämisen-, työsijoitus-, uudelleensijoitus-, ammatillinen seuranta-, työterveyshuolto- ja työsuojelupalvelut sekä työympäristöpalvelut (esim. ergonomia, henkilöstö- ja työnjohtopalvelut, työvoimapaalvelut, ammattiyhdistyspalvelut), mukaan lukien palveluiden järjestäjät.

e5901 Työ ja työllistämishallinto

Hallinnollinen valvonta ja seuranta, joka ohjaa ammatinharjoittamisen ja muunlaisen palkkatyön jakaantumista talouselämässä, kuten hallintojärjestelmät, jotka toimeenpanevat politiikkoja ja standardeja työpaikkojen luomista, työllisyyden turvaamista, suojatyötä ja avoimia työmarkkinoita, työhön liittyviä standardeja ja lakeja sekä ammattijärjestöjä varten.

e5902 Työ ja työllistämispolitiikka

Lainsäädäntö, määräykset ja standardit, jotka ohjaavat ammatinharjoittamisen ja muunlaisen vastikkeellisen työn jakaantumista talouselämässä, kuten standardit ja politiikka, jotka on laadittu työpaikkojen luomista, työllisyyden turvaamista, suojatyötä ja avoimia työmarkkinoita, työhön liittyviä standardeja ja lakeja sekä ammattijärjestöjä varten.

e5908 Työ ja työllistäminen – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määriteltä**e5909 Työ ja työllistäminen – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön****e595 Poliittinen päätäntä – palvelut, hallinto ja politiikka**

Palvelut, hallinto ja politiikka, jotka liittyvät valtakunnalliseen, alueelliseen ja kunnalliseen äänestykseen, ehdokasvalintoihin ja hallintotapaan, mukaan lukien kansainväliset organisaatiot.

e5950 Poliittisen päätännän palvelut

Palvelut ja rakenteet, kuten paikallinen, alueellinen ja kansallinen hallinto, kansainväliset organisaatiot ja ihmiset, jotka on valittu tai nimitetty näihin elimiin, kuten Yhdistyneet kansakunnat, Euroopan unioni, eduskunta, alueelliset viranomaiset, kylätoimikunnat, kansanperinteen mukaiset johtajat.

e5951 Poliittisen päätännän hallinto

Rakenteet ja vastaavat menettelyt, jotka organisoivat yhteiskunnan poliittisen ja taloudellisen vallan, kuten valtiovallan toimeenpaneva ja lakiasäättävä osa ja perustuslain tai muun laillisen lähteen antama toimivalta, kuten poliittinen järjestelmä, valtiosäännöt, valtiovallan toimeenpaneva ja lakiasäättävä osa, armeija.

e5952 Poliittisen päätännän politiikka

Poliittisen järjestelmän laatimat ja voimaan saattamat lait ja politiikka, jotka ohjaavat poliittisen järjestelmän toimintaa, kuten ehdolle asettamisen kampanjat, poliittiseen puolueeseen liittyminen, äänestys ja jäsenet kansainvälisissä poliittisissa organisaatioissa, mukaan lukien sopimukset, perustuslaki ja muut lait, jotka ohjaavat lainsäädäntöä ja määräyksiä.

- e 5958 Poliittinen päätäntä – palvelut, hallinto ja politiikka, muu määritely
- e 5959 Poliittinen päätäntä – palvelut, hallinto ja politiikka, määrittelemätön
- e 598** Palvelut, hallinto ja politiikat, muu määritely
- e 599** Palvelut, hallinto ja politiikat, määrittelemätön

ICF

Liitteet

Liite 1

Taksonomia ja terminologia

ICF-luokitus on hierarkkinen. Se noudattaa seuraavia taksonomisia periaatteita:

- ICF-luokituksen kolmen osa-alueen luokitukset – Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet, Suoritukset ja osallistuminen ja Ympäristökijät – ovat toisistaan riippumattomia. Kukin termi esiintyy vain yhdellä osa-alueella.
- Kullakin osa-alueella kuvauskohteet on järjestetty hierarkkisen puustorakenteen mukaisesti siten, että alemman luokitusportaan kuvauskohteisiin pätevät myös sen kaikkien yläpuolisten kuvauskohteiden määritteet.
- Kuvauskohteet ovat toisensa pois sulkevia, joten millään kahdella saman luokitusportaan kuvauskohteella ei ole täsmälleen samoja määritteitä. Tämä ei kuitenkaan estä yksilön toimintakyvyn luokittelemista useiden kuvauskohteiden avulla, vaan se on täysin sallittua ja tarpeen mukaan jopa suositeltavaa.

1. ICF-luokituksen terminologia

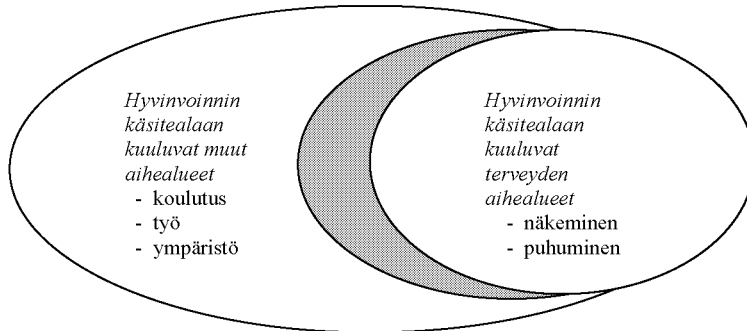
Termi on määritellyn käsitteen kielellinen ilmiäsu, esim. sana tai sanonta. Useimmilla sekaannusta aiheuttavilla termeillä on jokin yleismerkitys jokapäiväisessä kielenkäytössä. Esimerkiksi englannin sanoja "impairment", "disability" ja "handicap" käytetään yleiskielessä usein samamerkityksisinä, vaikka vuoden 1980 ICIDH-luokituksessa niille kullekin annettiin sitova määritelmä, joka määritteli kunkin tarkan merkityksen (ks. Vaurioiden, toiminnanvajavuuksien ja haittojen kansainvälinen luokitus. Työterveyslaitos 1985). Luokitusta uudistettaessa termi "handicap" hylättiin ja "disability" valittiin edustamaan yläkäsitteenä niin ruumis/keho-, yksilö- kuin yhteisönäkökulmaa. Käsitteiden määritelmien on oltava selkeitä ja täsmällisiä, jotta kullekin käsitteelle voidaan löytää termi, joka ilmaisee käsitteen yksiselitteisesti. Tämä on erityisen tärkeää ICF-luokituksessa, joka käännetään useille kielille. Käsitteitä koskevan yhteisymmärryksen lisäksi on siis välttämätöntä sopia termistä, joka parhaiten kuvastaa käsitteen sisältöä kussakin kielessä. Useiden mahdollisten vaihtoehtojen joukosta tulee valita termi sen täsmävyiden, hyväksyttävyyden ja yleisen käyttökelpoisuuden perusteella. Toiveena on, että ICF-luokitus osoittautuu sekä käyttökelpoiseksi että selkeäksi.

Seuraavassa määritellään joitakin ICF-luokituksessa käytettäviä termejä kyseisiä terminologisia sääntöjä noudattaen.

Hyvinvointi (well-being) on yleistermi, joka kattaa kaikki ihmiselämän aihealueet. Se käsittelee fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset piirteet, joista muodostuu niin sanottu "hyvä elämä".

Terveyden aihealueet ovat osa siitä aihealuejoukosta, joka muodostaa ihmiselämän kokonaisuuden. Tämä voidaan esittää kuvana seuraavasti:

Kuva 1. ICF-luokituksessa käytetty hyvinvoinnin viitekehys

Toiminnallinen terveydentila (health state) ja terveyden aihealueet (health domains)

Toiminnallinen terveydentila kuvaa toimintakyvyn tasoa ICF-luokituksen tietyllä terveyden aihealueella. Terveyden aihealueet ovat sellaisia elämän alueita, joiden voidaan tulkita sisältyvän mielikuvaan "terveydestä" ja siten katsoa kuuluvan terveystalvelujärjestelmän vastuualueeseen. ICF-luokitus ei tee tarkkaa rajaa *terveyden aihealueiden* ja alla kuvatun *terveyden lähiaihealueiden* välille. Niiden välimaastossa saattaa olla "harmaa vyöhyke" sen mukaan, miten terveyden elementit ja terveyteen liittyvät elementit on käsitteellistetty ja sijoitettu ICF-aihealueille.

Terveyteen liittyvä toiminnallinen tila (health related state) ja terveyden lähiaihealueet (health-related domains)

Terveyteen liittyvä toiminnallinen tila kuvaa toimintakyvyn tasoa ICF-luokituksen tietyllä terveyden lähiaihealueella. Terveyden lähiaihealueet ovat toimintakyvyn näkökulmasta sellaisia alueita, joilla on vahva kytkös yksilön lääketieteelliseen terveydentilaan, mutta jotka eivät yleensä kuulu ensisijaisesti terveystalvelujärjestelmän, vaan yleiseen hyvinvointiin vaikuttavien muiden järjestelmien vastuualueeseen. ICF kattaa vain terveyteen liittyvät hyvinvoinnin aihealueet.

Lääketieteellinen terveydentila (health condition) on yläkäsite, joka kattaa akuutit ja krooniset taudit, häiriöt, vammat ja traumat. Käsite "lääketieteellinen terveydentila" sisältää myös sellaiset lääketieteelliseen terveydentilaan vaikuttavat seikat kuin raskaus, ikääntyminen, stressi, synnynnäinen epämuodostuma tai perinnöllinen alttius. Lääketieteellinen terveydentila koodataan ICD-10-luokituksen avulla.

Toimintakyky (functioning) on yläkäsite, joka kattaa ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet sekä suoritukset ja osallistumisen. Sillä tarkoitetaan yksilön, hänen lääketieteellisen terveydentilansa ja yksilöön liittyvien kontekstuaalisten tekijöiden (ympäristö- ja yksilö-tekijöiden) välisen vuorovaikutuksen myönteisiä piirteitä.

Toimintarajoitteet (disability) on yläkäsite, joka kattaa ruumiin rakenteiden ja ruumiin/kehon toimintojen vajavuudet sekä suoritus- että osallistumisrajoitteet. Sillä tarkoitetaan yksilön, hänen lääketieteellisen terveydentilansa ja yksilöön liittyvien kontekstuaalisten tekijöiden (ympäristö- ja yksilötekijöiden) välisen vuorovaikutuksen kielteisiä piirteitä.

Ruumiin/kehon toimintoja (body functions) ovat elinjärjestelmien fysiologiset toiminnot, joihin luetaan myös mielentoiminnot. "Ruumis/keho" tarkoittaa ihmisen elintoimintojen kokonaisuutta, joten ruumis/keho sisältää myös aivot. Täten ICF-luokituksessa mielen toiminnot sisältyvät ruumiin/kehon toimintoihin. Ruumiin/kehon toimintoja arvioitaessa käytetään vertailukohtana ihmistä koskevia tilastollisia viitearvoja.

Ruumiin rakenteita (body structures) ovat ruumiin rakenteelliset ja anatomiset osat, kuten elimet, raajat ja näiden rakennneosat, jotka luokitellaan elinjärjestelmittäin. Ruumiin rakenteita arvioitaessa käytetään vertailukohtana ihmistä koskevia tilastollisia viitearvoja.

Vajavuus (impairment) on ruumiin rakenteiden tai fysiologisten toimintojen (joihin luetaan myös mielentoiminnot) puutos tai poikkeavuus. Tässä yhteydessä käsite "poikkeavuus" tarkoittaa yksinomaan huomattavaa eroa vakiintuneisiin tilastollisiin viitearvoihin verrattuna (eli viitearvon ylittävää poikkeamaa väestön keskiarvosta) ja sitä tulee käyttää ainoastaan tässä merkityksessä.

Suoritus (activity) on tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa. Se edustaa toimintakyvyn yksilölähtöistä näkökulmaa.

Suoritusrajoite (activity limitation)¹⁸ on vaikeus, joka yksilöllä on tehtävän tai toimen toteuttamisessa. Suoritusrajoite voi ulottua vähäisestä vaikea-asteiseen laadulliseen tai määrälliseen eroon toteuttaa tehtävä tai toimi verrattuna sellaisen henkilön suorituksiin, jolla ei ole kyseistä lääketieteellisen terveydentilan ongelmaa.

Osallistuminen (participation) on henkilön osallisuutta elämän tilanteisiin. Se edustaa toimintakyvyn yhteisöllistä näkökulmaa.

Osallistumisrajoite (participation restriction)¹⁹ on ongelma, jonka yksilö saattaa kokea osallisuudessa elämän tilanteisiin. Osallistumisrajoite todetaan siten, että kyseisen yksilön osallistumista verrataan sellaisen yksilön odotettuun osallistumiseen, joka elää samassa kulttuurissa tai yhteiskunnassa ja jolla ei ole toimintarajoitteita.

Kontekstuaaliset tekijät (contextual factors) ovat tekijöitä, jotka yhdessä muodostavat yksilön elämän koko viitekehyn, erityisesti sen taustan, jota vasten toiminnallinen terveydentila ja terveyteen liittyvä toiminnallinen tila luokitellaan ICF-luokituksessa. ICF-luokituksen Kontekstuaaliset tekijät -osa sisältää kaksi osa-aluetta: Ympäristötekijät ja Yksilötekijät.

Ympäristötekijät (Environmental factors) on ICF-luokituksen osa-alue, joka kattaa kaikki ne yksilön ulkopuolisen maailman piirteet, joista muodostuu yksilön elämän kontekstuaalinen viitekehys ja jotka siten vaikuttavat henkilön toimintakykyyn. Ympäristötekijöitä ovat fyysinen maailma piirteinen, ihmisen rakentama fyysinen maailma, muut ihmiset omine

¹⁸ "Suoritusrajoite" korvaa ICIDH-luokituksen vuoden 1980 laitoksessa käytetyn termin "disability".

¹⁹ "Osallistumisrajoite" korvaa ICIDH-luokituksen vuoden 1980 laitoksessa käytetyn termin "handicap".

suhteineen ja rooleineen, asenteet ja arvot, sosiaaliset järjestelmät ja palvelut sekä politiikat, säännöt, määräykset ja lait.

Yksilötekijät (personal factors) ovat yksilökohtaisia kontekstuaalisia tekijöitä, kuten ikä, sukupuoli, sosiaalinen asema, elämäkokemukset ym. Yksilötekijöitä ei toistaiseksi luokitella ICF-luokituksessa, mutta luokituksen käyttäjät voivat liittää ne mukaan omiin ICF-sovelluksiinsa.

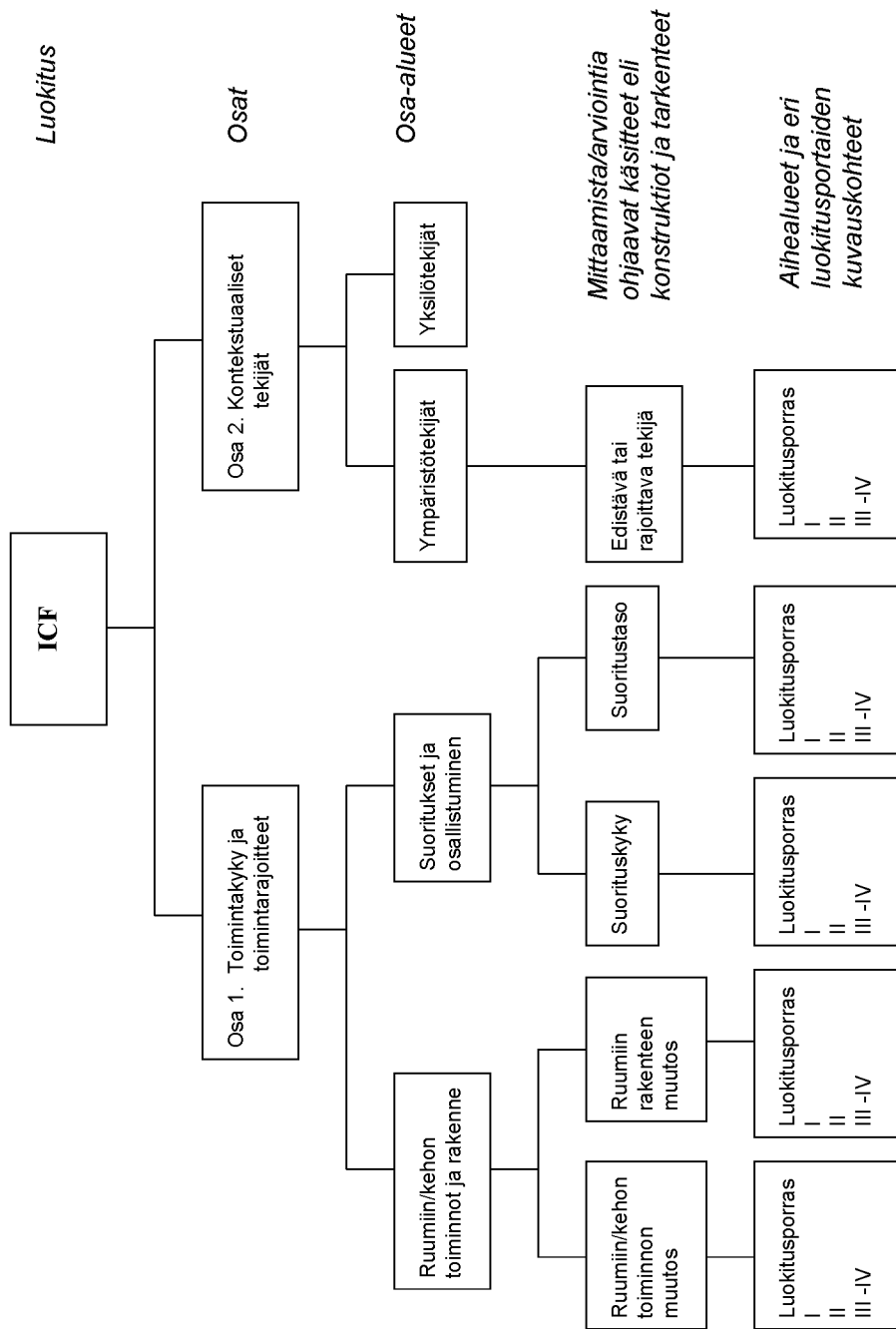
Edistävät tekijät (facilitators) ovat henkilön ympäristön piirteitä, joiden läsnäolo tai puuttuminen parantaa toimintakykyä ja vähentää toimintarajoitteita. Edistäviä tekijöitä ovat mm. esteetön fyysinen ympäristö, tarkoituksenmukaisten apuvälineiden saatavuus ja kanssaihminen myönteinen suhtautuminen henkilöihin, joilla on toimintarajoitteita, sekä sellaiset palvelut, järjestelmät ja politiikat, joiden tarkoituksena on lisätä ihmisten osallisuutta eri elämän alueisiin riippumatta heidän lääketieteellisestä terveydentilastaan. Myös jonkin tekijän, esim. leimautumisen tai kielteisten asenteiden, puuttumisella voi olla edistävä vaikutus. Edistävät tekijät voivat parantaa tietyn toimen tosiasiallista suorittamista ja siten estää ruumiin/kehon vajavuuden tai suoritusrajoitteen muodostumisen osallistumisrajoitteeksi, vaikka yksilön suorituskyvyssä olisi ongelmia.

Rajoittavat tekijät (barriers) ovat henkilön ympäristön piirteitä, joiden läsnäolo tai puuttuminen haittaa toimintakykyä ja synnyttää toimintarajoitteita. Rajoittavia tekijöitä ovat mm. fyysinen ympäristö, joka ei ota huomioon esteetöntä kulkua, tarkoituksenmukaisten apuvälineiden puute ja kanssaihminen kielteinen suhtautuminen henkilöihin, joilla on toimintarajoitteita, sekä sellaiset palvelut, järjestelmät ja politiikat, jotka joko puuttuvat täysin tai estävät henkilöiden, joilla on terveydentilan ongelma, osallisuuden eri elämän alueisiin.

Suorituskyky (capacity) on mittaamista/arviointia ohjaava käsite eli konstruktio, jonka tarkennetta käytetään ilmaisemaan korkeinta todennäköistä toimintakyvyn tasoa, jonka henkilö voi saavuttaa Suoritukset ja osallistuminen -luokituksen tietyllä aihealueella tietyllä hetkellä. Suorituskyky mitataan yhdenmukaisessa tai vakioidussa ympäristössä, joten se kuvastaa yksilön ympäristövakioitua toimintakykyä. Yhdenmukaisen tai vakioidun ympäristön piirteitä voidaan kuvata Ympäristötekijät-luokituksen avulla. (Käyttö ks. ss. 224-227)

Suoritustaso (performance) on mittaamista/arviointia ohjaava käsite eli konstruktio, jonka tarkennetta käytetään kuvaamaan, mitä yksilö tekee nyky-ympäristössä. Suoritustaso antaa täten käsityksen henkilön osallisuudesta elämän tilanteisiin. Nyky-ympäristö voidaan kuvata Ympäristötekijät-luokituksen avulla. (Käyttö ks. ss. 224-227)

Kuva 2. ICF-luokituksen rakenne

2. ICF-luokituksen rakenteesta

ICF-luokituksen rakenteen tunteminen on välttämätöntä luokituskokonaisuuden ymmärtämiseksi. Seuraavat määritelmät auttavat hahmottamaan luokituksen rakennetta (kuva 2 sivulla 211).

Luokituksella (classification) tarkoitetaan ICF-luokituksen yleisrakennetta ja yleistä viitekehystä. Luokitus on ICF-luokituksen hierarkian ylin termi.

Luokituksen osilla (parts of the classification) tarkoitetaan luokituksen jaottelua kahteen pääosaan.

- Osa 1 on Toimintakyky ja toimintarajoitteet
- Osa 2 on Kontekstuaaliset tekijät

Osa-alueilla (components) tarkoitetaan kummankin luokitusosan jaottelua kahteen pienempään osaan.

Osan 1, Toimintakyky ja toimintarajoitteet, osa-alueet ovat:

- Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet
- Suoritukset ja osallistuminen

Osan 2, Kontekstuaaliset tekijät, osa-alueet ovat:

- Ympäristötekijät
- Yksilötekijät (ei luokitella ICF-luokituksessa).

Konstruktiot (constructs) eli *mittaamista/arviointia ohjaavat käsitteet* ovat toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden kuvauskohteiden mittaamista/arvioimista ohjaavia käsitteitä, jotka määritellään (operationalisoidaan) käyttämällä tarkenteita niihin liittyvine asianmukaisine koodeineen.

Luokitusosassa 1 käytetään neljän tyyppisiä konstruktioita ja luokitusosassa 2 yhtä konstruktioita.

Luokitusosan 1 konstruktiot ovat:

- ruumiin/kehon toiminnon muutos
- ruumiin rakenteen muutos
- suorituskkyky
- suoritustaso.

Luokitusosan 2 konstruktio on

- ympäristötekijän edistävä tai rajoittava vaikutus.

Aihealueet (domains) ovat ryhmitelmä tarkoituksenmukaisia ja mielekkäitä fysiologisia toimintoja, anatomisia rakenteita, toimia, tehtäviä ja elämän alueita. Aihealueet muodostavat kunkin osa-alueen pääluokat (chapters) ja aihealuerhyhmät (blocks).

Kuvauskohteet (categories) ovat osa-alueiden aihealueiden sisällä olevia luokkia ja alaluokkia eli luokitusyksiköitä.

Luokitusportaat (levels) muodostavat luokituksen hierarkian ja ilmaisevat kuvauskohteiden yksityiskohtaisuustason (karkeusasteen). I porttas sisältää kaikki II portaan nimikkeet jne.

3. ICF-luokituksen kuvauskohteiden määritelmistä

Määritelmä on kielellinen toteamus, joka ilmaisee kuvauskohteena olevan käsitteen olennaiset piirteet (laadulliset piirteet, ominaisuudet ja suhteet). Määritelmä ilmaisee, minkä kaltaista asiaa, esinettä tai ilmiötä termi tarkoittaa ja esittää operationaalisesti, miten se poikkeaa muista läheisistä asioista, esineistä tai ilmiöistä.

ICF-luokituksen kuvauskohteita määriteltäessä pyrittiin soveltamaan seuraavia operationaalisen määritelmän ihanneominaisuuksia, joihin sisältyvät mm. maininnat käsitteen piiriin sisältyvistä ja ei -sisältyvistä kuvauskohteista:

- Määritelmän tulee olla mielekäs ja johdonmukainen.
- Määritelmän täytyy yksilöidä kuvauskohteen tarkoittama käsite.
- Määritelmän täytyy sisältää käsitteen olennaiset piirteet – niin intensionaaliset (mitä käsite itsessään merkitsee) kuin ekstensionaaliset (mihin asioihin, esineisiin tai ilmiöihin käsite viittaa).
- Määritelmän tulee olla tarkka ja yksiselitteinen, ja sen tulee kattaa termin koko merkityssisältö.
- Määritelmän tulee olla operationaalinen (esim. kuvata vaikeusastetta, kestoa, suhteellista tärkeyttä ja mahdollisia yhteyksiä).
- Määritelmän tulee välttää kehrakennetta, ts. määritelmän ei pidä sisältää itse määriteltävää termiä eikä mitään sen synonyymia eikä myöskään muualla esitettyjä termejä, joiden määrittelyssä on käytetty kyseistä määriteltävää termiä itseään.
- Määritelmässä tulee asianmukaisesti mainita mahdolliset etiologiset tekijät tai interaktiot.
- Määritelmän täytyy sopia yläpuolisten kuvauskohteiden määritteisiin (III luokitusportaan kuvauskohteella tulee esimerkiksi olla sen II portaan kuvauskohteen yleiset ominaisuudet, johon se sisältyy).
- Määritelmän täytyy olla sopusoinnussa alapuolisten kuvauskohteiden määritteiden kanssa (II portaan kuvauskohteen määritteet eivät esimerkiksi saa olla ristiriidassa sen alapuolisten III portaan kuvauskohteiden määritteiden kanssa).
- Määritelmä ei saa olla epämääräisen kuvaileva eikä vertauskuvallinen; sen on oltava operationaalinen.
- Määritelmän tulee perustua empiirisille toteamuksille, jotka ovat havainnoitavissa, testattavissa tai epäsuorasti pääteltävissä.

- Määritelmä tulee ilmaista mahdollisuuksien mukaan neutraalein termein, joihin ei sisälly kielteisiä sivumerkityksiä.
- Määritelmän tulee olla lyhyt, ja siinä tulee mahdollisuuksien mukaan välttää erikoisterminologiaa (lukuun ottamatta joitakin Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet -osa-alueen termejä).
- Määritelmässä tulee mainita käsitteen piiriin sisältyvät synonyymit sekä antaa esimerkkejä, joissa otetaan huomioon kulttuurierot ja iännukainen vaihtelu.
- Määritelmässä tulee mainita kuvauskohteet, jotka eivät sisälly käsitteen piiriin ja jotka siten kiinnittävät luokituksen käyttäjän huomion mahdollisiin sekaannusta aiheuttaviin toisiinsa läheisesti liittyviin termeihin.

4. Lisähuomautus terminologiasta

Minkä tahansa luokituksen terminologiassa on tehtävä tarkka ero toisaalta luokiteltavien ilmiöiden ja toisaalta itse luokituksen rakenteen välillä. Yleisesti on tärkeää pitää erillään toisaalta maailma ja sen ilmiöt ja toisaalta ne termit, joilla maailmaa kuvataan. Esimerkiksi termit "ulottuvuus" ja "aihealue" voitaisiin määritellä tarkasti koskemaan maailmaa ja termit "osa-alue" ja "kuvauskohde" voitaisiin määritellä koskemaan ainoastaan käsillä olevaa luokitusta.

Samalla näillä termeillä on kuitenkin keskinäinen vastaavuus, ja luokituksen käyttäjäkunnasta suuri osa saattaaakin käyttää niitä samamerkityksisinä. Erittäin spesifiseen käyttöön, kuten tietokantojen luontiin ja mallintamistutkimuksiin, käyttäjien on välttämätöntä määritellä erikseen, käsitteellisen mallin elementit ja luokittelurakenteen elementit selvästi erottuvien terminologiain. ICF-luokituksessa tällaiseen pitkälle menevään tarkkuuteen ja puhtasoppisuuteen ei kuitenkaan katsottu voitavan mennä, sillä luokituksen abstraktius saattaisi vähentää sen käyttökelpoisuutta ja erityisesti pienentää luokituksen mahdollista käyttäjäkuntaa.

Liite 2

ICF-luokituksen koodausohjeisto

ICF on tarkoitettu toiminnallisen terveydentilan ja terveyteen liittyvän toiminnallisen tilan koodaamiseen.²⁰ Ennen koodaussääntöihin ja -ohjeistoon tutustumista on erittäin suositeltavaa lukea ICF-luokituksen Johdanto. Lisäksi luokituksen käyttäjien on erittäin suositeltavaa hankkia luokituksen käyttöä koskevaa koulutusta.

Seuraavat luokituksen piirteet ovat luokituksen käytön kannalta merkityksellisiä.

1. Jäsenty ja rakenne

Luokituksen osat

ICF-luokituksessa on kaksi osaa.

Osan 1 osa-alueet ovat:

- Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet
- Suoritukset ja osallistuminen.

Osan 2 osa-alueet ovat:

- Ympäristötekijät
- Yksilötekijät (ei toistaiseksi luokitella ICF-luokituksessa).

Osa-alueet ilmaistaan luokituskoodin kirjain-etuliitteellä:

- *b* tarkoittaa ruumiin/kehon toimintoja
- *s* tarkoittaa ruumiin rakenteita
- *d* tarkoittaa suorituksia ja osallistumista
- *e* tarkoittaa ympäristötekijöitä.

Etuliite *d* viittaa siis Suoritukset ja osallistuminen -osa-alueen aihealueisiin, mutta käyttäjä voi tarpeen mukaan korvata sen suorituksia koskevalla etuliitteellä *a* ja osallistumista koskevalla etuliitteellä *p*.

Luokituksen osa-alueen kirjainkoodia *b*, *s*, *d*, *a*, *p* tai *e* seuraa numerokoodi, joka koostuu pääluokan numerosta (yksi numeromerkki), II luokitusportaan kuvauskohdetunnuksesta (kaksi numeromerkkiä) ja III:n ja IV luokitusportaan²¹ kuvauskohdetunnuksista (kumpikin yksi numeromerkki). Ruumiin/kehon toimintojen luokitus sisältää esimerkiksi seuraavat koodit:

²⁰ Itse tautia ei tule koodata. Tautien koodaamiseen voidaan käyttää Kansainvälistä tautiluokitusta (ICD-10), jonka avulla eri tautidiagnoseihin ja muihin terveydentilan ongelmiin liittyviä kuolleisuus ja sairaustietoja voidaan järjestelmällisesti rekisteröidä, analysoida, tulkita ja vertailla. ICF-luokitusta ja ICD-10-luokitusta suositellaan käytettäväksi rinnakkain (ks. sivu 3. selostus luokitusten osittaisesta päällekkäisyydestä).

²¹ Vain Ruumiin/kehon toimintojen sekä ruumiin rakenteiden luokitukset sisältävät IV portaan nimikkeitä.

b2	Aistitoiminnot ja kipu	(I portaan kuvauskohde)
b210	Näkötoiminnot	(II portaan kuvauskohde)
b2102	Näön laatu	(III portaan kuvauskohde)
b21022	Kontrastiherkkyys	(IV portaan kuvauskohde)

Käyttäjän tarpeen mukaan kussakin luokitusportaassa voidaan kirjata miten monta tilanteeseen sopivaa koodia tahansa. Yksilön tilanteen kuvaaminen saattaa vaatia useita koodeja luokitusporrasta kohti. Koodaukset voivat olla toisistaan riippumattomia tai yhteydessä toisiinsa.

ICF-luokituksessa henkilön toiminnallisen terveydentilan (toimintakyvyn taso terveyden aihealueilla) ja terveyteen liittyvän toiminnallisen tilan (toimintakyvyn taso terveyden lähiaihealueilla) kuvaamiseen saatetaan käyttää useita aihealuekoodeja eri osa-alueilta. Pääluokkatasolla tapahtuvassa I portaan luokituksessa koodien enimmäismäärä sovellusta kohti on 34 (kahdeksan ruumiin/kehon toimintojen koodia, kahdeksan ruumiin rakenteiden koodia, yhdeksän suoritustasokoodia ja yhdeksän suorituskyykkoodia) ja II portaan luokituksessa koodeja on 362. III:ssa ja IV luokitusportaassa koodeja on yhteensä 1 062, jotka yhdessä muodostavat luokituksen laajan laitoksen. Käytännössä II luokitusportaan 3–18 koodia saattaa riittää kuvaamaan henkilön toimintakykyä (kolmen numeromerkin tarkkuus). Yksityiskohtainen IV portaan luokitus on tarkoitettu käytettäväksi pääasiassa erikoissairaanhoidon palvelujen piirissä (esim. kuntoutus, geriatria, mielenterveys), ja II portaan luokitusta voidaan käyttää väestötutkimuksissa ja terveydenhuollon toiminnan tuloksellisuuden arvioinnissa.

Aihealueet tulee oletusarvoisesti koodata tiettyinä ajankohtana (eli ikään kuin vastaanotto-tilanteen pysäytyskuvana). Myös koodaus useina eri ajankohtina on kuitenkin mahdollista haluttaessa kuvata prosessia tai muutoksia ajan suhteen. Tällöin käyttäjän tulee ilmoittaa käyttämänsä koodaustapa ja tarkastelujakso.

Pääluokat

Kukin osa-alue on jäsennetty pääluokiksi ja aihealueotsikoiksi, joiden alakohtia ovat kuvauskohteet yleisestä yksityiskohtaiseen. Esimerkiksi Ruumiin/kehon toimintojen luokituksessa Pääluokka b1 käsittelee kaikkia mielentoimintoja.

Aihealueryhvät

Eräät pääluokat on jaoteltu kuvauskohteista koostuviksi ryhmiä. Esimerkiksi Suoritukset ja osallistuminen -luokituksen Pääluokka d3 (Kommunikointi) koostuu kolmesta aihealueryhmästä: Kommunikointi -viestien ymmärtäminen (d310–d329), Kommunikointiviestien tuottaminen (d330–d349) ja Keskustelu sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen (d350–d369). Aihealueryhvät helpottavat luokituksen käyttöä, mutta ne eivät itse asiassa kuulu luokitusrakenteeseen, eikä niitä tavallisesti käytetä koodaukseen.

Kuvauskohteet

Kukin pääluokka koostuu erillisistä II portaan, III portaan tai IV portaan kuvauskohteista, joista kukin sisältää lyhyen määritelmän sekä mahdolliset maininnat kuvauskohteen piiriin sisältyvistä ja ei-sisältyvistä termeistä, jotka auttavat oikean koodin valinnassa.

Määritelmät

ICF-luokituksessa ei käytetä yleiskielisiä tai maallikkomääritelmiä, vaan kuvauskohteilla on operationaaliset määritelmät. Määritelmät ilmaisevat kunkin aihealueen olennaiset piirteet (laadulliset piirteet, ominaisuudet ja suhteet) ja antavat tiedon siitä, mitä kuhunkin kuvauskohteeseen sisältyy ja mitä siihen ei sisälly. Määritelmät sisältävät myös yleisesti käytettyjä kiintopisteitä, joita voidaan soveltaa arviointitehtävissä, väestö- ja kyselytutkimuksissa tai vaihtoehtoisesti, kun koodataan arviointimenetelmillä mitattuja tuloksia ICF-luokituksen tapaan. Esimerkiksi näöntarkkuuteen liittyvät toiminnot määritellään monokulaarisena ja binokulaarisena näöntarkkuutena lähi- ja kaukoetäisyydeltä, jolloin näöntarkkuuden heikentyä voidaan koodata olemattomaksi, lieväksi, kohtalaiseksi, vaikeaksi tai täysin sokeaksi.

Kuvauskohteen piiriin sisältyvät termit

Useissa kuvauskohteissa määritelmän jälkeen luetellaan kuvauskohteen piiriin kuuluvia termejä. Niiden tarkoitus on antaa kuva kuvauskohteen sisällöstä, mutta luettelot eivät ole tyhjentäviä. II portaan kuvauskohdeluettelot kattavat kaikki kunkin kuvauskohteen alle sijoittuvat III portaan kuvauskohteet.

Kuvauskohteen piiriin ei-sisältyvät termit

Termit, jotka eivät sisälly kuvauskohteen piiriin, on lueteltu tapauksissa, joissa samankaltaisuus jonkin toisen termin kanssa saattaa vaikeuttaa kuvauskohteen oikeaa koodausta. On esimerkiksi mahdollista ajatella, että WC:ssä käyminen -aihealue saattaisi sisältää Kehon osien hoitaminen -aihealueen. Näiden aihealueiden pitämiseksi erillään WC:ssä käyminen on suljettu pois Kehon osien hoitaminen -aihe-alueesta (d520), ja sille on annettu oma koodi (d530).

Muu määritely

Kuhunkin aihealueeseen sisältyvän III:n tai IV portaan kuvauskohteiden ryhmän lopussa sekä jokaisen pääluokan lopussa on kuvauskohde "muu määritely" (jonka koodin viimeinen numero on aina 8). Tämä mahdollistaa sellaisten toimintakyvyn osatekijöiden koodaamisen, jotka eivät sisälly mihinkään luokituksessa etukäteen määriteltyyn kuvauskohteeseen. Muu määritely -kuvauskohdetta käytettäessä tulee tämä uusi kuvauskohde määritellä lisäluettelossa.

Määrittelemätön

Kuhunkin aihealueeseen sisältyvän III:n tai IV portaan kuvauskohteiden ryhmän viimeisenä sekä jokaisen pääluokan lopussa on kuvauskohde "määrittelemätön", joka mahdollistaa sellaisten toimintojen koodaamisen, jotka sopivat ryhmään, mutta joista on liian vähän tietoja niiden sijoittamiseksi määriteltyihin kuvauskohteisiin. Tällaisella koodilla on sama merkitys kuin sen yläpuolisella II:n tai III portaan kuvauskohteella, sillä se ei tuo lisätietoa. (Kunkin aihealueryhmän lopussa muu määritely ja määrittelemätön kuvauskohteet on yhdistetty yhdeksi kuvauskohteeksi, jonka koodin viimeinen numero on 9).

Tarkenteet

ICF-koodaus edellyttää yhden tai useamman tarkenteen käyttöä. Tarkenteet osoittavat esimerkiksi toiminnallisen terveydentilan tai terveyteen liittyvän toiminnallisen tilan tason suuruusluokan tai ongelman vaikeusasteen. Tarkenteet ovat koodin pisteen perässä sijaitsevia numeroita, joita voi olla yksi, kaksi tai useampia. Koodissa tulee olla ainakin yksi

tarkenne, sillä ilman tarkennetta koodi ei ole mielekäs. (Epätäydellisen koodin tulkitaan oletusarvoisesti tarkoittavan koodausta xxx.00, eli että henkilöllä ei ole ongelmaa kyseisen kuvauskohteen suhteen.)

Ensimmäinen tarkenne Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet -osa-alueella, suoritusasteen ja suorituskyvyn tarkenteet Suoritukset ja osallistuminen -osa-alueella sekä ensimmäinen tarkenne Ympäristötekijät-osa-alueella kuvaavat kaikki ongelman vaikeasteisuutta kussakin kuvauskohteessa.

Kaikki ICF-luokituksen osa-alueet kvantifioidaan saman yleisasteikon avulla. Ongelma saattaa olla ruumiin/kehon toimintojen tai ruumiin rakenteiden vajavuus, suoritusrajoite tai osallistumisrajoite tai rajoittava ympäristötekijä. Alla olevassa asteikossa, jossa "xxx" tarkoittaa II luokitusportaan koodin numero-osaa eli aihealuetta), suluissa olevia määrittäviä voidaan soveltaa luokituksen eri aihealueilla kullekin aihealueelle sopivalla tavalla.

xxx.0	Ei ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1	LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2	KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3	VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4	EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %
xxx.8	ei määritelty	
xxx.9	ei sovellettavissa	

Yllä esitetystä asteikosta on annettu väljät prosentuaaliset rajat käytettäväksi tapauksissa, joista on olemassa kalibroituja arviointimittareita tai muita vakioituja menetelmiä ruumiin/kehon toimintojen tai ruumiin rakenteiden vajavuuden, suorituskyvyn aleneman, heikentyneen suoritusasteen tai edistävän tai rajoittavan ympäristötekijän kvantifioimiseen. Esimerkiksi koodausten "ei ongelmaa" tai "ehdoton ongelma" sallittu virhemarginaali on 5%. "Kohtalainen ongelma" puolestaan määritellään ongelmaksi, jonka vaikeusaste on lähes puolet erittäin vaikeasta ongelmasta. Eri aihealueilla prosenttiluvut on kalibroitava prosenttiluuna suhteessa väestötason viitearvoihin. Tämän arviointiasteikon yhdenmukainen käyttö edellyttää tutkimustyöhön perustuvien arviointimenetelmien kehittämistä.

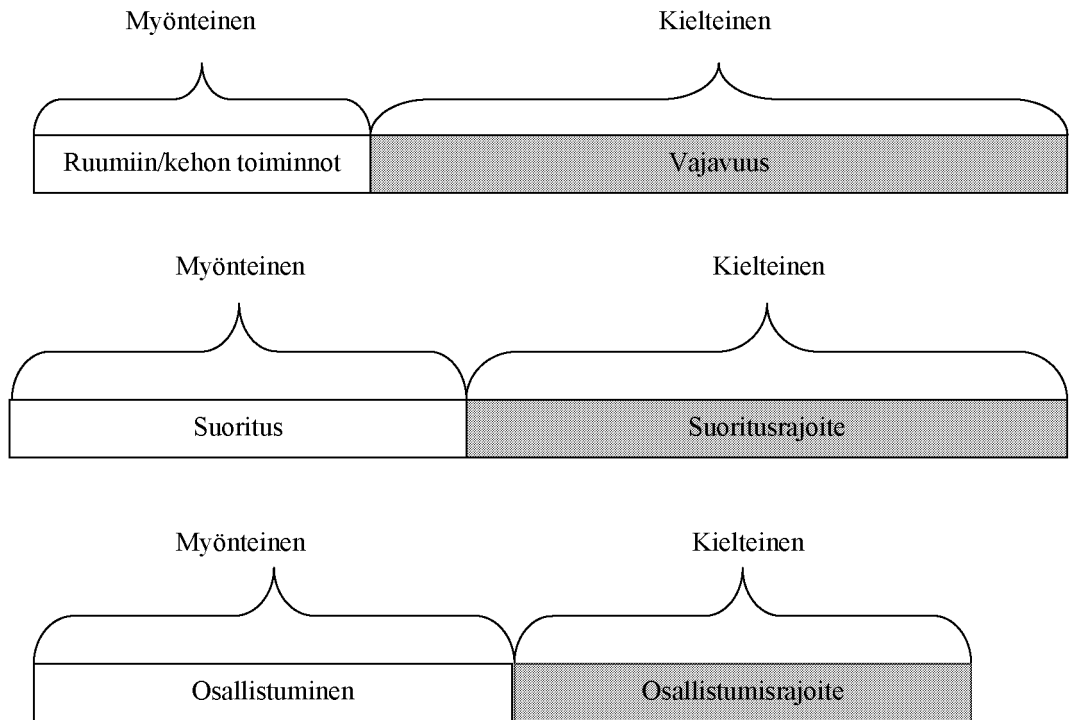
Ympäristötekijäluokituksessa ensimmäinen tarkenne voi myös kuvata ympäristön myönteistä vaikutusta. Edistävää tekijää koodattaessa käytetään samaa asteikkoa 0–4, mutta piste korvataan plus (+)-merkillä, esim. e110+2. Ympäristötekijät voidaan koodata joko erikseen kunkin muun osa-alueen osalta tai viittaamatta mihinkään muuhun osa-alueeseen. Edellinen tapa on suositeltava, sillä se antaa selemmän kuvan vaikutuksista ja niiden syistä.

Lisätarkenteet

Erilaisia käyttötarkoituksia varten saattaisi olla syytä ja hyödyllistä lisätä myös muunlaista tietoa kunkin luokitusosion koodiin. Tähän on tarjolla lisätarkenteita, jotka saattavat olla käyttökelpoisia (ks. luku 4.3).

Myönteisten osatekijöiden koodaaminen

Käyttäjä voi halutessaan luoda koodausasteikkoja toimintakyvyn myönteisten osatekijöiden kuvaamiseksi.

2. Yleiset koodaussäännöt

Seuraavien sääntöjen noudattaminen on välttämätöntä, jotta ICF-luokituksesta saadaan tarkkaa tietoa eri käyttötarkoituksiin.

Valitse koodit yksilön toimintakyvyn kuvaamiseen

ICF luokittelee toiminnallista terveydentilaa (toimintakyvyn taso ICF-luokituksen tietyillä terveyden aihealueilla) ja terveyteen liittyvää toiminnallista tilaa (toimintakyvyn taso ICF-luokituksen tietyillä terveyden lähiaihealueilla), joten ICF-luokitusta käytettäessä luokituksesta valitaan koodit, jotka parhaiten kuvaavat henkilön toimintakykyprofiilia. ICF ei ole "tapahtumien luokitus", kuten ICD-10, jossa tietty lääketieteellinen terveydentila luokitellaan yhdellä koodilla. Koska henkilön toimintakyvyn ja sen tasoon voivat vaikuttaa niin ruumis/keho-, yksilö- kuin yhteisötason tekijät, toimintakyvyn kuvauksessa on aina otettava huomioon ICF-luokituksen kaikki osa-alueet (Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet, Suoritukset ja osallistuminen ja Ympäristötekijät). Kaikkien mahdollisten koodien käyttäminen jokaisen asiakastapahtuman yhteydessä on luonnollisesti epätarkoituksenmukaista, joten luokituksen käyttäjän tulee asiakastapahtuman luonteen mukaan valita koodista kaikkein olennaisimmat kuvaamaan tiettyä terveysprofiilia.

Koodaa tarkoituksenmukaista tietoa

Koodatun tiedon viitekehyksenä on aina jokin lääketieteellinen terveydentila. On huomattava, että vaikka koodaus ei edellytä yhteyksien selvittämistä lääketieteellisen terveydentilan ja toimintakyvyn ja toimintarajoitteiden koodattujen osatekijöiden välillä, ICF on terveysluku ja edellyttää siten jonkin lääketieteellisen terveydentilan mukanaoloa. Niinpä tiedot siitä, mitä henkilö haluaa tai ei halua tehdä, eivät merkitse lääketieteelliseen terveydentilaan liittyvän toimintakyvyn heikkenemistä, eikä niitä siten tule koodata. Esimerkiksi jos henkilö päättää muista kuin terveysyistä olla ryhtymättä tekemisiin naapureidensa kanssa, ihmissuhteiden muodostamista koskevan luokan d7200 koodaaminen ei ole asianmukaista. Toisaalta, jos henkilön päätös on yhteydessä johonkin lääketieteelliseen terveydentilaan (esim. masennukseen), koodia tulee käyttää.

Tiedoille, jotka kuvaavat henkilön osallisuuden tunnetta tai tyytyväisyyttä toimintakyvynsä, ei toistaiseksi ole koodia ICF-luokituksessa. Tutkimukset saattavat tulevaisuudessa tarjota lisätarkenteita tällaisten tietojen koodaamiseksi.

Vain etukäteen määriteltäviä ajanjaksoa koskevat toimintakyvyn osatekijät tulee koodata. Toimintakyvyn osatekijöitä, jotka liittyvät johonkin aikaisempaan asiakastapahtumaan ja joilla ei ole mitään yhteyttä nykyiseen asiakastapahtumaan, ei pidä kirjata.

Koodaa vain välittömästi havaittavaa tietoa

Koodaajan ei pidä tehdä päätelmiä ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden vajavuuksien, suoritus- ja osallistusrajoitteiden välisistä yhteyksistä. Esimerkiksi, jos henkilön liikkuminen on rajoittunut, ei ole perusteltua päätellä, että henkilöllä on liikkeitä koskeva vajavuus. Samoin, jos henkilön suorituskyky liikkumisessa on rajoittunut, se ei oikeuta päättelemään, että hänen suoritusastonsa on heikentynyt. Koodaajalla täytyy olla käytettävissään eksplisiittistä tietoa erikseen ruumiin/kehon toiminnoista ja ruumiin rakenteista, ja erikseen suorituskyvystä ja suoritusastosta (kuitenkin esimerkiksi mielen toiminnot on pääteltävä muista havainnoista, sillä nämä ruumiin/kehon toiminnot eivät ole suoraan havainnoitavissa).

Koodaa yksityiskohtaista tietoa

Toiminnallinen terveydentila ja terveyteen liittyvä toiminnallinen tila tulee kirjata mahdollisimman yksityiskohtaisesti soveliaimpia kuvauskohteita käyttäen. Esimerkiksi tarkin koodi kuvaamaan henkilön hämäräsokeutta on b21020 Valoherkkyys. Jos näin yksityiskohtaisen tiedon koodaaminen on jostakin syystä mahdotonta, voidaan käyttää vastaavaa ylempään luokitusportaan koodia (esimerkkitapauksessa se olisi b2102 Näön laatu, b210 Näkötoiminnot tai b2 Aistitoiminnot ja kipu).

Koodien löytämisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi on erittäin suositeltavaa käyttää ICF Browser -ohjelman²² hakutoimintoa, joka sisältää ICF-luokituksen laajan laitoksen hakemiston elektronisessa muodossa. Toinen mahdollisuus on käyttää luokituksen aakkosellista hakemistoa.

3. Ympäristötekijät-osa-alueen koodauskäytännöt

Ympäristötekijöiden koodaukseen on valittavissa kolme eri käytäntöä.

Käytäntö 1

Ympäristötekijät koodataan erillisinä liittämättä näitä koodeja ruumiin/kehon toimintoihin, ruumiin rakenteisiin tai suorituksiin ja osallistumiseen.

Ruumiin/kehon toiminnot	_____
Ruumiin rakenteet	_____
Suoritukset ja osallistuminen	_____
Ympäristö	_____

Käytäntö 2

Ympäristötekijät koodataan kunkin kolmen osa-alueen kohdalla erikseen

Ruumiin/kehon toiminnot	_____	e-koodi	_____
Ruumiin rakenteet	_____	e-koodi	_____
Suoritukset ja osallistuminen	_____	e-koodi	_____

Käytäntö 3

Ympäristötekijät koodataan Suoritukset ja osallistuminen -osa-alueen kunkin kuvauskohteen osalta sekä suoritustason että suorituskyvyn suhteen.

Suoritustason tarkenne	_____	e-koodi	_____
Suorituskyvyn tarkenne	_____	e-koodi	_____

²² ICF Browser -ohjelman erikieliset versiot ovat ladattavissa ICF-luokituksen Internet-osoitteesta: <http://www.who.int/classification/icf>

4. Koodaussäännöt eri osa-alueilla

4.1 Ruumiin/kehon toimintojen koodaaminen

Määritelmät

Ruumiin/kehon toiminnot ovat elinjärjestelmien fysiologiset toiminnot (joihin luetaan myös mielen toiminnot).

Vajavuuksia ovat ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmat, kuten huomattavat poikkeamat tai puutokset.

Tarkenteen käyttö ruumiin/kehon toimintojen koodeissa

Ruumiin/kehon toimintoja koodattaessa käytetään yhtä tarkennetta, joka ilmaisee vajavuuden suuruuden tai merkityksen. Vajavuus voidaan merkitä puutokseksi tai menetykseksi, vähenemäksi, lisääntyneeksi tai ylimääräksi tai poikkeamaksi.

Henkilön, jolla on toispuolihalvaus, vajavuus voidaan kuvata koodilla b7302 Ruumiin toisen puolen lihasten voima ja teho.

b7302. __ Vajavuuden suuruus (ensimmäinen tarkenne)

Vajavuuden vaikeusaste ilmaistaan yleistarkenteella. Esimerkiksi:

b7302.1	LIEVÄ ruumiin toisen puolen lihasten voiman ja tehon menetys	(5–24 %)
b7302.2	KOHTALAINEN ruumiin toisen puolen lihasten voiman ja tehon menetys	(25–49 %)
b7302.3	VAIKEA ruumiin toisen puolen lihasten voiman ja tehon menetys	(50–95 %)
b7302.4	EHDOTON ruumiin toisen puolen lihasten voiman ja tehon menetys	(96–100 %)

Vajavuuden puuttuminen (etukäteen määritellyn kynnyksarvon perusteella) ilmaistaan yleistarkenteen arvolla 0. Esimerkiksi:

b7302.0 EI ruumiin toisen puolen lihasten voiman ja tehon menetystä

Mikäli tiedot eivät riitä vajavuuden vaikeusasteen määrittämiseen, yleistarkenteen arvoksi tulee merkitä 8. Esimerkiksi jos henkilön terveystietokortissa lukee, että hänellä on heikkoutta ruumiin toisen puolen lihasten voimassa ja tehossa, mutta terveystietokortti ei sisällä tarkempia tietoja, voidaan käyttää seuraavaa koodia:

b7302.8 Ruumiin toisen puolen lihasten voiman ja tehon vähenemä, ei määriteltä

Joissakin tapauksissa tietyn koodin soveltaminen ei tule kysymykseen. Esimerkiksi koodia b650 Kuukautistoiminnot ei voida soveltaa tiettyä ikää nuorempiin ja tiettyä ikää vanhempiin naisiin (alle murrosikäiset ja vaihdevuodet ohittaneet naiset). Näissä tapauksissa käytetään yleistarkenteen arvoa 9:

b650.9 Kuukautistoiminnot, ei sovellettavissa

Ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden vastaavuus

Ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden luokitukset ovat jäsentelyltään rinnakkaiset. Koodatessaan jonkin ruumiin/kehon toiminnon käyttäjän tulee myös selvittää vastaavan ruumiin rakenteen koodin mahdollinen soveltuvuus. Ruumiin/kehon toiminnot sisältävät esimerkiksi ihmisen perusaistit, kuten b210–b229 "Näkeminen ja siihen liittyvät toiminnot", joita vastaavien rakenteiden koodit ovat s210–s230 "Silmä ja siihen liittyvät rakenteet".

Vajavuuksien väliset yhteydet

Vajavuus saattaa aiheuttaa toisen vajavuuden. Esimerkiksi heikko lihasvoima saattaa huonontaa liikkumista, hengitystoiminnot saattavat olla yhteydessä sydämen toimintoihin ja havaintokyky saattaa olla yhteydessä ajattelutoimintoihin.

Ruumiin/kehon toimintojen vajavuuksien toteaminen

Sellaisten vajavuuksien osalta, joita ei voida suoraan havainnoida (esim. mielentoiminnot), vajavuudet voidaan päätellä havainnoimalla henkilön käyttäytymistä. Esimerkiksi muistia voidaan kliinisesti tutkia vakioiduilla testeillä, ja vaikka aivotointoja on mahdotonta suoraan havainnoida, testien tuloksista saatetaan voida kohtuudella olettaa, että henkilön muistia koskevat mielentoiminnot ovat huonontuneet.

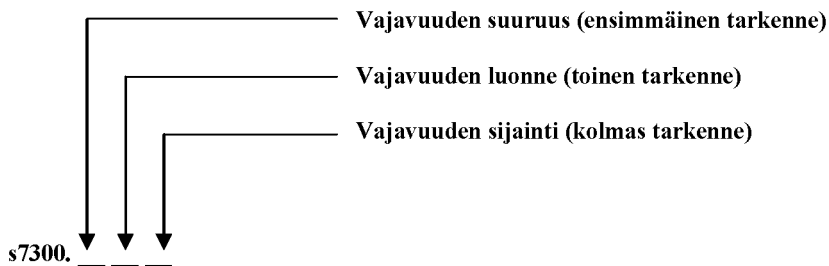
4.2 Ruumiin rakenteiden koodaaminen

Määritelmät

Ruumiin rakenteita ovat ruumiin anatomiset osat, kuten elimet, raajat ja näiden rakenneosat. **Vajavuuksia** ovat ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmat, kuten huomattavat poikkeamat tai puutokset.

Tarkenteiden käyttö ruumiin rakenteiden koodeissa

Ruumiin rakenteita koodattaessa käytetään kolmea tarkennetta. Ensimmäinen tarkenne kuvaa vajavuuden suuruutta tai merkitystä, toinen tarkenne ilmaisee muutoksen luonteen ja kolmas tarkenne kertoo vajavuuden sijainnin.

Taulukko 1 seuraavalla sivulla sisältää kunkin tarkenteen asteikon selityksineen.

Taulukko 1. Tarkenteiden asteikot ruumiin rakenteiden koodissa

Ensimmäinen tarkenne Vajavuuden suuruus	Toinen tarkenne Vajavuuden luonne	Kolmas tarkenne (ehdotus) Vajavuuden sijainti
0 Ei vajavuutta 1 LIEVÄ vajavuus 2 KOHTALAINEN vajavuus 3 VAIKEA vajavuus 4 EHDOTON vajavuus 8 ei määritelty 9 ei sovellettavissa	0 ei muutosta rakenteessa 1 täydellinen puuttuminen 2 osittainen puuttuminen 3 ylimääräinen osa 4 poikkeavat mitat 5 epäjatkuvuus 6 poikkeava asento tai sijainti 7 laadullinen muutos rakenteessa, esim. nesteen keräytymä 8 ei määritelty 9 ei sovellettavissa	0 usealla alueella 1 oikealla 2 vasemmalla 3 sekä oikealla että vasemmalla 4 edessä 5 takana 6 tyvipuolella (proksimaalisesti) 7 kärkipuolella (distaalisesti) 8 ei määritelty 9 ei sovellettavissa

4.3 Suoritukset ja osallistuminen -osa-alueen koodaaminen

Määritelmät

Suoritus on tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa.

Osallistuminen on osallisuutta elämän tilanteisiin.

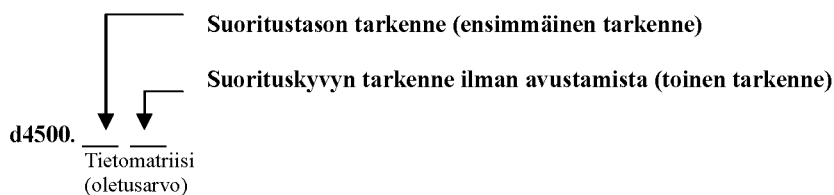
Suoritusrajoite on vaikeus, joka yksilöllä on tehtävän tai toimen toteuttamisessa.

Osallistumisrajoite on ongelma, jonka yksilö kokee osallisuudessa elämän tilanteisiin.

Suoritukset ja osallistuminen -luokitus esitetään yhtenä aihealueluettelona.

Suorituskyvyn ja suoritustason tarkenteiden käyttö

Suorituksia ja osallistumista koodattaessa käytetään kahta tarkennetta: *suoritustason tarkennetta*, joka on ensimmäinen numeromerkki pisteen jälkeen, ja *suorituskyvyn tarkennetta*, joka on toinen numeromerkki pisteen jälkeen. Oletusarvoisesti tietomatriisi koostuu Suoritukset ja osallistuminen -osa-alueen sisältämän kuvauskohteen koodista ja kahdesta tarkenteesta.

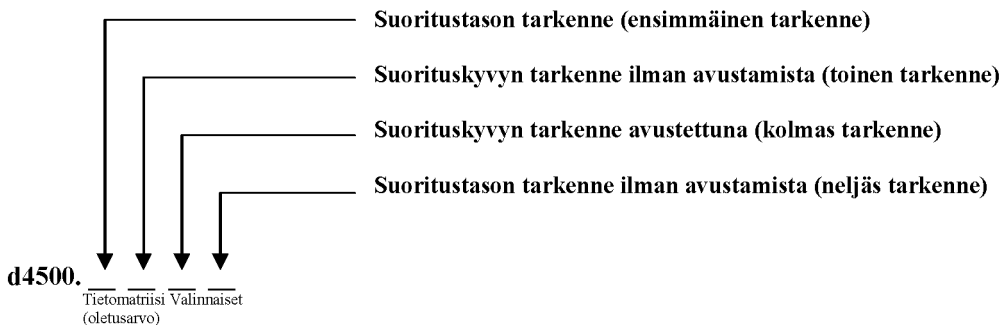
Suoritustason tarkenne kuvaa, mitä yksilö tekee nyky-ympäristössä. Koska nyky-ympäristöön sisältyy myös yhteiskunnallinen ulottuvuus ja sisältö, suoritustaso voidaan ymmärtää myös "osallisuutena elämän tilanteisiin" eli ihmisten "käytännön kokemuksina" siinä elinympäristössä, jossa he elävät. Tämä asiayhteys sisältää ympäristötekijät eli kaikki fyysisen, sosiaalisen ja asenneympäristön piirteet. Nyky-ympäristön piirteet voidaan koodata Ympäristötekijät-luokituksen avulla.

Suorituskyvyn tarkenne kuvaa yksilön kykyä toteuttaa jokin tehtävä tai toimi. Tämän konstruktion tarkoituksena on kuvata korkeinta todennäköistä tasoa, jonka henkilö voi saavuttaa toimintakyvyn tietyllä aihealueella tietyllä hetkellä. Yksilön kykyjen täysimääräisyyden selvittäminen edellyttää "vakioitua ympäristöä", jonka avulla eliminoidaan eri ympäristöjen toisistaan poikkeava vaikutus yksilön suoritukseen. Vakioituna ympäristönä voidaan käyttää (a) varsinaista suorituskykymittauksissa käytettävää koeympäristöä, tai jos tämä ei ole mahdollista, (b) oletettua ympäristöä, jolla katsotaan olevan yhdenmukainen vaikutus. Tällaista ympäristöä voidaan kutsua "yhdenmukaiseksi" tai "vakioiduksi" ympäristöksi. Suorituskyky-konstruktio siis kuvastaa yksilön ympäristövakioitua toimintakykyä. Jotta kansainvälinen vertailu olisi mahdollista, vakioinnin on oltava samanlainen kaikille henkilöille kaikissa maissa. Haluttaessa olla tarkkoja yhdenmukaisen tai vakioidun ympäristön piirteet voidaan koodata Ympäristötekijät-osa-alueen avulla. Suorituskyvyn ja suoritustason välinen poikkeama kuvastaa yhdenmukaisen ympäristön ja nyky-ympäristön vaikutusten eroa. Tätä eroa voidaan käyttää ohjenuorana harkittaessa, miten yksilön nykyistä ympäristöä pitäisi muuttaa yksilön suoritustason parantamiseksi.

Suorituskyvyn tarkennetta ilman avustamista käytetään tyyppillisesti kuvattaessa yksilön todellista toimintakykyä ilman apuvälineiden tai avustajan suoma etua. Koska suoritustason tarkenne koskee yksilön nyky-ympäristöä, voidaan apuvälineet, avustajat ja rajoittavat tekijät havaita suoraan. Edistävän tai rajoittavan tekijän luonne voidaan kuvata Ympäristötekijät-luokituksen avulla.

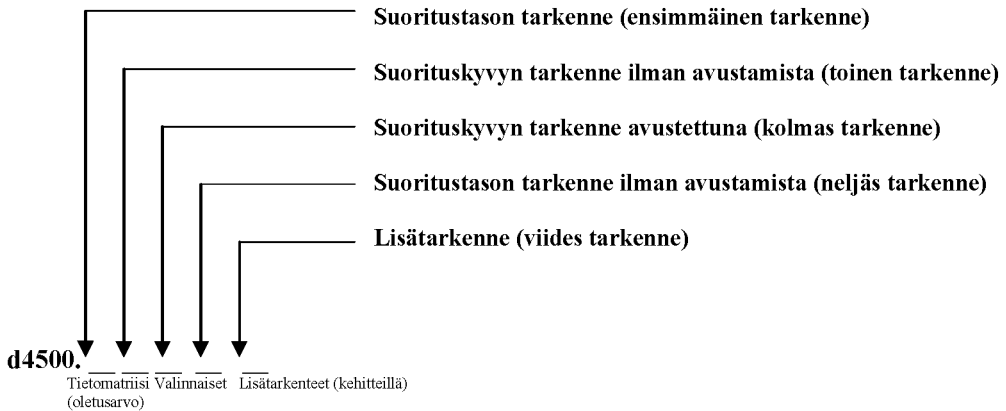
Valinnaiset tarkenteet

Kolmas ja neljäs tarkenne ovat valinnaisia, ja niiden avulla on mahdollista koodata suorituskyky avustettuna ja suoritustaso ilman avustamista.

Lisätarkenteet

Viides numeropaikka on varattu tulevaisuudessa mahdollisesti kehitettäville tarkenteille, esim. osallisuutta tai subjektiivista tyytyväisyyttä kuvaavalle tarkenteelle.

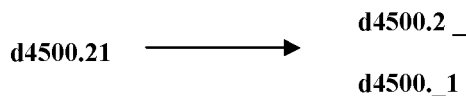

Suorituskyvyn ja suoritustason tarkenteet voidaan määrittää joko siten, että henkilö käyttää suorituksessa apuvälineitä tai avustajaa, tai ilman avustamista seuraavan asteikon mukaisesti (jossa "xxx" tarkoittaa II luokitusportaan koodin numero-osaa eli aihealuetta):

- xxx.0 EI ongelmaa
- xxx.1 LIEVÄ ongelma
- xxx.2 KOHTALAINEN ongelma
- xxx.3 VAIKEA ongelma
- xxx.4 EHDOTON ongelma
- xxx.8 ei määritelty
- xxx.9 ei sovellettavissa

Milloin käytetään suoritustason tarkennetta ja milloin suorituskyvyn tarkennetta?

Kumpaa tarkennetta tahansa voidaan käyttää kaikkien kuvauskohteiden kanssa, mutta niiden antama tieto on erilainen. Kun kumpaakin tarkennetta käytetään samanaikaisesti, tuloksena on kahden konstruktion yhdistelmä, esim.

Käytettäessä vain yhtä tarkennetta tyhjään numeropaikkaan ei pidä merkitä arvoa .8 tai .9, vaan se tulee jättää tyhjäksi. Koska .8 ja .9 ovat todellisia tulosarvoja, niiden käyttäminen antaa kuvan, että kyseinen tarkenne on käytössä.

Esimerkkejä suoritustason ja suorituskyvyn tarkenteiden käytöstä

d4500 Lyhyiden matkojen käveleminen

Suoritustason tarkenteen osalta tämä osio tarkoittaa liikkumista alle 1 km:n matkoja jalkaisin paikasta toiseen henkilön nyky-ympäristössä, kuten erilaisilla alustoilla ja erilaisissa sääolosuhteissa, kävelykeppiä, kävelytelinettä tai muuta apuvälinettä käyttäen. Esimerkiksi sellaisen henkilön suoritustaso, joka on menettänyt toisen jalkansa työtapaturmassa ja on siitä lähtien käyttänyt kävelykeppiä ja jolla on kohtalaisia vaikeuksia liikkua kävellen, sillä hänen asuinympäristönsä jalkakäytävät ovat jyrkkiä ja erittäin liukkaita, voidaan koodata seuraavasti:

d4500.2_ kohtalainen lyhyiden matkojen kävelemistä koskevan suoritustason ongelma

Suorituskyvyn tarkenteen osalta tämä osio tarkoittaa yksilön kykyä liikkua kävellen ilman apuvälineitä tai avustamista. Suorituskky voidaan arvioida "vakioidussa ympäristössä", jonka avulla eliminoidaan eri ympäristöjen erilaiset vaikutukset. Vakio-ympäristönä voidaan käyttää (a) varsinaista suorituskymittauksissa käytettävää koeympäristöä, tai jos tämä ei ole mahdollista, (b) oletettua ympäristöä, jolla katsotaan olevan yhdenmukainen vaikutus. Esimerkiksi yllä mainitun henkilön todellinen kävelykyky ilman kävelykeppiä vakioidussa ympäristössä (esim. vaakasuoralla pitävällä alustalla) on todennäköisesti hyvin huono. Täten henkilön suorituskky voidaan koodata seuraavasti:

d4500._3 vaikea lyhyiden matkojen kävelemistä koskevan suorituskvyn ongelma

Suoritustason tai suorituskvyn tarkenteeseen sisältyvät nyky-ympäristö tai vakioitu ympäristö voidaan haluttaessa määritellä Ympäristötekijät-luokituksen avulla (ks. Käytäntö 3; sivu 221).

4.4 Ympäristötekijöiden koodaaminen

Määritelmä

Ympäristötekijät ovat se fyysinen, sosiaalinen ja asenneympäristö, jossa ihmiset elävät ja asuvat.

Ympäristötekijöiden käyttö

Ympäristötekijät on ICF-luokituksen osaan 2 (Kontekstuaaliset tekijät) kuuluva osa-alue. Ympäristötekijät täytyy ottaa huomioon toimintakyvyn kaikilla osa-alueilla ja koodata tämän liitteen kappaleessa 3 (sivu 221) kuvatun jonkin käytännön mukaisesti.

Ympäristötekijät on koodattava sen henkilön näkökulmasta, jonka toimintakykyä kuvataan. Esimerkiksi madallettu reunakiveys ilman pintakuviointia voidaan pyörätuolin käyttäjän kohdalla koodata edistäväksi tekijäksi mutta sokean henkilön kohdalla rajoittavaksi tekijäksi.

Tarkenne ilmaisee edistävän tai rajoittavan ympäristötekijän voimakkuuden. Siihen, edistääkö vai estääkö ympäristötekijä toimintakykyä ja missä määrin, on monia syitä. Edistävien tekijöiden osalta koodaajan tulee pitää mielessä mm. avun saavutettavuus ja onko saavutettavuus vakio vai vaihteleva, hyvä vai huono jne. Rajoittavien tekijöiden osalta on olennaista, kuinka usein rajoittava tekijä on henkilön esteenä, onko rajoittava tekijä iso vai pieni, vältettävissä vai ei. On myös syytä muistaa, että ympäristötekijä voi olla rajoittava tekijä joko siksi, että se on olemassa (esim. kielteinen suhtautuminen henkilöihin, joilla on toimintarajoitteita), tai siksi, että se puuttuu (esim. tarpeellisen palvelun puuttuminen). Ympäristötekijät vaikuttavat moninaisin ja monimutkaisin tavoin ihmisten elämään ja lääketieteelliseen terveydentilaan. Tulevien tutkimusten toivotaan lisäävän tietoa näistä vuoro-vaikutuksista ja mahdollisesti osoittavan toisen tarkenteen hyödyn ympäristötekijöitä kuvattaessa.

Joissakin tapauksissa monenkirjava joukko ympäristötekijöitä esitetään yhteenvedomaisesti yhtenä ”kokoomaterminä”, kuten köyhyys, kehitys, kaupunkiympäristö tai maaseutuympäristö tai sosiaalinen pääoma. Näitä ”kokoomatermejä” ei löydy itse luokitukselta. Näin ollen koodaajan tulee itse erotella ”kokoomatermien” olennaiset tekijät ja koodata nämä. Tarvitaan edelleen tutkimusta, jonka avulla voidaan määrittää, onko olemassa kussakin tilanteessa kiistaton ja vakiomuotoinen ympäristötekijöiden joukko, jonka avulla em. ”kokoomatermit” voidaan kuvata.

Ensimmäinen tarkenne

Seuraava negatiivinen ja positiivinen asteikko ilmaisee edistävän tai rajoittavan ympäristötekijän voimakkuuden. Koodissa esiintyvä pelkkä piste (.) tarkoittaa rajoittavaa tekijää, kun taas plus (+) -merkki edistävää tekijää.

xxx.0 EI rajoittavaa tekijää
xxx.1 LIEVÄSTI rajoittava tekijä
xxx.2 KOHTALAISESTI rajoittava tekijä
xxx.3 MERKITTÄVÄSTI rajoittava tekijä
xxx.4 EHDOTTOMASTI rajoittava tekijä
xxx.8 rajoittava tekijä, ei määritelty
xxx.9 ei sovellettavissa

xxx+0 EI edistävää tekijää
xxx+1 LIEVÄSTI edistävä tekijä
xxx+2 KOHTALAISESTI edistävä tekijä
xxx+3 MERKITTÄVÄSTI edistävä tekijä
xxx+4 EHDOTTOMASTI edistävä tekijä
xxx+8 edistävä tekijä, ei määritelty
xxx+9 ei sovellettavissa

Liite 3

Suoritukset ja osallistuminen -luokituksen mahdollisia käyttötapoja

Suoritukset ja osallistuminen -osa-alue on eri toimia ja elämän alueita edustavien aihealueiden neutraali luettelo. Kukin aihealue sisältää eri luokitusportaiden kuvauskohteita, jotka on jäsennetty yleisistä yksityiskohtaisiin (esim. Pääluokka d4 Liikkuminen sisältää aihealueen d450 Käveleminen ja sen alla tarkemman kuvauskohteen d4500 Lyhyiden matkojen käveleminen). Suoritukset ja osallistuminen -luokitus kattaa seikkaperäisen valikoiman toimintakyvyn aihealueita, jotka voidaan koodata sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta.

Kuten Johdannossa on selostettu, tätä luokitusta voidaan käyttää eri tavoin kuvaamaan yksilön "suorituksia" ja "osallistumista", jotka ICF-luokituksessa määritellään seuraavasti:

Terveysten viitekehyksessä:

Suoritus on tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa.

Osallistuminen on osallisuutta elämän tilanteisiin.

Suorituksia kuvaavien aihealueiden (a) ja osallistumista kuvaavien aihealueiden (p) keskinäiset suhteet voidaan rakentaa neljällä vaihtoehdoisella tavalla:

(1) Erillinen suorituksia kuvaavien aihealueiden ryhmä ja erillinen osallistumista kuvaavien aihealueiden ryhmä (ei päällekkäisyyttä)

Tietty aihealueiden ryhmä koodataan ainoastaan suorituksina (eli yksilön suorittamina tehtävinä tai toimina) ja toinen ryhmä koodataan ainoastaan osallistumisena (eli osallisuutena elämän tilanteisiin). Ryhmät ovat siis toisensa poissulkevia.

Tässä vaihtoehdossa käyttäjä määrittelee, mitkä kuvauskohteet koskevat suorituksia ja mitkä osallistumista. Kukin kuvauskohde määritellään vain joko suoritusosiksi tai osallistumisosiksi, mutta ei molemmiksi. Aihealueet saattavat olla ryhmitellyt pääluokittain esimerkiksi seuraavasti:

a1 Oppiminen ja tiedon soveltaminen

a2 Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet

a3 Kommunikointi

a4 Liikkuminen

p5 Itsestä huolehtiminen

p6 Kotielämä

p7 Henkilöiden välinen
vuorovaikutus ja ihmissuhteet

p8 Keskeiset elämänalueet

p9 Yhteisöllinen, sosiaalinen ja
kansalaiselämä

Tämän rakenteen mukainen koodaaminen

- a kuvauskohdekoodi. q_p q_c (kuvauskohde määritelty suoritusosioiksi)
p kuvauskohdekoodi. q_p q_c (kuvauskohde määritelty osallistumisosioiksi)

jossa q_p = suoritustason tarkenne ja q_c = suorituskyvyn tarkenne. Jos käytössä on suoritustason tarkenne, kuvauskohde tulkitaan suoritustasokonstruktiona siitä riippumatta, onko kuvauskohde määritelty suoritus- vai osallistumisosioiksi; jos taas käytössä on suorituskyvyn tarkenne, kuvauskohde tulkitaan suorituskykykonstruktiona jälleen siitä riippumatta, onko kuvauskohde määritelty suoritus- vai osallistumisosioiksi.

Näin vaihtoehtoa 1 soveltaen saadaan täydellinen tietomatriisi ilman toistoa tai päällekkäisyyttä.

(2) Suorituksia kuvaavien aihealueiden ryhmän ja osallistumista kuvaavien aihealueiden ryhmän osittainen päällekkäisyys

Tässä vaihtoehdossa osa kuvauskohteista määritellään sekä suoritus- että osallistumisosioiksi, ts. samaa kuvauskohdetta tarkastellaan sekä yksilöllisestä näkökulmasta (eli yksilön suorittamana tehtävänä tai toimena) että yhteiskunnallisesta näkökulmasta (eli osallisuutena elämän tilanteisiin).

Esimerkiksi:

a1 Oppiminen ja tiedon soveltaminen	
a2 Yleisluonteiset tehtävät ja vaatteet	
a3 Kommunikointi	p3 Kommunikointi
a4 Liikkuminen	p4 Liikkuminen
a5 Itsestä huolehtiminen	p5 Itsestä huolehtiminen
a6 Kotielämä	p6 Kotielämä
	p7 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet
	p8 Keskeiset elämänaalueet
	p9 Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä

Tämän rakenteen mukainen koodaaminen

Tämä vaihtoehto rajoittaa tapaa, jolla kuvauskohteet voidaan koodata. Päällekkäisen kuvauskohteen (esim. Telekommunikaatiolaitteiden käyttäminen: d3600) samalle tarkenteelle (eli suoritustason tarkenteelle tai suorituskyvyn tarkenteelle) ei voida antaa eri arvoja, vaikka kuvauskohde tulkittaisiinkin ensin suorituksena, sitten osallistumisena. Seuraavanlainen koodipari on siis mahdoton (suoritustason tarkenteella on eri arvo, kun Telekommunikaatiolaitteiden käyttö tulkittiin (a) suorituksena ja (p) osallistumisena):

- a 3600.1_
p 3600.2_

Samoin on mahdoton käyttää eri arvoa suorituskyvyn tarkenteelle, joten seuraava koodipari on mahdoton:

a 3600._1
p 3600._2

Tätä vaihtoehtoa käyttävä katsoo, että päällekkäisten kuvauskohteiden koodit tarkoittavat eri asioita, kun parista toinen on määritelty Suoritusosioksi ja toinen Osallistumisasioksi. Tästä huolimatta tietomatriisiin voidaan syöttää vain yksi koodi kuhunkin tarkennesarakkeeseen.

(3) Yksityiskohtaisten kuvauskohteiden käsittely yksilön suorituksina ja laajojen kuvauskohteiden käsittely osallistumisena (päällekkäisyyskin tai päällekkäisyysittä)

Kolmas tapa ryhmitellä aihealueet yksilön suorituksiksi ja osallistumiseksi on rajata osallistuminen yleisiin tai lajoihin kuvauskohteisiin (esim. I luokitusportaan kuvauskohteisiin, kuten pääluokkien otsikoihin) ja käsitellä yksityiskohtaisemmat kuvauskohteet (esim. III:n tai IV luokitusportaan kuvauskohteet) suorituksina. Tämä vaihtoehto siis jaottelee kuvauskohteet joillakin tai kaikilla aihealueilla lajoihin ja yksityiskohtaisiin. Toisaalta käyttäjä saattaa käsitellä jotkin aihealueet kokonaisuudessaan suorituksina tai kokonaisuudessaan osallistumisena.

Esimerkiksi d4550 Ryöminen ja konttaaminen voidaan käsittää suoritukseksi mutta d455 Liikkuminen paikasta toiseen osallistumiseksi.

Tämä vaihtoehto voidaan toteuttaa kahdella tavalla: (a) ilman päällekkäisyyttä siten, että kukin kuvauskohde on vain joko suorituksia tai osallistumista, tai (b) siten, että osa kuvauskohteista on päällekkäisiä, esim. jos kaikkia kuvauskohteita käsitellään suorituksina mutta vain laajoja kuvauskohteita osallistumisena.

Tämän rakenteen mukainen koodaaminen

Koodataan vaihtoehdon 1 tai 2 mukaisesti.

(4) Samojen aihealueiden käsittely sekä suorituksina että osallistumisena (aihealueiden täydellinen päällekkäisyys)

Neljännessä vaihtoehdossa kaikkia Suoritukset ja osallistuminen -luokituksen aihealueita voidaan tarkastella sekä suorituksina että osallistumisena. Jokainen kuvauskohde voidaan tulkita toimintakyknä sekä yksilöllisestä (suorituksina) että yhteiskunnallisesta näkökulmasta käsin (osallistumisena).

Esimerkiksi d330 Puhuminen voidaan katsoa sekä suoritukseksi että osallistumiseksi. Henkilö, jolta puuttuvat äänihuulet, kykenee puhumaan apuvälineen avulla. Sekä suoritus-

kyvyn että suoritustason tarkenteita käytettäessä tämän henkilön toimintakykyä voidaan kuvata seuraavasti:

Ensimmäinen tarkenne

Kohtalainen suoritustason ongelma (aiheuttajana mahdollisesti kontekstuaaliset tekijät, kuten henkilökohtainen stressi tai muitten ihmisten asenteet) → 2

Toinen tarkenne

Vaikea suorituskyvyn ongelma ilman avustamista → 3

Kolmas tarkenne

Lievä suorituskyvyn ongelma avustettuna → 1

Tämän henkilön tilanne tulee ICF-luokituksen tietomatriisin mukaan koodata seuraavasti:

d330.231

Vaihtoehtoa 4 käytettäessä tilanne voidaan myös koodata seuraavasti:

a330.231

p330.2

Vaihtoehdossa 4 samaan tietomatriisin soluun on tarjolla kaksi arvoa, toinen suoritusten luokituksesta ja toinen osallistumisluokituksesta. Jos arvo on kummassakin sama, ristiriitaa ei synny, tuloksena on vain toisto. Mutta jos arvot ovat erilaiset, luokituksen käyttäjän on luotava koodaussääntö tietomatriisia varten, sillä Maailman terveysjärjestön virallinen koodaustapa on

d luokitusyksikkökoodi. q_p q_c

Eräs mahdollisuus välttää toisto on käsitellä suorituskyvyn tarkennetta liittyen suoritukseen ja suoritustason tarkennetta yksilön osallistumiseen.

Toinen mahdollisuus on luoda osallistumista varten uusia lisätarkenteita, joiden avulla "osallisuutta elämän tilanteisiin" voidaan kuvata.

ICF-luokituksen jatkuvan käytön ja empiirisen tiedon myötä selvinnee, mitkä yllä mainituista vaihtoehdoista soveltuvat parhaiten eri käyttäjäryhmille. Empiirinen tutkimus mahdollistaa myös käsitteiden yksilön "suoritukset" ja "osallistuminen" tarkemman operationaalisoinnin. Näiden käsitteiden käytöstä terveydenhuollon eri sektoreilla, eri maissa ja eri tarkoituksissa kerätään tietoa, jota käytetään hyväksi järjestelmää kehitettäessä.

Liite 4

Esimerkkitapauksia

Seuraavat esimerkit kuvaavat ICF-käsitteiden käyttöä erilaisissa tilanteissa. Ne auttanevat luokituksen käyttäjää ymmärtämään ICF-luokituksen peruskäsitteiden ja -konstruktioiden tarkoitusta ja käyttöä. Lisäopastusta on saatavissa Maailman terveysjärjestön koulutusaineistoista ja koulutustilaisuuksista.

Vajavuus, joka ei alenna suorituskyykyä eikä heikennä suoritustasoa

Lapselta puuttuu synnynnäisesti yhden sormen kynsi. Tämä epämuodostuma on ruumiin rakenteen vajavuus, joka ei kuitenkaan haittaa käden toimintoja eikä rajoita lapsen toimintaa. Lapsen suorituskyyky ei siis ole alentunut. Puuttuva kynsi ei myöskään heikentäne lapsen suoritustasoa esim. siten, että leikeissä muiden lasten kanssa lasta kiusataisiin tai häntä ei otettaisi mukaan leikkeihin tämän epämuodostuman vuoksi. Lapsella ei siis ole suorituskyyvyn eikä suoritustason ongelmaa.

Vajavuus, joka ei alenna suorituskyykyä, mutta heikentää suoritustasoa

Diabetesta sairastavalla lapsella on ruumiin/kehon toiminnon vajavuus, sillä hänen haimansa insuliini tuotanto ei toimi kunnolla. Diabetes saadaan pysymään hallinnassa insuliinilääkityksellä. Lapsen ruumiin/kehon toimintojen (veren insuliinipitoisuuden) ollessa hyvässä hoitotasapainossa tämä vajavuus ei alenna suorituskyykyä. Sen sijaan diabetesta sairastavalla lapsella on todennäköisesti syömiseen liittyvä suoritustason ongelma hänen ollessaan ystäväpiirissä, sillä hänen täytyy rajoittaa sokerin syöntiään. Tällöin sopivan ruoan puuttuminen saattaa muodostaa rajoittavan tekijän. Vaikka siis lapsen suorituskyyky ei ole alentunut, hänen osallisuutensa kanssakäymiseen ystävien kanssa on sen hetkessä ympäristössä puutteellinen, ellei hänelle kyetä järjestämään sopivaa ruokaa.

Toinen esimerkki vastaavasta tilanteesta on henkilö, jolla on kasvoissa valkopälvisyyttä, mutta ei muita elimellisiä sairauksia. Tällainen kosmeettinen haitta ei alenna suorituskyykyä. Henkilö saattaa kuitenkin asua ympäristössä, jossa valkopälvisyyttä luullaan lepraksi ja siten tarttuvaksi taudiksi. Henkilön sen hetkessä ympäristössä tällainen kielteinen suhtautuminen on siis rajoittava ympäristötekijä, joka muodostaa huomattavan suoritustason ongelman henkilöiden välisessä vuorovaikutuksessa.

Vajavuus, joka alentaa suorituskykyä ja tilanteen mukaan joko heikentää tai ei heikennä suoritustasoa

Huomattava älyllisen kehityksen poikkeama muodostaa mielen toimintojen vajavuuden. Se saattaa alentaa henkilön suorituskykyä monissa eri tehtävissä ja toimissa. Ympäristötekijät kuitenkin vaikuttavat hänen suoritustasoonsa eri elämän alueilla. Lapselle mielen toimintojen vajavuudesta ei esimerkiksi ole välttämättä juurikaan haittaa ympäristössä, jossa väestöön kohdistuvat yleiset odotukset eivät ole suuret ja jossa lapselle on tarjolla samankaltaisina toistuvia yksinkertaisia, joskin tarpeellisia, tehtäviä. Tällaisessa ympäristössä lapsi suoriutuu hyvin elämän eri tilanteissa.

Toisaalta samankaltaisella lapsella, joka elää kilpailukeskeisessä ja opiskelusaavutuksia korostavassa ympäristössä, saattaa olla enemmän suoritustason ongelmia elämän eri tilanteissa kuin ensin mainitulla lapsella.

Tässä esimerkissä korostuu kaksi seikkaa. Ensimmäkin väestötason viitearvon tai standardin, johon yksilön toimintakykyä verrataan, täytyy soveltua yksilön todelliseen sen hetkiseen ympäristöön. Toiseksi jonkin ympäristötekijän läsnäololla tai puuttumisella voi olla joko edistävä tai rajoittava vaikutus toimintakykyyn.

Aikaisempi vajavuus, joka ei enää alenna suorituskykyä mutta yhä heikentää suoritustasoa

Henkilöllä, joka on toipunut akuutista psykoosista mutta on leimautunut "mielenterveyspotilaaksi", saattaa ympäristön kielteisten asenteiden vuoksi olla suoritustason ongelma työelämässä tai henkilöiden välisessä vuorovaikutuksessa. Tämä rajoittaa henkilön osallisuutta työelämään ja sosiaaliseen elämään.

Erilaiset vajavuudet ja suorituskyvyn alenemat voivat johtaa samankaltaisiin suoritustason ongelmiin

Henkilöä, jolla on neliraajahalvaus, ei oteta töihin, koska hänen vajavuutensa katsotaan rajoittavan joidenkin työtehtävien suorittamista (esim. tietokoneen näppäimistön käyttö). Työpaikalla ei ole tarvittavia sovelluksia (esim. näppäimistön korvaavaa äänen-tunnistusohjelmistoa), jotka edesauttaisivat työtehtävien toteuttamisessa.

Toisella henkilöllä on lievempiasteinen neliraajahalvaus, ja hän kykenee vaadittaviin työtehtäviin, mutta häntä ei silti palkata, koska työpaikan kiintiö henkilöille, joilla on toimintarajoitteita, on jo täynnä.

Kolmas henkilö kykenee vaadittavaan työhön, mutta häntä ei silti palkata, koska työpisteeseen ei pääse pyörätuolilla, ja henkilöllä on suoritusrajoite, jota hän lieventää käyttämällä pyörätuolia.

Neljäs henkilö, joka käyttää pyörätuolia, pääsee töihin, kykenee suorittamaan työtehtävät ja myös toteuttaa ne käytännössä. Tällä henkilöllä on kuitenkin suoritustason

ongelma vuorovaikutuksessa muiden työntekijöiden kanssa, sillä työpaikan taukotiiloihin ei pääse pyörätuolilla. Tällainen suoritustason ongelma, joka koskee kanssakäymistä työtovereiden kanssa, saattaa muodostua esteeksi uralla etenemiselle.

Kaikilla neljällä yllä kuvatulla henkilöllä on työelämää koskeva suoritustason ongelma, joka aiheutuu erilaisten ympäristötekijöiden vuorovaikutuksesta henkilön lääketieteellisen terveydentilan tai vajavuuden kanssa. Ensimmäisen henkilön kohdalla rajoittavan ympäristötekijän muodostaa työpaikan puutteellinen varustelu, todennäköisesti myös kielteiset asenteet. Toisella henkilöllä on vastassaan kielteiset asenteet vammaisia kohtaan. Kolmannen henkilön ongelmana ovat rakennetun ympäristön puutteelliset liikkumismahdollisuudet, ja neljäs henkilö joutuu kärsimään toimintarajoitteisuutta koskevasta kielteisestä yleisasenteesta.

Vajavuusepäily, joka ei alenna suorituskyykyä mutta heikentää huomattavasti suoritustasoa

Henkilö on työskennellyt AIDS-potilaiden kanssa. Hän on muutoin terve, mutta hänen täytyy käydä säännöllisesti laboratoriotesteissä HIV-infektion varalta. Hänen suorituskyykynsä ei ole alentunut. Hänen tuttavapiirinsä kuitenkin pelkää hänen saaneen HIV-tartunnan ja siksi välttelee häntä. Tämä johtaa merkittäviin suoritustason ongelmiin sosiaalisessa kanssakäymisessä ja yhteiskunnallisessa elämässä. Henkilön sosiaalisen ympäristön omaksumat kielteiset asenteet siis rajoittavat hänen osallisuuttaan elämän tilanteisiin.

Suoritustason ongelma, joka aiheutuu ICF-luokituksessa toistaiseksi luokittelemattomasta vajavuudesta

Henkilön äiti on kuollut rintasyöpään. Henkilö on 45-vuotias, ja hänellä on äskettäin suoritettuna vapaaehtoisessa seulonnassa havaittu perinnöllinen alttius rintasyövälle. Hänellä ei ole ruumiin/kehon toiminnan eikä ruumiin rakenteiden vajavuutta, eikä hänen suorituskyykynsä ole alentunut, mutta vakuutusyhtiö ei myönnä hänelle yksityistä sairausvakuutusta, koska hänellä on suurentunut rintasyöpäriski. Vakuutusyhtiön menettely siis muodostaa hänelle osallistumisrajoitteen omasta terveydestä huolehtimisen aihealueella.

Muita esimerkkejä

Kymmenvuotias poika saa lähetteen puheterapeutille änkytys-diagnoosilla. Tutkimuksissa hänellä havaitaan ongelmia puheen sujuvuudessa, puhenopeuden kiihtymistä, puheen artikulaatioliikkeiden ajoitusongelmia ja huono puherytmi (vajavuus). Koulussa hänellä on ongelmia ääneen lukemisessa ja keskustelemisessä (alentunut suorituskyyky). Ryhmäkeskusteluissa hän ei oma-aloitteisesti osallistu keskusteluun, vaikka haluaisikin (suoritustason ongelma keskustelussa usean henkilön kanssa). Järjestyntä keskustelua koskevat yhteiskunnalliset normit ja käytännöt siis rajoittavat pojan osallisuutta keskusteluun ryhmässä.

Neljäkymmentävuotias nainen sai neljä kuukautta sitten niskan retkahdusvamman (whiplash-vamman), valittaa nyt niskakipua, kovaa päänsärkyä, heitehuimausta, lihasvoiman heikkoutta ja ahdistuneisuutta (ruumin/kehon vajavuuksia). Hänen kykynsä kävellä, valmistaa ruokaa, siivota, käyttää tietokonetta ja ajaa autoa on alentunut (alentunut suorituskyky). Hän sopii yhdessä lääkäriinsä kanssa, että hän palaa entiseen kokopäiväiseen, kiinteää työaikaan noudattavaan työpaikkaansa vasta, kun hänen terveysongelmansa helpottavat (suoritusasteen ongelma työelämässä). Hänen osallisuutensa työelämään paranisi, jos hänen nyky-ympäristöönsä kuuluva työpaikka sallisi joustavan työajan, tilapäisen poissaolon hänen oireidensa ollessa erityisen pahat ja työskentelyn kotoa.

Liite 5

ICF ja henkilöt, joilla on toimintarajoitteita

Vammaiset ja heidän järjestönsä ovat alusta lähtien antaneet tärkeän panoksen ICF-luokituksen uudistamiseen. Erityisesti Vammaisten maailmanliitto (Disabled Peoples' International, DPI) on uhrannut aikaa ja voimavaroja uudistamistyölle, mikä on myös nähtävissä nykyisessä ICF-luokituksessa.

Maailman terveysjärjestö pitää tärkeänä, että henkilöt, joilla on toimintarajoitteita, ja vammaisjärjestöt osallistuvat täysimääräisesti työhön, joka koskee luokitusta, jonka aiheena on toimintakyky ja toimintarajoitteet. Tulevaisuudessa toimintarajoitteita arvioidaan ja mitataan ICF-luokituksen avulla niin tieteen, asiakas/potilastyön, hallinnon kuin sosiaalipoliitiikan piirissä. Siksi on huolehdittava siitä, että ICF-luokitusta ei käytetä tavoilla, jotka ovat sellaisten henkilöiden etujen vastaisia, joilla on toimintarajoitteita (ks. liite 6, ICF-luokituksen käytön eettiset ohjeet).

Maailman terveysjärjestössä ymmärretään, että jopa itse luokituksessa käytetyt termit voivat hyvästä tahdosta huolimatta olla ihmisiä leimaavia ja lokeroivia. Tämän huolen vähentämiseksi luokituksen uudistamistyössä päätettiin varsin varhain kokonaan luopua termistä "handicap" ("haitta"), jolla on englannin kielessä halventavia sivumerkityksiä. Lisäksi päätettiin käyttää termiä "disability" (aikaisemmin "toiminnanvajavuus", nyt "*toimintarajoitteet*") kattavana yläkäsitteenä sen sijaan, että sitä käytettäisiin luokituksen osa-alueen nimenä tai otsikkona.

Hankala on edelleen kysymys, miksi tulee nimittää henkilöä, joka kokee jonkinasteisia toiminnallisia esteitä tai rajoitteita. ICF-luokituksessa termillä "toimintarajoitteet" ("disability") tarkoitetaan ihmisten ja heidän fyysisen ja sosiaalisen ympäristönsä vuorovaikutuksen muodostamaa moniulotteista ilmiötä. Yksilöistä puhuttaessa jotkut käyttävät eri syistä mieluiten termiä "henkilöt, joilla on toimintarajoitteita" ("people with disabilities") ja toiset taas termiä "vammaset" ("disabled people"). Tämän kahtalaisuuden vuoksi ei ole mitään yleistä käytäntöä, jonka Maailman terveysjärjestö voisi omaksua, ja siksi myöskään ICF-luokituksessa ei ole ollut soveliasta tiukasti pitäytyä jompaankumpaan ratkaisuun. Maailman terveysjärjestö tunnustaakin sen tärkeän periaatteen, että ihmisillä on oikeus tulla nimitetyksi siten, kuin he itse haluavat.

Lisäksi on syytä korostaa, että ICF ei ole lainkaan ihmisten luokitus. ICF luokittelee ihmisten terveyden piirteitä heidän yksilöllisten elämän tilanteidensa ja ympäristön vaikutusten viitekehyksessä. Toimintarajoitteet johtuvat henkilön terveyden piirteiden ja kontekstuaalisten tekijöiden vuorovaikutuksesta. Siksi yksilöä ei saa pelkistää vajavuuksiin, suoritusrajoitteisiin tai osallistumisrajoitteisiin, eli häntä ei saa kuvata yksinomaan näiden konstruktioiden kautta. Sen sijaan, että puhutaan "henkisesti vammaisesta henkilöstä", tulee käyttää sanontaa "henkilö, jolla on oppimisvaikeuksia". ICF-luokituksessa henkilöistä ei käytetä nimityksiä, jotka sisältävät lääketieteellisen terveydentilan tai toimintarajoitteita ilmaisevia termejä. Luokituksessa pyritään kautta linjan neutraaliin, mahdollisuuksien mukaan myönteiseen ja konkreettiseen kielenkäyttöön.

ICF-luokituksessa on lisäksi otettu huomioon ihmisten oikeutettu huoli järjestelmällisestä lokeroimisesta. Siksi kuvauskohteet on ilmaistu neutraalilla tavalla välttämättä halventamista, leimaamista ja epäasiallisia sivumerkityksiä. Tämä pyrkimys tuo kuitenkin mukanaan "termisanitaation" vaaran. Henkilön lääketieteellisen terveydentilan kielteiset ominaisuudet ja muitten ihmisten suhtautuminen kyseiseen lääketieteelliseen terveydentilaan eivät johdu termeistä, joiden avulla lääketieteellinen terveydentila on määritelty. Nimitettiin toimintarajoitteita miten tahansa, ne ovat olemassa nimityksestä riippumatta. Tässä asiassa ei ole kysymys pelkästään kielestä vaan myös ja ennen kaikkea muiden yksilöiden ja yhteiskunnan asenteista toimintarajoitteita kohtaan. Tärkeintä on termien ja luokituksen oikea sisältö ja käyttö.

Maailman terveysjärjestön tarkoitus on jatkossakin huolehtia siitä, että henkilöt, joilla on toimintarajoitteita, hyötyvät luokituksesta ja arvioinnista sen sijaan, että luokitus ja arviointi riistäisivät heiltä oikeuksia tai johtaisivat syrjintään.

On suotavaa, että vammaiset osaltaan edistävät ICF-luokituksen käyttöä ja kehittämistä. Tutkijoina, johtajina ja päättäjinä toimivat vammaiset henkilöt osallistuvat jatkossa ICF-luokituksen perustuvien tutkimussuunnitelmien ja arviointityökalujen laadintaan. ICF voi myös muodostaa potentiaalisesti tehokkaan työvälineen näyttöön perustuvaa vammaispoliittista vaikuttamista varten. Se tuottaa luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa, jolla tarvetta muutoksiin voidaan perustella. Poliittisesti omaksuttu näkemys toimintarajoitteista yhtä hyvin rajoittavien ympäristötekijöiden kuin lääketieteellisen terveydentilan tai ruumiin/kehon vajavuuksien seurauksena onkin muunnettava ensin tutkimusohjelmiksi ja edelleen päteväksi ja luotettavaksi tutkimustiedoksi. Tällainen tutkimusnäyttö voi saada aikaan maailmanlaajuisen muutoksen sellaisten henkilöiden sosiaalisessa asemassa, joilla on toimintarajoitteita.

Vammaisten asemaa edistävää toimintaa voidaan tehostaa ICF-luokituksen avulla. Tämän toiminnan ensisijaisena tavoitteena on osoittaa interventioita, joilla voidaan lisätä sellaisten henkilöiden osallistumismahdollisuuksia, joilla on toimintarajoitteita. ICF voi auttaa yksilöimään toimintarajoitteiden pääasialliset "syyt", olipa tämä sitten ympäristön tekijä (kuten rajoittavan ympäristötekijän tai edistävän ympäristötekijän puuttuminen), yksilön suorituskyvyn alenema tai eri tekijöiden yhdistelmä. ICF-luokituksesta saadun tiedon avulla interventiot voidaan kohdistaa tarkoituksenmukaisesti ja niiden vaikutuksia osallistumiseen voidaan seurata ja mitata. Tällainen menettelytapa mahdollistaa konkreettisten, näyttölähtöisten tavoitteiden saavuttamisen ja hyödyttää vammaisten asemaa edistävän toiminnan yleisiä päämääriä.

Liite 6

ICF-luokituksen käytön eettiset ohjeet

Jokaista tieteellistä menetelmää voidaan käyttää virheellisesti tai väärin tarkoituksiin. Olisi lapsellista uskoa, ettei ICF-luokituksen kaltaista järjestelmää milloinkaan käytetä ihmisiä vahingoittavalla tavalla. Kuten liitteessä 5 on selostettu, henkilöt, joilla on toimintarajoitteita, ja heidän etujärjestönsä ovat alusta lähtien osallistuneet ICIDH-luokituksen uudistamistyöhön. Heidän panoksensa on saanut aikaan huomattavia muutoksia ICF-luokituksen terminologiassa, sisällössä ja rakenteessa. Tässä liitteessä selostetaan eräitä ICF-luokituksen eettisen käytön peruseräitä. On selvää, että missään ohjeistossa ei kyetä ennalta koimaan kaikkia mahdollisia tapoja, joilla jotakin luokitusta tai muuta tieteellistä menetelmää voidaan käyttää väärin, ja että pelkillä ohjeilla ei puolestaan voida estää virheellistä käyttöä. Tämä teos ei ole tässä suhteessa poikkeus. Voidaan vain toivoa, että tietoisuus seuraavassa selostettavista säännöistä pienentää todennäköisyyttä, että ICF-luokitusta käytetään tavoilla, jotka loukkaavat ja vahingoittavat henkilöitä, joilla on toimintarajoitteita.

Kunnioitus ja luottamuksellisuus

- (1) ICF-luokitusta käytettäessä tulee aina kunnioittaa yksilön itseisarvoa ja itsemääräämisoikeutta.
- (2) ICF-luokitusta ei pidä milloinkaan käyttää ihmisten lokeroimiseen tai muunlaiseen määrittelyyn pelkästään yhden tai useamman toimintarajoitteen pohjalta.
- (3) Kliinisessä työssä ICF-luokitusta tulee aina käyttää niiden henkilöiden tietien, niiden henkilöiden kanssa yhteistyössä ja niiden henkilöiden suostumuksella, joiden toimintakyvyn tasoa luokittelu koskee. Mikäli yksilön kognitiivisessa suorituskyvyssä olevat rajoitukset estävät tällaisen osallisuuden, yksilön edusmiehen tulee osallistua aktiivisesti arviointiprosessiin.
- (4) ICF-luokituksen avulla koodattuja tietoja tulee käsitellä henkilötietoina. Niitä koskevat yleisesti hyväksytyt salassapitosäännöt, joita tulee soveltaa tietojen käyttötarkoituksen mukaisesti.

ICF-luokituksen klininen käyttö

- (5) Asiakas/potilastyötä tekevän sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilön tulee, jos suinkin mahdollista, selostaa asiakkaalle tai tämän edusmiehelle ICF-luokituksen käytön tarkoitus ja pyytää hänen mielipiteensä siitä, onko henkilön toimintakyvyn tason luokittelu ICF-luokituksen avulla soveliaista.
- (6) Henkilön, jonka toimintakyvyn tasoa luokitellaan, tai hänen edusmiehensä tulee, jos suinkin mahdollista, voida osallistua luokitteluun. Erityisesti henkilöllä tai hänen

edusmiehellään tulee olla tilaisuus kyseenalaistaa tai vahvistaa luokittelussa käytetyn kuvauskohteen ja arviointituloksen soveltuvuus henkilön tilanteeseen.

- (7) Koska luokiteltava toimintarajoite johtuu sekä henkilön terveydentilasta että hänen fyysisestä ja sosiaalisesta asuinympäristöstään, ICF-luokitusta tulee käyttää kokonaisvaltaisesti.

ICF-luokituksesta saatavan tiedon sosiaalinen käyttö

- (8) ICF-luokituksesta saatavaa tietoa tulee käyttää mahdollisimman tehokkaasti yhteistyössä yksilöiden kanssa parantamaan heidän valintamahdollisuuksiaan ja elämänhallintaansa.
- (9) ICF-luokituksesta saatavaa tietoa tulee käyttää sellaisen sosiaalipolitiikan kehittämiseen ja sellaisen poliittisen muutoksen aikaansaamiseen, joka pyrkii parantamaan ja tukemaan yksilöiden osallistumista.
- (10) ICF-luokitusta ja sen avulla saatavaa tietoa ei pidä käyttää keinona, jolla evätään vakiintuneita oikeuksia tai muulla tavoin rajoitetaan yksilöiden tai ryhmien laillisia etuuksia.
- (11) Samankaltaisen ICF-luokituksen saaneet yksilöt saattavat poiketa toisistaan monin tavoin. Laeissa ja muissa määräyksissä, joissa viitataan ICF-luokitukseen, ei pidä olettaa tällaisen henkilöryhmän olevan tarkoitettua homogeenisemmän, vaan niissä tulee huolehtia siitä, että henkilöitä joiden toimintakyvyn tasoa luokitellaan, käsitellään yksilöinä.

Liite 7

Yhteenveto luokituksen uudistamistyöstä

ICIDH-luokituksen kehittäminen

Maailman terveysjärjestö laati vuonna 1972 sairauden seurauksia koskevan alustavan luokitussuunnitelman. Jo muutamaa kuukautta myöhemmin syntyi ehdotuksia kattavammasta järjestelmästä. Niiden perustana oli kaksi tärkeää periaatetta: "vauriot" ("impairments") ja niiden merkitys, eli niiden toiminnalliset ja sosiaaliset seurausvaikutukset, tuli erottaa toisistaan, ja nämä eri näkökulmat, eli tiedon tulosakselit, tuli luokitella erikseen eri numero-merkkikenttiin. Pohjimmiltaan järjestelmä koostui erillisistä, joskin rinnakkaisista luokituksista, mikä poikkesi ICD-luokituksen perinteestä, jossa useita akseleita (etiologia, anatomia, patologia jne.) on yhdistetty hierarkkiseen järjestelmään, jossa on vain yksi numero-merkkikenttä. Tämän jälkeen alettiin tutkia mahdollisuutta sulauttaa ehdotukset rakenteeiksi, joka noudattaisi ICD-luokituksen rakenneperiaatetta. Samaan aikaan yritettiin alustavasti systematisoida taudin seurausten kuvaamisessa käytettyä terminologiaa. Nämä ehdotukset lähetettiin vuonna 1973 epäviralliselle lausuntokierrokselle, jolloin pyrittiin saamaan näkemyksiä erityisesti kuntoutuksen piirissä toimivilta tahoilta.

Vuonna 1974 lähetettiin erillinen "vaurioiden" ("impairments") luokitus ja erillinen "haittojen" ("handicaps") luokitus lausuntokierrokselle ja keskustelua luokituksista jatkettiin. Saadut kommentit kerättiin yhteen, minkä jälkeen laadittiin lopulliset ehdotukset. Ehdotukset käsiteltiin kansainvälisessä konferenssissa lokakuussa vuonna 1975 (International Conference for the Ninth Revision of the International Classification of Diseases). Konferenssi suositteli luokituksen julkaisemista kokeilumielessä. Tämän suosituksen pohjalta Maailman terveysjärjestön kahdeskymmenesyhdeksäs yleiskokous toukokuussa 1976 antoi päätöslauselman WHA29.35, jossa se hyväksyi "vaurioiden" ("impairments") ja "haittojen" ("handicaps") lisäluokituksen julkaisemisen kokeilumielessä Kansainvälisen tautiluokituksen liitteenä. Luokituksen ei kuitenkaan tullut olla tautiluokituksen varsinainen osa. Niinpä ICIDH-luokituksen ensimmäinen painos julkaistiin vuonna 1980. Vuonna 1993 luokituksesta julkaistiin uusintapainos, johon sisältyi uusi esipuhe.

ICIDH-luokituksen uudistamisen alkuvaiheet

Vuonna 1993 päätettiin aloittaa ICIDH-luokituksen uudistaminen. Työnimellä ICIDH-2 tunnetulle uudistetulle laitokselle asetettiin seuraavat vaatimukset:

- Luokituksen tulee täyttää eri maiden, toimialojen ja terveydenhuollon erikoisalojen erilaiset tarpeet;
- Luokituksen tulee olla tarpeeksi yksinkertainen ollakseen terveydenhuollon ammattihenkilöiden kannalta mielekäs kuvaus terveydentilan seurausilmiöistä;

- Luokituksen tulee palvella käytäntöä siten, että sen avulla voidaan osoittaa terveydenhuollon kehittämiskohteita ja suunnitella interventio-ohjelmia (esim. ennaltaehkäisyä, kuntoutusta, yhteiskunnallisia toimenpiteitä);
- Luokituksen tulee johdonmukaisesti kuvata terveydentilan seurausilmiöiden taustalla olevia prosesseja, jotta voidaan objektiivisesti arvioida ja dokumentoida paitsi tauti- tai häiriöulottuvuutta myös "toimintarajoitteisiin johtavaa prosessia" ("disablement process"), jolloin siihen voidaan puuttua;
- Luokituksen tulee ottaa huomioon kulttuurierot (eli sen tulee olla käännettävissä eri kielille ja soveltua eri maihin ja terveydenhuoltojärjestelmiin);
- Luokitusta tulee voida käyttää toisiaan täydentävästi Maailman terveysjärjestön muiden luokitusten kanssa.

Maailman terveysjärjestön Ranskan yhteistyökeskus sai alun perin tehtäväkseen tehdä ehdotuksen luokituksen "vaurioita" ("impairments") käsittelevästä osasta sekä kielen, puhumisen ja aistitoimintojen osalta. Alankomaiden yhteistyökeskuksen tehtävänä oli ehdottaa muutoksia luokituksen "toiminnanvajavuutta" ("disability") ja liikkumista käsitteleviin osiin sekä laatia kirjallisuuskatsaus. Pohjois-Amerikan yhteistyökeskuksen puolestaan tuli laatia ehdotukset "haittoja" ("handicaps") käsittelevästä osasta. Lisäksi perustettiin kaksi työryhmää, joista toisen tuli laatia ehdotus mielenterveyden osalta ja toisen lapsia koskevista kysymyksistä. Uudistamistyö eteni vuonna 1996 Genevessä pidetyssä ICIDH-2-kokouksessa, laadittujen ehdotusten pohjalta koottiin alfa-luonnos, ja luokitusta testattiin alustavasti. Kokouksessa päätettiin, että yhteistyökeskukset ja työryhmät eivät enää keskityisi yksittäisiin uudistamiskohteisiinsa vaan käsittelesivät siitä lähtien luonnosta kokonaisuutena. Toukokuun 1996 ja helmikuun 1997 välisenä aikana alfa-luonnos oli lausunnonlailla yhteistyökeskuksissa ja työryhmissä. Kommentoinnin helpottamiseksi lausunnon antajille lähetettiin kysymysluettelo, johon oli koottu uudistamistyön keskeiset asiat. Kommentit ja ehdotukset koottiin yhteen Maailman terveysjärjestön päämajassa.

Luokituksen uudistamistyössä kosketeltiin seuraavia aiheita:

- Kolmiportainen luokitus, "vauriot, toiminnanvajavuudet ja haitat" ("impairments, disabilities and handicaps"), oli osoittautunut hyödylliseksi, ja se haluttiin säilyttää. Kontekstuaalisten tekijöiden ja ympäristötekijöiden sisällyttämistä luokitukseen tuli harkita, vaikkakin useimmat tätä koskevat esitykset olivat yhä teorian ja empiirisen tutkimuksen asteella.
- "Vaurioiden, toiminnanvajavuuksien ja haittojen" ("impairments, disabilities and handicaps") väliset vuorovaikutukset, ja miten niiden suhteita tulisi asianmukaisesti kuvata, olivat pohdinnan kohteena. Useissa kommenteissa arvosteltiin ICIDH-luokituksen vuoden 1980 laitoksen pohjana olevaa kausaalista mallia, ajan mittaan tapahtuvien muutosten huomiotta jättämistä ja yksisuuntaista jatkumoa "vauriosta" ("impairment") "toiminnanvajavuuteen" ("disability") ja "haittaan" ("handicap"). Uudistamistyön yhteydessä ehdotettiin muunlaisia graafisia kuvauksia.

- ICIDH-luokituksen vuoden 1980 laitos oli vaikeakäyttöinen. Käytön yksinkertaistamista pidettiin tarpeellisena: uudistamistyössä tuli pyrkiä mieluummin yksinkertaistamiseen kuin yksityiskohtaisuuden lisäämiseen.
- Kontekstuaaliset tekijät (ulkoiset eli ympäristötekijät ja sisäiset eli yksilötekijät): Näistä tekijöistä, jotka ICIDH-luokituksen vuoden 1980 laitoksessa käsitteellistettiin "haittaan johtavan prosessin" ("handicap process") tärkeiksi osatekijöiksi, tuli muodostaa oma osaluokitus ICIDH-luokituksen sisään. Koska sosiaaliset ja fyysiset ympäristötekijät ja niiden suhteet "vaurioihin, toiminnanvajavuuksiin ja haittoihin" ("impairments, disabilities and handicaps") olivat vahvasti kulttuurisidonnaisia, niistä ei tullut kuitenkaan muodostaa erillistä ulottuvuutta ICIDH-luokitukseen. Silti oltiin sitä mieltä, että ympäristötekijöiden luokittelu saattaisi osoittautua hyödylliseksi kansallisen tason analyyseissa ja kansallisia ratkaisuja kehitettäessä.
- "Vaurioiden" ("impairments") kuvauksissa tuli ottaa huomioon uusin perusbiologinen tietämys.
- Luokituksen uudistamisen päätavoitteita tuli olla sovellettavuus eri kulttuureihin sekä yleispätevyys.
- Myös koulutus- ja esitysaineistojen luominen oli eräs luokituksen uudistamistyön päätavoitteita.

ICIDH-2-luokituksen beeta-1- ja beeta-2-luonnokset

Maaliskuussa 1997 luokituksesta valmistui beeta-1-luonnos, johon oli sisällytetty edeltävien vuosien aikana kertyneet ehdotukset. Luonnos esiteltiin ICIDH-luokituksen uudistamista käsittelevälle kokoukselle huhtikuussa 1997. Kokouksen päätökset otettiin huomioon luokituksessa, ja kenttätutkimukset ICIDH-2-luokituksen beeta-1-luonnoksella aloitettiin kesäkuussa 1997. Kenttätutkimusten tulosten ja muun palautteen pohjalta luokituksesta kirjoitettiin beeta-2-luonnos tammikuun ja huhtikuun välisenä aikana vuonna 1999. Luonnosta käsiteltiin vuosittaisessa ICIDH-2-kokouksessa Lontoossa huhtikuussa 1999. Kokouksen päätökset otettiin huomioon luokituksessa, minkä jälkeen beeta-2-luonnos painettiin ja julkaistiin kenttätutkimuksia varten heinäkuussa 1999.

Kenttätutkimukset

Beeta-1-luonnosta koskevat kenttätutkimukset kestivät kesäkuusta 1997 joulukuuhun 1998 ja beeta-2-kenttätutkimukset heinäkuusta 1999 syyskuuhun 2000.

Kenttätestaus kattoi erittäin laajasti Maailman terveysjärjestön eri jäsenvaltiot sekä eri toimialat, kuten sairausvakuutusalan, sosiaaliturva-alan, työvoimahallinnon, opetusalan ja muut alat, joilla luokitellaan ihmisten terveydentilaa (Kansainvälistä tautiluokitusta, hoitotyön luokituksia tai Kansainvälistä koulutusluokitusta [International Standard Classification of Education, ISCED] käyttäen). Tavoitteena oli päästä yhteisymmärrykseen selkeistä operationaalisista määritelmistä. Kenttätutkimukset muodostivat jatkuvan kehitys-, konsultointi-, palaute-, päivitys- ja testausprosessin.

Beeta-1- ja Beeta-2-kenttätutkimukset sisälsivät

- luokituksen kääntämisen ja käännösten kielellisen arvioinnin;
- luokitukseen valittujen kuvauskohteiden arvioinnin;
- konsensuskokousten ja yksittäisten henkilöiden vastaukset kysymysluetteloon;
- järjestöjen ja yksittäisten henkilöiden antaman palautteen;
- vaihtoehtoisten mallien testaamisen;
- luokituksen käyttökelpoisuuden ja luotettavuuden selvittämisen (epikriiseihin tai henkilöille tehtyihin arviointeihin perustuvissa) tapaustutkimuksissa;
- muita tutkimuksia (esim. kohderyhmätutkimuksia).

Testaus keskittyi selvittämään kulttuurierojen ja toimialan vaikutuksia, ja siihen osallistui yli 50 maata ja 1800 asiantuntijaa. Testauksen tulokset on julkaistu erikseen.

ICIDH-2-luokituksen lopullista versiota edeltävä luonnos

ICIDH-2-luokituksen lopullista versiota edeltävä luonnos laadittiin lokakuussa vuonna 2000 beeta-2-kenttätutkimusten tulosten sekä Maailman terveysjärjestön yhteistyökeskusten ja arviointi- ja luokituskomitean kanssa käydyn konsultaation pohjalta. Luonnos esiteltiin luokituksen uudistamista käsittelevälle kokoukselle marraskuussa vuonna 2000. Kokouksen suositukset otettiin huomioon luokituksessa, ja ICIDH-2-luokituksen lopullista versiota edeltävä luonnos (joulukuu 2000) luovutettiin Maailman terveysjärjestön hallitukselle tammikuussa 2001. ICIDH-2-luokituksen lopullinen luonnos esiteltiin Maailman terveysjärjestön viidennellekymmenennellenjännelle yleiskokoukselle toukokuussa 2001.

Lopullisen version hyväksyminen

Käsiteltyään lopullista luonnosta nimellä ICF – Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus (International Classification of Functioning, Disability and Health) Maailman terveysjärjestön yleiskokous hyväksyi 22.5.2001 uuden luokituksen, joka on kirjattu päätöslauselmassa WHA54.21. Päätöslauselmassa todetaan:

Maailman terveysjärjestön viideskymmenesneljäs yleiskokous

1. **HYVÄKSYY** käyttöön Vaurioiden, toiminnanvajavuuksien ja haittojen kansainvälisen luokituksen (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps; ICIDH) toisen painoksen nimellä Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus (International Classification of Functioning, Disability and Health), jonka lyhenne on ICF.

2. KANNUSTAA jäsenvaltioita käyttämään soveltuvissa tapauksissa ICF-luokitusta tutkimukseen, seurantaan ja raportointiin ottaen huomioon omat erityisolosuhteensa sekä luokituksen mahdolliset tulevat muutokset.
3. KEHOTTAÄ pääjohtajaa tukemaan jäsenvaltioita niiden pyytäessä tukea ICF-luokituksen hyödyntämisessä.

Liite 8

ICF-luokituksen tulevaisuus

ICF-luokituksen käyttö riippuu paljolti sen käytännön hyödyllisyydestä eli siitä, miten hyvin se tuottaa terveydenhuoltopalvelujen toimivuutta mittaavia vaikuttavuusindikaattoreita, miten se sen soveltuu eri kulttuureihin niin, että sen avulla tehtyjä kansainvälisiä vertailuja voidaan käyttää suunnittelu- ja tutkimuskohteiden ja voimavarojen osoittamiseen. ICF ei ole suoranaisesti politiikan väline. Sillä saattaa kuitenkin olla myönteinen vaikutus toimintaohjelmatasolla, sillä sen tuottama tieto voi auttaa terveydenhuollon toimintaohjelmien laadinnassa, edistää ihmisten välistä tasa-arvoa ja tukea taistelua vammaisten syrjintää vastaan.

ICF-luokituksen eri laitokset

Eri käyttäjäryhmien erilaisten tarpeiden vuoksi ICF-luokitusta julkaistaan eri muodoissa ja erilaisina laitoksina.

Perusluokitus

ICF-luokitus, joka koostuu kahdesta osasta ja näiden osa-alueista, julkaistaan kahtena yksityiskohtaisuudeltaan erilaisena laitoksena vastaamaan eri käyttäjäryhmien tarpeita.

ICF-luokituksen *laaja laitos* sisältää kaikki luokitusportaat ja mahdollistaa 9999 kuvauskohteen käytön kullakin osa-alueella. Toistaiseksi kuvauskohteita on kuitenkin määritelty huomattavasti vähemmän. Yleisemmän tason tarkasteluita varten laajan laitoksen kuvauskohteet voidaan tiivistää suppean laitoksen mukaiseksi luokitukseksi.

ICF-luokituksen *suppea laitos* sisältää kunkin aihealueen kaksi ylintä luokitusportasta. Suppea laitos sisältää myös luokitusyksiköittensä määritelmät sekä maininnat kunkin käsitteen piiriin sisällyvistä ja ei-sisällyvistä termeistä.

Erytissovellukset

- (a) Kliiniset versiot: Version rakenne riippuu luokituksen käyttötarkoituksesta kullakin erikoisalalla (esim. toimintaterapiassa). Kliinisissä versioissa koodaus ja terminologia noudattavat perusluokitusta, mutta lisäksi ne sisältävät yksityiskohtaista lisätietoa, kuten arviointiohjeita ja kuvauksia sairaustiloista yms. Luokituksen rakennetta saatetaan myös muuttaa erikoisalalle paremmin soveltuvaksi (esim. kuntoutus, mielenterveys).
- (b) Tutkimusversiot: Kliinisten versioiden tavoin myös tutkimusversiot luodaan tiettyä tutkimustarvetta varten. Tutkimusversiot sisältävät tarkkoja operatiivisia määritelmiä, joiden avulla tutkimushenkilöitä arvioidaan.

Tulevaisuuden haasteet

Koska ICF-luokituksen käyttötarkoitusten ja -tarpeiden kirjo on laaja, Maailman terveysjärjestö yhteistyökeskuksineen työskentelee edelleen näiden tarpeiden tyydyttämiseksi.

ICF-luokitus on kaikkien sen käyttäjien omaisuutta. Se on lajissaan ainoa kansainvälisesti hyväksytty työkalu. Sen tarkoituksena on parantaa tietämystä toimintarajoitteisiin liittyvistä ilmiöistä ja toimintakyvystä sekä saada aikaan laaja kansainvälinen yhteisymmärrys näistä aiheista. Jotta eri kansalliset ja kansainväliset elimet hyväksyisivät ICF-luokituksen, Maailman terveysjärjestö on pyrkinyt tekemään siitä käyttäjäystävällisen ja esim. Kansainvälisen standardisoiemisjärjestön (International Organization for Standardization, ISO) ohjeiden mukaiseen standardisoiemismenettelyyn soveltuvan.

ICF-luokituksen mahdollinen tuleva kehitys ja käyttö voidaan tiivistää seuraavasti:

- ICF-luokituksen kansallisen käytön edistäminen kansallisten tietokantojen luomiseksi;
- kansainvälisen tiedoston (data set) ja tietämystä tukevan kehikon luominen kansainvälisiä vertailuja varten;
- mallien rakentaminen sosiaalietuus- ja eläkeratkaisujen pohjaksi;
- perheenjäsenten toimintarajoitteiden ja toimintakyvyn tutkiminen (esim. läheisen ihmisen terveydentilasta johtuvan kolmannen osapuolen toimintarajoitteiden tutkiminen);
- Yksilötekijät-osa-alueen rakentaminen;
- tarkkojen operationaalisten määritelmien luominen kuvauskohteille tutkimustarkoituksiin;
- arviointivälineiden kehittäminen seulontaa ja mittausta varten²³;
- käytännön työkalujen, kuten tietokoneohjelmien ja arviointilomakkeiden, laatiminen
- ICF-luokituksen liittäminen elämänlaatu-käsitteisiin ja subjektiivisen hyvinvoinnin mittaamiseen²⁴;
- tutkimukset hoidon ja interventioiden sovittamisesta yhteen henkilön tilanteen kanssa;
- ICF-luokituksen käytön edistäminen eri terveydentiloja vertailevissa tieteellisissä tutkimuksissa;
- ICF-luokituksen käyttöä koskevan koulutusaineiston luominen
- ICF-koulutus- ja ICF-tietokeskusten perustaminen eri puolille maailmaa;
- lisätutkimus, jonka tarkoituksena on ympäristötekijäluokituksessa vaadittavan yksityiskohtaisuuden lisääminen sekä vakioitun ympäristön että nyky-ympäristön kuvaamiseksi.

²³ Maailman terveysjärjestö on kehittämässä ICF-luokitukseen perustuvia arviointivälineitä, joiden tulee olla kansainvälisesti käyttökelpoisia. Niiden reliabiliteetin ja validiteetin testaus on käynnissä. Arviointivälineet laaditaan kolmenlaisina versioina: lyhyt versio seulontaan ja tapausten tunnistamiseen, rutiiniversio hoitohenkilöstön päivittäiseen käyttöön ja laaja versio yksityiskohtaisiin tutkimustarkoituksiin. Arviointivälineet ovat tulevaisuudessa saatavina Maailman terveysjärjestöstä.

²⁴ Yhteys elämänlaatuun: On tärkeää, että elämänlaatu- ja toimintarajoitteet-konstruktioit ovat käsitteellisesti yhteensopivia. Elämänlaadulla tarkoitetaan henkilön "tunteuksia" omasta terveydentilastaan tai sen seurauksista; niinpä elämänlaatu on "subjektiivista hyvinvointia" kuvaava konstruktio. Tauti- ja toimintarajoitteet-konstruktioilla puolestaan ymmärretään objektiivisia, yksilön ulkopuolelta tehtyjä, yksilöä kuvaavia havaintoja.

Liite 9

Ehdotus ICF-kuvauskohteiden ideaali- ja minimivalikoimaksi terveydenhuollon tietojärjestelmiä tai terveystutkimuksia ja -selvityksiä varten

Pääloukka		Koodi	Luokittelun aihealue
Ruumiin/kehon toiminnot ja ruumiin rakenteet			
Näkö	2	b210-b220	Näkö ja näköön liittyvät toiminnot
Kuulo	2	b230-b240	Kuulo- ja tasapainoelintoiminnot
Puhe	3	b310-b340	Ääni- ja puhetoiminnot
Ruoansulatus	5	b510-b535	Ruoansulatusjärjestelmän toiminnot
Virtsautuminen	6	b610-b630	Virtsatoiminnot
Suvunjakaminen	6	b640-b670	Sukupuolien ja suvunjakamistoiminnot
Seksuaalinen aktiviteetti	6	b640	Sukupuolien ja suvunjakamistoiminnot
Iho ja ihon poikkeavuudet	8	b810-b830	Ihon toiminnot
Hengitys	4	b440-b460	Hengitysjärjestelmän toiminnot
Kipu*	2	b280	Kipu
Tunteet*	1	b152-b180	Erikoiset mielentoiminnot
Uni	1	b134	Kokonaisvaltaiset mielentoiminnot
Henkinen energia/vitaliteetti	1	b130	Kokonaisvaltaiset mielentoiminnot
Kognitiiviset toiminnot*	1	b140, b144, b164	Tarkkaavuus-, muisti- ja korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot
Suoritus ja osallistuminen			
Kommunikaatio	3	d310-d345	Kommunikaatio – viestien ymmärtäminen ja tuotanto
Liikkuminen**	4	d450-d465	Käveleminen ja liikkuminen
Käsien käyttö	4	d430-d445	Esineiden kantaminen, liikuttaminen ja käsitteleminen
Itsestään huolehtiminen*	5	d510-d570	Itsestään huolehtiminen
Jokapäiväiset tehtävät*	6 ja 8	d6 ja d8	Kotielämä, Keskeiset elämänaalueet
Ihmissuhteet	7	d730-d770	Erikoiset henkilöiden välinen vuorovaikutus
Sosiaalinen toimintakyky	9	d910-d930	Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä

* Ehdokkaat kuvauskohteiden minimivalikoimaksi

Liite 10 Maailman terveysjärjestön kiitokset

ICF-luokituksen kehittäminen ei olisi ollut mahdollista ilman mittavaa tukea eri puolilta maailmaa olevilta ihmisiltä, jotka ovat antaneet aikaansa ja energiaansa ja organisoineet voimavaroja kansainvälisessä verkostossa. Tässä yhteydessä ei ole mahdollista kiittää kaikkia, mutta seuraavassa on mainittu tärkeimmät keskuksset, organisaatiot ja henkilöt:

WHO:n ICF yhteistyökeskukset (Collaborating Centres for ICF)

Alankomaat	National Institute of Public Health and the Environment, Department of Public Health Forecasting, Antonie van Leeuwenhoeklaan 9, P.O. Box 1, 3720 BA Bilthoven, The Netherlands. Yhdyshenkilöt: Willem M. Hirs, Marijke W. de Kleijn-de Vrankrijker.
Australia	Australian Institute of Health and Welfare, GPO Box 570, Canberra ACT 2601, Australia. Yhdyshenkilö: Ros Madden.
Iso-Britannia ja Pohjois-Irlanti	National Health System Information Authority, Coding Classification, Woodgate, Loughborough, Leics LE11 2TG, United Kingdom. Yhdyshenkilöt: Ann Harding, Jane Millar.
Japani	Japan College of Social Work, 3-1-30 Takeoka, Kiyose-city, Tokyo 204-8555, Japan. Yhdyshenkilö: Hisao Sato.
Kanada	Canadian Institute for Health Information, 377 Dalhousie Street, Suite 200, Ottawa, Ontario K1N9N8, Canada. Yhdyshenkilö: Helen Whittome.
Pohjoismaat	Department of Public Health and Caring Sciences, Uppsala Science Park, SE 75185 Uppsala, Sweden. Yhdyshenkilö: Martti Virtanen.
Ranska	Centre Technique National d'Etudes et de Recherches sur les Handicaps et les Inadaptations (CTNERHI), 236 bis, rue de Tolbiac, 75013 Paris, France. Yhdyshenkilö: Marc Maudinet.
USA	National Center for Health Statistics, Room 1100, 6525 Belcrest Road, Hyattsville MD 20782, USA. Yhdyshenkilö: Paul J. Placec

Työryhmät

International Task Force on Mental Health and Addictive, Behavioural, Cognitive, and Developmental Aspects of ICIDH, Puheenjohtaja: Cille Kennedy, Office of Disability, Aging and Long-Term Care Policy, Office of the Assistant Secretary for Planning and Evaluation, Department of Health and Human Services, 200 Independence Avenue, SW, Room 424E, Washington, DC 20201, USA.
Varapuheenjohtaja: Karen Ritchie.

Children and Youth Task Force, Puheenjohtaja: Rune J. Simeonsson, Professor of Education, Frank Porter Graham Child Development Center, CB # 8185, University of North Carolina, Chapel Hill, NC 27599-8185, USA.
Varapuheenjohtaja: Matilde Leonardi.

Environmental Factors Task Force, Chair: Rachel Hurst, 11 Belgrave Road, London SW1V 1RB, England. Varapuheenjohtaja: Janice Miller.

Verkostot

La Red de Habla Hispana en Discapacidades (The Spanish Network).
Koordinaattori: José Luis Vázquez-Barquero, Unidad de Investigacion en Psiquiatria Clinical y Social Hospital Universitario "Marques de Valdecilla", Avda. Valdecilla s/n, Santander 39008, Spain.

Council of Europe Committee of Experts for the Application of ICIDH, Council of Europe, F-67075, Strasbourg, France. Yhdyshenkilö: Lauri Sivonen.

Järjestöt

American Psychological Association, 750 First Street, N.E., Washington, DC 20002-4242, USA. Yhdyshenkilö: Geoffrey M. Reed, Jayne B. Lux.

Disabled Peoples International, 11 Belgrave Road, London SW1V 1RB, England.
Yhdyshenkilö: Rachel Hurst.

European Disability Forum, Square Ambiorix, 32 Bte 2/A, B-1000, Bruxelles, Belgium. Yhdyshenkilö: Frank Mulcahy.

European Regional Council for the World Federation of Mental Health (ERCWFM), Blvd Clovis N.7, 1000 Brussels, Belgium. Yhdyshenkilö: John Henderson.

Inclusion International, 13D Chemin de Levant, F-01210 Ferney-Voltaire, France. Yhdyshenkilö: Nancy Breitenbach

Rehabilitation International, 25 E. 21st Street, New York, NY 10010, USA.

Yhdyshenkilö: Judith Hollenweger, Chairman, RI Education Commission, Institute of Special Education, University of Zurich, Hirschengraben 48, 8001 Zurich, Sveitsi

Konsultit

WHO:n lukuisat konsultit ovat tarjonneet arvokasta apua ICF-luokituksen uudistusprosessissa. Heidän nimensä on mainittu seuraavassa:

Elizabeth Badley

Jerome E. Bickenbach

Nick Glozier

Judith Hollenweger

Cille Kennedy

Jane Millar

Janice Miller

Jürgen Rehm

Robin Room

Angela Roberts

Michael F. Schuntermann

Robert Trotter II

David Thompson (editorial consultant)

ICF-luokituksen kääntäminen WHO:n virallisille kielille

ICF-luokitus on uudistettu monille kielille käyttäen englantia käännöksen lähtökielenä. Kääntäminen ja lingvistinen analyysi ovat olleet uudistusprosessissa keskeisessä asemassa. Seuraavat WHO:n yhteistyökumppanit ovat johtaneet käännöstyötä, lingvististä analyysiä ja editointityötä WHO:n virallisille kielille. Muut käännökset on löydettävissä WHO:n kotisivulta: <http://www.who.int/classification/icf>.

Arabia

Käännös ja lingvistinen analyysi:

Adel Chaker, Ridha Limem, Najeh Daly, Hayet Baachaoui, Amor Haji, Mohamed Daly, Jamil Taktak, Saïda Douki

Editointityö: WHO/EMRO: Kassem Sara, M. Haytham Al Khayat, Abdel Aziz Saleh

Espanja

Käännös ja lingvistinen analyysi, editointityö: Yhteistyökeskus Espanjassa yhteistyössä La Red de Habla Hispana en Discapacidades (The Spanish Network) ja WHO/PAHO kanssa: J. L. Vázquez-Barquero (Co-ordinator), Ana Díez Ruiz, Luis Gaité Pindado, Ana Gómez Silió, Sara Herrera Castanedo, Marta Uriarte Ituiño, Elena Vázquez Bourgon Armando Vásquez, María del Consuelo Crespo, Ana María Fossatti Pons, Benjamín Vicente, Pedro Rioseco, Sergio Aguilar Gaxiola, Carmen Lara Muñoz, María Elena Medina Mora, María Esther Araujo Bazán, Carlos Castillo-Salgado, Roberto Becker, Margaret Hazlewood

Kiina

Käännös ja lingvistinen analyysi:

Qiu Zhuoying (koordinaattori), Hong Dong, Zhao Shuying, Li Jing, Zhang Aimin, Wu Xianguang, Zhou Xiaonan

Editointityö: WHO:n yhteistyökeskus Kiinassa ja WHO/WPRO: Dong Jingwu, Zhou Xiaonan ja Y. C. Chong

Ranska

Käännös ja lingvistinen analyysi: WHO Geneve: Pierre Lewalle

Editointityö: WHO:n yhteistyökeskukset Ranskassa ja Kanadassa: Catherine Barral ja Janice Miller

Venäjä

Käännös ja lingvistinen analyysi:

G. Shostka (koordinaattori), Vladimir Y. Rysanyansky, Alexander V. Kvashin, Sergey A. Matveev, Aleksey A. Galianov

Editointityö: WHO:n Venäjän yhteistyökeskus: Vladimir K. Ovcharov

Yksittäiset asiantuntijat, jotka ovat osallistuneet ICF-luokituksen uudistusprosessiin

Alankomaat

T. van Achterberg
Jaap van den Berg
A. Bloemhof
Y.M. van der Brug
R.D. de Boer
J.T.P. Bonte
J.W. Brandsma
W.H.E. Buntinx
J.P.M. Diederiks
M.J. Driessé
Silvia van Duuren-
Kristen
C.M.A. Frederiks
J.C. Gerritse
José Geurts
G. Gladines
K.A. Gorter
R.J. de Haan
J. Halbertsma
E.J. van der Haring
F.G. Hellema
C.H. Hens-Versteeg
Y. F. Heerkens
Y. Heijnen
W.M. Hirs
H. W. Hoek
D. van Hoeken
N. Hoeymans
C. van Hof
G.R.M. van Hoof
M. Hopman-Rock
A. Kap
E.J. Karel
Zoltan E. Kenessey
M.C.O. Kersten
M.W. de Kleijn-de
Vrankrijker
M.M.Y. de Klerk
M. Koenen
J.W. Koten
D.W. Kraaijer
T. Kraakman
Guuss Lankhorst
W.A.L. van Leeuwen
P. Looijestein
H. Meinardi
W. van Minnen
A.E. Monteny
I. Oen
Wil Ooijendijk
W.J. den Ouden
R.J.M. Perenboom
A. Persoon
J.J. v.d. Plaats

M. Poolmans
F.J. Prinsze
C.D. van Ravensberg
K. Reynders
K. Riet-van Hoof
G. Roodbol
G.L. Schut
B. Stoelinga
M.M.L. Swart
L. Taal
H. Ten Napel
B. Treffers
J. Verhoef
A. Vermeer
J.J.G.M. Verwer
W. Vink
M. Welle Donker
Dirk Wiersma
J.P. Wilken
P.A. van Woudenberg
P.H.M. Wouters
P. Zanstra

Arabiemiirikuntien liitto

Sheika Jamila Bint Al-
Qassimi

Argentiina

Liliana Lissi
Martha Adela Mazas
Miguel Pico
Ignacio Saenz

Armenia

Armen Sargsyan

Australia

Gavin Andrews
Robyne Burridge
Ching Choi
Prem K. Chopra
Jeremy Couper
Elisabeth Davis
Maree Dyson
Rhonda Galbally
Louise Golley
Tim Griffin
Simon Haskell
Angela Hewson
Tracie Hogan
Richard Madden
Ros Madden
Helen McAuley
Trevor Parmenter
Mark Pattison

Tony M. Pinzone
Kate Senior
Catherine Sykes
John Taplin
John Walsh

Belgia

Françoise Jan
Catherine Mollman
J. Stevens
A. Tricot

Brasilia

Cassia Maria Buchalla
E. d'Arrigo Busnello
Ricardo Halpern
Fabio Gomes
Ruy Laurenti

Chile

Ricardo Araya
Alejandra Faulbaum
Luis Flores
Roxane Moncayo de
Bremont
Pedro Rioseco
Benjamin Vicente

Ecuador

María del Consuelo
Crespo
Walter Torres Izquierdo

Egypti

Mohammed El-Banna

El Salvador

Jorge Alberto Alcarón
Patricia Tovar de
Canizalez

Espanja

Alvaro Bilbao Bilbao
Encarnación Blanco
Egido
Rosa Bravo Rodríguez
María José Cabo
González
Marta Cano Fernández
Laura Cardenal Villalba
Ana Díez Ruiz
Luis Gaité Pindado
María García José
Ana Gómez Silió
Andrés Herrán Gómez

Sara Herrera Castanedo
Ismael Lastra Martínez
Marta Uriarte Ituiño
Elena Vázquez Bourgon
Antonio León Aguado
Díaz
Carmen Albeza Contreras
María Angeles Aldana
Berberana
Federico Alonso Trujillo
Carmen Alvarez Arbesú
Jesus Artal Simon
Enrique Baca Baldomero
Julio Bobes García
Antonio Bueno Alcántara
Tomás Castillo Arenal
Valentín Corces Pando
María Teresa Crespo
Abelleira
Roberto Cruz Hernández
José Armando De Vierna
Amigo
Manuel Desviat Muñoz
Ana María Díaz García
María José Eizmendi
Apellaniz
Antonio Fernández
Moral
Manuel A. Franco Martín
Luis Gaité Pinadado
María Mar García Amigo
José Giner-Ubago
Gregorio Gómez-Jarabo
José Manuel Gorospe
Arocena
Juana María Hernández
Rodríguez
Carmen Leal Cercos
Marcelino López Alvarez
Juan José Lopez-Ibor
Ana María López Trencó
Francisco Margallo Polo
Monica Martín Gil
Miguel Martín
Zurimendi
Manuel J. Martínez
Cardeña
Juan Carlos Miangolarra
Page
Rosa M. Montoliu Valls
Teresa Orihuela
Villameriel
Sandra Ortega Mera
Gracia Parquiña
Fernández
Rafael Peñalver
Castellano
Jesusa Pertejo
María Francisca Peydro
de Moya
Juan Rafael Prieto
Lucena
Miguel Querejeta

González
Miquel Roca Bennasar
Francisco Rodríguez
Pulido
Luis Salvador Carulla
María Vicenta Sánchez
de la Cruz
Francisco Torres
González
María Triquell Manuel
José Luis Vázquez-
Barquero
Miguel A. Verdugo
Alonso
Carlos Villaro Díaz-
Jiménez

Etelä-Afrikka

David Boonzaier
Gugulethu Gule
Sebenzile Matsebula
Pam McLaren
Siphokazi Gcaza
Phillip Thompson

Etiopia

Rene Rakotobe

Intia

Javed Abidi
Samir Guha-Roy
K.S. Jacob
Sunanda Koli
S. Murthy
D.M. Naidu
Hemraj Pal
K. Sekar
K.S. Shaji
Shobha Srinath
T.N. Srinivasan
R. Thara

Indonesia

Augustina Hendrianti

Iran

Mohamed M.R. Mourad

Israel

Joseph Yahav

Italia

Emilio Alari
Alberto Albanese
Renzo Andrich
A. Andrigo
Andrea Arrigo
Marco Barbolini
Maurizio Bejor
Giulio Borgnolo
Gabiella Borri
Carlo Caltagirone
Felicia Carletto

Carla Colombo
Francesca Cretti
Maria Cufersin
Marta Dao
Mario D'Amico
Simona Della Bianca
Paolo Di Benedetto
Angela Di Lorenzo
Nadia Di Monte
Vittoria Dieni
Antonio Federico
Francesco Fera
Carlo Francescutti
Francesca Fratello
Franco Galletti
Federica Galli
Rosalia Gasparotto
Maria Teresa Gattesco
Alessandro Giacomazzi
Tullio Giorgini
Elena Giraudo
Lucia Granzini
Elena Grosso
V. Groppo
Vincenzo Guidetti
Paolo Guzzon
Leo Giulio Iona
Vladimir Kosic
Matilde Leonardi
Fulvia Loik
Mariangela Macan
Alessandra Manassero
Domenico Manco
Santina Mancuso
Roberto Marcovich
Andrea Martinuzzi
Anna Rosa Melodia
Rosetta Mussari
Cristiana Muzzi
Ugo Nocentini
Emanuela Nogherotto
Roberta Oretti
Lorenzo Panella
Maria Procopio
Leandro Provinciali
Alda Pellegrini
Barbara Reggiori
Marina Sala
Giorgio Sandrini
Antonio Schindler
Elena Sinforiani
Stefano Schierano
Roberto Sicurelli
Francesco Talarico
Gariella Tavoschi
Cristiana Tiddia
Walter Tomazzoli
Corrado Tosetto
Sergio Ujeich
Maria Rosa Valsecchi
Irene Vernero

Itävalta

Gerhard S. Barolin
Klemens Fheodoroff
Christiane Meyer-
Bornsens

Jamaika

Monica Bartley

Japani

Tsunehiko Akamatsu
Masataka Arima
Hidenobu Fujisono
Katsunori Fujita
Shinichiro Furuno
Toshiko Futaki
Hajime Hagiwara
Yuichiro Haruna
Hideaki Hyoudou
Takashi Iseda
Atsuko Ito
Shinya Iwasaki
Shizuko Kawabata
Yasu Kiryu
Akira Kodama
Ryousuke Matsui
Ryo Matsutomo
Yasushi Mochizuki
Kazuyo Nakai
Kenji Nakamura
Yoshukuni Nakane
Yukiko Nakanishi
Toshiko Niki
Hidetoshi Nishijima
Shiniti Niwa
Kensaku Ohashi
Mari Oho
Yayoi Okawa
Shuhei Ota
Fumiko Rinko
Junko Sakano
Yoshihiko Sasagawa
Hisao Sato
Yoshiyuki Suzuki
Junko Taguchi
Eiichi Takada
Yuji Takagi
Masako Tateishi
Hikaru Tauchi
Miyako Tazaki
Mutsuo Torai
Satoshi Ueda
Kousuke Yamazaki
Yoshio Yazaki

Jordania

Abdulla S.T. El-Naggar
Ziad Subeih

Kanada

Hugh Anton
J. Arboleda-Florez
Denise Avard

Elizabeth Badley
Caroline Bergeron
Hélène Bergeron
Jerome E. Bickenbach
Andra Blanchet
Maurice Blouin
Mario Bolduc (kuollut)
Lucie Brosseau
T.S. Callanan
Lindsay Campbell
Anne Carswell
Jacques Cats
L.S. Cherry
René Cloutier
Albert Cook
Jacques Côté
Marcel Côté
Cheryl Cott
Aileen Davis
Henry Enns
Gail Finkel
Christine Fitzgerald
Patrick Fougeyrollas
Adele Furrrie
Linda Garcia
Yhetta Gold
Betty Havens
Anne Hébert
Peter Henderson
Lynn Jongbloed
Faith Kaplan
Ronald Kaplan
Lee Kirby
Catherine Lachance
Jocelyne Lacroix
Renée Langlois
Mary Law
Lucie Lemieux-Brassard
Annette Majnemer
Rose Martini
Raoul Martin-Blouin
Mary Ann McColl
Joan McComas
Barbara McElgunn
Janice Miller
Louise Ogilvie
Luc Noreau
Diane Richler
Laurie Ringaert
Kathia Roy
Patricia Sisco
Denise Smith
Ginette St Michel
Debra Stewart
Luz Elvira Vallejo
Echeverri
Michael Wolfson
Sharon Wood-Dauphinee
Nancy Young
Peter Wass
Colleen Watters

Kiina

Zhang Aimin
Mary Chu Manlai
Hong Dong
Leung Kwokfai
Karen Ngai Ling
Wu Xuanguong
Qiu Zhuoying
Zhao Shuying
Li Jing
Tang Xiaoquan
Li Jianjun
Ding Buotan
Zhuo Dahong
Nan Dengkun
Zhou Xiaonan

Kolumbia

Martha Aristabal Gomez

Korean tasavalta

Ack-Seop Lee

Kreikka

Venos Mavreas

Kroatia

Ana Bobinac-Georgievski

Kuuba

Pedro Valdés Sosa
Jesús Saiz Sánchez
Frank Morales Aguilera

Kuwait

Adnan Al Eidan
Abdul Aziz Khalaf Karam

Latvia

Valda Biedrina
Aldis Dudins
Lolita Cibule
Janis Misins
Jautrite Karashkevica
Mara Ozola
Aivars Vetra

Libanon

Elie Karam

Liettua

Albinas Bagdonas

Luxenburg

Charles Pull
M. De Smedt
Pascale Straus

Madagaskar

Caromène Ratomahenina
Raymond

Malesia

Sandiyao Sebastian

Malta

Joe M. Pace

Marokko

Aziza Bennani

Meksiko

Juan Alberto Alcantara
Jorge Caraveo Anduaga
María Eugenia Antunez
Fernando R. Jiménez
Albarran
Gloria Martinez Carrera
María-Elena Medina
Mora
Carmen E. Lara Muñoz

Nicaragua

Elizabeth Aguilar
Angel Bonilla Serrano
Ivette Castillo
Héctor Collado
Hernández
Josefa Conrado
Brenda Espinoza
María Félix Gontol
Mirian Gutiérrez
Rosa Gutiérrez
Carlos Guzmán
Luis Jara
Raúl Jarquin
Norman Lanzas
José R. Leiva
Rafaela Marengo
María Alejandra
Martínez
Marlon Méndez
Mercedes Mendoza
María José Moreno
Alejandra Narváez
Amilkar Obando
Dulce María Olivas
Rosa E. Orellana
Yelba Rosa Orozco
Mirian Ortiz Alvarado
Amanda Pastrana
Marbely Picado
Susana Rappacioli
Esterlina Reyes
Franklin Rivera
Leda María Rodríguez
Humberto Román
Yemira Sequeira
Ivonne Tijerino
Ena Liz Torrez
Rene Urbina
Luis Velásquez

Nigeria

Sola Akinbiyi

John Morakinyo
A. O. Odejide
Olayinka Omigbodun

Norja

Kjetil Bjorlo
Torbjorg Hostad
Kjersti Vik
Nina Vollestad
Margret Grotle Soukup
Sigrid Ostensjo

Norsunluurannikko

B. Claver

Pakistan

S. Khan
Malik H. Mubbashar
Khalid Saeed

Ranska

Charles Aussilloux
Bernard Azema
Jacques Baert
Serge Bakchine
Catherine Barral
Maratine Barres
Jean-Yves Barreyre
Jean-Paul Boissin
François Chapireau
Pascal Charpentier
Alain Colvez
Christian Corbé
Dr. Cyran
Michel Delcey
Annick Deveau
Serge Ebersold
Camille Felder
Claude Finkelstein
Anne-Marie Gallot
Pascale Gilbert
Jacques Houver
Marcel Jaeger
Jacques Jonquères
Jean-Claude Lafon
Maryvonne Lyazid
Joëlle Loste-Berdot
Maryse Marrière
Lucie Matteodo
Marc Maudinet
Jean-Michel Mazeaux
Pierre Minaire(*kuollut*)
Lucien Moatti
Bertrand Morineaux
Pierre Mormiche
Jean-Michel Orgogozo
Claudine Parayre
Gérard Pavillon
André Philip
Nicole Quemada
Jean-François Ravaud
Karen Ritchie
Jean-Marie Robine

Isabelle Romieu
Christian Rossignol
Pascale Roussel
Jacques Roustit
Jésus Sanchez
Marie-José Schmitt
Jean-Luc Simon
Lauri Sivonen
Henri-Jacques Stiker
Annie Triomphe
Catherine Vaslin
Paul Veit
Dominique Velche
Jean-Pierre Vignat
Vivian Waltz

Romania

Radu Vrasti

Ruotsi

Lars Berg
Eva Bjorck-Akesson
Mats Granlund
Gunnar Grimby
Arvid Linden
Anna Christina Nilson
(*kuollut*)
Anita Nilsson
Louise Nilunger
Lennart Nordenfelt
Adolf Ratzka
Gunnar Samer
Olle Sjögren
Björn Smedby
Sonja Calais van
Stokkom
Gabor Tiroler

Saksa

Helmi Böse-Younes
Horst Dilling
Thomas Ewert
Kurt Maurer
Jürgen Rehm
H.M. Schian
Michael F.
Schuntermann
Ute Siebel
Gerold Stucki

Slovenia

Andreeja Fatur-Videtec

Suomi

Erkki Yrjänheikki
Markku Leskinen
Leena Matikka
Matti Ojala
Heidi Paatero
Seija Talo
Martti Virtanen

Sveitsi

André Assimacopoulos
Christoph Heinz
Judith Hollenweger
Hans Peter Rentsch
Thomas Spuhler
Werner Steiner
John Strome
John-Paul Vader
Peter Wehrli
Rudolf Widmer

Tanska

Terkel Andersen
Aksel Bertelsen
Tora Haraldsen Dahl
Marianne Engberg
Annette Blensborg
Ane Fink
Per Fink
Lise From
Jette Haugbølle
Stig Langvad
Lars von der Lieth
Kurt Møller
Claus Vinther Nielsen
Freddy Nielsen
Kamilla Rothe Nissen
Gunnar Schiøler
Anne Sloth
Susan Tetler
Selena Forchhammer
Thønnings
Eva Wæhrens
Brita Øhlenschläger

Thaimaa

Poonpit Amatuakul
Pattariya Jarutat
C. Panpreecha
K. Roongruangmaairat
Pichai Tangsin

Tunisia

Adel Chaker
Hayet Baachaoui
A. Ben Salem
Najeh Daly
Saïda Douki
Ridha Limam
Mhalla Nejja
Jamil Taktak

Turkki

Ahmet Gögüs
Elif Iyriboz
Kultegin Ogel
Berna Ulug

Unkari

Lajos Kullmann

Uruguay

Paulo Alterway
Marta Barera
Margot Barrios
Daniela Bilbao
Gladys Curbelo
Ana M. Frappola
Ana M. Fosatti Pons
Angélica Etcheñique
Rosa Gervasio
Mariela Irigoín
Fernando Lavie
Silvia Núñez
Rossana Pipplol
Silvana Toledo

Venäjä

Vladimir N. Blondin
Aleksy A. Galianov
I.Y. Gurovich
Mikhail V. Korobov
Alexander V. Kvashin
Pavel A. Makkaveysky
Sergey A. Matveev
N. Mazaeva
Vladimir K. Ovtcharov
S.V. Polubinskaya
Anna G. Ryabokon
Vladimir Y. Rysanyansky
Alexander V. Shabrov
Georgy D. Shostka
Sergei Tsirkin
Yuri M. Xomarov
Alexander Y.
Zemtchenkov

Vietnam

Nguyen Duc Truyen

Yhdistynyt kuningaskunta (Iso-Britannia ja Pohjois-Irlanti)

Simone Aspis
Allan Colver
Edna Conlan
John E. Cooper
A. John Fox
Nick Glozier
Ann Harding
Rachel Hurst
Rachel Jenkins
Howard Meltzer
Jane Millar
Peter Mittler
Martin Prince
Angela Roberts
G. Stewart
Wendy Thorne
Andrew Walker
Brian Williams

Yhdysvallat

Harvey Abrams
Myron J. Adams

Michelle Adler
Sergio A. Aguilor-Gaxiola
Barbara Altman
Alicia Amate
William Anthony
Susan Spear Basset
Frederica Barrows
Mark Battista
Robert Battjes
Barbara Beck
Karin Behe
Cynthia D. Belar
J.G. Benedict
Stanley Berent
Linus Bieliauskas
Karen Blair
F. Bloch
Felicia Hill Briggs
Edward P. Burke
Larry Burt
Shane S. Bush
Glorisa Canino
Jean Campbell
Scott Campbell Brown
John A. Carpenter
Christine H. Carrington
Judi Chamberlin
LeeAnne Carrothers
Mary Chamie
Cecelia B. Collier
William Connors
John Corrigan
Dale Cox
M. Doreen Croser
Eugene D'Angelo
Gerben DeJong
Jeffrey E. Evans
Timothy G. Evans
Debbie J. Farmer
Michael Feil
Manning Feinleib
Risa Fox
Carol Frattali
Bill Frey
E. Fuller
Cheryl Gagne
J. Luis Garcia Segura
David W. Gately
Carol George
Olinda Gonzales
Barbara Gottfried
Bridget Grant
Craig Gray
David Gray
Marjorie Greenberg
Arlene Greenspan
Frederick Guggenheim
Neil Hadder
Harlan Hahn
Robert Haines
Laura Lee Hall
Heather Hancock
Nandini Hawley

Gregory W. Heath
Gerry Hendershot
Sarah Hershfeld
Sarah Hertfelder
Alexis Henry
Howard Hoffman
Audrey Holland
Joseph G. Hollowell Jr
Andrew Imparato
John Jacobson
Judith Jaeger
Alan Jette
J. Rock Johnson
Gisele Kamanou-Goune
Charles Kaelber
Cille Kennedy
Donald G. Kewman
Michael Kita (*kuollut*)
Edward Knight
Pataricia Kricos
Susan Langmore
Mitchell LaPlante
Itzak Levav
Renee Levinson
Robert Liberman
Don Lollar
Peter Love
David Lozovsky
Perianne Lurie
Jayne B. Lux
Reid Lyon
Anis Maitra
Bob MacBride
Kim MacDonald-Wilson
Peggy Maher
Ronald Manderscheid
Kofi Marfo
Ana Maria Margueyio
William C. Marrin
John Mather
Maria Christina
Mathiason
John McGinley
Theresa McKenna
Christine McKibbin
Christopher J.
McLaughlin
Laurie McQueen
Douglas Moul
Peter E. Nathan
Russ Newman
Els R. Nieuwenhuijsen
Joan F. van Nostrand
Jean Novak
Patricia Owens
Alcida Perez de
Velasquez
D. Jesse Peters
David B. Peterson
Harold Pincus
Paul Placek
Thomas E. Preston
Maxwell Prince

Jeffrey Pyne
Louis Quatrano
Juan Ramos
Geoffrey M. Reed
Anne Riley
Gilberto Romero
Patricia Roberts-Rose
Mark A. Sandberg
Judy Sangl
Marian Scheinholtz
Karin Schumacher
Katherine D. Seelman
Raymond Seltser
Rune J. Simeonsson
Debra Smith
Gretchen Swanson
Susan Stark
Denise G. Tate
Travis Threats
Cynthia Trask
Robert Trotter II
R. Alexander Vachon
Maureen Valente
Paolo del Vecchio
Lois Verbrugge
Katherine Verdolini
Candace Vickers
Gloriajean Wallace
Robert Walsh
Seth A. Warshausky
Paul Weaver
Patricia Welch
Gale Whiteneck
Tyler Whitney
Brian Williams
Jan Williams
Linda Wornall
J. Scott Yaruss
Ilene Zeitzer
Louise Zingesser

Zimbabwe

Jennifer Jelsma
Dorcas Madzivire
Gillian Marks
Jennifer Muderedzi
Useh Ushotanefe

Yhdistyneiden kansakuntien organisaatiot

Kansainvälinen työjärjestö (International Labour Organization, ILO)

Susan Parker

Yhdistyneiden kansakuntien lastensäätiö (United Nations Children's Fund, UNICEF)

Habibi Gulbadan

Yhdistyneiden kansakuntien tilasto-osasto (United Nations Statistical Division)

Margarat Mbogoni

Joann Vanek

Yhdistyneiden kansakuntien Aasian ja Tyynenmeren tilastokeskus (United Nations Statistical Institute for Asia and the Pacific)

Lau Kak En

Yhdistyneiden kansakuntien Aasian ja Tyynenmeren taloudellinen ja sosiaalinen komissio (United Nations Economic and Social Commission for Asia and Pacific)

Bijoy Chaudhari

Maailman terveysjärjestö (WHO)

Aluetoimistot

Afrikka: C. Mandlhate

Amerikat (Pan American Health Organisation): Carlos Castillo-Salgado, Roberto Becker, Margaret Hazlewood, Armando Vázquez

Itäinen Välimeri: A. Mohit, Abdel Aziz Saleh, Kassem Sara, M. Haytham Al Khayat

Eurooppa: B. Serdar Savas, Anatoli Nossikov

Kaakkois-Aasia: Than Sein, Myint Htwe

Läntinen Tyynimeri: R. Nesbit, Y.C. Chong

Keskustoimisto: useat eri WHO:n keskustoimiston osastot ovat olleet tekemisissä ICF-luokituksen uudistusprosessin kanssa. Henkilöt, jotka ovat olleet tekemisissä uudistuksen kanssa on mainittu seuraavassa listassa:

M. Argandoña, aiemmin Department of Substance Abuse

Z. Bankowski, Council for International Organizations of Medical Sciences

J.A. Costa e Silva, aiemmin Division of Mental Health and Prevention of Substance Abuse

S. Clark, Department of Health Information, Management and Dissemination

C. Djeddah, Department of Injuries and Violence Prevention

A. Goerdt, aiemmin Department of Health Promotion

- M. Goracci, aiemmin Department of Injury Prevention and Rehabilitation
- M. A. Jansen, aiemmin Department of Mental Health and Substance Dependence
- A. L'Hours, Global Programme on Evidence for Health Policy
- A. Lopez, Global Programme on Evidence for Health Policy
- J. Matsumoto, Department of External Cooperation and Partnerships
- C. Mathers, Global Programme on Evidence for Health Policy
- C. Murray, Global Programme on Evidence for Health Policy
- H. Nabulsi, aiemmin IMPACT
- E. Pupulin, Department of Management of Noncommunicable Diseases
- C. Romer, Department of Injuries and Violence Prevention
- R. Sadana, Global Programme on Evidence for Health Policy
- B. Saraceno, Department of Mental Health and Substance Dependence
- A. Smith, Department of Management of Noncommunicable Diseases
- J. Salomon, Global Programme on Evidence for Health Policy
- M. Subramanian, aiemmin World Health Reporting
- M. Thuriaux, aiemmin Division of Emerging and other Communicable Diseases
- B. Thylefors, aiemmin Department of Disability/Injury Prevention and Rehabilitation
- M. Weber, Department of Child and Adolescent Health and Development

Sibel Volkan ja Grazia Motturi tarjosivat hallinnollista ja sihteeritukea.

Can Çelik, Pierre Lewalle, Matilde Leonardi, Senda Bennaissa ja Luis Prieto toimivat uudistustyön erityistehtävissä.

Somnath Chatterji, Shekhar Saxena, Nenad Kostanjsek ja Margie Schneider käsittelivät kaiken aineiston, jota tarvittiin ICF-luokituksen uudistamisessa.

T. Bedirhan Üstün hallinnoi ja koordinoi uudistusprosessia ja koko ICF-hanketta.

ICF

Asiahakemisto
Luokitushakemisto

HAKEMISTON KÄYTTÄJÄLLE

Hakemiston tarkoituksena on helpottaa ICF-luokituksen avainkäsitteiden ja -termien löytämistä. Se on laadittu WHO:sta saadun ranskankielisen ICF-luokituksen mukaisesti ja siinä viitataan johdannossa, kuvauskohteissa, liitteissä, alaviitteissä ja kuvissa määriteltyihin tai käytettyihin avaintermiin.

Ranskalaisesta hakemistosta poiketen hakemisto on jaettu kahteen osaan Asiahakemisto ja Luokitushakemisto. Asiahakemistossa on hakusanat, jotka liittyvät luokituksen käyttöön yleisellä tasolla ja Luokitushakemistossa hakusanat itse luokitusosaan. Lisäksi hakemiston luokitusosaan on liitetty hakusanaa vastaava koodinumero.

Käsitteisiin liittyy usein alakäsitteitä, jotka on selvyuden vuoksi sisennetty. Aaltoviiva (~) korvaa alakäsitteissä koko hakusanan. Jos kyseessä on yhdyssana, aaltoviiva on merkitty suoraan kantasanan eteen tai jälkeen. Jos kyseessä on sanaliitto, on aaltoviivan ja sanaliiton alku- tai loppuosan välissä väli.

Osa hakusanoista on jaettu pystyviivalla (|) kantaosaan ja päätteeseen. Jako ei noudata tavujakoa vaan pystyviiva on merkitty kantaosan viimeisen mahdollisen kirjaimen jälkeen. Tällaisessa tapauksessa tavuviiva (-) korvaa alakäsitteissä ennen pystyviivaa olevan hakusanan osan.

Ks. -kehotteet johdattavat lukijan (1) hakemiston kantasanan eli yläkäsitteen kohtaan ja mikäli sivunumero on mainittu itse luokituskirjan sivuille. Kirjan sivunumero on pantu näkyviin, kun hakusana on mainittu tai voidaan ajatella mainittavan esimerkkinä kuvauskohteen määrittelyn "Sisältyy"- tai "Sisälly"- teksteissä. Suomalainen toimitus on tarkentanut silloin, kun on ollut mahdollista, joitakin 4-merkkisten kuvauskohdemääritelmien "Sisältyy/Ei sisälly" -teksteissä esiintyvistä hakusanoista viittaamaan suoraan 5-merkkisiin kuvauskohteisiin. Esimerkiksi hakusana "raudanpuute", joka on mainittu kuvauskohteen b545 "Neste-, kivennäisaine-, ja elektrolyyttitasapainot"- määritelmässä, on hakemistossa kirjattu hakusanana kohtaan b5451 "Kivennäisainetasapaino".

Asiahakemisto

- Aihealue, 3 Ks. myös alaviite 3, 208 Ks. myös kuva 1
- Määritelmä, 212
 - Määrittelyä terveyden ~, 208, 7 Ks. alaviite 8
 - Määrittelyä terveyden lähi~, 208
- Aihealueryhmät, 216
- Ammatti. Ks. Yksilötekijät, 17
- Asenteet, 11, 17
- Edistävät tekijät 11, 17,
- Koodaus 169-170, 221, 227-228
 - Määritelmä, 210
- Elijn
- met 12 alaviite 12
 - ~toiminnot, määrittelyä. Ks. Ruumiin/kehon Toiminnot, 209
- Elämänlaatu, 5, 247 alaviite 24
- Ennaltaehkäisy, 6, 13
- Hyvinvointi
- Määritelmä, 207
 - Viitekehys (kuva 1), 208
- ICD-10, 3, 4, 13, 208, 215 alaviite 20, 220
- ICF-luokitus
- Asianomaisen suostumus, 239
 - Eettiset ohjeet, 239-240
 - Henkilöt, joilla on toimintarajoitteita, 233-36
 - Hyväksyminen (WHA-päätös), 244
 - Kehittäminen, 247
 - Kenttätutkimukset, 243
 - Kieli, 18
 - Kliininen käyttö, 5, 239
 - Koodausohjeisto, 215-232
 - Koulutus, 5
 - Käyttökohteet, 5
 - Laaja laitos, 9
 - Luokituksen eri laitokset, 9, 246
 - Luokituksen käyttö, 21
 - Luokituksen ominaisuudet, 7
 - "Minimum data set", tilasto/tietojärjestelmiä varten, 248
 - Monitahoisuus, 19
 - Sisältö, 7
 - Sosiaalipolitiikka, 5
 - Suppea laitos, 9
 - Tavoitteet, 5
 - Tietojen sosiaalinen käyttö, 240
 - Tilastointi, 5, 6, 247
 - Tulevaisuuden haasteet, 247
 - Tulevat muutokset, 25
 - Tutkimus, 5
 - Viitekehys, 7
 - Yhteenvedo luokituksen uudistamistyöstä, 241-245
 - Yleiskäyttöisyys, 7
- ICIDH, 241
- ICIDH-2 beeta-1 ja beeta-2-luonnokset, 243
- Ikä. Ks. Yksilötekijät, 17
- Kansainvälinen koulutusluokitus, 243
- Konstruktio, 8, 11, 210, 247 alaviite 24
- Ruumiin rakenteen muutos, 212
 - Ruumiin/kehon toiminnan muutos, 212
 - Suorituskyky, 212
 - Suoritustaso, 212
 - Ympäristötekijän edistävä tai rajoittava vaikutus, 212
- Kontekstuaaliset tekijät, 8, 16, 18, 237, 242, 243
- Koodaus, 221, 227
 - Määritelmä, 209
- Koodaaminen, 220-232
- Eettiset kysymykset, 237-240
 - Käytännöt, 221-28
 - Myönteisten osatekijöiden ~, 219
 - Ohjeisto, 221-232
 - Ruumiin rakenteet, 223
 - Ruumiin/kehon toiminnot, 222
 - Suoritukset ja osallistuminen, 224
 - Tarkoituksenmukaiset tiedot, 220
 - Välittömästi havaittavat tiedot, 220
 - Yksityiskohtaiset tiedot, 221
 - Ympäristötekijät, 221, 227
- Koodijt
- en enimmäismäärä, 216
 - en määrä käytännössä, 216
- Kulttuuriset vaihtelut, 8, 237, 239
- Kuntoutujs
- ksen arviointi, 216, 242
- Kuvauskohteet
- Määritelmä, 212
 - Hierarkisuus 207, 217
 - iden määritelmistä 213, 217
 - iden koodaamisesta 222-228
 - Suoritukset ja osallistuminen vaihtoehtoja 229-232
- Käsitteet
- ICF-luokituksen keskeiset käsitelmääritelmät, 207-210
 - Mallit, 18-20
- Laadun arviointi, 6, 247
- Luokitusportaat 215-216
- Määritelmä, 213
- Luokitusyksikkö, 8-9
- Lääketieteellinen terveydentila, 3, 4, 5, 8, 15, 16, 19, 208
- Koodaus, 220, 238
 - Määritelmä, 208
- Nyky-ympäristö, 24, 210, 225, 227, 247

Määritelmät (ICF)

- Keskeiset käsitelmäärittelyt, 207-210
- Luokituksen rakenteen määrittelyt, 212-219
- Normit, 12
- Oikeudet
 - Ihmis~, 6, 20
- Osa-alueet (ICF), 10-17
 - Määrittelyä 214
 - Kontekstuaalisten tekijöiden~,
 - ~yksilötekijät, 17
 - ~ympäristötekijät, 16
 - Ruumis/keho~, 12-13
 - Suoritukset ja osallistuminen~, 14-16
- Osallistumisen, 14-16
 - Koodausohjeet, 122, 224-227; 229-232
 - Määritelmä, 209
- Osallistumisesta
 - Koodausohjeet, 224-227; 229-232
 - Määritelmä, 209
- Pääluokat
 - Kuvaus, 216
- Osallisuus, 15 alaviitteessä 14
- Rajoittavat tekijät, 11, 17, 238
 - Koodaus, 227-228
 - Määritelmä, 210
- Ruumiin rakenteet, 104, 8, 7, 8, 11, 12, 19
 - Koodaus, 47, 223, 221, 12
 - Määritelmä 209
- Ruumiin/kehon toiminnat, 12, 7, 8, 11, 19
 - Koodaus, 47, 222, 221
 - Määritelmä, 209
 - tojen ongelmat, 12
- Sairaus
 - ksien rekisteröinti (ICD-10), 13
 - ksien seuraukset, 4, 241
- Sosiaali
 - ~politiikka, 5, 240
 - ~ympäristö, 15
 - ~set rakenteet, 16
 - ~turva, 5
- Suorituskyky
 - Koodaus 224, 14
 - Määritelmä, 210
- Suoritus
 - Määritelmä, 209
- Suoritusrajoite
 - Määritelmä, 209
- Suoritukset ja osallistuminen, 3, 14, 122
 - Koodaus, 122-123, 224, 14
 - ei päällekkäisyyttä, 229
 - osittainen päällekkäisyys, 230
 - täydellinen päällekkäisyys, 231
 - Yksityiskohtaisten kuvauskohteiden koodaaminen, 233-236
 - ~ tarkenteet, 224-27

Suoritustaso

- ~n huonontuminen, 15
- Havaittu~, 15
- Määritelmä, 212
- Vertaaminen viitearvoon, 15
- Taksonomia
 - ICF-luokitus, 211-214
- Tärkein, 8, 11, 14, 15, 21, 22, 24, 217, 218
 - Ensimmäinen~, 223-228
 - Toinen~, 223-228
 - Kolmas~, 223-228
 - Neljäs~, 225
 - Lisä~, 226
 - Suorituskyvyn~,
 - ~ käyttö, 224-227
 - Suoritustason~
 - ~käyttö, 224-227
 - Suoritukset ja osallistuminen, 224, 229-232
 - teet ruumiin rakenteiden koodeissa, 223
 - teet ruumiin/kehon toimintojen koodeissa, 222
 - teiden asteikot ruumiin rakenteiden koodeissa, 224
 - Valinnaiset -teet, 225
 - Yleis~, 24
- Tauti, 4 alaviite 6
- Termistöä, 3 alaviite 2, 207, 213
- Terminologia
 - ICF-luokituksen keskeiset termimäärytykset, 207-210
- Terveys
 - den aihealueet, 3, 7, 9, 23
 - Määritelmä, 208, 7 alaviite 8
 - den edistäminen, 6
 - den osatekijät, 4
 - denhuollon toimintaohjelmat, 5
 - Sopimusterveydenhuolto, 6
 - Kokoomamuuttajat, 4
 - den lähiaihealueet, 3, 7, 9, 23
 - Määritelmä, 208, 7 alaviite 8
 - ttä selittävät muuttajat, 4
 - Väestön~, 4
 - Yksilöiden~, 4
- Terveydentila
 - Lääketieteellinen~, 3, 4, 5, 8, 15, 16, 17, 18, 19, 238
 - Koodaus, 220
 - Määritelmä, 208
 - Toiminnallinen~
 - ~ terveyden aihealueella 3, 5, 7, 9, 17, 18, 233, 234
 - Koodaus 215-232
 - Määritelmä, 208
- Terveyteen liittyvä toiminnallinen tila, 3, 5, 7, 8, 16, 23
 - Koodaus, 215-221
 - Määritelmä, 208

- Tietojen kansainvälinen vertailu, 5
 Toiminnallinen terveydentila, 3, 5, 8, 16
 ~ terveyden aihealueella
 Koodaus 215-221
 Määritelmä, 208
- Toimintarajoite, 3, 8, 11, 17, 18, 20
 Koodaus 215-232
 Määritelmä, 209
 Lääketieteellinen malli, 21
 Yhteiskunnallinen malli, 20
 Vuorovaikutteinen kehitysprosessi, 18
- Toimintakyky, 18-20, 3, 4 alaviite 6, 7, 8, 11
 Koodaus 220-228
 Määritelmä 208
 Kielteiset tekijät, 219
 Myönteiset tekijät, 219
- Työkyky
 -vyn arviointi, 5
- Vajavuus, 12-13
 Laajuus, lääketieteellinen terveydentila, osatekijät, piirteet, seuraukset, syyt ja tumistuskriteerit
 Määritelmä, 209
- Vakioitu ympäristö, 11, 15, 210
 Vakuutusala, 5
 Vammaisten henkilöiden yhdenvertaistamista koskevat yleisohjeet, 6
 Yhdenmukainen ympäristö, 15
 Yksilötekijät, 11, 243, 247
 Koodaus, 215
 Määritelmä, 210. Ks. myös listaus: ammatti, elämäntavat, fyysinen kunto, ikä, kokemukset, koulutus, luonteenomaiset käytöspiirteet, selviytymisstrategiat, sosiaalinen tausta, sukupuoli ja tottumukset, 17
- Ympäristö
 Nyky~, 210, 225, 227, 247
 Vakioitu eli yhdenmukainen ~, 11, 15, 210, 247
- Ympäristötekijät
 Koodaus, 227-228, 169, 221, 22, 233
 Määritelmä, 209
 Palveluiden ja järjestelmien taso, 16-17
 Yksittäisen ihmisen taso, 16
- Väestö
 ~tutkimus, 5
 ~kartoitukset, 5

Luokitusosan hakemisto

Ajka

- ~an liittyvät muutokset e245, 183
 - Ks. Päivän/yönkierto e2450, 183
 - Ks. Orientoiminen aikaan b1140, 49
- jan hallinta b1642, 57
- jan kokeminen b1802, 60

Aerobinen kapasiteetti b4551, 79

Afasia

- Brocan ~ Ks. Kieleen liittyvät mielentoiminnot b167, 58
- Ekspressiivinen ~ Ks. b167, 58
- Konduktio ~ Ks. b167, 58
- Reseptiivinen ~ Ks. b167, 58

Afonia. Ks. Ääni b3100, 71

Ahdistuneisuus. Ks. Tunne-elämän toiminnot b1522, 55

Aikasäädin

- Henkilökohtaiset erityistuotteet e1151, 172
- Työssä käytettävät erityistuotteet e1351, 174

Aineenvaihdunta

- Hiilihydraatti~ b5401, 85
- Perus~ b5400, 85
- Rasva~ b5403, 85
- Valkuaisaine~ b5402, 85
- Yleiset ~toiminnot b540, 85

Aineenvaihdunta- ja umpieritysjärjestelmän toiminnot b540-b559, 85-87

Aineenvaihduntatuotteiden verikuljetus b4302,76

Aistiharha. Ks. Harha-aistimus

Aistitoiminnot ja kipu b2, 62-70

Aivastus. Ks. Muut hengitykseen liittyvät toiminnot b450, 79

Aivohermot s1106, 107

Aivokuoren lohkojen rakenne s1100, 107

Aivokalvot s130, 108

Aivolisäke

- Rakenne s5800, 115
- Etulohkon toiminta b555, 87

Aivojt, 12

- lohkot
 - Ohimo~ s11001, 107
 - Otsa~ s11000, 107
 - Pääläen~ s11002, 107
 - Takaraivo~ s11003, 107
- rakenne s110, 107
- toiminnot. Ks. Mielentoiminnot b1, 48

Ajaminen d475, 146

Ajan hallinta b1642, 57

Ajan kokeminen b1802, 60

Ajatteleminen d163, 127

Ajattelu/toiminnot b160, 56

- n hallinta b1603, 57
- n lukkiintuminen b1601, 56
- n nopeus b1600, 56
- n seikkaperäisyys. Ks. Ajattelun muoto b1601, 56
- n sisältö b1602, 56
- n syrtjähtely. Ks. Ajattelun muoto b1601, 56
- ei-tavoitteellinen ~ Ks. Ajattelutoiminnot b160, 56
- johdonmukainen ~ Ks. Ajattelun muoto b1601, 56
- tavoitteellinen ~ Ks. Ajattelutoiminnot b160, 56
- Ajatuskulun poikkeamat. Ks. b1601, 56

Ajatusten jäsentyminen. Ks. Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot b1641, 57

Ajatusten käsitteellistyminen. Ks. Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot b1640, 57

Akillesrefleksi. Ks. Liikerefleksitoiminnot b7500, 98

Akineettinen mutismi. Ks. Ruumiin kaikkien lihasten voima ja teho b7306, 96

Alaraaja

- Rakenne s750, 119
- Voima ja teho b7301, 95
- Jänteys b7351, 96

Alilämpö. Ks. Kehon lämpötila b5500, 87

Aliravitsemus. Ks. Alipaino

Alipaino. Ks. Painonhallintatoiminnot b530, 84

Allergia. Ks. Yliherkkyysoireet b4351, 77

Allerginen reaktio. Ks. Immuunijärjestelmän toiminnot b435, 77

Ammatillinen ryhmätoiminta. Ks. Viralliset yhdistykset d9101, 166

Ammattikorkeakoulu. Ks. Korkea-asteen koulutus d830, 162

Ammattimaiset sosiaaliset järjestöt. Ks. Viralliset yhdistykset d9101, 166

Amnesia

- Dissosiativinen ~ b144, 53
- Nominaalinen ~ b144, 53
- Valikoiva ~ b144, 53

Anartria. Ks. Ääntäminen b320, 71

Anemia. Ks. Verijärjestelmän toiminnot b4300, 76

Apnea. Ks. Hengitystoiminnot b440, 78

Apraksia

- ~ Ks. Monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot b176, 60

Apuvälineteknikko. Ks. Terveystieteiden ammattihenkilöt

Arkkitehtuuri

- Julkkiset rakennukset e150, 176
- Yksitysrakennukset e155, 177

Arpeutuminen. Ks. Ihon vaurioita parantavat toiminnot b820, 102

Arpikasvain. Ks. Ihon vaurioita parantavat toiminnot b820, 102

Arvonanto ihmissuhteissa d7101, 157

Arvostelukyky b1645, 58

Arvot. Ks. Asenteet e4, 187

Asen|to

Tasapainoelintoiminnot b235, 65

Asentoaistitoiminto b260, 67

-on muuttaminen

Ks. Psykomotoriset toiminnot

-säättely. Ks. b1470, 54

-laatu. Ks. b1471, 54

-on vaihtaminen

Istuminen d4103, 137

Kyykistyminen d4101, 137

Makuullemeno d4100, 137

Painopisteen siirtäminen d4106, 138

Polvistuminen d4102, 137

Seisominen d4104, 138

Vartalon taivuttaminen d4105, 138

-on ylläpitäminen d415, 138

Kyykkyasento d4151, 138

Makuuasento d4150, 138

Polvinseisonta d4152, 138

Seisoma-asento d4154, 139

Istuma-asento d4153, 138

Asenteet e4, 187-188

Asiakeskustelu d355, 136

~ usean henkilön kanssa d3551, 136

~ yhden henkilön kanssa d3550, 136

Asentoutunto. Ks. Asentoaistitoiminto b260, 67

Asun|to

-non hankkiminen d610, 151

-non kalustaminen d6102, 151

-non ostaminen d6100, 151

-non siivoaminen d6402, 153

-non vuokraaminen d6101, 151

-nosta huolehtiminen d6501, 154

~ päivittäistuotteet ja -teknologia e115, 171

~ suunnittelun tuotteet e155, 177

~ Arkkitehtuuri ja rakentaminen - Palvelut

hallinto ja politiikka e515, 190

Ateri|at

-oiden valmistaminen d630, 152

monimutkaisten ~oiden valmistaminen d6301, 153

yksinkertaisten ~oiden valmistaminen d6300, 152

Ks. Elintarvikkeet e1100, 171

Atetosiin liittyvät pakkoliikkeet. Ks. Lihasten

tahaton supistuminen b7650, 100

Autismi. Ks. Kokonaisvaltaiset psykososiaaliset toiminnot b122, 49

Auto

~lla ajaminen d4751, 146

~lla liikkuminen. Ks. Kulkuneuvojen käyttäminen d470, 145

Autoimmunteetti. Ks. Immuunijärjestelmän toiminnot b435, 77

Aviopoluliso

Tuki ja keskinäiset suhteet Ks. Lähiperhe e310, 185

Asenteet Ks. Lähiperhe e410, 187

Ks. Perhesuhteet d760, 160-161

Avokumppani. Ks. Aviopoluliso

Avustaminen

Ks. Muiden henkilöiden avustaminen

Biosynteesitoiminnot b520, 83

Bradylalia. Ks. Hidaspuheisuus b3302, 72

Bradypnea. Ks. Liian harva hengitystiheys b4400, 78

Braille-kirjaimet.

Julkisten rakennusten merkinnät e1502, 176

Lukemaan oppiminen d140, 125

Lukeminen d166, 127

Kirjoittamaan oppiminen d145, 126

Kirjoittaminen d170, 127

Uskonnolliset kirjat e1451, 175

Cauda equina. Ks. Selkäytimen häntä s12003, 108

Dehydratio. Ks. Nestetasapaino b5450, 86

Déjà vu. Ks. Ajan kokeminen b1802, 60

Dementia b117, 49

Depersonalisaatio. Ks. Itsen kokeminen b1800, 60

Derealisaatio. Ks. Itsen kokeminen b1800, 60

Digitaaliset hallintajärjestelmät

~ yksityisrakennukset e155, 177

~ julkiset rakennukset e150, 176

~ henkilökohtaiset e1151, 171

Dissosiattiivinen amnesia. Ks. Muisti b144, 53

Dysartria

Ataktinen ~ Ks. Ääntäminen b320, 71

Spastinen ~ Ks. Ääntäminen, b320, 71

Dysdiadokkokinesia b7602, 99

Dysfonia. Ks. Puheäänien laatu b3101, 71

Dyskinesia. Ks. Tahattomat liiketoiminnot b765, 99

Ekolalia. Ks. Psykomotoriset toiminnot b147, 54

Ekopraksia. Ks. Psykomotoriset toiminnot b147, 54

Elektrolyyttitasapaino b5452, 86

Elimistön kuivuminen. Ks. Nestetasapaino-

toiminnot b5450, 86

Eläimet e2201, 181

~ fyysinen ja emotionaalinen tuki e350, 186

Ratsastaminen d480, 146

Hoitaminen d6506, 155

Elämyksellinen avoimuus b1264, 50,

Emätin

Rakenne s63033, 116

Toiminnot. Ks. Seksuaali ja suvunjatkamisto-

toiminnot b640-b679

Ennaltaehkäisy

Ks. Oman terveyden ylläpitäminen d5702, 150

Epäviralliset yhdistykset d9100, 166

Erityiset mielentoiminnot b140-b189, 53-61

Erityistuotteet ja -teknologiat

Henkilökohtaiset päivittäiselämän ~ e1151, 172
huolehtiminen. Ks. Apuvälineistä huolehtiminen
d6504, 155

Kommunikoinnin ~ e1251, 173

Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan ~
e1401, 175

Liikkumiseen ja liikenteeseen tarkoitettut ~
e1201, 172

Opetus~ e1301, 174

Työssä käytettävät ~ e1351, 174

Uskomon ja hengellisen toiminnan ~ e1451, 175

Erämaa-alue

Kaavoitus. Ks. Ympäristön kaavoitus e520, 191

Maanrakennus. Ks. e1603, 178

Esiine

Kantaminen, liikuttaminen ja käsitteleminen
d430-d449, 140-42

Kotitalous~ huolehtiminen. d650, 154

Este|

~iden väistäminen kävellen d4503, 143

Eteiset

Sydän- s41000, 113

Etniset ryhmät

Ks. Epäviralliset yhdistykset d9100, 166

Tuki e325, 185

Uskonto d930, 168

Eturauhanen s6306, 117

Fantom-ilmio. Ks. Kehonkuva b1801, 60

Fysioterapeutti. Ks. Terveydenhuollon
ammattihenkilöt

Fyysinen

~ aktiivisuus. Ks. Omasta terveydestä
huolehtiminen

~kestävyys. Ks. Rasituksen sietotoiminnot
b455, 79-80

Fyysinen kontakti ihmissuhteissa d7105, 157

Fyysinen kunto

~ ylläpitäminen d5701, 150

Fyysinen maailma. Ks. Luonnon maantieto e210, 180

Fyysinen mukavuus

~ varmistaminen d5700, 150

Haavat

Ks. Ihon suojaustoiminnot b810, 102

Paraneminen. Ks. Ihon vaurioita parantavat
toiminnot b820, 102

Haima s550, 115

Hajataitoisuus. Ks. Näöntarkkuustoiminnot b2100,
62

Hajuaisti b255, 67

~n puute b255, 67

heikentynyt ~ b255, 67

Hajuhavainnot b1562, 56

Halvau|s

Ks. Lihasvoiman ja tehon tuotamistoiminnot
b730, 95-96

Ks. Lihasjänteystoiminnot b735, 96-97

Ks. Lihaskestävyystoiminnot b740, 97-98

Nelirajahalvau|s|oitainen tai täydellinen.

Ks. Kaikkien raajojen lihasten voima ja teho
b7304, 95

-kseen liittyvät lihasheikkoudet. Ks. Kaikkien
ruumiin lihasten kestävyys b7402, 97

-kseen liittyvä lihasjänteys. Ks. Kaikkien
Ruumiin lihasten jänteys b7356, 97

Suolistohalvau|s. Ks. Ruoansulatustoiminnot
b5150, 82

Hampaat s3200, 111

Harjaaminen. Ks. Hampaiden hoitaminen d5201,
148

Jauhaminen b5102, 81

Narskutus. Ks. Maneerit b7652, 100

Pureskelu b5101, 81

Hapenkuljetus (veri) b4301, 76

Harha-aistimus

Kosketus b265, 67

Paine b2702, 68

Kuulo b1560,55

Näkö b1561, 55

Haju b1562, 56

Maku b1563, 56

Visuospatiaalisuus b1565, 56

Tietoisuus b1102, 48

Harha-ajatus. Ks. Ajattelutoiminnot b160, 56

Harhainen tila b1102, 48

Harhakuvitelmä. Ks. Havaintotoiminnot b156, 55-56

Harhaluulo. Ks. Ajattelun sisältö b1602, 56

Harrastukset d9204, 167

Hartianseutu

Lihakset s7202, 118

Luut s7200, 118

Nivelet, s7201 118

Nivelsiteet ja kalvot s7203, 118

Harvalyöntisyys. Ks. Sydämen lyöntitiheys b4100,74

Haukotus. Ks. Muut hengitykseen liittyvät
toiminnot b450, 79

Havaintotoiminnot b156, 55

Hedelmällisyys b6600, 91

Hedelmättömyys b6600, 91

Heittäminen d4454, 142

Hemofilia. Ks. Veren hyytymistoiminnot b4303, 77

Hengellisyys d9301, 168

Hengenahdistus

Aistimus b460, 80

Hengityksen syvyys b4402, 78

Hengitysjärjestelmä

-n rakenteet s430, 113

Hengitysjärjestelmän toiminnot b440-b449, 78-79

- Hengityslihakset
 -s toiminnot b445, 79
 Hengityksen apulihakset b4452, 79
 Pallea b4451, 79
 Rintakehän ~ b4450, 79
 -s rakenne Ks. Hengityslihakset s 4303, 114
 Kylikiluuvälilihakset s43030, 114
 Pallea s 43031, 114
- Hengitysrytmi b4401, 78
- Hengitystaajuus, (~tiheys) b4400,78
- Henkilö
 Alaisasemassa oleva ~ tuki ja keskinäiset suhteet e335, 186
 Alaisasemassa oleva ~ asenteet e435, 188
 Esimiesasemassa oleva ~ tuki ja keskinäiset suhteet, e330, 185
 Esimiesasemassa oleva~ asenteet e430, 187
- Henkilökohtainen avustaja e340, 186
- Henkinen energia b130, 51
 ~ taso b1300, 51
- Henkinen vakaus b1263, 50
- Henkitorvi s4300, 113
- Hermosto
 Hermojärjestelmän rakenteet s1, 107-8
 Aivokalvojen rakenne s130, 108
 Aivot s110, 107
 Parasympaattinen ~rakenne s150, 108
 Selkäydin ja siihen liittyvät rakenteet s120, 108
 Sympaattinen ~ rakenne s140, 108
- Hevonen
 -sen selässä ratsastaminen d480, 146
- Hidaspuheisuus b3302, 72
- Hienomotoriikka
 ~ Käsi d440, 141
 Irrottaminen d4403, 141
 Käsitteleminen d4402, 141
 Poimiminen d4400, 141
 Tarttuminen d4401, 141
- Hikirauhaset s8200, 122
- Himo b1303, 51
- Hiukset
 Ks. Karvoituksen toiminnot b850, 103
 -sten hoitaminen d5202, 148
 -sten peseminen d5100, 147
 -sten rakenne s840, 122
- Hiissuonet
 Rakenne s4103, 113
 Toiminnot b4151, 75
- Hoitaminen
 Eläinten ~ d6506, 155
 Kasvien ~ Ks. Sisä- ja ulkukasveista huolehtiminen d6505, 155
 Kehon osien ~ d520, 147
 Hampaiden ~ d5201, 148
 Hiusten ~ d5202, 148
 Ihon ~ d5200, 147
- Sormenkynsien ~ d5203, 148
 Varpaankynsien ~ d5204, 148
- Hormonitaso. Ks. Umpieritysrauhasten toiminnot b555, 87
- Huimauks.
 Ks. Tasapainoelin b2401, 66
 Ks. Verenpaine b420, 75
 -kseen liittyvä pahoinvointi b2403, 66
- Huolehtiminen
 Apuvälineistä ~ b6504, 155
 Asunnosta ja huonekaluista ~ b6501, 154
 Kodinkoneista ~b6502, 155
 Kulkuneuvoista ~ b 6503, 155
- Huonekalu
 Ks. Huolehtiminen d6501, 154
 Ks. Asuminen hankkiminen d610, 151
 Ks. Päivittäisen elämän tuotteet e115, 171
- Hurmostila b1101, 48
- Huulten rakenne s3204, 111
 Ala~ s32041, 111
 Ylä~ s32040, 111
- Hyper~
 -menorrhoea. Ks. Kuukautisten runsaus b6502, 90
 -natremia. Ks. Elektrolyyttitasapaino b5452, 86
 -nasaalisuus. Ks. Puheäänien laatu b3101, 71
 -tensio. Ks. Korkea verenpaine b4200, 76
 -ventilaatio. Ks. Hengitystaajuus b4400, 78
- Hypo~
 -kalemia. Ks. Elektrolyyttitasapaino b5452, 86
 -kalsemia. Ks. Elektrolyyttitasapaino b5452, 86
 -menorrhoea. Ks. Kuukautisten runsaus b6502, 90
 -nasaalisuus. Ks. Puheäänien laatu b3101, 71
 -natremia. Ks. Elektrolyyttitasapaino b5452, 86
 -tensio. Ks. Matala verenpaine b4201, 76
 Ortostaattinen ~ b4202, 76
- Hyppääminen b4553, 144
- Hyräileminen. Ks. Sävelten tuottaminen b3400, 72
- Hyväntekeväisyystyö
 Ks. Vastikkeeton työ d855, 164
 Ks. Yhteisöllinen elämä d910, 166
- Hyytymäinen (veri) b4303, 77
 -shäiriö b4303, 77
- Hyödyke
 Ks. Päivittäisen elämän tuotteet e115, 171
 Ks. Syötävät ja juotavat tuotteet e110, 171
 ~ hankkiminen d620, 151
- Häiriintyvyys. Ks. Tarkkaavuus b140, 53
- Hämärsokeus b21020, 63
- Hämärätila b1101, 48
- Häntäluun rakenne s76004, 120
- Häpyhuulet
 Isot ~ s63031, 116
 Pienet ~ s63032~, 116
- Ideologia
 Ks. Sosiaaliset normit, käytännöt ja ideologiat e465, 188
- Ihmisen aikaansaamat ilmiöt e235, 182

- Ihmisoikeudet d940, 168
 Ihmisoikeusjulistus. Ks. Ihmisoikeudet d940, 168
 Ihmissuhte|et
 Epäviralliset ~ Ks. alempana Vapaamuotoiset
 sosiaaliset ihmissuhteet
 Intiimit ~ d770, 161
 Puolisosuhteet d7701, 161
 Romanttiset suhteet d7700, 161
 Seksuaalisuhteet d7702, 161
 Muodolliset ~ d740, 159
 Alaisiin d7401, 159
 Auktoriteetteihin d7400, 159
 Tasa-arvoisessa asemassa oleviin d7402, 159
 Perhesuhteet d760, 160
 Laajennettu perhe d7603, 161
 Lapsen suhde vanhempaan d7601, 160
 Sisarukset d7602, 160
 Vanhemman suhde lapseen d7600, 160
 Vapaamuotoiset sosiaaliset ~ d750, 159
 ~ Ikätoverit d7504, 160
 ~ Naapurit d7501, 160
 ~ Samassa talossa asuvat d7503, 160
 ~ Tuttavat d7502, 160
 Ks. myös Henkilöiden välinen monimuotoinen
 vuorovaikutus d720, 158
 Ihmissuhteiden luominen d7200, 158
 Ihmissuhteiden päättäminen d7201, 158
- Iho
 Ihoastimukset b840, 102
 Ihon vaurioita parantavat toiminnot b820, 102
 Ihon suojatoiminnot b810, 102
 Ihon ja ihoon liittyvät rakenteet s8, 122
 Alaraajanalueen ~ s8104, 122
 Lantionalueen ~ s8103, 122
 Olkapäänseudun ~ s8101, 122
 Pään ja niskanseudun ~ s8100, 122
 Vartalon- ja selänalueen ~ s8105, 122
 Yläraajanalueen ~ s8102, 122
- Ihorauhaset
 Rakenne s820, 122
 Toiminnot. Ks. Ihon muut toiminnot b830, 102
- Ikenet s3201, 111
 Ikätoveri
 ~en asenteet e425, 187
 ~en tuki e325, 185
- Ilman laatu e260, 184
 Sisä~ e2600, 184
 Ulko~, e2601 184
- Ilman nieleminen. Ks. Nieleminen b5105, 82
 Ilmanpaine e2252, 181
 Ilmanpuute. Ks. Hengitysjärjestelmän aistimukset
 b460, 80
 Ilmasto e225, 181
 Ilmatiede. Ks. Ilmasto e255, 181
 Ilmavaivat b5254, 84
 Ilo. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55
 Imeminen b5100, 81
- Imetys. Ks. Maidon erityis ja imetystoiminnot
 b6603, 91
 Imetysongelmat. Ks. Imetys
 Imeytymishäiriöt. Ks. Ravintoaineiden
 imeytyminen b5152, 83
 Immunitaetti. Ks. Immuunijärjestelmän toiminnot
 Immuunijärjestelmä
 Rakenne s420, 113
 Toiminnot b435, 77
 Immuunivaste| b4350, 77
 Ei-spesifi ~ b43501, 77
 Spesifi ~ b43500, 77
- Impotenssi. Ks. Seksuaalitoiminnot b640, 89
 Imusolmuke
 Rakenne s4201, 113
 Toiminnot b435, 77
 Imusolmuketulehdus. Ks. b435, 77
 Imusuoni
 Rakenne s4200, 113
 Toiminnot b435, 77
 Induktiosilmukka
 Yksityiset rakennukset e1551, 177
 Julkiset rakennukset e1501, 176
- Irrottaminen d4403, 141
 Isovanhemmat. Ks. Lähiperhe
 Istuma-asennon ylläpito d4153, 138
 Istuminen d4103, 137
 Itseluottamus b1266, 50
 Itsemääräämisoikeus. Ks. Ihmisoikeudet d940, 168
 Itsen kokeminen b1800, 60
 Itsestä huolehtiminen d5, 147-150
- Jalk|ja
 -ojen peseminen d5100, 147
 rakenne. Ks. Alaraajan rakenne s750, 119-120
 Jalkapöydän luiden liikkuvuus b7203, 94
 Jalkaterä rakenne s7502, 120
 ~ lihakset s75022, 120
 ~ luut s75020, 120
 ~ nivelet s75021, 120
 ~ nivelsiteet ja kalvot s75023, 120
- Jalkine
 ~iden pukeminen d5402, 149
 ~iden riisuminen d5403, 149
 ~iden korjaaminen d6500, 154
 Ks. Päivittäistuotteet e115, 171
- Jamais vu. Ks. Ajan kokeminen b1802, 60
 Jauhaminen b5102, 81
 Jokellus. Ks. Äänet, Monenlaisten äänten tuotto
 b3401, 72
 Juhllaisuudet d9102, 166
 Julkiset kulkuneuvot
 ~ käyttäminen d4702, 145
- Juna
 ~lla matkustaminen d4702, 145
 Juokseminen d4552, 144
 Juoksytyyli b770, 100
 Juominen d560, 150

- Jäljitteleminen d130, 125
 Jännittyneisyys. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55
 Järjestöt
 ~ palvelut e5550, 195
 ~ hallinto e5551, 195
 ~ politiikka e5552, 195
 Ks. Epäviralliset yhdistykset d9100, 166
 Ks. Viralliset yhdistykset d9101, 166
 Jäsentyminen
 ajatusten ~ b1641, 57
 Jätteet
 -iden hävittäminen d6405, 154
 Kaarikäytävät s2602, 110
 Kaatumisen tunne b2402, 66
 Kaavoitus
 Vaatteet. Ks. Vaatteiden valmistaminen ja korjaaminen d6500, 154
 Ympäristön ~, e520, 191
 Maanrakennuksen tuotteet ja teknologiat e160, 178
 Kaksoiskuvat. Ks. Näkötoiminnot b210, 62
 Kaljuus. Ks. Karvoituksen toiminnot b850, 103
 Kalium. Ks. Elektrolyyttitasapaino b 5452, 86
 Kallio
 Luut s7100, 118
 Kalsium. Ks. Elektrolyyttitasapaino b 5452, 86
 Kalvopussit
 Nivelkohtaisesti s7, 118-121
 Nivelten ulkopuolella s7703, 121
 Kalvot
 Nivelkohtaisesti s7, 118-121
 Nivelten ulkopuolella s7703, 121
 Kammiot
 Sydän~ s41001, 113
 Lihasen supistusvoima b4102, 74
 Aivo~ Ks. Aivojen rakenne, muu määritely s1108, 108
 Kansalaisuus d950, 168
 Kantaminen
 ~ harteilla, lantiolla, selässä d4303, 140
 ~ käsillä d4301, 140
 ~ käsivarsilla d4302, 140
 Karvoitus
 Rakenne s840, 122
 Toiminnot b850, 103
 Kasvit e2200, 181
 Kasvillisuus e2200, 181
 Kasvat
 Luut s7101, 118
 Katatonia. Ks. Psykomotoriset toiminnot b147, 54
 Kateenkorva s4202, 113
 Katkokävely. Ks. Valtimotoiminnot b4150, 75
 Katseleminen d110, 125
 Kauko-ohjausjärjestelmä
 Ks. Henkilökohtainen e115, 171
 Ks. Työssä käytettävä e135, 174
 Julkinen rakennus e150,176
 Yksitysrakennus e155, 177
 Kehitysvammaisuus. Ks. Älykkyystoiminnot b117, 49
 Kehon asen[to
 -non vaihtaminen d410, 137
 -non ylläpitäminen d415, 138
 Kehon lämpötila b5500, 87
 ~n ylläpitäminen b5501, 87
 Kehon painoindeksi. Ks. Painonhallintatoiminnot b530, 84
 Kehon painopisteen siirtäminen d4106, 138
 Kehonkuva b1801, 60
 Keittiötarvike
 Huolehtiminen d6502, 155
 Puhdistaminen d6401, 153
 ~et Ks. Päivittäiset tarvikkeet e115, 172
 Keittoalue
 ~en puhdistaminen d6401, 153
 Keloidi. Ks. Arpikasvain b820, 102
 Kerhotoiminta Ks. Epäviralliset yhdistykset d9100,166
 Kertaaminen d135, 125
 Keskeiset elämänaalueet d8, 162-65
 Keskenmeno. Ks. Lisääntymistoiminnot b6601, 91
 Keskiäivot s1101, 107
 Keskittymiskyky. Ks. Tarkkaavuus b1400, 53
 Keskustelu ja kommunikointilaitteiden ja -teknikoiden käyttäminen d350-d369, 135-36
 Keskustelu d350, 135
 ~ usean henkilön kanssa d3504, 135
 ~ yhden henkilön kanssa d3503, 135
 -n aloittaminen d3500, 135
 -n lopettaminen d3502, 135
 n ylläpitäminen d3501, 135
 Asia~ d355, 136
 ~ usean henkilön kanssa d3551, 136
 ~ yhden henkilön kanssa d3550, 136
 Keuhkolaajentuma. Ks. Hengitystoiminnot b440, 78
 Keuhkoputken spasmi. Ks. Hengitystoiminnot, b440, 78
 Keuhkoputkisto s43010, 114
 Keuhkorakkulat s43011, 114
 Keuhkot s4301, 113
 Kieli (ruumiin osa) s3203, 111
 Kielli (puhe)
 -een liittyvät mielentoiminnot b167, 58
 -ellinen ilmaisu b1671, 59
 Kirjoitetun -en ilmaisu b16711, 59
 Puhutun -en ilmaisu b16710, 59
 Viittomakielen ilmaisu b16712, 59
 -en integroidut toiminnot b1672, 59
 -en vastaanotto b1670, 58
 Kirjoitetun -en vastaanotto b16701, 58
 Puhutun -en vastaanotto b16700, 58
 Viittomakielen vastaanotto b16702, 58
 Kielellinen ilmaisu. Ks. Kieli
 Kiertohuimaus b2402, 66
 Kiihtyneisyys. Ks. Psykomotoriset toiminnot b1470, 54

- Kiinnittäminen d4455, 142
 Kiipeäminen d4551, 144
 Kilpirauhanen
 Rakenne s5801, 115
 Liikatoiminta b5400, 85
 Vajaatoiminta b5400, 85
 Kipu, 68-70
 ~aistimus b280, 68
 puuttuva kivuntunto b2703, 68
 korostunut kiputunto b2703, 68
 ~ useissa kehon osissa b2802, 69
 Alaraaja~ b28015, 69
 Alaselkä~ b28013, 69
 Lantionseudun ~ b28012, 69
 Lonkka~ Ks. Nivelkipu
 Maha- ja vatsa~ b28012, 69
 Nivel~ b28016, 69
 Pää- ja niska~ b28010, 68
 Rinta~ b28011, 69
 Selkäkipu b28013, 69
 Yläraaja~ b28014, 69
 Ihojaokkeelle säteilevä ~ b2803, 69
 Segmentaalisesti tai alueellisesti säteilevä ~ b2804, 70
 Yleistynyt ~ b2800, 68
 Kirja. Ks. Opetuksen yleistuotteet ja -teknologiat e1300, 173
 Kirjoitus
 Kirjoittam[il]inen d170, 127
 -aan oppiminen d145, 126
 Kirjoitetun kielen vastaanotto b16701, 58
 Kirjoitetun kielen ilmaisu b16711, 59
 Kirjoituskone. Ks. Kommunikointituotteet ja teknologiat e125, 173
 ~ käyttäminen d3601, 136
 Kirkko
 Ks. Uskonto ja hengellisyys d930, 168
 Ks. Tuotteet ja teknologia e145, 175
 Kirkkorakennus e150, 176
 Kivekset s6304, 117
 Kivennäisainetasapaino b5451, 86
 Kivulias tunnottomuus. Ks. Terveydelle haitallisen ärsykkeen aistiminen b2703, 68
 Kivuttomuus (puuttuva kivuntunne) Ks. Terveydelle haitallisen ärsykkeen aistiminen b2703, 68
 Klitoris s63030, 116
 Kodin esineistö
 ~stä huolehtiminen d650, 154
 Kalustaminen Ks. d620, 151
 Käyttäminen. Ks. Kotitalousteiden tekeminen d640, 153
 Kognitiivinen joustavuus b1643, 57
 Koh[il]tu s6301, 116
 -dun kaula s63011, 116
 -dun runko-osa s63010, 116
 Kokemuks[il]et
 uusien -ien etsintä b1264, 50
 Kokonaisvaltaiset mielentoiminnot b110-b139, 48-52
 Kolmipyörä
 ~llä ajaminen d4750, 146
 Kommunikointi d3, 133-136
 Kommunikointi - viestien tuottaminen d330-d349, 134-135
 Kommunikointi - viestien ymmärtäminen d310-d329, 133-134
 Kommunikointi
 Kirjoittavien laitteiden käyttö d3601, 136
 -tekniikoiden käyttö d3602, 136
 Telekommunikointilaitteiden käyttö d3600, 136
 -välineistä huolehtiminen. Ks. Apuvälineistä huolehtiminen d6504, 155
 Kontrastiherkkyyks. Ks. Näkö
 Kooma b1100, 48
 Koprolalia. Ks. Maneerit b 7652, 100
 Korea. Ks. Tahattomat liiketoiminnot b 7650, 100
 Korkea-asteen koulutus d830, 162
 Korkeakoulu. Ks. Korkea-asteen koulutus
 Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot b164, 57
 Korva
 Keski~ s250, 109
 Sisä~ s260, 110
 Ulko~ s240, 109
 Korvan paine b2405, 66
 Korvaärstys b2404, 66
 Korvatorvi s2501, 109
 Korvien soiminen b2400, 66
 Kosketusaisti b265, 67
 Harha-aistimus b265, 67
 Liika-aistimus b265, 67
 Pistely b265, 67
 Puutuneisuus b265, 67
 Tunnottomuus b265, 67
 Kosketushavainnot b1564, 56
 Kosteus e2251, 181
 Kotieläimet
 ~ eläinkunta. Ks. e2201, 181
 ~ huolehtiminen d6506, 155
 ~ emotionaalinen, fyysinen tuki e350, 186
 Kotielämä d6, 151-156
 Kotipalveluyöntekijä
 -öiden asenteet e440, 188
 -öiden tuki e340, 186
 Kotitalouden tavarat, kasvit ja eläimet
 ~ huolehtiminen d650, 154
 Kotitalouskone[il]et
 -iden käyttäminen d6403, 153
 -sta huolehtiminen d6502, 155
 Päivittäisen elämän ~ e115, 171

- Kotitaloustehtävät d630-d649, 152-156
 Kotitaloustehtävien tekeminen d640, 153
 Koulutus
 Ammatillinen ~ d825, 162
 Korkea-asteen ~ d830, 162
 Koti~ Ks. Informaali opetus d810, 162
 Kouluopetus d820, 162
 Koulutus - palvelut, hallinto ja politiikka e585, 200
 Kovakalvo s2200, 109
 Kovettumat. Ks. Ihon suojatoiminnot b810, 102
 Kriisitilanjne
 -teiden käsittely d2402, 132
 Kriittikki ihmissuhteissa d7103, 157
 Kuivaaminen d5102, 147
 Kulkuneuvo
 ~lla matkustaminen d470, 145
 ~n kuljettaminen d475, 146
 ~sta huolehtiminen d6503, 155
 Eläinvoimalla kulkeva ~
 ~lla ajaminen d4752, 146
 Ihmisvoimalla kulkeva ~
 ~n kuljettaminen d4750, 146
 ~n käyttäminen d4700, 145
 Moottori~
 ~n käyttäminen (julkinen) d4702, 145
 ~n käyttäminen (yksityinen) d4701, 145
 ~n kuljettaminen d4751, 146
 Kulmakarva s2302, 109
 Kulttuuri d9202, 167
 Kunnioitus ja lämpö ihmissuhteissa d7100, 157
 Kuolaaminen. Ks. Syljeneritys b5104, 81
 Kuristumisen tunne. Ks. Sydän ja verenkierto-
 sekä hengitysjärjestelmän toimintoihin liittyvät
 aistimukset b460, 80
 Kurkottaminen d4452, 142
 Kurkunpää s340, 112
 Kuunkierron vaiheet e2451, 183
 Kuukautiset b650, 90
 -ista huolehtiminen d5302, 148
 -ten runsaus b6502, 90
 -ten säännöllisyys b6500, 90
 -ten väli b6501, 90
 Kuukautiskierron liittyvät vaivat b6701, 92
 Kuulo
 ~toiminnot. Ks. b230, 65
 ~toimintoihin liittyvät aistimukset. Ks. b240, 66
 Puheen erotuskyky b2304, 65
 Äänen erottuminen b2301, 65
 Äänen kuuluminen b2300, 65
 Äänen sivusuunnan paikantuminen b2303, 65
 Äänilähteen paikantuminen b2302, 65
 Kuulohermon luukanava s2603, 110
 Kuuloluut s2502, 109
 Kuulotoiminnot ja tasapainoelintoiminnot b230-
 b249, 65-66
 Kuulontutkija. Ks. Terveystieteiden ammatti-
 henkilöt
 Kuumat aallot. Ks. Vaihdevuosiin liittyvät vaivat
 b6702, 92
 Kuume. Ks. Kehon lämpötila b5500, 87
 Kuunteleminen d115, 125
 Kuvan laatu. Ks. Nähdyn kuvan laatu b21023, 63
 Kylkiluuvälilihakset s43030, 114
 Kylpeminen
 Itse d5101, 147
 Avustaminen d6600, 156
 Kynjnet
 Toiminnot b860, 103
 Sormien -sien hoitaminen d5203, 148
 Varpaiden -sien hoitaminen d5204, 148
 -sien rakenne s830, 122
 Sormien ~ s8300, 122
 Varpaiden ~ s8301, 122
 Kynnys
 Ks. Julkinen rakennus e150, 176
 Ks. Yksityisasunto e155, 177
 Kyykistyminen d4101, 137
 Kyykkyasennon ylläpitäminen d4151, 138
 Kyynelrauhaset s2300, 109
 Kyynelrauhasten toiminnot b2153, 64
 Käden ja käsivarren käyttäminen d445, 142
 Käheys. Ks. Puheäänien laatu b3101, 71
 Käsi
 ~en peseminen d5100, 147
 Lihakset s73022, 119
 Luut s73020, 119
 Nivelet s73021, 119
 Nivelsiteet ja kalvot s73023, 119
 Käsen kääntäminen tai kiertäminen d4453, 142
 Käsikirja. Ks. Opetuksen yleistuotteet ja -teknologiat
 e1300, 173
 Käsitte muodostus. Ks. Käsitteellistyminen b1640, 57
 Käsitteleminen (fyysinen) d4402, 141
 Käsiyötaidot. Ks. Informaali opetus d810, 162
 Käsivarsi
 Lihakset s73012, 119
 Luut s73010, 119
 Nivelsiteet ja kalvot s73013, 119
 ~ kääntäminen tai kiertäminen d4453, 142
 Käveleminen ja liikkuminen d450-d469, 143-145
 Käveleminen d450, 143
 Asymmetrinen ~ b770, 100
 Erilaisilla alustoilla ~ d4502, 143
 Jäykkä ~ b770, 100
 Lyhyiden matkojen ~ d4500, 143
 Pitkien matkojen ~ d4501, 143
 Spastinen ~ b770, 100
 Toispuolihalvaukseen liittyvä ~ b770, 100
 Kotona liikkuminen d4600, 144
 Muissa rakennuksissa kuin ~ d4601, 144
 Ulkona liikkuminen d4602, 145
 Kävelykeppi e1201, 172

- Kävelytulki.
 Ks. Erityistuotteet liikkumiseen e1201, 172
 Ks. Liikkuminen välineiden avulla d465, 145
- Kävelytuytötoiminnot b770, 100
- Laihtuminen. Ks. Painonhallintatoiminnot b530, 84
- Laiva
 ~lla matkustaminen d4702, 145
- Laki
 Ks. Oikeuspalvelut e5500, 195
 Ks. Oikeushallinto e5501, 195
 Ks. Oikeuspolitiikka e5502, 195
- Lammeranka s76002, 120
- Lantion liikkuvuus b7201, 94
- Lantionseudun rakenne s740, 119
- Lihakset s7402, 119
 Luut s7400, 119
 Nivelet s7401, 119
 Nivelsiteet ja kalvot s7403, 119
- Lantionpohja s620, 116
- Lapaluu
 Rakenne s7200, 118
 Liikkuvuus b7200, 94
- Lapsi
 Ks. Lähiperhe tuki ja suhteet e310, 185
 Ks. Lähiperhe asenteet e410, 187
 Ks. Perhesuhteet d760, 160
 Vanhemman suhde lapseen d7600, 160
 Lapsen suhde vanhempaan d7601, 160
 Sisarussuhteet d7602, 160
 Ks. Peli ja leikki d9200, 167
- Lapsivesi. Ks. Lisääntymistoiminnot b660, 419
- Lasiainen s2205, 109
- Laskemlinen d172, 127
 -aan oppiminen d150, 126
- Laskemistoiminnot. Ks. b172, 59
 Monimutkaiset ~ b1721, 60
 Yksinkertaiset ~ b1720, 59
- Laskimo
 Rakenne s4102, 113
 Toiminnot b4152, 75
 ~laajentuma. Ks. Laskimostoiminnot b4152, 75
- Lattiapinta. Ks. e150 ja e155, 176-177
- Laulaminen. Ks. Sävelten tuottaminen b3400, 72
- Leimaaminen. Ks. Asenteet e4, 187-188
- Lentokone|
 ~en ohjaaminen d4751, 146
 ~essa matkustaminen d4702, 145
- Lihakset
 Ks. Liikkeeseen liittyvät rakenteet s7, 118-121
 Ks. Liiketoiminnot b750-b789, 98-101
 Ks. Lihastoiminnot b730-b749, 95-98
 Ks. Silmälihaksen
 Rakenne. Ks. ulkoiset ~ s2303, 109
 Toiminnot
 Ks. sisäiset ~ b2150, 64
 Ks. ulkoiset ~ b2152, 64
 Ks. Silmäluomien toiminnot b2151, 64
- Lihaskouristus b765, 99
- Lihaskouristus b765, 99
- Lihasten jänteys b735, 96
 Alaruumiin ~ b7353, 96
 Kaikkien raajojen ~ b7354, 97
 Ruumiin kaikkien ~ b7356, 97
 Ruumiin toisen puolen ~ b7352, 96
 Vartalon ~ b7355, 97
 Yhden raajan ~ b7351, 96
 Yksittäisten ~ b7350, 96
- Lihasten kestävyys b740, 97
 Kaikkien ruumiin ~ b7402, 97
 Lihasyhmien kestävyys b7401, 97
 Yksittäisten ~ b7400, 97
- Lihasten tahaton supistuminen b7650, 100
- Lihasten voima ja teho
 Alaruumiin ~ b7303, 95
 Kaikkien raajojen ~ b7304, 95
 Ruumiin kaikkien ~ b7306, 96
 Ruumiin toisen puolen ~ b7302, 95
 Vartalon ~ b7305, 95
 Yhden raajan ~ b7301, 95
 Yksittäisten ~ b7300, 95
- Lihastoiminnot b730-b749, 95-98
- Lihavuus
 Primaarinen ~ Ks. Painonhallintatoiminnot b530, 84
 Sekundaarinen ~ Ks. Painonhallintatoiminnot b530, 84
- Liika-aistimus
 Ks. Hajuaistointo b255, 67
 Ks. Kipuaistimus b280, 68
 Ks. Kosketusaisti b265, 67
 Ks. Paineaistimus b2702, 68
- Liikahappoisuus. Ks. Ruoansulatustoiminnot b515, 82
- Liikehäiriö. Ks. Tahattomat liiketoiminnot b765, 99-100
 ~ mm. nukkuessa. Ks. Lihasten tahaton supistuminen b7650, 100
- Liiketunto. Ks. Asentoaistointo b260, 67
- Liikkelet
 Monimutkaisten -iden yhteensovitus b176, 60
- Liikkeeseen liittyvät rakenteet s7, 118-121
- Liikkeiden pakonomainen toistaminen b765, 99
- Liikkuminen d4, 137-146
 ~ erilaisissa paikoissa d460, 144
 ~ kulkuneuvoilla d470-d489, 145-146
 ~ rakennusten ulkopuolella d4602, 145
 ~ välineiden avulla d465, 145
 Kotona ~ d4600, 144
 Muissa rakennuksissa kuin kotona ~ d1601, 144

- Liikkuvuus
 Luut b720, 94
 Nivelet b710, 93
- Liikuntaelämistön toiminnot b710-b749, 93-98
- Likinäkö. Ks. Lähinäkö
 Molemmat silmät b21002, 62
 Yksi silmä b21003, 62
- Linja-auto
 ~lla kulkeminen, d4702 145
- Lisäkilpirauhanen s5802, 115
- Lisäkilpirauhasten liikatoiminta. Ks. Umpieritysrauhasten toiminnot b555, 87
- Lisäkilpirauhasten vajaatoiminta. Ks. Umpieritysrauhasten toiminnot b555, 87
- Lisämunaajinen s5803, 115
 ~sen liikatoiminta. Ks. Umpieritysrauhasten toiminnot b555, 87
 ~sen vajaatoiminta. Ks. Umpieritysrauhasten toiminnot b555, 87
- Lisääntyminen b660, 91
- Liukuportaat
 Ks. Julkiset rakennekset e150, 176
 liikkuminen liukuportaissa Ks. d4601, 144
- Lonkkanivel s75001, 119
- Luistimet e1400, 174
 Luisteleminen d465, 145
- Luiستeluun osallistuminen Ks. Urheilu d9201, 167
- Lukeminen d166, 127
 -aan oppiminen d140, 125
- Luonnonilmiöt e230, 182
- Luonnon maantieto e210, 180
- Luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset e2, 180-184
- Luonnonsuojelualue e1603, 178
- Luomontila-alue e1603, 178
- Luotettavuus b1267, 51
- Luut Ks. Liikkeeseen liittyvät rakenteet s7, 118-121
- Luuyn s4204, 113
- Lähinäkö
 Molemmat silmät b21002, 62
 Yksi silmä b21003, 62
- Lähiperhe
 Tuki ja keskinäiset suhteet e310, 185
 Asenteet e410, 187
 Ks. Perhesuhteet d760, 160
- Lämmönsäätelytoiminnot b550, 87
 Kehon lämpötila b5500, 87
 Kehon lämpötilan ylläpito b5501, 87
- Lämpöaistimus b2700, 67
- Lämpötila (ulko) e2250, 181
- Lääke e1101 171
 Luonnon~ e1101, 171
 Tehdasvalmisteinen ~ e1101, 171
- Lääkäri. Ks. Terveystenhuollon ammattihenkilöt
- Lääkärintarkastus. Ks. Oman terveyden ylläpitäminen d5702, 150
- Maan muodot e2100, 180
- Maidon erityy b6603, 91
- Maksa s560, 115
- Makuaisti b250, 67
 ~n menetys b250, 67
 Heikentynyt ~ b250, 67
- Makuhavainnot b1563, 56
- Makuuasennon ylläpito d4150, 138
- Maneerit b7652, 100
- Marginalisointi. Ks. Asenteet e4, 187-188
- Metro
 ~lla liikkuminen d4702, 145
- Mieleepalautuminen b1442, 54
- Mielentoiminnot b1, 48
 Ks. Kokonaisvaltaiset ~ b 110-b139, 48-52
 Ks. Erityiset mielentoiminnot b140-189, 53-61
- Mielijohteiden hallinta b1304, 51
- Miellyttävyyt b1261, 50
- Monimielisyys. Ks. Psykomotoriset toiminnot b147,54
- Moottorikulkuneuvo
 ~lla ajaminen d4751, 146
- Moottoripyörä
 ~llä ajaminen d4751, 146
- Moottorivene
 ~llä ajaminen d4751, 146
- Moskeija
 Ks. Järjestyneet uskonnot d9300, 168
 Rakennus Ks. Julkinen rakennus e150, 176
- Motivaatio b1301, 51
- Muiden henkilöiden avustaminen d660, 155
 ~ itsestä huolehtimisessa d6600, 156
 ~kommunikaatiossa d6602, 156
 ~liikkumisessa d6601, 156
 ~ravitsemuksessa d6604, 156
 ~sosiaalisissa suhteissa d6603, 156
 ~terveyden ylläpitämisessä d6605, 156
- Muisti b144, 53
 Kauko~ Ks. b144, 53
 Lyhytkestoinen ~ b1440, 54
 Lähi~ Ks. b144, 53
 Mieleepalautuminen b1442, 54
 Pitkäkestoinen ~ b1441, 54
 Sarja~ Ks. b144, 53
 Välitön ~ Ks. b144, 53
- Munanjohtimet s63012, 116
- Munasarjat s6300, 116
- Munuaisen vajaatoiminta. Ks. Virtsan erityy b610, 88
- Munuaiset s6100, 116
- Myönteisyys b1265, 50
- Naapuri
 ~en asenteet e425, 187
- Narkolepsia b134, 52
- Natrium. Ks. Elektrolyyttitasapaino b5452, 86
- Negativismi. Ks. Psykomotoriset toiminnot b147, 54

- Nenä s310, 111
 Ulkoiset rakenteet s3100, 111
 Nenäontelot s3102, 111
 Väliseinä s3101, 111
- Neste-, kivennäisaine- ja elektrolyyttitasapaino-
 toiminnot b545, 86
 Nestetasapaino b5450, 86
 ~n ylläpitäminen b54501, 86
 Nestekertymä b54500, 86
 Kivennäisainetasapaino b5451, 86
 Elektrolyyttitasapaino b5452, 86
- Nieleminen b5105, 82
 Suu~ b51050, 82
 Nielu~ b51051, 82
 Ruokatorvi~ b 51052, 82
- Nielemishäiriö. Ks. Nieleminen
- Nielu s330, 111
 Nenä~ s3300, 111
 Suu~ s3301, 111
- Nilkan rakenne s7502, 120
 Lihakset s75022, 120
 Luut s75020, 120
 Nivelet s75021, 120
 Nivelsiteet ja kalvot s75023, 120
- Niskanseutu s710, 118
 Lihakset s7104, 118
 Luut s7102, 118
 Nivelet s7103, 118
 Nivelsiteet ja kalvot s7105, 118
- Niskaranka. Ks. Kaularanka s76000, 120
- Nivel
 ~en liikerajoitus. Ks. Nivelten liikkuvuus-
 toiminnot
 ~ten liikkuvuustoiminnot b710, 93
 ~ten stabiilius b715, 93
 muut tuki- ja liikuntaelimistön rakenteet s7701,121
 Usean ~en liikkuvuus b7101, 93
 Usean ~en stabiilius b7151, 94
 Yksittäisen ~en liikkuvuus b7100, 93
 Yksittäisen ~en stabiilius b7150, 93
 Yleinen ~ten liikkuvuus b7102, 93
 Yleinen ~ten stabiilius b7152, 94
- Niveltoiminnot b710-b729, 93-94
- Nivelrakenteet Ks. s7 Liikkeeseen liittyvät
 rakenteet, 118-121
 Nivelsiteet, -kalvot, lihasten ulkopuoliset
 kalvojänteet, pidäkesiteet, väliseinä ja
 kalvopussit s7703, 121
- Nominaalinen amnesia. Ks. Muisti b1442, 53
- Nopeapuheisuus. Ks. Puheen sujuvuus b330, 71
- Normit
 Ks. Asenteet e4, 187-188
 Ks. Poliittinen elämä ja kansalaisuus d950, 168
- Nostaminen d4300, 140
- Nukahtaminen b1341, 52
- Nykiminen b765, 99
- Nystagmus. Ks. Silmävärve b2152, 64
- Näkö
 ~toiminnot b210, 62
 ~kenttä b2101, 63
 ~kenttävajaus b2101, 63
 hajataitaisuus b210, 62
 Hämärsokeus b21020, 63
 Kaksoiskuvat b210, 62
 Kontrastiherkkyys b21022, 63
 Laatu b2102, 63
 Tarkkuus b2100, 62
- Kaukonäkö
 Yksi silmä b21001, 62
 Molemmat silmät b21000, 62
- Liki~ Ks. Lähinäkö
- Lähinäkö
 Yksi silmä b21003, 62
 Molemmat silmät b21002, 62
- Nähdyn kuvan laatu b21023, 63
 Hajavalojen näkeminen b21023, 63
- Pitkänäköisyys. Ks. kaukonäkö
- Putki~ Ks. Näkökenttätoiminnot b2101, 63
- toispuoleinen ~kentän vajaus b2101, 63
- Valoherkkyys b21020, 63
- Väri~ b21021, 63
 Värisokeus b21021, 63
- Nänni s6302, 116
- Näön mukauttaminen. Ks. Silmän sisäisten
 lihasten toiminnot b2150, 64
- Oikeudet. Ks. Ihmis~ d940, 168
 Kansalais~ Ks. Poliittinen elämä ja kansalaisuus
 d950, 168
- Oikeus autonomiaan. Ks. Ihmisoikeudet d940, 168
- Oikeustoimi
 Ks. Oikeustoimi - palvelut, hallinto ja
 politiikka e550, 194
- Oivalluskyky b1644, 57
- Oksentaminen b5106, 82
- Olkavarren rakenne s7300, 118
 Lihakset s73002, 118
 Luut s73000, 118
 Kyynärmivel s73001, 118
 Nivelsiteet ja kalvot s 73003, 118
- Omasta terveydestä huolehtiminen d570, 150
- Ongelm|at
 ~ien ratkaiseminen d175, 127
 Monimutkaisten ~ d1751, 128
 Yksinkertaisten ~ d1750, 127
- Ongelman ratkaisukyky b1646, 58
- Onnellisuus. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55
- Ontuminen. Ks. Kävelytyyli b770, 100
- Opasteet. Ks. Suuntaviitat

Opetus

- Ammatillinen ~ d825, 162
- Informaali ~ d810, 162
- Esiopetus~ d815, 162
- Korkea-asteen ~ d830, 162
- Koulu~ d820, 162
- Koulutus - palvelut, hallinto ja politiikka e585, 200-201
- Opetusmateriaali e130, 173
- Opetuslulut. Ks. Opetuksessa käytettävät yleis-
tuotteet ja -teknologiat e1300, 173
- Oppiminen d1, 125
 - Perus~ d130-d159, 125-26
 - Kirjoittamaan ~ d145, 126
 - Laskemaan ~ d150, 126
 - Lukemaan ~ d140, 125
- Oppisopimuskoulutus d840, 163
- Optiset laitteet
 - Ks. mm. Kommunikointituotteet ja
-teknologiat e125, 173
- Orgasmi b6402, 89
- Orientoituminen b114, 48
 - ~ aikaan b1140, 49
 - ~ henkilöön b1142, 49
 - ~ muihin b11421, 49
 - ~ omaan itseen b11420, 49
 - ~ paikkaan b1141, 49
- Orientoitumishäiriöt. Ks. Orientoituminen
- Ortoosi.
 - Henkilökohtainen ~ e1151, 172
 - ~sta huolehtiminen d6504, 155
- Osoitetieto
 - Ks. Julkinen rakennus e1501, 176
 - Ks. Maanrakennus e160, 178
- Ostosten tekeminen d6200, 152
- Ottovanhemmat. Ks. Lähiperhe
- Pahoinvointi.
 - Ks. Huonovointisuus b5350, 84
 - Ks. Huimauspahoinvointi b2403, 66
- Paine
 - ~aistimus b2702, 68
 - Ks. Ilman~ e2252, 181
- Painchaava. Ks. Ihon suojaoinnnot b810, 102
- Paimonhallintatoiminnot b530, 84
- Painotus. Ks. Puheen sointi b3303, 72
- Pakkomielle. Ks. Ajattelun hallinta b1603, 57
- Pakonomaiset toistuvat liikkeet b7653, 100
- Pallea
 - Rakenne s43031, 114
 - Toiminnot b4451, 79
- Palvelut
 - Ks. Avustaminen d660, 155-156
 - Ks. Palvelut, hallinto ja politiikat e5, 189-203

Par|ta

- ran ajaminen Ks. Hiusten/parran hoitaminen
d5202, 148
 - Ks. Karvoituksen rakenne s840, 122
 - Ks. Karvoituksen toiminnot b850, 103
- Paradoksinen hengitys. Ks. Hengitysrytmi b4401, 78
- Parkinsonin tauti. Ks. Kaikkien ruumiin lihasten
jänteys b7356, 97
- Peli ja leikki d9200, 167
- Pelko. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55
- Penis s6305, 117
 - Terska s63050, 117
 - Terskan varsi s63051, 117
- Perhe
 - Laajennettu ~ asenteet e415, 187
 - Laajennettu ~ tuki ja suhteet e315, 185
 - Lähi~ asenteet e410, 187
 - ~hoito. Ks. Yleisen sosiaalisen tuen palvelut
e5750, 199
- Peristaltiikka. Ks. Ruoan kulku vatsassa ja
suolistossa b5150, 82
- Perna s4203, 113
- Persoonallisuus. Ks. Temperamentti ja persoo-
nallisuustoiminnot b126, 50
- Perusoppiminen d130-d159, 125-126
- Perustarvikkeet. Ks. Päivittäiset hyödykkeet
- Peseytyminen d510, 147
 - Kehon osien ~ d5100, 147
 - Koko kehon ~ d5101, 147
- Pidäkesiteet (retinakulat) s7703, 121
- Pidätyskyvyttömyys
 - Heijaste~, jatkuva~, pakko~, ponnistus~,
sekamuotoinen ~ Ks. Virtsanpidätyskyky
b6202, 89
- Pigmentaatio. Ks. Ihon suojaoinnnot b810, 102
- Piilolinssit. Ks. Kommunikoinnin erityistuotteet ja
-teknologiat e1251, 173
- Piirroksiset ja valokuvat
 - Tuottaminen d3352, 134
 - Ymmärtäminen d3152, 133
- Pikkuaivot s1104, 107
- Pimeään mukautuminen. Ks. Valoherkkyys.
b21020, 63
- Pistely. Ks. Kosketusaisti b265, 67
- Pitkänäköisyys. Ks. Kaukonäkö
 - Molemmat silmät b21000, 62
 - Yksi silmä b21001, 62
- Pohdiskelu. Ks. Ajattelutoiminnot
- Poimiminen d4400, 141
- Poliittinen toiminta d950, 168
- Poliittinen päättäjä - palvelut, hallinto ja politiikat
e595, 202
- Polkupyörä
 - ~llä ajaminen d4750, 146

- Polvi
 ~nivel s75011, 120
 Polvinseisannon ylläpitäminen d4152, 138
 Polvistuminen d4102, 137
 Portaakon ovikynnys
 Julkinen rakennus e1500, 176
 Yksityisasunto e1550, 177
 Potkiminen d4351, 141
 Proprioseptiiviset aistitoiminnot. Ks. Asentoaisti-
 toiminto b260, 67
 Prosodia. Ks. Puheen sointi b3303, 72
 Proteesi
 Ks. Liikkumisen välineet e1201, 172
 -istä huolehtiminen d6504, 155
 Ääni~ Ks. Kommunikoinnin erityis-
 tuotteet ja -teknologiat e1251, 173
 Psykomotoriset toiminnot b147, 54
 Psykososiaaliset toiminnot (kokonaisvaltaiset)
 b122, 49
 Psykkiset vaatteet d240, 131
 Puhel. Ks. Ääni ja puhetoiminnot b3, 71-73
 ~äänen laatu: mm. korkea, matala, dysfonia,
 käheys b3101, 71
 ~rytmi b3301, 72
 ~nopeus: mm. bradylalia, takylalia b3302, 72
 ~äänen sointi: mm. prosodia, painotus,
 monotonisuus b3303, 72
 ~en sujuvuus: mm. änkytys, sokellus b3300, 72
 ~äänen tuottaminen b3100, 71
 Ääntäminen b320, 71
 Muu kuin puheääni: Ks. b340, 72
 ~en erotuskyky b2304, 65
 Puhuminen b330, 134
 Puhelin
 Ks. Kommunikoinnin yleistuotteet e1250, 173
 Ks. Palvelutilat e1501, 176
 Käyttö. Ks. Telekommunikointilaitteiden käyttö
 d3600, 136
 Puheohjattu järjestelmä
 Ks. Henkilökohtaiset erityistuotteet ja -tekno-
 logiat e1151, 172
 Ks. Työssä käytettävät erityistuotteet ja -tekno-
 logiat e1351, 174
 Puheterapeutti
 Ks. Terveydenhuollon ammattihenkilöt
 Puhuminen d330, 134
 Puistoalue e1603, 178
 Pukeutuminen d540, 149
 Avustaminen. Ks. Muiden henkilöiden avusta-
 minen itsestä huolehtimisessa d6600, 156
 Pureskelu b5101, 81
 Puutuneisuus
 Ks. Paineaistimus b2702, 68
 Ks. Kosketusaistitoiminto b265, 67
 Pyykki
 -in peseminen ja kuivaaminen käsin d6400, 153
 -in peseminen koneella d6403, 153
 Pyörätuoli. Ks. Liikkumiseen ja liikenteeseen tar-
 koitetut erityistuotteet ja -teknologiat e1201, 172
 ~sta huolehtiminen. Ks. Apuvälineistä huoleh-
 timinen d6504, 155
 Liikkuminen ~n avulla d465, 145
 Avustaminen liikkumisessa d6601, 156
 Päivittäisen rutiinin hallinta d2301, 131
 Päivittäiset hyödykkeet
 Ks. ~ hankkiminen d620, 151
 Ostosten tekeminen (rahalla) d6200, 152
 ~kerääminen (ilman rahaa) d6201, 152
 Säilyttäminen d6404, 154
 Päivittäistavarat. Ks. Päivittäiset hyödykkeet
 Päivähoito. Ks. Esiopetus d815, 162
 Päivänkierto e2450, 183
 Pää
 Lihakset s7104, 118
 Luut
 Ks. Kallon luut s7100, 118
 Ks. Kasvojen luut s7101, 118
 Nivelet s7103, 118
 Nivelsiteet ja kalvot s7105, 118
 Päänäkökenttä. Ks. Ajattelun hallinta b1603, 57
 Päätöksejt
 -n tekeminen d177, 128
 Rahallinen varallisuus e1650, 179
 Ks. myös Aineellinen varallisuus e1651, 179
 Raitiovaunu
 ~lla kulkeminen d4702, 145
 Rakkaus. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55
 Ranne
 ~nivel s73021, 119
 ~luut s73020, 119
 Ranteen liikkuvuus Ks. Nivelten liikkuvuus b710, 93
 Rasituksen sieto b455, 79
 Raskaus
 Keskeytyminen spontaani. Ks. Lisääntymis-
 toiminnot b6601, 91
 Kohdunulkoinen ~ Ks. Lisääntymistoiminnot
 b6601, 91
 Raudanpuute. Ks. Kivennäisainetasapaino b5451, 86
 Ravinnonottoiminnot b510, 81
 Ravintoaineiden imeytyminen b5152, 83
 Refleksit
 Haitallisten ärsykkeiden aikaansaamat ~ mm.
 suojarefleksit b7501, 98
 Muiden ulkoisten ärsykkeiden aikaansaamat ~
 mm. suojarefleksit b7502, 98
 Liikerefleksitoiminnot b750, 98
 Bicepsrefleksi b7500, 98
 Venytysrefleksi b7500, 98
 Patellarefleksi b7500, 98
 Quadricepsrefleksi b7500, 98
 Silmäteräheijaste. Ks. Silmän sisäisten lihasten
 toiminnot b2150, 64
 Silmäluomen suojaheijaste b2151, 64

- Regurgitaatio (oksentaminen) b5106, 82
 oksentamisen tunne b5350, 84
- Reiden rakenne
 Lihakset s75002, 120
 Luut s75000, 119
 Nivelsiteet ja kalvot s75003, 120
- Retentio. Ks. Nestekertymä b54500, 86
- Retinakula. Ks. Pidäkesiteet s7703, 121
- Riippuluomi. Ks. Silmäluomien toiminnot b2151, 64
- Rikkoutunut iho. Ks. Ihon suojatoiminnot b810, 102
- Rinta ja nänni s6302, 116
- Rintakehä s4302, 114
- Rintaranka s76001, 120
- Ristiinnaulittu kuvat. Ks. Uskonnon ja hengellisen toiminnan tuotteet ja teknologiat e1450, 175
- Ristiluu s76003, 120
- Ruhjeen parantuminen. Ks. Ihon vaurioita parantavat toiminnot b820, 102
- Rukousmatto. Ks. Uskonnon ja hengellisen toiminnan tuotteet ja teknologiat e1450, 175
- Ruolka
 Ks. Elintarvikkeet e1100, 171
 ~intoleranssi. Ks. Ruokatoleranssi b5153, 83
 ~toleranssi b5153, 83
 -an hajottaminen b5151, 83
 -an kuljetus vatsassa ja suolistossa b5150, 82
- Ruoansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys-järjestelmä
 Rakenteet s5, 115
 Toiminnot b5, 81-87
- Ruoansulatusjärjestelmä
 ~än liittyvät aistimukset b535, 84
 ~än liittyvät toiminnot b510-b539, 81-84
- Ruokahalu b1302, 51
- Ruokaileminen d550, 149
- Ruokatoleranssi b5153, 83
- Ruokatorvi s520, 115
- Ruokavaliosta huolehtiminen d5701, 150
- RUUMIIN RAKENTEET(s), 105-122
- RUUMIIN/KEHON TOIMINNOT (b), 47-103
- Ryömiminen ja konntaaminen d4550, 143
- Sademäärä e2253, 181
- Sairaanhoitaja. Ks. Terveystieteiden ammattihenkilöt
- Sappirakko s570, 115
- Sappitiehyet s570, 115
- Sarveiskalvo s2201, 109
- Seisoma-asennon ylläpito d4154, 139
- Seitsensakarainen kynttilänjalka. Ks. Uskonnon ja hengellisen toiminnan tuotteet ja teknologiat e1450, 175
- Seksuaalitoiminnat b640, 89
 Seksuaalinen jälkivaihe b6403, 90
 Seksuaalinen kiihottuminen b6400, 89
 Seksuaalinen kylmyys. Ks. Seksuaalitoiminnot b640, 89
 Seksuaalinen tasannevaihe b6401, 89
- Orgasmi b6402, 89
- Selkärangan rakenne s7600, 120
 Häntäluu s76004, 120
 Kaularanka s76000, 120
 Lanneranka s76002, 121
 Rintaranka s76001, 120
 Ristiluu s76003, 121
- Selkäydin s1200, 108
 Kaularanka-alueen ~ s12000, 108
 Lannerangan ~ s12002, 108
 Rintarangan ~ s12001, 108
 Selkäytimen häntä s12003, 108
- Selkäydinjatkos s11050, 107
- Sepelvaltimot ja hapenpuute. Ks. Sydänlihaksen verenkierto b4103, 75
- Sidekalvo (silmä) s2200, 109
- Siemensyöksy. Ks. Seksuaalitoiminnot b6402, 89
- Siirtymisvälineet. Ks. Liikkumiseen ja liikenteseen tarkoitettujen erityistuotteet ja -teknologiat e1201, 172
- Siirtäminen
 Itsensä siirtäminen d420, 139
 ~ istuma-asennossa d4200, 139
 ~ makuuasennossa d4201, 139
- Siitin
 Rakenne (penis) s6305, 117
 Ks. Seksuaalitoiminnot b640, 89
- Siittiöt. Ks. Lisääntymistoiminnot b6600, 91
- Siivoaminen (asunto) d6402, 153
- Silmä
 ~munan rakenteet s220, 109
 Kovakalvo s2200, 109
 Lasiainen s2205, 109
 Linssi s2204, 109
 Sarveiskalvo s2201, 109
 Värikalvo s2202, 109
 ~n ja silmään liittyvien rakenteiden aistimukset: kuten kiristäminen, polte, ärsytys b220, 64
 Katseen kiinnittäminen kohteeseen b2152, 64
 Tahdonalaiset liikkeet b2152, 64
- Silmäkuoppa s210, 109
- Silmälasit. Ks. Kommunikoinnin erityistuotteet ja -teknologiat e1251, 173
- Silmäluomi
 Rakenne s2301, 109
 Toiminnot b2151, 64
- Silmänkuivetustauti. Ks. Kyynelrauhasten toiminnot b2153, 64
- Silmänseudun rakenteiden toiminnot b215, 64
 Kyynelrauhaset b2153, 64
 Silmäluomien toiminnot b2151, 64
 Silmän sisäisten lihasten toiminnot b2150, 64
 Silmän ulkoisten lihasten toiminnot b2152, 64
- Silmävärve. Ks. Silmän ulkoisten lihasten toiminnot
- Simpukka s2600, 110
- Sisarukset. Ks. Lähiperhe

Sisäeritysrauhaset. Ks. Umpieritysrauhaset
 Rakenteet s580, 115
 Toiminnot b555, 87

Sisätilat

Julkiset rakennukset. Ks. e150, 176
 Yksityiset rakennukset. Ks. e155, 177

Sisäänkäynti ja uloskäynti

Julkiset rakennukset. Ks. e150, 176
 Yksityiset rakennukset. Ks. e155, 177

Sisäänpäinkääntyneisyys b1260, 50

Sokellus. Ks. Puheen sujuvuus b3300, 72

Soluvälitteinen immuniteetti. Ks. Immuunivaste b4350, 77

Somatisaatio. Ks. Ajattelun sisältö b1602, 56

Sormet

Lihakset s73022, 119
 Luut s73020, 119
 Nivelet s73021, 119

Sosiaalinen status

Ihmissuhteet d740, 159
 Sosiaalisten sääntöjen mukainen
 vuorovaikutus d7203, 158

Sosiaalinen tila

~ säilyttäminen d7204, 158

Sosiaalinen

~ kanssakäyminen d9205, 167
 ~ tuki
 Ks. Keskinäiset suhteet e3, 185
 Ks. Sosiaaliturva e570, 197
 Ks. Yleinen ~ tuki e575, 198

Sosiaaliset

~ normit e465, 188
 ~ tapahtumat. Ks. Yhteisöllinen elämä d910, 166
 ~ vihjeet ihmissuhteissa d7104, 157

Sosiaaliturva]

-etuudet e5700, 198
 -hallinto e5701, 198
 -politiikka e5702, 198

Sosiaalityöntekijä

Ks. Asenteet e455, 188
 Ks. Sosiaaliturvaetuudet e5700, 198
 Ks. Tuki e355, 186
 Ks. Yleisen sosiaalituksen palvelut e5750,
 Terveystienhuollon ~ Ks. Terveystienhuollon
 ammattihenkilöt

Soutuvene

Olla kuljetettavana ~essä d4700, 145
 Soutaminen d4750, 146

Stabiilius

Nivelten ~ Ks. b715, 93

Stereotyypitys. Ks. Asenteet e4, 187

Stressi

~n käsittely d2401, 132

Suihkussa käynti d5101, 147

Sukset

Hiihtäminen d465, 145

Sukuelin- ja suvunjakamistoiminnot b640-b679, 89

Sukuelintoiminnot

-toihin liittyvät aistimukset b670, 91

Sukupuolinen kiinnostus. Ks. Intiimit ihmissuhteet d770, 161

Sukupuolirauhasten toiminta. Ks. Umpieritysrauhasten toiminnot b555, 87

Suolen matamisliike b5150, 82

Suolisto s540, 115

Ohutsuoli s5400, 115
 Paksusuoli s5401, 115

Suolistotukos. Ks. Ruoansulatusoiminnot b5150, 82

Suonikalvo (silmä) s2200, 109

Suonikohju. Ks. Laskimotoiminnot b4152, 75

SUORITUKSET JA OSALLISTUMINEN (d), 123-168

Suru. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55

Surullisuus. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55

Suu s320, 111

Suulaki s3202, 111

Kova ~ s32020, 111
 Pehmeä~ s32021, 111

Suunnittelu b1641, 57

Suuntaviitat

Ks. Julkiset rakennukset e1502, 176
 Ks. Maanrakennus e1603, 178

Suvaitsevaisuus ihmissuhteissa d7102, 157

Suvunjakamisjärjestelmä s630, 116

~ aistimukset b670, 91

Sydän s4100, 113

~ eteiset s41000, 113
 ~ kammiot s41001, 113

~lihaksen verenkierto b4103, 75

~toiminnot b410, 74

-men kammiolihasten supistuminen b4102, 74

-men lyöntitiheys b4100, 74

-men rytmi (myös epäsäännöllinen) b4101, 74

-men vajaatoiminta b410, 74

Sydän ja verenkierto- sekä hengitysjärjestelmä

~ toiminnot ja niihin liittyvät aistimukset b460, 80

Sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmä

~ rakenteet s4, 113-14

~ toiminnot b4, 74-80

Sydänlihaksen verenkierto b4103, 75

Sydänlihastauti. Ks. Sydäntoiminnot b410, 74

Sydänlihastulehdus. Ks. Sydäntoiminnot b410, 74

Syljeneritys b5104, 81

Sylkirauhaset s510, 115

Synagogassa käynti. Ks. Järjestäytyneet uskonnot d9300, 168

Synnytyksen b6602, 91

Ennenaikainen ~ Ks. Lisääntymistoiminnot b660, 91

Viivästynyt ~ Ks. Lisääntymistoiminnot b660, 91

Sähköstimulaattori. Ks. Henkilökohtaiset päivittäisen elämän erityistuotteet ja -teknologiat e1151, 172

Sävelten tuottaminen b3400, 72

- Säädettävä
 Arkistokaappi, pöytä, taso ym.
 Ks. Koti e1151, 172
 Ks. Työ e1351, 174
- Sääri
 Luut s75010, 120
 Lihakset s75012, 120
 Nivelsiteet ja kalvot s75013, 120
 Tahattomat liiketoiminnot b765, 99
 Tahdonalaiset liikkeet
 Hallinta b760, 99
 Koordinaatio b7602, 99
 Monimutkaiset ~ b7601, 99
 Yksinkertaiset ~ b7600, 99
 Silmän ulkoisten lihasten toiminnot b2152, 64
 Tahdosta riippumattomat liikereaktiotoiminnot b755, 98
 Taiteet
 Osallistuminen d9202, 167
 Tuotteet ja teknologia e140, 174
 Taito
 ~tojen hankkiminen d155, 126
 Monimutkaisten ~ d1551, 126
 Perus~ d1550, 126
 Tajunnan menetys. Ks. Tietoisuustoiminnot b1100, 48
 Taksi
 ~lla kulkeminen d4701, 145
 Takylalia. Ks. Nopeapuheisuus b3302, 72
 Takypnea. Ks. Hengitystaajuus b4400, 78
 Talirauhaset s8201, 122
 Taloudellinen omavaraisuus d870, 165
 Taloudellinen elämä
 Osallistuminen d860-879, 165
 Vaativat toimet d865, 165
 Perustoimet d860, 165
 Taloudellinen turva
 Ks. Henkilökohtaiset taloudelliset varat d8700, 165
 Ks. Sosiaaliturva e570, 197
 Taloushallinto e5651, 197
 Talouspolitiikka e5652, 197
 Tarkkaavuus b140, 53
 -den jakautuminen b1402, 53
 -den kohdentaminen d160, 126
 -den kohteen jakaminen jonkun toisen kanssa b1403, 53
 -den siirtyminen b1401, 53
 -den ylläpito b1400, 53
 Tarttuminen d4401, 141
 Tasapaino- ja liike-elin s2601, 110
 Tasapainoelimen toiminnot b235, 65
 Asentoon liittyvät ~ b2350, 65
 Liikkeeseen liittyvät ~ b2352, 66
 Liiketasapainoon liittyvät ~ b2352, 66
 -toihin liittyvät aistimukset b240, 66
 Huimaus b2401, 66
 Kaatumisen tunne b2402, 66
 Pahoinvointi b2403, 66
 Tinnitus b2400, 66
 Tavat. Ks. Asenteet e4, 187
 Tehtävän tekeminen
 Yksittäisen ~ d210, 129
 Yksinkertainen d2100, 129
 Monimutkainen d2101, 129
 Itsenäisesti d2102, 129
 Ryhmässä d2103, 129
 Usean ~ d220, 130
 ~ itsenäisesti d2202, 130
 ~ ryhmässä d2203, 130
 Useiden tehtävien suorittaminen d2200, 130
 ~ loppuun d2201, 130
 Kotitaloustehtävät d630-d649, 152-154
 Tekohampaat
 Ks. Hampaiden hoitaminen d5201, 148
 Ks. Proteesi e1151, 172
 Telekommunikointilaitteet
 Ks. Käyttö d3600, 136
 Ks. Kommunikointituotteet e125, 173
 Televisiolaitteistot. Ks. Kommunikointituotteet ja -teknologiat e125, 173
 Temperamentti b126, 50
 Terveydenhuolto
 ~ Palvelut, hallinto ja politiikka e580, 199
 -lon ammattihenkilöilt
 Asenteet e450, 188
 Tuki ja keskinäiset suhteet e355, 186
 Ks. myös Muodolliset ihmissuhteet d740, 159
 Terveys
 Omasta -destä huolehtiminen d570, 150
 Terveysriski
 ~en välttäminen. Ks. Omasta terveydestä huolehtiminen d570, 150
 Tiedon soveltaminen d160-d179, 126-128
 Tiedotusvälineet
 ~palvelut e5600, 196
 ~hallinto, e5601, 196
 ~politiikka e5602, 198
 Tietoisuus b110, 48
 -den laatu b1102, 48
 -den menetys. Ks. Tietoisuustoiminnot b110, 48
 -den taso b1100, 48
 -den tila. Ks. Tietoisuuden yhtäjaksoisuus b1101, 48
 -den yhtäjaksoisuus b1101, 48
 huumeiden aiheuttama ~den muutos b1102, 48
 Tietokone
 Ks. Kommunikointi e1251, 173
 Ks. Opetus e1300, 173
 Ks. Päivittäistuotteet e115, 171
 Ks. Kirjoittavien laitteiden käyttäminen d3601, 136
 Ohjelmistot. Ks. mm. Opetuksen yleistuotteet ja teknologiat e1300, 173
 Tinnitus. Ks. Korvan soiminen b2400, 66

- Tiskaaminen
 ~ käsin d6401, 153
 ~ koneella d6403, 153
- Toimintaterapeutti. Ks. Terveystieteiden ammattihenkilöt
- Torticollis. Ks. Yksittäisten lihasten jänteys b7350, 96
- Tukehtumisen tunne. Ks. b460, 80
- Tuki ja keskinäiset suhteet e3, 185-86
- Tuki- ja liikuntaelämäntieteen ja liikkeisiin liittyvät toiminnot b7, 93-101
- Tunne-elämä
 Tasapaino. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55
 Tunnetila. Ks. Tunne-elämän toiminnot b 152, 55
 Latistuminen. Ks. b152, 55
 Rakkaus, viha, pelko, onnellisuus ym. Ks. b152, 55
- Tunnetilojen säätely b1521, 55
- Tunnetilojen tarkoituksenmukaisuus b1520, 55
- Tunnistinlaite
 Ks. Henkilökohtainen ~ e1151, 172
 Ks. Työ ~ e1351, 174
- Tunnollisuus b1262, 50
- Tunnottomuus
 Ks. Kosketusaistitoiminto b265, 67
 Ks. Paineaistimus b2702, 68
- Tunteet. Ks. Tunne-elämä
 Tunteiden ailahtelu. Ks. Tunne-elämä
- Tuntematon henkilö
 ~ Asenteet e445, 188
 ~ Tuki ja keskinäiset suhteet e345, 186
 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet d7, 157-160
- Tuotteet (päivittäis-)
 Henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettut ~ e115, 171
- Tuotteet ja teknologiat e5, 171-179
 Kaupunkisuunnittelu ~ e1602, 178
 Kommunikointi ~ e125, 173
 Kulttuuriin, vapaa-aikaan ja urheiluun liittyvät ~ e140, 174
 Liikkumiseen ja liikenteeseen tarkoitettut ~ e120, 172
 Maanrakennuksen ~ e160, 178
 Opetus ~ e130, 173
 Puisto-, luonnonsuojelu- ja luonnontila-alueiden ~ e1603, 178
 Päivittäisen elämän henkilökohtaiset ~ e115, 171
 Taajamasuunnittelu ~ e1601, 178
 Työssä käytettävät ~ e135, 174
 Uskonnon ja hengellisen toiminnan ~ e145, 175
- Turvaseksi. Ks. Omasta terveydestä huolehtiminen d5702, 150
- Turvotus
 Ks. Nestekertymä b54500, 86
 Ks. Turvoksissa olon tunne b5351, 84
- Tuttavla
 -ien asenteet e425, 187
 -ien tuki ja keskinäiset suhteet e325, 185
- Tuuli e2254, 182
- Tyvitumakkeet s1103, 107
- Työ
 ~n haku d8450, 163
 ~n päättäminen d8452, 163
 ~paikan säilyttäminen d8451 163
 Kokopäivä~ d8502, 164
 Osa-aika~ d8501, 164
 Palkaton ~ d855, 164
 Palkka~ d850, 164
 Yksityisyrittäjyys Ks. Ammatinharjoittaminen d8500, 164
- Työhön valmennus d840, 163
- Työ ja työllistyminen d840-d859, 163-164
- Työ ja työllistäminen Ks. Työ ja työllistäminen - palvelut, hallinto ja politiikka e590, 201
- Työntäminen d4451, 142
- Työpaikka
 -an säilyttäminen d8451 163
- Työtoveri
 ~en asenteet e425, 187
 ~en tuki ja keskinäiset suhteet e325, 185
- Tärinä e255, 184
 ~aistimus b2701, 67
- Tärykalvo s2500, 109
- Uiminen d4554, 144
- Ujous b1260, 50
- Ulkosynnyttimet s6303, 116
- Ulospäinsuuntautuneisuus b1260, 50
- Ulostus toiminnot b525, 83
 ~koostumus b5251, 83
 ~poisto b5250, 83
 ~tiheys b5252, 83
 ~amisen sääteleminen d5301, 148
- Umpieritysrauhaset
 Rakenteet s580, 115
 Toiminnot b555, 87
- Unijtoiminnot Ks. b134, 52
 ~sykli b1344, 52
 ~tilan laatu b1343, 52
 ~tilan ylläpitäminen b1342, 52
 Unen määrä b1340, 52
 Nukahtaminen b1341, 52
 Unettomuus b134, 52
- Urheilu (osallistuminen) d9201, 167
- Uskonnollinen vakaumus
 Ks. Asenteet e4, 187
- Uskonto (osallistuminen) d930, 168
- Vaattelet
 -iden pukeminen d5400, 149
 -iden riisuminen d5401, 149
 -iden valmistaminen ja korjaaminen d6500, 154
 Peseminen ja kuivaaminen d6400, 153
 Vaihdevuodet b6702, 92

- Vakuutusala
Ks. Sosiaaliturva - Etuudet, hallinto ja politiikka
e570, 197
- Valo e240, 182
~herkkyys
Iho. Ks. Ihon suojaus b810, 102
Näkö. Ks. Valoherkkyys b21020, 63
~n laatu e2401, 182
~n voimakkuus e2400, 182
- Valokuva
Ks. tuottaminen d3352, 134
Ks. Ymmärtäminen d3152, 133
- Valtimo
Rakenne s4101, 113
Toiminnot b4150, 75
- Valtimolaajentuma. Ks. Valtimotoinnot
- Valtimon ahtautuma. Ks. Valtimotoinnot
- Vammaisten henkilöiden yhdenvertaistamista koskevat yleisohjeet. Ks. Ihmisoikeudet d940, 168
- Vanhemmat. Ks. Lähiperhe
- Vapaa-aika. Ks. Virkistyminen ja vapaa-aika d920, 167
- Vapaaehtoistyö. Ks. Vastikkeeton työ d855, 164
- Vapaus
Puhe~, uskonnon~, yhdistymis~ Ks. Poliittinen elämä ja kansalaisuus d950, 168
- Vapina b7651, 100
- Varallisuus e165, 178
Aineellinen ~ e1651, 179
Immateriaalinen ~ e1652, 179
Rahallinen ~ e1650, 179
Käyttö. Ks. Henkilökohtaiset taloudelliset varat d8700, 165
- Varpaat
Luut s75020, 120
Nivelet s75021, 120
- Vartalo
Lihakset s7601, 121
Nivelsiteet ja kalvot, s7602, 121
- Vartalon taivuttaminen d4105, 138
- Vasta-ainevälitteinen immuuteetti. Ks. Immuuni-järjestelmän toiminnot
- Vastuun kantaminen d2400, 131
- Vatsakrampit b5352, 84
- Vatsalaukku
Rakenne s530, 115
Toiminnot. Ks. b515, 82
- Vegetatiivinen tila. Ks. Tietoisuuden taso b1100, 48
- Veren hapenkuljetustoiminnot b4301, 76
- Verenmuodostus b4300, 76
- Verenpaine|toiminnot b420, 75
~en ylläpitäminen b4202, 76
Asentoon liittyvä verenpaineen alhaisuus b4202, 76
Korkea ~ b4200, 76
Matala ~ b4201, 76
- Verijärjestelmän toiminnot b430, 76
Verenmuodostus b 4300, 76
- Veren hapenkuljetustoiminnot b4301, 76
Aineenvaihduntatuotteiden kuljetus b4302, 76
Veren hyytyminen b4303, 77
- Verenkiertojärjestelmä
Rakenteet s410, 113
Sydän s4100, 113
Eteiset s41000, 113
Kammiot s41001, 113
Valtimot s4101, 113
Laskimot s4102, 113
Hiussuonet s4103, 113
Toiminnot b410-429, 74-76
Sydäntoiminnot b410, 74
Kammioli hasten supistusvoima b4102, 74
Sydämen lyöntitiheys b4100, 74
Sydämen rytmi b4101, 74
Sydänlihaksen verenkierto b4103, 75
Verisuonitoiminnot b415, 75
Verenpainetoiminnot b420, 75
- Verkkokalvo
Rakenne S2203, 109
Toiminnot Ks. Näkötoiminnot b210, 62-63
- Wernicken afasia. Ks. Kieleen liittyvät mielen-toiminnot b167, 58
- Vesistöt e2101, 180
- Vestibulaarinen labyrintti (Tasapaino- ja liike-elin)
Rakenne s2601, 110
Tasapainoelintoiminnot b235, 65
Asentotasapaino b2350, 65
Kehotasapaino b2351, 66
Liiketasapaino b2352, 66
- Aistimukset b240, 66
Huimaus b2401, 66
Kaatumisen tunne b2402, 66
Pahoinvointi b2403, 66
- Vetäminen b4450, 142
- Viestit
~ Kehon kieli
Tuottaminen d3350, 134
Ymmärtäminen d3150, 133
~ Viittomakieli
Tuottaminen d340, 134
Ymmärtäminen d320, 133
~ Ei-kielelliset
Ei-kielellisten -en tuottaminen d335, 134
Ei-kielellisten -en ymmärtäminen d315, 133
- Puhutut ~
Puhuttujen -en ymmärtäminen d310, 133
Puhuminen d330, 134
-en kirjoittaminen d345, 135
Kirjoitetut ~
Kirjoitettujen -en ymmärtäminen d325, 134
Kirjoittaminen d170, 127
- Vietit
Ks. Henkinen energia ja viettitoiminnot b130, 51
- Viha. Ks. Tunne-elämän toiminnot b152, 55
- Viittomakieli. Ks. Viestit

- Vireystila. Ks. Tietoisuustoiminnot b110, 48
 Virkistäytyminen ja vapaa-aika d920, 167
 Virtsa|
 ~aminen b6200, 88
 ~n erityis b610, 88
 ~n kertyminen b6101, 88
 ~n pidätyskyky b6202, 89
 ~n suodattaminen b6100, 88
 ~amistiheys b6201, 89
 -amisen säätely d5300, 148
 -amistoimintoihin liittyvät aistimukset b630, 89
 Virtsa- ja sukuelin- sekä suvunjatkamisjärjestelmä
 Rakenteet s6, 116-17
 Toiminnot b6, 88-92
 Virtsaelimet
 Rakenne s610, 116
 Virtsajohtimet s6101, 116
 Virtsaputki s6103, 116
 Virtsarakko s6102, 116
 Virtsanjohtimen ahtaus. Ks. Virtsan kertyminen b6101, 88
 Virtsanpidätyskyky b6202, 89
 Visuospatiaaliset havainnot b1565, 56
 Vuodenajan vaihtelu e2255, 182
 Vuorovaikutus
 Erityinen. Ks. d730-d779, 159-61
 Yleisluontoinen. Ks. d710-d729, 157-158
 Väestö| e215, 180
 -n tiheys e2151, 180
 -tieteellinen muutos e2150, 180
 Väestösuojelu
 ~palvelut e5450, 194
 ~hallinto e5451, 194
 ~politiikka e5452, 194
 Vähennyslasku. Ks. Laskutoimitukset b1720, 59
 Väliaivot s1102, 107
 Väri
 ~kalvo
 ~n rakenne s2202, 109
 ~sokeus. Ks. Värinäkö b21021, 63
 ~t. Ks. Valon laatu e2401, 182
 Väsyvyys (alttius) b4552, 80
 WC
 Ks. Yksityiset rakennukset e155, 177
 Ks. Julkiset rakennukset e150, 176
 Ks. Virtsatoiminnot b610-b639, 88-89
 Ks. Ulostustoiminnot b525, 83
 -ssä käyminen d530, 148
 Avustaminen d6600, 156
 Yhdistykset
 Epäviralliset d9100, 166
 Viralliset d9101, 166
 Ks. Yhdistykset ja järjestöt - palvelut, hallinto ja politiikka e555, 195
 Yhdyntä. Ks. Sukuelin ja suvunjatkamistoiminnot b640-b679, 89-91
 Yhteenlasku. Ks. Laskemistoiminnot b1720, 59
 Yhteiskunta
 Ks. Poliittinen elämä ja kansalaisuus d950, 168
 Ks. Yhteisön asenteet e460, 188
 Ks. e5 Palvelut, hallinto ja politiikat, 189-203
 Yhteisöllinen elämä d910, 166
 Yksityisyrittäjä. Ks. Ammatinharjoittaja d8500, 164
 Yliarvostus. Ks. Ajattelun sisältö b1602, 56
 Yliherkkyyssreaktiot b4251, 77
 Yliliikkuvuus. Ks. Nivelten liikkuvuustoiminnot b710, 93
 Ylipaino. Ks. Painonhallintatoiminnot b530, 84
 Yläraaja
 Kynämivel s73001, 118
 Olkavarren luut s73000, 118
 Olkavarren lihakset s73002, 118
 Olkavarren nivelsiteet ja kalvot s73003, 118
 Toiminnot. Ks. b7, 93-101
 Ymmärtäminen
 Ei-kielellisten viestien ~ d315, 133
 Kehonkielen ~ d3150, 133
 Kirjoitettujen viestien ~ d325, 134
 Piirrosten ja valokuvien ~ d3152, 133
 Puhuttujen viestien ~ d310, 133
 Viittomakielen ~ d320, 133
 Yleisten merkkien ja symbolien ~ d3151, 133
 Ks. myös Mielentoiminnot b1, 48-61
 Ympäristön kaavoitus e520, 191
 YMPÄRISTÖTEKIJÄT (e), 169-203
 Yskä. Ks. Muut hengitystoiminnot b450, 79
 Ystävälät
 -vien asenteet e420, 187
 -ien tuki ja keskinäiset suhteet e320, 185
 Ks. d7 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet, 157-161
 Yönkierto e2450, 183
 Älykkyystoiminnot b117, 49
 Älyllinen jälkeenjääneisyys. Ks. Älykkyystoiminnot b117, 49
 Älyllinen kasvu. Ks. Älykkyystoiminnot b117, 49
 Änkytys. Ks. Puheen sujuvuus b3300, 71
 Äänli (yleensä) e250, 183
 Äänen laatu e2501, 183
 Äänen voimakkuus e2500, 183
 Äänli (ihmis)
 Laatu
 Nasaalisuus b3101, 71
 Karheus b3101, 71
 Korkeus b3101, 71
 Kuuluvuus b3100, 71
 Käheys b3101, 71
 Monenlaisten -ten tuottaminen b3401, 72
 Äänihuulet s3400, 112
 Äänilähteen paikantuminen b2302, 65
 Äänioikeus. Ks. Poliittinen elämä ja kansalaisuus d950, 168
 Ääniproteesi. Ks. Kommunikoinnin erityistuotteet ja -teknologiat e1251, 173

